

Samenvatting

Op 8 juni vindt de jaarlijks terugkerende Bestuurdersdag van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten plaats. Het college is aanwezig omdat het van belang is samen met alle Nederlandse gemeenten het debat te voeren over gezamenlijke vraagstukken en belangen, zodat de Vereniging van Nederlandse Gemeenten een standpunt kan innemen richting het Rijk.

Tijdens de Algemene Ledenvergadering worden gemeenten geïnformeerd over enkele verenigingszaken, zoals de verantwoording van de collectieve activiteiten 2015 en de collectieve activiteiten 2017. Ook wordt ingegaan op de ontwikkelingen op het sociaal domein, de Digitale Agenda en het cannabisbeleid. Tevens vindt een wijziging van de statuten plaats en worden een aantal leden in bestuur en commissies benoemd.

Beslispunten

1. Instemmen met de voorstellen.
2. Een van de collegeleden mandateren als stemgerechtigde.

**Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 31 mei 2016:
Conform.**

1. Aanleiding

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) houdt op woensdag 8 juni a.s. in Hangar 32 te Haarlemmermeer tijdens de VNG-Bestuurdersdag een Algemene Ledenvergadering (ALV).

De VNG Bestuurdersdag start met een plenair deel waar minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Ronald Plasterk een inleiding verzorgt. Vervolgens wordt het rapport van de commissie 'Toekomstgericht lokaal bestuur' door commissievoorzitter Wim van de Donk, commissaris van de Koning in Noord-Brabant, gepresenteerd. Burgemeester Penn-te Strake heeft zitting in deze commissie. Daarna volgt een presentatie van het VNG-Denktank Jaarbericht 'Positie en toekomst gemeenteraad' door commissievoorzitter Kajsa Ollongren, wethouder van Amsterdam. Aan deze commissie neemt Wethouder Van Grootheest deel. Het plenaire gedeelte wordt afgesloten met een paneldiscussie met commissievoorzitters Kajsa Ollongren en Wim van de Donk, Ank Bijleveld, voorzitter van het Interprovinciaal Overleg (IPO) en Richard van Zwol, secretaris-generaal van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en voorzitter van de Studiegroep Openbaar Bestuur (Maak Verschil).

De middag wordt afgesloten met een Algemene Ledenvergadering. Hierin worden gemeenten geïnformeerd over enkele verenigingszaken, zoals de verantwoording van de collectieve activiteiten 2015 en de collectieve activiteiten 2017. Ook wordt ingegaan op de ontwikkelingen op het sociaal domein, de Digitale Agenda en het cannabisbeleid. Tevens vindt een wijziging van de statuten plaats en worden een aantal leden in bestuur en commissies benoemd.

2. Context

De volledige agenda voor deze ALV ziet er als volgt uit:

Huishoudelijke zaken

01. Opening
02. Benoeming notulencommissie ALV
03. Vaststelling notulen buitengewone algemene vergadering van maandag 30 november 2015
04. Mededelingen

Verenigingszaken

05. Jaaroverzicht 2015 en Financieel jaarverslag 2015
06. Verantwoording collectieve activiteiten 2015
07. Contributievoorstel 2017

Toekomst collectieve activiteiten

08. Collectieve activiteiten: afwegingskader en financiering
09. Consolidatie collectieve activiteiten 2017
10. Digitale Agenda 2020

Inhoudelijke zaken

11. Sociaal domein (ledenbrief, 11 mei 2016)
 - 11.a Toekomst landelijke raamcontracten sociaal domein: jeugd en Wmo
 - 11.b. Overeenkomst VNG en Verbond van Verzekeraars over afkoop regresrecht na 2016
12. Modernisering cannabisbeleid

Andere verenigingszaken

13. Wijziging Statuten in verband met wijziging Reglement commissie Europa & Internationaal (ledenbrief, 11 mei 2016)
14. Vacatures bestuur en commissies
Bekendmaking voorgedragen kandidaten voor vacatures in VNG bestuur en commissies (ledenbrief, 4 mei 2016)
Aanpassing in voordracht adviescommissie Governance (ledenbrief, 11 mei 2016)

Overige zaken

15. Rondvraag / WVTTK
16. Sluiting

Ad. 1, 2, 3, 4

Advies: akkoord gaan.

Ad. 5

Het bestuur legt ter kennisname het Jaaroverzicht 2015 aan de ledenvergadering voor. In deze publicatie kijken we op hoofdlijnen terug op de verenigingsactiviteiten van afgelopen jaar. Daarnaast vraagt het bestuur de ledenvergadering om het Financieel jaarverslag 2015 vast te stellen.

De VNG heeft met betrekking tot financiën enkele goede thema's opgepakt: vergroting belastinggebied en het vergoeden van de inzet van BOA's.

Kennelijk begroot VNG ook behoedzaam: de begroting wordt zowel qua lasten als baten steeds overschreden. Het begrote tekort wordt op rekening basis gecompenseerd door het resultaat op deelnemingen.

Advies: akkoord gaan.

Ad. 6

Het bestuur legt ter kennisname de inhoudelijke verantwoording van de collectieve activiteiten gefinancierd met een uitname uit het Gemeentefonds 2015 aan de ledenvergadering voor.

Advies: kennismaken van de verantwoording collectieve activiteiten 2015

Ad. 7

Het bestuur vraagt de ledenvergadering het Contributievoorstel 2017 goed te keuren. Staande de vergadering is het te volgen accrespercentage bekend dat is opgenomen in de meicirculaire, die eind mei door het ministerie van BZK wordt verzonden.

Advies: akkoord gaan.

Ad. 8

De ALV heeft het bestuur van de VNG in 2015 een dubbele opdracht gegeven: kom in de ALV van juni 2016 met voorstellen waarmee helder kan worden afgewogen welke taken we als vereniging collectief willen uitvoeren én ontwikkel een nieuw financieringsmodel. In het onderhavige voorstel aan de ALV worden deze opdrachten uitgewerkt. Eerst worden de huidige collectieve activiteiten beschreven en geduid. Vervolgens wordt een voorstel voor een afwegingskader gepresenteerd (wat wordt in de toekomst collectief opgepakt en wat niet) en wordt daarna ingegaan op de vraag hoe de activiteiten in de toekomst kunnen worden bekostigd.

Advies: akkoord met het voorstel om een apart besluit te laten nemen ter voorkoming van vermenging van soorten activiteiten. Dus niet in contributie opnemen. Vanwege het ontbreken van democratische controle is het goed om vooral meer te focussen op bedrijfsvoeringstechnische zaken.

Ad. 9

In 2017 is sprake van een overgangsjaar. Een aantal posten valt niet meer onder de collectieve financiering via het Gemeentefonds, het grootste deel echter nog wel. Ten behoeve van de consolidatie van activiteiten in 2017 wordt voorgesteld om de activiteiten die in dat jaar doorlopen op dezelfde wijze te financieren als in de voorgaande jaren, namelijk door middel van een uitname uit het Gemeentefonds. Het jaar 2017 is het laatste jaar waarvoor uitnames uit het Gemeentefonds kunnen worden gedaan. In het uitgewerkte voorstel voor 2017 is één thema niet meegenomen. Dat

betreft de Digitale Agenda, waarvoor een grotere uitname uit het Gemeentefonds wordt voorgesteld. Op dit thema wordt in de ALV een separaat voorstel aan de leden voorgelegd.

Advies: akkoord gaan.

Ad. 10

In de ALV van juni 2015 hebben gemeenten de beweging die zij in vorige jaren begonnen met kracht doorgezet. 'Samen doen wat samen kan' is het motto waaronder de Nederlandse gemeenten hun krachten als meest nabije overheid voor inwoners en ondernemers willen bundelen. Op het vlak van dienstverlening en de daarbij horende informatievoorziening is deze krachtenbundeling vormgegeven in de Digitale Agenda 2020. Hiermee willen we als gemeenten drie ambities realiseren:

1. We nemen open en transparant deel aan de participatiesamenleving;
2. Dat doen we door als één efficiënte overheid te werken;
3. We werken massaal digitaal en leveren maatwerk lokaal.

Bij dit agendapunt wordt voorgesteld de beweging te continueren om deze ambities verder vorm te geven.

Onze Directeur Publieke Dienstverlening is als lid van de Vereniging Directeuren Publieke Dienstverlening (VDP) betrokken geweest bij de totstandkoming van dit document. Onze Senior Beleidsadviseur I&A is lid van de Informatiemanagementgroep (IMG) voor de 100.000+ gemeenten. Om de ambities waar te kunnen maken zijn investeringen noodzakelijk.

Advies: De gemeente Maastricht is niet principieel tegen dit voorstel van financiering. Echter, het heeft de voorkeur de financiering op een andere wijze te laten verlopen, namelijk via de contributiesystematiek.

Ad. 11

a. Toekomst landelijke raamcontracten Sociaal Domein: jeugd en WMO

In de ALV 2014 is de VNG door gemeenten gemandateerd om voor de duur van drie jaar (tot en met 2017) landelijk raamcontracten af te sluiten voor zowel zeer specialistische landelijk verspreide jeugdhulp (Jeugdwet) als de specialistische begeleiding van zintuiglijk gehandicapten (Wmo). De VNG stelt voor de landelijke raamcontracten waarbinnen gemeenten naar gebruik afrekenen door te zetten na 2017 voor de duur van drie jaar. Voor jeugd geldt dat er een aantal randvoorwaarden in de huidige opzet worden gewijzigd (het voorstel noemt negen randvoorwaarden). Voor de Wmo geldt dat we voorstellen de huidige opzet te handhaven.

Advies: Akkoord, zowel voor Wmo als voor jeugd. Met betrekking tot jeugd wordt opgemerkt dat dit nog niet besproken is in de stuurgroep jeugd van de 18 gemeenten. Er is geen aanleiding (inhoudelijk en financieel) om hier een andere route te kiezen.

b. Overeenkomst VNG en Verbond van Verzekeraars over afkoop regresrecht na 2016

De VNG heeft namens de leden voor de jaren 2015 en 2016 een overeenkomst gesloten met het Verbond van Verzekeraars over de afkoop van het regresrecht in de Wmo. Voorgesteld wordt de overeenkomst na 2016 voor onbepaalde tijd voort te zetten.

Advies: Akkoord, het betreft incidentele gevallen.

Ad. 12

Het VNG-bestuur heeft in 2015 de bestuurlijke werkgroep Modernisering Cannabisbeleid ingesteld. Vanuit het bestuur waren zowel de heer Weterings (voorzitter Commissie Bestuur en Veiligheid) als mevrouw Van Leeuwen (voorzitter Commissie Gezondheid en Welzijn) als adviseur betrokken. Op 30 november jongstleden heeft de bestuurlijke werkgroep haar rapport 'Het failliet van het gedogen' opgeleverd en aangeboden aan het VNG-bestuur. Het VNG-bestuur heeft toegezegd om op de ALV op 8 juni 2016 met een standpunt te komen op basis van het rapport. Aan de ALV wordt een standpunt voorgelegd dat experimenteerruimte bepleit bij een volgend kabinet om de cannabisketen van productie tot en met verkoop eenduidig te regelen.

Advies: Een positief standpunt innemen ten aanzien van het rapport "Het failliet van het gedogen" van de werkgroep. De gemeenteraad van Maastricht is akkoord (daar is een motie over geweest) en de burgemeester is voorstander van een experiment. De concreet te ondernemen actie naar aanleiding van de position paper wordt nog met de burgemeester afgestemd.

Ad. 13

Het VNG-bestuur heeft het Reglement van de Commissie Europa & Internationaal op 28 april jl. gewijzigd. Een belangrijke aanpassing betreft de positie van de vicevoorzitter van de commissie. Het is de bedoeling dat de nieuwe vicevoorzitter van de commissie voortaan op voordracht van de adviescommissie Governance door de ALV wordt benoemd en dat deze deel uitmaakt van het VNG bestuur. Deze wijzigingen vergen aanpassing van de VNG-statuten. Deze statutenwijziging wordt ter goedkeuring aan u voorgelegd.

Advies: Akkoord gaan met statuten wijziging.

Ad. 14

De adviescommissie Governance heeft een voordracht gedaan voor de invulling van in totaal 21 vacatures in bestuur en commissies van de VNG. Tot 18 mei a.s. kunnen tegenkandidaten hiervoor worden aangemeld. In de ALV zullen de voorgedragen kandidaten en eventuele tegenkandidaten aan de leden worden voorgelegd.

Advies: Akkoord gaan met voorgedragen kandidaten. Voor Limburg ontstond een vacature door het vertrek van wethouder Tax van Venlo uit de commissie Werk en Inkomen. Met de voordracht van wethouder IJf van Roermond blijft Limburg in deze commissie vertegenwoordigd (evenals in het bestuur en alle overige commissies).

Akkoord gaan met de aangepaste voordracht van de adviescommissie Governance.

3. Gewenste situatie

Niet van toepassing

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Niet van toepassing.

5. Effect op de openbare ruimte

Niet van toepassing.

6. Personeel en organisatie

Niet van toepassing

7. Informatiemanagement en automatisering

Niet van toepassing

8. Financiën

Financiële informatie is niet relevant voor de besluitvorming in deze nota.

9. Aanbestedingen

Niet van toepassing

10. Participatie tot heden

Niet van toepassing.

11. Voorstel

1. Instemmen met de voorstellen.
2. Een van de collegeleden mandateren als stemgerechtigde.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Niet van toepassing

Collegevoorstel

AGENDA Algemene Ledenvergadering VNG

woensdag 8 juni 2016, van 11.30 tot 13.00 uur, Hangar 32, Haarlemmermeer

Huishoudelijke zaken	
01.	Opening
	De voorzitter opent de algemene ledenvergadering van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.
02.	Benoeming van de notulencommissie van de algemene ledenvergadering van woensdag 8 juni 2016
	Ter vergadering doet het bestuur de algemene vergadering een voorstel voor de invulling van de notulencommissie.
03.	Vaststelling notulen buitengewone algemene ledenvergadering van maandag 30 november 2015
	<p>Overeenkomstig artikel 4 van het huishoudelijk reglement zijn de notulen in handen gesteld van de commissie tot het nazien van de notulen.</p> <p>De commissie werd gevormd door:</p> <ol style="list-style-type: none">1 De heer Scholten, wethouder van Epe2 De heer Buijs, burgemeester van Boxtel3 De heer Berends, wethouder van Tynaarlo <p>De commissieleden hebben verklaard dat de notulen een getrouw beeld geven van hetgeen tijdens de algemene vergadering is besproken en besloten.</p> <p>Het bestuur vraagt de ledenvergadering de notulen goed te keuren.</p>
04.	Mededelingen
	<p>Gemeenten en gewesten</p> <p>Per 1 januari 2016 telde Nederland 390 gemeenten, per 1 januari 2015 bedroeg dit aantal 393.</p> <p>De volgende herindelingen hebben op 1 januari 2016 plaatsgevonden:</p> <ul style="list-style-type: none">- De gemeenten Zeevang en Edam Volendam zijn samengegaan in de gemeente Edam-Volendam- De gemeenten Naarden, Bussum en Muiden zijn samengegaan in de nieuwe gemeente Gooise Meren. <p>Voorts ontstond op 1 januari 2015 de nieuwe gemeente Groesbeek, in 2016 krijgt de gemeente de naam Berg en Dal.</p> <p>Per 1 januari 2016 telt de Vereniging 12 gewesten.</p>

Financiële zaken	
05.	Jaaroverzicht en Financieel jaarverslag 2015
	Het bestuur legt ter kennisname het Jaaroverzicht 2015 aan de ledenvergadering voor. In deze publicatie kijken we op hoofdlijnen terug op de verenigingsactiviteiten van afgelopen jaar. Daarnaast vraagt het bestuur de ledenvergadering om het Financieel jaarverslag 2015 vast te stellen.
06.	Verantwoording collectieve activiteiten 2015
	Het bestuur legt ter kennisname de inhoudelijke verantwoording van de collectieve activiteiten gefinancierd met een uitname uit het Gemeentefonds 2015 aan de ledenvergadering voor.
07.	Contributievoorstel 2017
	Het bestuur vraagt de ledenvergadering het Contributievoorstel 2017 goed te keuren. Staande de vergadering is het te volgen accrespercentage bekend dat is opgenomen in de meicirculaire, die eind mei door het ministerie van BZK wordt verzonden.

Toekomst collectieve activiteiten	
08.	Collectieve activiteiten: afwegingskader en financiering
	De ALV heeft het bestuur van de VNG in 2015 een dubbele opdracht gegeven: kom in de ALV van juni 2016 met voorstellen waarmee helder kan worden afgewogen welke taken we als vereniging collectief willen uitvoeren én ontwikkel een nieuw financieringsmodel. In het onderhavige voorstel aan de ALV worden deze opdrachten uitgewerkt. Eerst worden de huidige collectieve activiteiten beschreven en geduid. Vervolgens wordt een voorstel voor een afwegingskader gepresenteerd (wat wordt in de toekomst collectief opgepakt en wat niet) en wordt daarna ingegaan op de vraag hoe de activiteiten in de toekomst kunnen worden bekostigd.
09.	Consolidatie collectieve activiteiten 2017
	In 2017 is sprake van een overgangsjaar. Een aantal posten valt niet meer onder de collectieve financiering via het Gemeentefonds, het grootste deel echter nog wel. Ten behoeve van de consolidatie van activiteiten in 2017 wordt voorgesteld om de activiteiten die in dat jaar doorlopen op dezelfde wijze te financieren als in de voorgaande jaren, namelijk door middel van een uitname uit het Gemeentefonds. Het jaar 2017 is het laatste jaar waarvoor uitnames uit het Gemeentefonds kunnen worden gedaan. In het uitgewerkte voorstel voor 2017 is één thema niet meegenomen. Dat betreft de Digitale Agenda, waarvoor een grotere uitname uit het Gemeentefonds wordt voorgesteld. Op dit thema wordt in de ALV een separaat voorstel aan de leden voorgelegd.
10.	Digitale Agenda
	In de ALV van juni 2015 hebben gemeenten de beweging die zij in vorige jaren begonnen met kracht doorgezet. 'Samen doen wat samen kan' is het motto waaronder de Nederlandse gemeenten hun krachten als meest nabije overheid voor inwoners en ondernemers willen bundelen. Op het vlak van dienstverlening en de daarbij horende informatievoorziening is deze krachtenbundeling vormgegeven in de Digitale Agenda 2020. Hiermee willen we als gemeenten drie ambities realiseren: <ol style="list-style-type: none"> 1. We nemen open en transparant deel aan de participatiesamenleving; 2. Dat doen we door als één efficiënte overheid te werken; 3. We werken massaal digitaal en leveren maatwerk lokaal. Bij dit agendapunt wordt voorgesteld de beweging te continueren om deze ambities verder vorm te geven.

Inhoudelijke zaken	
11.	Sociaal Domein
	<p>a. Toekomst landelijke raamcontracten Sociaal Domein: jeugd en WMO In de ALV 2014 is de VNG door gemeenten gemandateerd om voor de duur van drie jaar (tot en met 2017) landelijk raamcontracten af te sluiten voor zowel zeer specialistische landelijk verspreide jeugdhulp (Jeugdwet) als de specialistische begeleiding van zintuiglijk gehandicapten (Wmo). De VNG stelt voor de landelijke raamcontracten waarbinnen gemeenten naar gebruik afrekenen door te zetten na 2017 voor de duur van drie jaar. Voor jeugd geldt dat er een aantal randvoorwaarden in de huidige opzet worden gewijzigd (het voorstel noemt negen randvoorwaarden). Voor de Wmo geldt dat we voorstellen de huidige opzet te handhaven.</p> <p>b. Overeenkomst VNG en Verbond van Verzekeraars over afkoop regresrecht na 2016 De VNG heeft namens de leden voor de jaren 2015 en 2016 een overeenkomst gesloten met het Verbond van Verzekeraars over de afkoop van het regresrecht in de Wmo. Voorgesteld wordt de overeenkomst na 2016 voor onbepaalde tijd voort te zetten.</p>
12.	Modernisering cannabisbeleid
	<p>Het VNG-bestuur heeft in 2015 de bestuurlijke werkgroep Modernisering Cannabisbeleid ingesteld. Vanuit het bestuur waren zowel de heer Weterings (voorzitter Commissie Bestuur en Veiligheid) als mevrouw Van Leeuwen (voorzitter Commissie Gezondheid en Welzijn) als adviseur betrokken. Op 30 november jongstleden heeft de bestuurlijke werkgroep haar rapport 'Het failliet van het gedogen' opgeleverd en aangeboden aan het VNG-bestuur. Het VNG-bestuur heeft toegezegd om op de ALV op 8 juni 2016 met een standpunt te komen op basis van het rapport.</p> <p>Aan de ALV wordt een standpunt voorgelegd dat experimenteerruimte bepleit bij een volgend kabinet om de cannabisketen van productie tot en met verkoop eenduidig te regelen.</p>

Verenigingszaken	
13.	Wijziging statuten in verband met wijziging reglement commissie Europa en Internationaal
	<p>Het VNG-bestuur heeft het Reglement van de Commissie Europa & Internationaal op 28 april jl. gewijzigd. Een belangrijke aanpassing betreft de positie van de vicevoorzitter van de commissie. Het is de bedoeling dat de nieuwe vicevoorzitter van de commissie voortaan op voordracht van de adviescommissie Governance door de ALV wordt benoemd en dat deze deel uitmaakt van het VNG bestuur. Deze wijzigingen vergen aanpassing van de VNG-statuten. Deze statutenwijziging wordt ter goedkeuring aan u voorgelegd.</p>
14.	Vacatures bestuur en commissies
	<p>De adviescommissie Governance heeft een voordracht gedaan voor de invulling van in totaal 21 vacatures in bestuur en commissies van de VNG. Tot 18 mei a.s. kunnen tegenkandidaten hiervoor worden aangemeld. In de ALV zullen de voorgedragen kandidaten en eventuele tegenkandidaten aan de leden worden voorgelegd.</p>

Overige zaken

15. Rondvraag / WVTTK

Vertegenwoordigers van de leden die van de rondvraag gebruik wensen te maken, wordt verzocht van die vraag **uiterlijk woensdag 1 juni a.s., 10.00 uur** schriftelijk mededeling te doen aan de directieraad van de Vereniging via Vereniging van Nederlandse Gemeenten, postbus 30435, 2500 GK Den Haag of via e-mail op bestuursbureau@vng.nl.

16. Sluiting

MOGELIJKHEID AMENDEMENTEN EN STEMPROCEDURE

Mogelijkheid tot indiening amendementen

Statutair is het mogelijk amendementen in te dienen op aanhangige voorstellen. Op het voorstel bij agendapunt 12b. "Invulling vacatures in bestuur en beleidscommissies" kunnen geen amendementen worden ingediend. Voor de benoemingen geldt de procedure zoals omschreven in artikel 6 van het Huishoudelijk Reglement. Op 4 mei jl. heeft het bestuur u per ledenbrief geïnformeerd over de voordracht van de adviescommissie voor vacatures in het bestuur en een aantal beleidscommissies. Uiterlijk 25 mei a.s. informeert het bestuur u voorts over eventuele tegenkandidaten voor deze vacatures. De mogelijkheid tot het indienen van tegenkandidaten eindigt op 18 mei a.s..

Amendementen kunnen tot uiterlijk negen werkdagen voorafgaand aan de algemene vergadering worden ingediend. Dat betekent dat amendementen **uiterlijk donderdag 26 mei a.s., 10.00 uur**, bij het bureau van de Vereniging moeten zijn ingediend (schriftelijk of via e-mail bestuursbureau@vng.nl). Vervolgens zullen wij de leden op de hoogte stellen van de ingediende amendementen en de preadviezen van het bestuur daarbij, zodat zij op basis daarvan de standpuntbepaling binnen de gemeente kunnen voorbereiden.

Aantal stemmen per gemeente en gewest

In artikel 10 van de Statuten van de VNG worden regels gesteld voor het uitbrengen van de stemmen door een lid van de vereniging en voor het aantal stemmen dat door een lid van de vereniging kan worden uitgebracht. De volledige tekst luidt als volgt:

Artikel 10 Stemmen

1. De stemmen van een lid worden ter algemene vergadering uitgebracht door de vertegenwoordiger van dat lid, bedoeld in artikel 9, lid 1. (red.: burgemeester, wethouder, secretaris, griffier en raadslid)
2. Elke gemeente die lid is van de Vereniging, brengt door tussenkomst van haar vertegenwoordiger zoveel stemmen uit als het aantal veelvouden van éénderduizend (1.000) inwoners dat de bevolking van de door haar gerepresenteerde gemeente telt, met dien verstande dat zij ten minste één en ten hoogste vijfenzeventig (75) stemmen uitbrengt.
3. Elk gewest dat lid is van de Vereniging brengt door tussenkomst van zijn vertegenwoordiger zoveel stemmen uit als het aantal veelvouden van tienderduizend (10.000) inwoners dat de bevolking van het door hem gerepresenteerde gewest telt, met dien verstande dat hij ten minste één en ten hoogste vijfenzeventig (75) stemmen uitbrengt.
4. Maatstaf voor het aantal stemmen van een gemeente of gewest is het aantal inwoners dat de gemeente, onderscheidenlijk het gewest, telde op één januari van het voorafgaande jaar volgens de door het Centraal Bureau voor de Statistiek openbaar gemaakte bevolkingscijfers.

Namens het bestuur,

Mr J.H.C. van Zanen,
Voorzitter VNG

Notulen van de algemene ledenvergadering van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, aangevangen op woensdag 30 november 2015, Jaarbeurs te Utrecht.

Aanwezig zijn het bestuur – met de heer J. van Zanen (burgemeester van Utrecht) als voorzitter, tevens voorzitter van de vergadering – en de directieraad van de Vereniging, alsmede, blijkens de ingeleverde presentiekaarten,

a. vertegenwoordigers van de volgende gemeenten, leden van de Vereniging:

Aa en Hunze	Ede	Midden-Delfland
Aalsmeer	Eindhoven	Montferland
Alblasserdam	Enschede	Neder-Betuwe
Alkmaar	Epe	Neerijnen
Almelo	Ermelo	Nieuwegein
Almere	Etten-Leur	Nieuwkoop
Alphen aan den Rijn	Goeree-Overflakkee	Nijkerk
Amersfoort	Gouda	Nijmegen
Apeldoorn	Grave	Noordwijkerhout
Appingedam	Haarlemmermeer	Nunspeet
Arnhem	Halderberge	Oegstgeest
Assen	Hardenberg	Oirschot
Barneveld	Harderwijk	Oisterwijk
Beemster	Heemskerk	Oldambt
Berkelland	Heemstede	Oldenzaal
Bernheze	Heerhugowaard	Olst-Wijhe
Beverwijk	Hengelo (O.)	Ommen
Boekel	Heumen	Oost Gelre
Borger-Odoorn	Hillegom	Oosterhout
Boxtel	Hilversum	Opmeer
Breda	Hoon	Opsterland
Brummen	Huizen	Oss
Bunnik	Hulst	Oud-Beijerland
Buren	Kampen	Papendrecht
Capelle aan den IJssel	Korendijk	Pijnacker-Nootdorp
Castricum	Krimpen aan den IJssel	Purmerend
Cranendonck	Laarbeek	Raalte
Cromstrijen	Lansingerland	Renswoude
Culemborg	Laren	Rhenen
Dalfsen	Leeuwarden	Rijssen-Holten
De Ronde Venen	Leeuwarderadeel	Rijswijk (ZH.)
De Wolden	Leiderdorp	Roermond
Hoogeveen	Lelystad	Roosendaal
Delft	Leudal	Schagen
Den Haag	Lingewaal	's-Hertogenbosch
Den Helder	Lingewaard	Sint-Oedenrode
Deurne	Loon op Zand	Sittard-Geleen
Diemen	Lopik	Sluis
Dinkelland	Maasgouw	Soest
Doetinchem	Maassluis	Someren
Dordrecht	Maastricht	Staphorst
Duiven	Meppel	Steenwijkerland
Echt-Susteren	Middelburg	Stichtse Vecht

Súdwest-Fryslân
Ten Boer
Terneuzen
Tholen
Tilburg
Tynaarlo
Uithoorn
Urk
Utrecht
Utrechtse Heuvelrug
Valkenswaard
Veghel
Velsen

Venlo
Vlissingen
Waalwijk
Waddinxveen
Voorschoten
Wassenaar
Werkorganisatie
Duivenvoorde
Weesp
Westland
Wierden
Wijk bij Duurstede
Winsum

Winterswijk
Woensdrecht
Woerden
Zeewolde
Zeist
Zoetermeer
Zoeterwoude
Zuidhorn
Zuidplas
Gewest Gooi en Vechtstreek
Regio Achterhoek
Regio Noord-Veluwe

01. Opening en Agenda

De voorzitter opent de Buitengewone ALV en wenst alle aanwezigen van harte welkom. De onderwerpen die deze ALV op de agenda staan, zijn de vacatures in bestuur en commissies, het rapport van de commissie Schneiders over de modernisering van het drugsbeleid, Asiel en de Agenda 2016. De stukken zijn de aanwezigen eerder toegezonden. *De voorzitter* wijst verder op het feit dat er twee moties zijn ingediend. Deze zullen bij de rondvraag worden besproken. Tot slot wijst hij de aanwezigen op de boekjes die bij de uitgang liggen. Het gaat om exemplaren van 'Staat van de gemeenten: vluchtelingeneditie', het rapport van de commissie Schneiders en de Agenda 2016. Aanwezigen kunnen deze boekjes na afloop van de BALV mee naar huis nemen.

Vervolgens neemt *de voorzitter* de stemprocedure met de aanwezigen door. De gewogen stemmingen gaan elektronisch en de uitslagen worden gepubliceerd op vng.nl. Er wordt deze BALV gestemd over de vacatures in de commissies, vacatures voor de nieuwe commissie Raadsleden en Griffiers, de extra uitname doventolk en de ingekomen moties.

De proefstelling van vandaag luidt: "Ik ben vandaag met het Openbaar Vervoer naar de Jaarbeurs gereisd".

De voorzitter wijst de aanwezigen er op dat knopje 1 'ja' betekent en knopje 2 'nee'.

De uitslag van de stemming luidt: meerderheid van de stemmen 'voor'. *De voorzitter* concludeert dat de stemming werkt.

De voorzitter wijst de aanwezigen er op dat mensen in kunnen spreken bij de verschillende agendapunten en tijdens de rondvraag. Hiervoor zijn een plaatsen gereserveerd voorin de zaal.

De voorzitter deelt mede dat om de stemmingen goed te laten verlopen er een commissie van stemopneming is aangewezen. Deze commissie staat deze keer onder leiding van dhr. Oudbier. De voorzitter stelt vast dat de ALV hier mee in kan stemmen.

02. Benoeming leden notulencommissie

De voorzitter stelt de ALV voor de volgende personen te benoemen voor de notulencommissie van deze ALV:

- 1 Dhr. Scholten uit Epe
- 2 Dhr. Buijs uit Boxtel
- 3 Dhr. Berends uit Tynaarlo

De voorzitter stelt vast dat de ALV hier mee in kan stemmen.

03. Vaststelling notulen van de ALV van 3 juni 2015

De voorzitter geeft aan dat de commissie tot het nazien van de notulen werd gevormd door de heren Brink, de Baat en Heijmans. De commissieleden hebben verklaard dat de notulen een getrouw beeld geven van de vergadering en *de voorzitter* stelt dan ook voor de notulen van deze vergadering vast te stellen.

De ALV gaat hier mee akkoord.

04. Vacatures Bestuur en Commissies

De voorzitter geeft aan dat op 22 oktober de kandidaten voor een aantal vacatures in het bestuur en commissies zijn voorgedragen. Tot 9 november konden tegenkandidaten zich melden. Hier is geen gebruik van gemaakt.

De voorzitter geeft *dhr. Van der Tak* het woord voor een korte toelichting op de voordracht vanuit de commissie Governance.

Dhr. Van der Tak geeft aan dat hij een toelichting zal geven op beide de reguliere vacatures in bestuur en commissies en de vacatures in de nieuwe commissie Raadsleden en Griffiers. In verband met dit laatste heeft de commissie Governance zich eenmalig extra versterkt met een extra raadslid en een extra griffier.

Ook deze ronde hebben zich weer veel kandidaten aangemeld voor de vacatures. Voor de 34 vacatures waren namelijk 200 kandidaten. Dit betekent dat er keuzes gemaakt moesten worden. Hierin staat niet alleen de kwaliteit voorop, maar ook de mix tussen expertise, ervaring, geslacht, netwerk en de doelgroep.

Ten aanzien van de nieuwe commissie Raadsleden en Griffiers geeft *dhr. Van der Tak* aan dat er meer dan 100 kandidaten waren voor de 20 vacatures. Helaas betekent dit dat veel mensen teleurgesteld dienden te worden. *Dhr. Van der Tak* hoopt, samen met de gehele commissie Governance, dat dit hen er niet van weerhoudt zich actief in te zetten voor de vereniging.

De voorzitter dankt *dhr. Van der Tak* voor zijn woorden. Hij geeft aan dat hij het verzoek van *dhr. Den Boer* heeft gekregen om te mogen reageren hierop. Hij geeft hem dan ook graag het woord.

Dhr. Den Boer wil specifiek in gaan op de commissie Raadsleden en Griffiers. Hij dankt de VNG voor de mogelijkheid om als Raadslid.nu betrokken te zijn bij het voortraject van de commissie. Het resultaat hiervan was een breed gedragen startnotitie.

Dhr. Den Boer wil een signaal geven richting *het VNG-bestuur* over het voorzitterschap van de commissie. Daarvan is vooraf aangegeven dat dit ingevuld diende te worden door een huidige bestuurslid. Echter, 8 raadsleden hebben zich toch gekandideerd voor dit voorzitterschap. Dit betekent dat het onvoldoende duidelijk was dat geworven zou worden uit het huidige bestuur zelf. Daarnaast geeft *dhr. Den Boer* aan dat Raadslid.nu graag een raadslid als voorzitter van de commissie had gezien. Bovendien heeft het bestuur van Raadslid.nu vaak gehoord dat de toelichting bij afwijzingen voor de commissie vrij beperkt was. Er zijn raadsleden die daardoor het idee hadden niet helemaal serieus te worden genomen. *Dhr. Den Boer* benadrukt dat hij hiermee slechts een signaal wil afgeven en hoopt dat *het VNG-bestuur* in het vervolg hier iets mee doet. Bovenal hoopt Raadslid.nu met name op een sterke commissie.

De voorzitter geeft *dhr. Van der Tak* de mogelijkheid om te reageren

Dhr. Van der Tak geeft aan dat er inderdaad veel kandidaten waren. Daarom was het lastig om uitgebreide feedback op de kandidatuur te geven. Hij benadrukt tevens dat de commissie slechts namen naar voren brengt van kandidaten die zijn voorgedragen, niet van kandidaten die zijn afgevallen.

De voorzitter dankt *dhr. Van de Tak* voor zijn reactie en stelt voor door te gaan naar de stemming. Eerst zullen de reguliere vacatures in stemming worden gebracht. Daarna pas de vacatures voor de nieuwe commissie. De stemming geschiedt via enkelvoudige stemming. *De voorzitter* opent de stemming.

Voor: 99,29%

Tegen: 0,71%

De voorzitter concludeert dat de kandidaten zijn gekozen en feliciteert hen met hun benoeming.

05. Vacatures commissie Raadsleden en Griffiers

De voorzitter geeft aan dat ook hier een enkelvoudige stemming zal plaatsvinden. Hij opent de stemming:

Voor: 100%

Tegen: 0%

De voorzitter stelt vast dat de kandidaten zijn gekozen en wenst de commissie veel succes met haar werkzaamheden.

06. Aanbieding rapport modernisering drugsbeleid

De voorzitter vraagt aan *de heer Schneiders* om een korte toelichting te geven en het rapport te overhandigen.

De heer Schneiders spreekt van een genoegen om het rapport hier aan de VNG aan te mogen bieden. De commissie concludeert dat het gedoogbeleid zoals we dat nu kennen in feite failliet is. De effecten van het gedoogbeleid op de volksgezondheid en de criminaliteit zijn voor lokale overheden niet meer te accepteren. Daarom moet er volgens de werkgroep een cannabiswet komen om een vergunningstelsel te regelen.

Is dit dan de oplossing voor alle criminaliteit? Nee, maar het is wel een enorme stap in de goede richting. Met dit stelsel wordt namelijk ook justitie en politie ontlast, zodat zij zich op criminaliteit in export van cannabis kunnen richten.

De commissie weet dat er in de Kamer op dit moment geen meerderheid voor een dergelijke wet is, maar daarom is dit rapport ook met name gericht op de komende kabinetsperiode.

De heer Schneiders overhandigt het rapport aan *de voorzitter*.

De voorzitter dankt *de heer Schneiders* en de andere leden van de bestuurlijke werkgroep rondom dit rapport. Dit rapport moet leiden tot een bespreking onder de leden, die georganiseerd gaan worden. Dat moet op zijn beurt leiden tot besluitvorming of standpuntbepaling op de volgende ALV in juni 2016.

07. Actualiteiten op het thema Asiel

De voorzitter geeft aan dat er een aantal stevige maar ook openhartige gesprekken heeft plaatsgevonden met het Rijk. Hierin hebben we steeds geprobeerd duidelijk te maken dat we best bereid zijn onze verantwoordelijkheid te nemen. Maar dat daar ook enige helderheid vanuit de rijksoverheid tegenover moet staan. Begin oktober hebben de eerste bijeenkomsten met het Rijk plaatsgevonden, waarin is

afgesproken 'schouder aan schouder' te gaan staan. Dit om echt ook duidelijk te maken aan de samenleving dat dit echt een probleem is waar we iets mee moeten. En dat we daar ook echt iets in willen doen, maar dat dat dan wel in samenwerking met het Rijk moet gebeuren.

Het centrale uitgangspunt bij de afspraken van afgelopen vrijdag, is dat er een sluitende aanpak komt voor de gehele keten; van de opvang tot huisvesting en integratie. Onze ambitie is dat in de toekomst de crisisopvang niet meer nodig is. Maar daar is dan wel een substantiële uitbereiding van noodopvang voor nodig. We hebben dus ook afgesproken dat gemeenten met terugwerkende kracht financiële compensatie krijgen voor de gemaakte kosten voor crisisopvang. Daarnaast zijn er verruimende maatregelen genomen met het versnellingsarrangement, dat de GZZA gaat vervangen vanaf 2016. Er komt ook, in samenwerking met de woningcorporaties, een huisvestingsvoorziening om de doorstroming te bevorderen. Dan is ook afgesproken dat we als gemeenten extra budget krijgen voor maatschappelijk ondersteuning van de statushouders. We willen dit akkoord met een positief advies in een ledenraadpleging aan u voorleggen. We willen hier dan ook snel mee aan de slag gaan, wat betekent dat de ledenraadpleging morgen al open gaat. Daarnaast willen we komende maandag hier in Utrecht een technische bijeenkomst beleggen voor iedereen die dat wil, om de technische details van het akkoord verder toe te lichten. Nogmaals, we zijn er nog lang niet over uitgepraat, maar dit akkoord biedt wel een perspectief op de rest van het verhaal. Dan geef ik nu graag *mevrouw Kriens* het woord.

Mevrouw Kriens dankt de voorzitter voor het woord. Ze geeft aan dat de onderhandelaars hebben gekeken naar de gehele keten van de vluchtelingenproblematiek, van de instroom tot de inburgering. En wat hebben gemeenten dan nodig in al die fases tussendoor. Ten aanzien van de crisisopvang betekent dit dat de gemeenten de feitelijke kosten van 100 euro per vluchteling vergoed krijgt door het Rijk. Daarnaast zijn er afspraken gemaakt over het uitfaseren van de crisisopvang, waarbij er meer de focus komt te liggen op een goed geregelde noodopvang. Ten derde hebben we afgesproken om met elkaar voor 1 januari een noodscenario neer te zetten waar we op kunnen leunen als dat nodig is.

Ten aanzien van de noodopvang hebben we de regietafels nadrukkelijk neergezet als degenen die de lead hebben. Hieraan zijn echter geen (vorm)vereisten verbonden en deze kunnen dus regionaal worden ingevuld. Het doel is om hier een landelijke dekkend netwerk mee te maken. In aanvulling hierop komt er ook een landelijke regietafel om ook die vraagstukken die over regio's heen gaan, aan te kunnen pakken. Een specifieke rol in deze regietafels, heeft de commissaris van de Koning. Als rijksheer, is hij degene die zijn bestuurlijk instrumentarium (als bestuurlijk toezicht bij non-conformatie) in kan zetten, wanneer dat echt nodig is.

Ten aanzien van statushouders hebben we enerzijds een versnellingsarrangement geregeld dat ter vervanging van de GZZA moet gaan fungeren. Daarnaast zijn we een stimuleringsregeling ten aanzien van woningbouw overeengekomen die er voor moet gaan zorgen dat woningcorporaties weer gaan bouwen. Dit biedt dus met name de mogelijkheid om als regio met de corporaties aan tafel te kunnen gaan zitten over de opgave die we hebben.

Ten aanzien van de maatschappelijke begeleiding. Dat gaat al in op het moment iemand een status krijgt en in aanmerking komt voor een versnellingsarrangement. Daar krijgt u op dit moment 1000 euro voor. Dat wordt 2370 euro, wat wordt verbonden aan een participatieverklaring. Die verklaring wordt nog verder uitgewerkt.

De allerbelangrijkste ambitie is natuurlijk dat mensen aan het werk gaan. De focus moet liggen op het snel koppelen van statushouders aan werkgevers. Dat neemt niet echter niet weg dat er voor de korte termijn ook gekeken moet worden naar de bijstandsregelingen. Daar hebben we met het Rijk twee afspraken over gemaakt. De eerste is er voor te zorgen dat de zogenaamde t-1 regeling niet meer door gaat. De tweede afspraak is dat de verdeelsleutel zoals die nu geldt, voor deze personen niet zal gelden. Dit is een vergelijkbare regeling als de dak- en thuislozenregeling. Daarmee is nog niets gezegd over de middellange termijn. Het idee dat gemeenten in zouden moeten gaan leveren op de bijstand vanaf 2016, klopt niet. We hebben met het Rijk de afspraak gemaakt om met elkaar om tafel te gaan zitten over de voorjaarsnota, waar verdere zaken ten aanzien van de bijstand op de middellange termijn zullen worden geregeld. Dit waren in vogelvlucht de punten van het akkoord. Dank u wel.

De voorzitter dankt mevrouw Kriens voor haar bijdrage. Hij geeft aan dat mensen die vragen hebben naar voren kunnen komen. De vragen zullen worden beantwoord door de voorzitter, mevrouw Kriens en de heer Wiene. Als eerste geeft de voorzitter het woord aan de heer Gorter uit Zeewolde.

De heer Gorter vraagt zich af hoe de zin “ten opzichte van lopende trajecten tussen gemeenten en het COA” geïnterpreteerd moet worden.

De heer Koelwijn uit Kampen complimenteert de VNG over het bestuursakkoord. Hij vraagt zich echter af of er ook samen met het departement van minister Brok wordt gedacht over het versnellen of verkorten van bepaalde procedures.

Mevrouw Steffens uit Haarlemmermeer vraagt zich af of het mogelijk is de ondergrens van 300 vluchtelingen per opvang nog naar beneden bij te stellen, daar waar het gaat over kleine dorpen die ook een bijdrage willen leveren aan noodopvang.

Mevrouw van Engelshoven uit Den Haag geeft aan dat het overeengekomen bedrag voor de bijstand in 2016 verre van toereikend is. Daarnaast wordt het bedrag ten koste gebracht van het macrobudget voor gemeenten in 2018. De vraag is dus om ook ten aanzien van de voorjaarsnota ook hier weer aandacht voor te vragen. Volgens haar moet er bij de voorjaarsnota structureel geld komen voor de bijstand zodat gemeenten ook de daadwerkelijke kosten van de daadwerkelijke aantallen krijgen. Daarnaast, om te voorkomen dat mensen in de bijstand komen, moeten er ook aanvullende middelen komen voor onderwijs en werk.

De heer van den Berg uit Rhenen had een vraag naar aanleiding van de ledenbrief. Voor hem is onduidelijk of onder de jeugdhulp ook de hulp voor getraumatiseerde alleenstaande kinderen valt.

De voorzitter geeft als eerst de heer Wiene het woord voor beantwoording van vragen.

De heer Wiene gaat als eerst in op de vraag van de heer Gorter. Hij geeft aan dat 19 november als meetdatum is afgesproken. Wat er dus op 19 november al was, telt niet mee. Wat daarna komt, telt wel mee.

In antwoord op de vraag van *de heer Koelewijn* geeft hij aan dat deze volstrekt terecht is. Er is afgesproken dat vanuit het Rijk en de provincies meegewerkt wordt om zo snel mogelijk zaken mogelijk te maken. De minister heeft gezegd een aantal zaken aan te gaan passen zodat het sneller kan en de provincies hebben gezegd hier soepel mee om te gaan. *De heer Wienen* doet wel de oproep hier zelf ook bovenop te zitten, omdat dit niet altijd in de praktijk ook gebeurt.

Ten aanzien van de vraag van *mevrouw Steffens* geeft hij aan dat het uitgangspunt is dat ongeveer 300 vluchtelingen per opvang het minimum is. Echter, er is ook aangegeven tijdens de onderhandelingen dat dit flexibeler moet kunnen (minimaal naar beneden tot 200). Vanwege beheersing van de kosten en 'zoden aan de dijk zetten' moet het echter wel blijven gaan om substantiële aantallen. Maar 200 moet dus kunnen, waarbij er dan een link wordt gelegd met een bestaand centrum voor specialistische voorzieningen.

Mevrouw Kriens geeft aan dat *de heer van den Berg* en *mevrouw van Engelshoven* beide eigenlijk een pleidooi hebben gegeven voor ook die middellange termijn afspraken. Die gelden voor al die taken die voort gaan komen uit het feit dat u statushouders in uw gemeente gaat krijgen. Daar gaan we eigenlijk nu al met het Rijk mee aan de slag om dat bij de voorjaarsnota gereed te hebben. Een specifieke vraag hierbinnen gaat om de bijstand. Het is een terechte opmerking dat de 50 miljoen voor 2016 niet voldoende is. Dat komt omdat het een open einde regeling is. Deze 50 miljoen staan in het akkoord omdat dat is wat al voor de najaarsnota is vastgesteld. De inzet voor het komende overleg is dan ook om de voorjaarsnota te voorzien van reële ramingen voor 2016 en verder en daarmee gepaard de open einderegeling dus voort te zetten. Dit moet dus gepaard gaan met een structurele bijdrage in de SZW-begroting.

De heer Nobel uit Aalsmeer heeft in tweede ronde twee vragen. Ten eerste vraagt hij zich af wat de precieze rol van de provincies is in dit dossier. Ten tweede vraagt hij zich af of 16 december als deadline voor de ledenraadpleging wel geschikt is. Hij zou graag ook burgers (en dus de gemeenteraad) ook meenemen in dit proces. 16 dagen is daar te kort voor. Hij wil in overweging geven de datum minimaal een week naar achteren te schuiven.

De heer van Lunteren uit Breda stelt vast dat de staatssecretaris op de bestuurdersdag aangaf open te staan voor kleinere aantallen dan 200 vluchtelingen voor opvang. Hij wil er dus op wijzen dat we onszelf als VNG die ruimte ontnemen als we vasthouden aan 200 vluchtelingen.

De heer Wienen geeft over de rol van de provincie aan dat het uiteindelijk de gemeenten zijn die met het vluchtelingenprobleem aan de slag moeten. Het is dus belangrijk dat gemeenten aan die regietafels gezamenlijk kijken naar de problematiek. Er kan zich echter een situatie voordoen waarin de conclusie getrokken kan worden dat bepaalde gemeenten zich onttrekken van hun taak. Juist hier liggen bevoegdheden voor de provincie om betreffende gemeenten aan te spreken op hun gedrag of zelfs woonruimte (op kosten van betreffende gemeente) ter beschikking te stellen. De rol van de commissaris is dus om betrokken te zijn bij de regionale gesprekken en wanneer het nodig is in te grijpen.

Betreft de kleinschaligheid geeft hij aan dat er inderdaad flexibiliteit in het aantal 200 zit. Dat moet juist regionaal worden bekeken. Alleen geeft hij wel aan dat wanneer we continu blijven focussen op kleine locaties, het probleem straks alleen maar groter wordt wanneer de grote opvanglocaties (zoals Heumensoord) worden gesloten.

De voorzitter geeft in antwoord op zijn vraag over de termijn van de ledenraadpleging aan dat de aard van het onderwerp wel enige spoed vereist. Hij vraagt zich af of de 23ste in plaats van de 16^e van toegevoegde waarde is in verband met de vakantieperiode.

De heer Nobel geeft aan dat zijn gemeenteraad de 17^e voor het laatst dit jaar vergadert. Dus als de deadline kan worden verschoven naar de 18^e, is hij daar al een stuk mee geholpen.

De voorzitter stelt de deadline vast op de 18 december 2015.

08. Agenda 2016

Speech voorzitter van Zanen:

Afgelopen voorjaar brachten we de belangrijkste opgaven voor 2020 samen in kaart. Tijdens de ALV in juni spraken we af dat de rode draad de versterking en vitalisering van lokale democratie moest zijn. De thema's die hier uit vloeiden zijn: gemeentefinanciën, de omgevingswet, digitalisering, regionale economie en de transformatie in het sociaal domein. Deze thema's zouden uitgewerkt worden in een concrete Agenda 2016. Dit hebben we met behulp van een zestal regionale bijeenkomsten gedaan. Toch heeft de vluchtelingenstroom ons gedwongen een enorme taak op ons te nemen. De totstandkoming van de Agenda 2016 laat zien dat we als gemeenten samen de koers bepalen, maar ook dat we samen bepalen wat de individueel en wat we collectief doen. Het is aan ons als 393 gemeenten, verenigd binnen de VNG, om er voor te zorgen dat het Haagse binnenhof onze lokale werkelijkheid kan bijbenen en bijdraagt aan een sterke, vitale lokale democratie.

De voorzitter geeft de gelegenheid voor het stellen van vragen of suggesties. Hier wordt geen gebruik van gemaakt.

09. Ontwikkelingen Gemeentefinanciën

De voorzitter geeft dan het woord aan *de heer Depla*, voorzitter van de VNG-commissie Financiën, voor een presentatie over de gemeentefinanciën.

De heer Depla geeft aan dat het belangrijkste doel van de commissie voor de komende tijd is, de opschalingskorting van tafel te halen. Los van de inhoud van het voorstel, vindt de commissie het onuitlegbaar dat wanneer een gemeentelijke opschaling niet doorgaat de korting wel nog steeds door zou gaan. In alle overleggen met het kabinet stellen we dit aan de orde en onze inzet is dan ook dat met ingang van de volgende kabinetsperiode deze korting van tafel gaat.

Een tweede punt waar de commissie aan werkt is de uitbereiding van het belastinggebied. Op dit moment is het probleem dat gemeenten aangesproken worden op zaken waar ze zelf eigenlijk weinig tot niets aan kunnen doen. In het licht van die discussie is er al langer sprake van het idee dat belastingen dus moeten worden verschoven van het rijksniveau naar het lokaal niveau.

Een derde punt waar de commissie mee bezig is, is de vernieuwing BBV. De commissie is van mening dat financiën te belangrijk zijn om aan specialisten over te laten. Om gemeenteraden te helpen in hun controlerende taak op het gebied van belastingen, is het belangrijk dat alle begrotingen vergelijkbaar zijn. Belangrijk hierin is de introductie van kengetallen in de begroting. Deze dienen echter niet de norm te worden. Verschillende regio's in Nederland kennen verschillende dynamieken. Vanaf de begroting 2017 gaat hier mee gewerkt worden.

Ten aanzien van de accountantscontrole geeft *de heer Depla* aan dat we de laatste tijd zien dat de wens ontstaat de doelmatigheid van de controle te verbeteren. Een goede controle is enorm waardevol, maar de laatste tijd hebben gemeenten het idee dat accountants zich ook op andere gebieden gaan roeren.

Volgende week komt nog een brief over dit onderwerp in relatie tot de PGB.

Ten aanzien van de macrobudgetten geeft *de heer Depla* aan dat het belangrijk is geen scorebordjournalistiek te gaan voeren. Het kan niet zo zijn dat er ergens een discussie over gevoerd wordt en dat dan achteraf het standpunt wordt bepaald op basis van het feit of de betreffende gemeente er op vooruit gaat of op achteruit gaat. Daarom zet de VNG zich ook in op objectieve verdeelmodellen. Deze moeten natuurlijk wel op een degelijke manier gemaakt worden.

Tot slot hebben we binnen de commissie de portefeuilles verdeeld. Deze verdeling is terug te vinden op de site.

Dank u wel.

10. Ontwikkelingen Fysiek Domein

Voordat *de heer Fackeldey* het woord neemt, komt er eerst een filmpje. Dit gaat over de omgevingswet, dat meteen ook het belangrijkste thema voor de komende tijd is. De omgevingswet is een taak, waarbij 26 wetten in 1 wet ondergebracht word. Wat belangrijk is, is dat als we deze wet willen invoeren, we daar als gemeenten eigenlijk nu al actief aan moeten beginnen. Gemeenten kunnen niet blijven wachten op het Rijk en de VNG hierin. Wat de commissie signaleert echter, is dat dat laatste vooralsnog te veel gebeurt. De komende weken/maanden gaat de commissie daarom samen met de leden, het IPO en de UvW een implementatieplan uitrollen.

Dank u wel.

11a. Ontwikkelingen Sociaal Domein

De heer Everhardt geeft aan dat het vluchtelingenvraagstuk de meest actuele ontwikkeling in het Sociaal Domein is. Daarnaast zijn de accountantsverklaring en de verdeelmodellen twee hot topics, zoals die ook al door *de heer Depla* zijn uiteengezet. De drie decentralisaties in het Sociaal Domein zijn nu 11 maanden onderweg en de ervaring is dat hoewel er in het begin veel onduidelijkheid was over de opgave waar we voor stonden, het inmiddels veel beter gaat. Nu komt echter de tijd van transformatie, dus achterover leunen kunnen we zeker niet. Richting het Rijk blijft de commissie hameren op tijd. De gemeenten hebben de tijd nodig om dit goed op te pakken. Wanneer ieder incident weer nieuwe regelgeving met zich mee brengt, frustreert dit de transformatie van gemeenten alleen maar. De ruimte om daar me aan de slag te gaan is dan ook een heel belangrijk punt.

Dank u wel.

11b. Extra uitname doventolk

De voorzitter geeft aan dat in aansluiting op deze bijdrage er ook nog een besluitvormend punt is dat aan de orde dient te komen. Hij geeft *de heer Visser* het woord voor een toelichting.

De heer Visser geeft aan dat in de ALV van juni 2015 is besloten de regeling van de doventolk ook voor 2016 door te zetten. Dat dient gefinancierd te worden met een uitname uit het gemeentefonds. De vraag aan de ALV is, om hier mee in te stemmen.

De voorzitter vraagt of iemand in de zaal de behoefte heeft aan het woord. Dat is niet het geval. Er wordt overgegaan tot besluitvorming waarbij optie 1 'voor' het voorstel is en optie 2 'tegen' het voorstel.

Voor: 94,28%

Tegen: 5,72%

De voorzitter concludeert dat het voorstel is aangenomen.

12. Ontwikkelingen Digitale Agenda

De voorzitter geeft *de heer Westmaas* het woord.

De heer Westmaas geeft aan dat onze ambities op het gebied van onze dienstverlening groot zijn. En dat verwachten mensen ook van de gemeenten. De vernieuwingen die in de gemeenschap, de wetenschap en in de technologie plaats vinden dringen ook tot ons door.

De ambities om meer digitaal te kunnen doen en de grote hoeveelheid informatie beter te kunnen verwerken, lijken heel vanzelfsprekend in de 21ste eeuw. Daarom ook is het belangrijk dat we die waar maken. De digitale agenda 2020 is daarom ook ambitieus. Samen doen wat samen kan is het motto en een principiële keuze geweest. *De heer Westmaas* geeft aan dat de belangbehartiging en uitvoering van de informatiecomponent in het sociaal domein, het digitaal stelsel voor de invoering van de omgevingswet en de generieke digitale infrastructuur belangrijke prioriteiten voor 2016 zijn. Daarnaast staat veiligheid ook nadrukkelijk op ons netvlies. Tot slot staat ook het initiatief van gemeenten zelf centraal. Ook bij gemeenten zit enorm veel creativiteit en kennis en die moet worden benut. Dit wordt onder andere gedaan door pilotstarter.nl en *de heer Westmaas* nodigt iedereen uit hier mee aan de slag te gaan.

13. Rondvraag en moties

De voorzitter dankt de sprekers voor hun bijdragen.

De voorzitter geeft aan dat er twee moties zijn ingediend. Motie 1 gaat over collectieve inkoop, waarbij het advies van het bestuur 'aanhouden' is. *De voorzitter* geeft *de heer van Oostrum* de gelegenheid de motie toe te lichten.

De heer van Oostrum geeft aan dat het preadvies van het bestuur de indieners heeft overtuigd en de indieners zullen de motie aanhouden.

De voorzitter dankt de indieners hiervoor. Hij geeft aan dat de tweede motie gaat over problemen in de informatieketen Jeugdwet en WMO. Het advies van het bestuur hierbij is 'overnemen'. Hij geeft *de heer van Oostrum* de gelegenheid de motie toe te lichten.

De heer van Oostrum geeft aan dat hij het preadvies van het bestuur ondersteunt.

De voorzitter vraagt of iemand behoefte heeft aan stemming.

[De ALV stemt per acclamatie in met de motie]

De voorzitter geeft aan dat er nu de gelegenheid is voor een rondvraag. Daar wordt geen gebruik van gemaakt.

14. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

DE VERENIGING IN BEELD 2015

Jaaroverzicht VNG op hoofdlijn

Zo droeg de VNG in 2015 bij aan een krachtig lokaal bestuur en een sterke lokale democratie

In 2015 hebben we als gemeenten bewezen dat we de overheid zijn met sterke wortels in de samenleving, dichtbij het alledaagse leven van mensen. We werden verantwoordelijk voor complexe nieuwe taken in het sociaal domein en toen het jaar om was, moesten critici constateren dat we het een stuk beter hadden gedaan dan zij hadden gedacht. Geen 'zie je wel, het gaat mis' van hun kant, maar 'zie je wel, we kunnen het' van onze kant. Ook lieten we zien dat gemeenten flexibel en veerkrachtig zijn: toen een grote stroom vluchtelingen onderdak nodig had, zorgden we in allerijl voor voldoende noodopvanglocaties.

Op deze en heel veel andere terreinen ondersteunde de VNG alle gemeenten en behartigde de lokale belangen bij het Rijk. Steeds vanuit het streven naar een krachtig lokaal bestuur en een sterke lokale democratie.

Het is goed om soms even stil te staan bij wat we hebben bereikt. Dat doen we in dit beknopte jaaroverzicht. Als het allemaal op een rij staat, zie je dat veel VNG-thema's ook belangrijke maatschappelijke thema's zijn. En zo hoort het ook. Als VNG willen we aansluiten bij wat er speelt in gemeenten, bij wat mensen bezighoudt en bij wat er in de nabije toekomst op ons afkomt.

Daarom sloten we een Bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom, zodat gemeenten op een (financieel) verantwoorde manier de benodigde opvang en noodopvang kunnen bieden aan asielzoekers en vluchtelingen.

We agendeerden de toekomst van de gemeentefinanciën bij het Rijk, met als doel dat gemeenten in de toekomst meer ruimte hebben om samen met inwoners hun eigen (financiële) keuzes te maken.

We sloten een Bestuursakkoord Implementatie Omgevingswet, zodat gemeenten zich nu al kunnen voorbereiden op de aanstaande grote veranderingen in het fysiek domein.

We verstevigden de positie van raadsleden en griffiers in de VNG, zodat we het belang van gemeenteraden beter kunnen meewegen in wat de VNG voor de leden doet.

We maakten onderling afspraken over digitalisering, zodat gemeenten op een efficiënte manier kunnen voldoen aan de digitale verwachtingen van inwoners.

Dit en meer deed de VNG met en voor u, de gemeenten. En dat blijven we doen. Ten dienste van een krachtig lokaal bestuur en een sterke lokale democratie.

*Jan van Zanen
voorzitter
bestuur VNG*

HOOFDSTUK 1

Strategische thema's belicht

1. Vluchtelingen

Dat internationale en nationale vraagstukken ook regionaal en lokaal terugslaan, in onze straten, is duidelijk geworden met het vluchtelingenvraagstuk. Was het in januari van 2015 nog vooral een situatie die zich afspeelde aan de grenzen van Europa, in de zomer werd het ook voor Nederland realiteit. Al snel bleek dat de opvangcapaciteit van bestaande opvangcentra niet toereikend was. Vanwege de onverwacht snelle toename

*Jos Wiene,
voorzitter Taskforce
Asiel en Integratie*

van het aantal vluchtelingen dat ons land binnenkwam, moest in alle haast naar noodoplossingen worden gezocht. Dit veroorzaakte onrust in de Nederlandse samenleving. Spanningen die zich in niet alledaagse en haast on-Nederlandse vormen uitten en breeduit in de media kwamen, zoals bedreigingen van lokale bestuurders, rellen tijdens openbare bijeenkomsten en protestbijeenkomsten. En aan de andere kant een

Bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom

Tijdens de Buitengewone ALV eind november 2015 werd het Bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom dat de VNG heeft gesloten met het Rijk voorgelegd aan de leden. Het akkoord omvatte een aantal prestatieafspraken dat nodig was om de opvang van vluchtelingen op de korte termijn het hoofd te kunnen bieden. Door het versneld realiseren van meer opvanglocaties, werd de crisisnoodopvang overbodig en kwam een einde aan het 'gesleur' met mensen van sporthal naar buurthuis. Een ander onderdeel van het akkoord was een subsidieregeling voor de realisatie van huisvesting van statushouders. Hiermee moest de doorstroming in de AZC's worden bespoedigd. Eind december stemden ruim 94% van de leden in met het akkoord. Het bestuursakkoord wordt gezien als een opmaat naar een gezamenlijke sluitende aanpak om vluchtelingen zo snel mogelijk volwaardig te laten participeren in onze samenleving. Aanvullende (financiële) afspraken zijn daarbij nodig om tot een adequate aanpak te komen. Dit zijn de onderwerpen die de VNG centraal stelt tijdens de vervolgonderhandelingen met het Rijk in het voorjaar van 2016.

Ondersteuningsteam asielzoekers en vergunninghouders (OTAV)

Vanwege de grote urgentie en de snelle ontwikkelingen werd in oktober 2015 het Ondersteuningsteam Asielzoekers en Vergunninghouders (OTAV) opgericht om gemeenten te ondersteunen bij hun beleid voor asielzoekers en vergunninghouders. Het OTAV is een samenwerking van verscheidene ministeries en de VNG, werkt nauw samen met het Platform Opnieuw Thuis en is ondergebracht bij de VNG. OTAV heeft twee primaire taken: kennisdeling en ondersteuning bieden aan gemeenten. Kennisdeling in de vorm van het bundelen van informatie, vervaardigen van handreikingen, delen van praktijkervaringen, beantwoorden van veelgestelde vragen, en informatie verstrekken over regelgeving. Eind 2015 werd een aantal bijeenkomsten georganiseerd over onder meer het op goede manier organiseren van het lokale debat. Het OTAV biedt met een proactief netwerk van regionale accountmanagers en experts ondersteuning op maat aan gemeenten.

Een van de thema's van de werkconferenties: de lokale dialoog

warm welkom van de lokale bevolking als de bus met vluchtelingen aankwam, en overvloedig aanbod van vrijwilligers en spullen. Dit maakte de lokale besluitvorming over de komst van opvanglocaties en het organiseren van huisvesting complex. Er werd veel gevraagd van het maatschappelijk discours, lokaal leiderschap en de samenwerking met elkaar en in de keten.

5

Staatssecretaris Dijkhoff, op de VNG Bestuurdersdag te Utrecht, op maandag 30 november: 'Gemeenten en Rijk samen hebben een goed onderhandelingsakkoord gesloten over de opvang van asielzoekers. En dat is belangrijk, want gemeenten hebben al veel taken en dit komt er nu bij.'

Landelijke Regietafel

De betrokken partijen die het akkoord sloten, zien de afspraken in het Bestuursakkoord niet als een eenmalig resultaat, maar als de start voor een blijvende samenwerking tussen de verschillende overheidslagen. Met de oprichting van de Landelijke Regietafel Verhoogde Asielinstroom in 2015 blijven de partijen structureel met elkaar in gesprek en wordt de voortgang en uitvoering van de gemaakte bestuurlijke afspraken gemonitord.

Hubert Bruls: 'Mensen zo snel mogelijk integreren'

'Het bestuursakkoord over de vluchtelingen was van groot belang. Elke week kwamen vele duizenden mensen het land binnen. Als je daar geen afspraken over had gemaakt, waren chaotische situaties ontstaan. Of dan had het kabinet vluchtelingen moeten toewijzen. Nu is het gelukt om op basis van vrijwilligheid mensen op te vangen.

Het eerste akkoord ging over de eerste opvang. Dit voorjaar 2016 gaan we met het kabinet om tafel over de volgende fase, wat illustreert dat zowel Rijk als gemeenten de ambitie hebben te blijven samenwerken aan een goede keten van opvang. Van eerste opvang tot aan volwaardig staatsburgerschap. Want daarover gaat het volgende akkoord: hoe kunnen we mensen zo snel mogelijk integreren? Dat gaat om onderwijs, zorg en veiligheid en de versnelling van huisvesting.

Ook de compensatie voor bijstandsuitkeringen is een belangrijk punt. De bestaande afspraken voorzien daar niet in. Je kunt niet van de gemeenten vragen om dat allemaal zelf te bekostigen. Daarbij speelt het beeld dat dit ten koste zou gaan van de voorzieningen van andere burgers een rol. Het ligt zeer gevoelig in de samenleving. Tegelijkertijd is het in ieders belang dat vluchtelingen hier snel kunnen meedoen. Hoe eerder mensen een baan hebben en in hun eigen inkomen voorzien, des te minder last er zal zijn. Maar als je niet investeert, moet je niet raar opkijken als mensen jarenlang een uitkering nodig hebben. We moeten onze hand naar hen uitsteken en hen een plek onder de zon gunnen.'

Hubert Bruls, burgemeester van Nijmegen en vicevoorzitter van de VNG. Onderhandelt namens de VNG met het Rijk over de aanpak van de vluchtelingenproblematiek.

Feiten en cijfers in beeld

De hoge instroom van vluchtelingen leidt tot hoog oplopende discussies: landelijk en lokaal. Het is daarbij van groot belang dat alle betrokken partijen beschikken over de juiste informatie.

Onder het motto 'meten is weten' bracht de VNG daarom een speciale editie vluchtelingen van De Staat van de Gemeenten 2015 uit. Met overzichtskaarten en tabellen geeft deze speciale editie van De Staat van de Gemeenten inzicht in ontwikkelingen rond opvang, huisvesting en integratie van vluchtelingen.

2. Lokale democratie

Hoe kan het lokale bestuur beter aansluiten op de leefwereld van burgers? Wat moeten gemeenten daarvoor doen? Welke taken moeten gemeenten gezamenlijk organiseren? Lokale democratie versterken is dé opgave voor gemeenten. Als dé ambitie voor de vereniging en daarmee bepalend voor de verenigingsstrategie en de agenda 2020, is dan ook geformuleerd: Het zijn van een krachtige lokale overheid, door het versterken en vitaliseren van de lokale democratie. In 2015 hebben diverse projecten en activiteiten plaatsgevonden die bijdragen aan visievorming en nieuwe democratische praktijken.

Programma Lokale democratie in beweging

De VNG zette zich samen met NGB, VvG, Raadslid.nu, wethoudersvereniging, VGS en BZK in 2015 in voor de kwaliteit van het lokaal bestuur en het samenspel tussen de rollen en posities in de gemeenten. In 2015 zijn er diverse bijeenkomsten georganiseerd, verschillende projecten uitgevoerd en is een online magazine met best practises uitgebracht, 'Democratie anno nu: een nieuw samenspel'.

Alle activiteiten hebben tot doel bestuurders, gemeentesecretarissen, raadsleden, Statenleden en griffiers te inspireren en ondersteunen in het vinden en vormgeven van hun (nieuwe) rol in de lokale democratie. Meer informatie: www.lokaledemocratieinbeweging.nl.

Democratie 1000

Tijdens de Democratie 1000, op 1 juni in Apeldoorn, boog een grote groep burgemeesters, wethouders, raadsleden, griffiers, gemeentesecretarissen ambtenaren, inwoners, werkgevers en denkers zich over de staat van de lokale democratie. Ruim 750 deelnemers lieten zich inspireren tijdens een goed gesprek over de lokale democratie, met als resultaat gezamenlijk ontwikkelde plannen voor versterking van die lokale democratie.

'Dichtbij, Dialoog & Democratie'.

Dit was het thema van het VNG Jaarcongres 2015 dat op 2 en 3 juni in Apeldoorn plaatsvond. Een van de plenaire sprekers was David van Reybrouck, 'We zijn mensen aan het verliezen,

te veel mensen hebben bij de afgelopen gemeenteraadsverkiezingen geen stem uitgebracht. Het is van belang om het spreekrecht en de expertise die iedereen in zich heeft naar een hoger niveau te brengen.

*VNG Jaarcongres
2 en 3 juni te
Apeldoorn*

Behandel burgers als volwassenen, niet als kiesvee.' Het congres kende vele sprekers en vele relevante workshops waar kennis en ervaring werd gedeeld, van de 'Werkvloer van de nieuwe democratie' tot aan 'Handvatten voor een effectieve dialoog'.

De wetenschapsfunctie

Uit het oogpunt van de ontwikkeling van een krachtige, eigen, toekomstbestendige gemeentelijke agenda investeert de VNG in onderzoek en kennisontwikkeling rond maatschappelijke trends die belangrijk zijn voor het lokaal bestuur. Hierbij vervullen de VNG-Denktank en het VNG-Curatorium een belangrijke rol. De Denktank brengt belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen in kaart en zoekt de verbinding met wetenschap, praktijk en beleidsmakers op alle niveaus in de samenleving. Het Curatorium onder voorzitterschap van Job Cohen is 'aanjager van het denken'.

Oratie prof. dr. Job Cohen: 'De vierde D'

'De decentralisaties (jeugdhulp, ondersteuning, arbeidsparticipatie) zijn sinds 1 januari een feit. Veel mensen hebben hiermee te maken. Daarom is het essentieel dat burgers vertrouwen hebben in hun gemeenten. Dat gaat niet vanzelf in een tijd waarin het vertrouwen in de democratie beperkt is.' Job Cohen hield een pleidooi om de lokale - en provinciale - democratie te versterken, dit wordt in de wandelingen inmiddels een G1000 genoemd. Een G1000 is een bijeenkomst waarin een flink aantal burgers door loting bij elkaar gebracht wordt en met elkaar de belangrijkste vragen voor hun gemeente formuleert en van een richtinggevend antwoord voorziet. Loting is daarbij essentieel. Dit garandeert dat vanuit alle lagen van de bevolking wordt deelgenomen. Het is dan aan provinciaal en gemeentelijk bestuur om die antwoorden in beleid om te zetten. Zo kan de afstand tussen burger en bestuur verkleind worden en het vertrouwen in de vierde D, de democratie, versterkt. Hoe onze omgeving er uitziet en is georganiseerd, is steeds meer een zaak van gemeentelijk bestuur, inwoners en bedrijven samen. Loslaten en vertrouwen door de lokale overheid staan centraal, dit vergt iets van de lokale democratie.

Denktank 2015.

Wat zijn de kansen en bedreigingen voor de lokale democratische besluitvorming? Welke veranderingen in relatie tot de burgers en de overige gemeentelijke geledingen zijn noodzakelijk voor de vitaliteit van de gemeenteraad? Op deze en andere vragen wil de VNG-Denktank 2015 een antwoord formuleren. De Denktank 2015 wordt voorgezeten door Kajsa Ollongren (wethouder Amsterdam).

Adviesaanvraag periodieke beschouwingen interbestuurlijke verhoudingen

Onder andere naar aanleiding van de bespreking van de Raad van Europa die het monitoringrapport over de naleving van het handvest lokale autonomie in Nederland heeft vastgesteld en in aanloop naar de kabinetsformatie is er in 2015 door de VNG een adviesaanvraag aan de Raad van State opgesteld om vanuit maatschappelijke opgaven te kijken naar de wijze waarop de overheden met elkaar samenwerken (interbestuurlijke verhoudingen).

Referenda, de gemeenten stellen hun stemlokalen ervoor open

Eind oktober werd bekend dat het eerste (nationaal) raadplegend referendum, over het associatieverdrag tussen de EU en Oekraïne, op woensdag 6 april 2016 zou worden gehouden. Het Ministerie van BZK stelde voor het organiseren van het referendum € 20 miljoen beschikbaar. De VNG gaf aan dit te weinig te vinden. Ter vergelijking: de kosten van gemeenten voor het organiseren van de Tweede Kamerverkiezingen van 2012 bedroegen € 42,2 miljoen.

De VNG wees op de gevolgen van de te lage vergoeding voor de toegankelijkheid: gemeenten kunnen minder stemlokalen inrichten, kiezers moeten dus verder reizen en er is een grote kans op lange wachtrijen.

Op 2 november stuurde de VNG een brief aan het Ministerie van BZK waarin de zorgen betreffende de toegankelijkheid van (nationale) raadgevende referenda kenbaar werden gemaakt. Dit werd gevolgd door een overleg tussen VNG en minister Plasterk over de kosten van het referendum, waarin de VNG voorstelde om de Algemene Rekenkamer te vragen de kostenanalyses te bekijken. Begin januari 2016 werden het Ministerie van BZK en de VNG het eens over de vergoeding van de kosten. Het Rijk stelt € 30 miljoen beschikbaar. Dit is € 10 miljoen meer dan eerder door het kabinet was toegezegd.

3. Vernieuwing in het sociale domein

In 2015 was de overheveling van de taken op de gebieden Wmo, jeugdzorg en werk en inkomen een feit. In 2015 is gewerkt aan het oplossen van een aantal knelpunten die in de praktijk bleken. Zoals de samenwerking met de SVB rondom het pfg. En aan het verder verbeteren van de informatievoorziening binnen de kaders van de privacywet- en regelgeving, rondom bijvoorbeeld sociale wijkteams en zorgaanbieders. In 2015 heeft de VNG ook een aantal landelijke voorzieningen beheerd, zoals de Kindertelefoon, de Doventolkvoorziening, Veilig thuis en RCF. Enkele specifieke doelgroepen vragen om een bijzondere aanpak, daarmee is in 2015 gestart. Zo werd het Aanjaagteam personen met verward gedrag ingesteld dat zich richt op de ontwikkeling van een sluitende, op de persoon gerichte aanpak. De ontwikkelingen in het sociale domein in vogelvlucht.

Kennisontwikkeling en -deling

Met betrokken ministeries (vooral BZK) is het programma Strategische Verkenningen Sociaal Domein opgezet. Hierbinnen viel onder andere: De Sociale Top (een groot congres in Zwolle op allerlei locaties in de stad met de mensen die het werk doen in het sociaal domein), Toekomstscenario's (hoe kunnen gemeenten zich voorbereiden op verschillende ontwikkelingen in het sociaal domein) en Casuïstiektafels (waar wethouders casussen bespraken waarin ze tegen bepaalde moeilijkheden aanliepen). Daarnaast heeft de VNG vele bijeenkomsten georganiseerd rondom wonen en zorg, Raad op Zaterdag etc. Met de VNG Academie zijn cursussen en trainingsprogramma's ontwikkeld, waaronder dilemmagame voor raadsleden.

Tafels Casuïstiek

Op 10 september, 7 oktober, 13 november en 3 maart vonden de eerste vier bijeenkomsten plaats van de Tafel Casuïstiek: een twintigtal betrokken wethouders sociaal domein, onder voorzitterschap van Janny Bakker (Huizen). Door een aantal casussen te bespreken gingen zij op zoek naar de ruimte die de gemeente heeft om de case naar eigen inzicht goed op te lossen. 'Er is vaak meer mogelijk dan we denken', aldus een van de deelnemers. Een kernteam vanuit BZK en de VNG en een ambtelijk expertteam vanuit verschillende departementen ondersteunde de Tafels.

Werkwijze

De (ruwe) casussen werden aangeleverd door de deelnemers, vaak naar aanleiding van een vraag die in een voorgaande bijeenkomst naar voren kwam. Van elke casus werd een geanonimiseerde beschrijving en analyse van de knelpunten en dilemma's voorbereid (en voor anderen beschikbaar). Vooraf werden de gesignaleerde knelpunten besproken met experts vanuit de relevante departementen. In de bijeenkomst werden met behulp van verkennende, verdiepende en verbetervragen leer- en verbeterpunten uit de casussen gehaald. Daarbij vormde de casuïstiek ook het vertrekpunt voor vragen op strategisch niveau. Alle vervolgvragen waarop in de bijeenkomst nog geen antwoord gegeven werd, werden daarna belegd bij de betreffende gemeenten, departementen of andere partijen. Het begeleidingsteam van de Tafel zorgde ervoor dat in de volgende bijeenkomsten antwoorden gegeven konden worden.

ISD

De decentralisaties hebben de administratieve last bij gemeenten aanzienlijk doen toenemen. Het ISD-programma had als doel om met behulp van ICT voorzieningen, standaarden en goede afspraken tussen gemeenten en zorgaanbieders om de administratieve last te verminderen. Voor de vermindering van de administratieve last is het Gemeentelijk gegevensknooppunt ingericht ten behoeve van de berichtuitwisseling met zorgaanbieders. Alle gemeenten zijn aangesloten op het Gemeentelijk gegevensknooppunt, het gebruik is in 2015 gestegen tot ruim de helft van de gemeenten. Het project standaardisatie declaratie en facturatie WmO en Jeugd heeft standaarden en voorzieningen gerealiseerd. Gemeenten zijn in staat met deze voorzieningen op standaardwijze zorg toe te wijzen aan zorgaanbieders en declaraties en facturen van zorgaanbieders te ontvangen. Met zes accountmanagers zijn gemeenten door het hele land op maat ondersteund bij de inrichtingsvraagstukken die er waren en uitvoeringsvarianten die gemeenten hadden gekozen. Samen met gemeenten zijn diverse pilots gestart; deze hebben doorgang gevonden in de pilotstarter, zie ook de Digitale Agenda 2020. Op het gebied van Privacy zijn diverse masterclasses verzorgd, waar alle gemeenten gebruik van hebben kunnen maken.

PGB

Zowel de Wmo 2015 als de Jeugdwet kennen het persoonsgebonden budget (pgb). De introductie van het zogenaamde 'trekkingsrecht' vond plaats per 1 januari 2015, waarbij gemeenten verplicht zijn betalingen via de Sociale Verzekeringsbank (SVB) te laten verlopen.

Zoals bekend verliep de invoering van het pgb trekkingsrecht niet zonder slag of stoot.

Om uitbetalingsproblemen zo veel mogelijk te voorkomen en daarmee de zorgcontinuïteit te garanderen, heeft het Ministerie van VWS begin 2015 besloten noodmaatregelen te treffen. Deze noodmaatregelen hebben geleid tot alternatieve werkwijzen, veel last-minute werk en een groot aantal herstelwerkzaamheden voor gemeenten. Daarnaast hadden de extra maatregelen rechtmatigheidsissues tot gevolg. De VNG heeft afspraken gemaakt met VWS over de compensatie van de financiële en juridische gevolgen van de noodmaatregelen.

De tweede helft van 2015 stond in het teken van de herbeoordelingen van de budgethouders. Gemeenten hebben in de laatste drie maanden van het jaar bijna 80.000 budgethouders opnieuw beoordeeld. Samen met andere ketenpartners is gewerkt aan een stabiele jaarovergang, zodat begin 2016 alle budgethouders en zorgverleners werden uitbetaald.

De VNG vertegenwoordigde gemeenten tijdens ambtelijke- en bestuurlijke overleggen. Hierbij is er bewust voor gekozen om actief informatie op te halen bij gemeenten. Ook ondersteunde de VNG gemeenten bij de uitvoering van het trekkingsrecht met een ondersteuningsprogramma. Gemeenten werden geïnformeerd via regelmatige mailupdates en ledenbrieven, regionale bijeenkomsten werden georganiseerd samen met de SVB en accountmanagers en experts boden gemeenten hands-on ondersteuning op locatie.

Op dit moment, 2016, wordt hard gewerkt aan alternatieven voor de inrichting van het proces van pgb trekkingsrecht. Daarnaast vindt er intensief overleg plaats met ketenpartners over noodzakelijke verbeteringen aan het ict-systeem van de SVB en staat het inrichten van een regulier proces centraal.

Het Ondersteuningsteam decentralisaties (OTD)

In 2015 zijn er 280 expertverzoeken binnengekomen. Voor de gehele looptijd van het OTD (1 juni 2014 - 31 oktober 2015) geldt dat er 450 verzoeken zijn binnengekomen vanuit 216 unieke gemeenten. Tussen 1 februari 2014 en 31 oktober 2015 zijn er 3700 vragen binnengekomen via otd@vng.nl. Van februari tot november 2015 zijn er 50 werkateliers georganiseerd met meer dan 750 bezoekers.

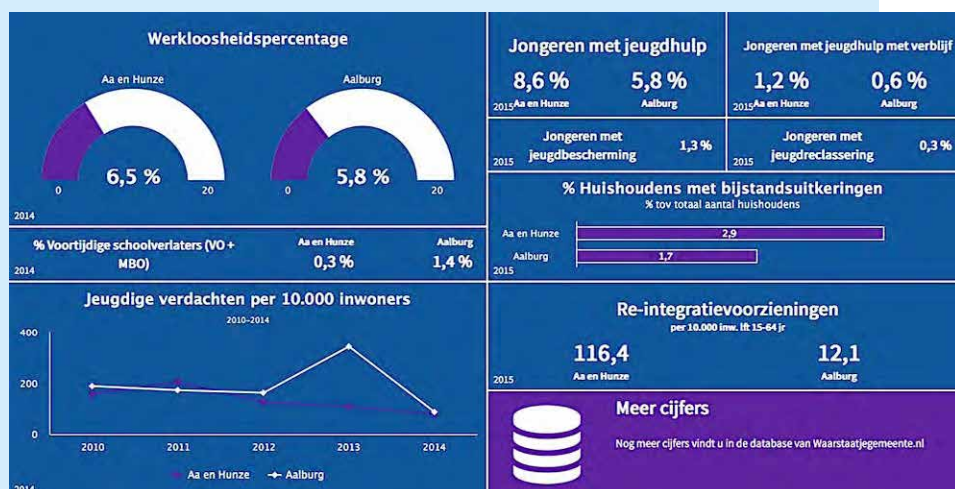
Ondersteuningsteam
Decentralisaties

Monitor Sociaal Domein

De Monitor Sociaal Domein ondersteunt gemeenten bij de informatie voor de gemeenteraad en bewoners. De monitor geeft inzicht in gebruik, voorspellers voor gebruik, clientervaring en toegankelijkheid van voorzieningen in het sociaal domein. Met de monitor kunnen gemeenten:

- Signaleren, sturen en beleid herformuleren
- De gemeenteraad en de bewoner voorzien van verantwoordingsinformatie
- Leren door gemeentelijke prestaties te beoordelen en te vergelijken.

De gemeentelijke Monitor Sociaal Domein wordt tweemaal per jaar gepubliceerd op waarstaatjegemeente.nl

Veilig Thuis

Veilig Thuis is het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling. Dit zijn regionale organisaties waar slachtoffers, daders en omstanders terecht kunnen voor deskundige hulp en advies. Veilig Thuis is er voor iedereen, jong en oud, die te maken heeft met huiselijk geweld of kindermishandeling. Veilig Thuis geeft advies en biedt ondersteuning, ook aan professionals. In 2015 zijn de Veilig Thuis-organisaties operationeel geworden. Als gevolg het VNG-programma gebruiken alle 26 organisaties de naam Veilig Thuis en het logo. Dit draagt zeer bij aan de herkenbaarheid en laagdrempeligheid. Vrijwel alle medewerkers van Veilig Thuis namen deel aan binnen het programma ontwikkelde trainingen. Een onderdeel van de trainingen is vertaald naar een training over veiligheid voor medewerkers van wijkteams. Goede samenwerking tussen wijkteams en Veilig Thuis is nodig om veiligheid van gezinnen en kinderen te realiseren en behouden.

Voorts is stevig ingezet op samenwerking tussen Veilig Thuis en politie en Openbaar Ministerie (OM). Met deze partijen én met de Raad voor de Kinderbescherming en Reclassering is een model voor samenwerkingsafspraken opgesteld.

Voorzitter commissie Gezondheid en Welzijn, Mariette van Leeuwen in gesprek met thuiszorgmedewerkers tijdens congres.

Wonen en zorg

Gemeenten zijn vanuit Wmo 2015, Woningwet 2015 en Huisvestingswet verantwoordelijk voor passende huisvesting, met de juiste (ambulante) zorg, ondersteuning en begeleiding van kwetsbare groepen inwoners. Dit is een basisvoorwaarde om thuis te kunnen (blijven) wonen en zoveel mogelijk regie te houden op het eigen leven. Hierdoor hoeven inwoners minder vaak in een zorginstelling te wonen. Niet iedereen vindt een oplossing op eigen kracht. Gemeenten moeten en willen deze inwoners helpen. De vraag van deze kwetsbare individuen staat daarbij voorop.

In oktober 2015 gaven de VNG-commissies Ruimte en Wonen, en Gezondheid en Welzijn aan dat hier een belangrijke regierol ligt voor gemeenten. Zij willen daarom prioriteit geven aan een programma rond wonen, begeleiding en ondersteuning.

De activiteiten van de VNG zijn erop gericht het gemeentelijk voorzieningenniveau (vastgoed én programmering) op peil te brengen en risico's van leegkomend (zorg en gerelateerd) vastgoed op het gemeentelijk voorzieningenniveau onder controle te brengen. Verder moet er grip zijn op de urgente huisvestingsopgave van (zeer) kwetsbare doelgroepen.

Het eerste doel is geagendeerd en opgepakt aan de meeste regionale Hlz-tafels. Rond dit onderdeel van de hervorming van langdurige zorg bleek het echter lastig om tussen zorgverzekeraars, zorgaanbieders en gemeenten informatie te delen en afspraken te maken. Een belangrijke reden hiervoor is dat richtlijnen van de Autoriteit Consument & Markt (ACM) er beperkingen aan opleggen. Bestuurlijk blijft dit in 2016 een aandachtspunt in het gesprek tussen zorgverzekeraars en gemeenten.

In 2015 is veel aandacht besteed aan de huisvestingsopgave van kwetsbare doelgroepen. Zo zijn onder andere een leerkring gebiedsgerichte aanpak en drie regionale expertbijeenkomsten georganiseerd, en zijn verschillende publicaties en het haalbaarheidsonderzoek monitor betaalbaarheid en beschikbaarheid ontwikkeld. Leden gaven aan de activiteiten te waarderen. Ze vroegen aandacht voor nog meer uitwisseling en verdieping van kennis tussen gemeenten, vooral tussen de beleidsdisciplines Wmo en Wonen. De VNG biedt gemeenten in 2016, handvatten voor de visievorming en aanpak van deze integrale opgave.

Landelijke voorzieningen

- Doentolkvoorzieningen leefdomein en werkdomein
- RCF Kenniscentrum
- Hulp slachtoffers huiselijk geweld, eengerelateerd geweld, loverboys/jeugdprostitutie of mensenhandel
- Telefonisch of elektronisch hulp op afstand
- Vertrouwenswerk jeugd
- Stichting opvoeden
- Kindertelefoon
- Telefoonnummer meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling

Duco Stuurman: 'De slimheid zit in het collectief'

'Gezien de snelheid waarmee het moest gebeuren en de stevige bezuiniging die erbij hoorde, is de invoering van de decentralisaties goed gegaan. Maar het moet nog beter. De systeemwereld is nog te veel leidend en niet de werkelijkheid van de cliënt. Voor negentig procent zijn bestaande regels toereikend, maar de tien procent waarbij dat niet zo is vereist maatwerk. Daarom moeten teams oplossingen kunnen bedenken zonder dat daar een heel circus van verantwoording bij hoort. Dat vraagt om loslaten en vertrouwen. De ruimte voor het maatwerk ontstaat door aan de andere kant te standaardiseren en te uniformeren. Je hoeft als gemeenten niet 390 keer het wiel uit te vinden.

Daar ligt de meerwaarde van de VNG. Een goed voorbeeld is het programma Informatievoorziening Sociaal Domein dat de gegevensuitwisseling faciliteert tussen gemeenten en zorgaanbieders. Een ander voorbeeld dat ik wil noemen, is de gezamenlijke Visie Zorglandschap op de gespecialiseerde jeugdhulp. Die visie geeft gemeenten handvatten voor de inkoop met oog voor het perspectief van de aanbieders. Of de Monitor Sociaal Domein. We weten daardoor veel meer over inwoners en het gebruik van voorzieningen dan voorheen. Zo kunnen we af van al die aparte monitors, als de ministeries zich tenminste inhouden om niet toch weer allerlei dingen op te vragen.

Standaardiseren waar mogelijk, maatwerk bieden waar nodig zonder onnodige administratieve lasten. Dat blijven voor mij de belangrijkste opgaven voor de VNG voor het komende jaar. Daarbij hoop ik dat de VNG zich nog meer gaat manifesteren als netwerkleder. De slimheid zit in het collectief, ga het halen en zet gemeenten in positie.'

Duco Stuurman is lid van de directieraad van de gemeente Eindhoven. Hij is voorzitter van het netwerk van directeuren Sociaal Domein.

4. Gemeentefinanciën

De financiële situatie van gemeenten vraagt om permanente aandacht. De financiële situatie verslechtert terwijl de uitdagingen groter worden. De ambitie richt zich er dan ook vooral op het creëren van evenwicht in de financiën en het hebben van een aantal eigen instrumenten om de hoogte van de inkomsten te bepalen. Advies daarover werd in 2015 gevraagd aan de Commissie Financiële ruimte onder leiding van Rinnooy Kan. Deze presenteerde met een dertiental adviezen. Bij meer beschikking over eigen financiële instrumenten, hoort ook een goede verantwoording. Gemeenten zijn echter geen beursgenoteerde bedrijven. Dat vraagt om accountantscontrole op maat. Gemeentefinanciën 2015 in het kort.

Ontwikkeling Gemeentelijke Financiën

In het najaar van 2015 heeft de VNG het initiatief van ruim 230 gemeenten ondersteund. In een open brief pleitten zij, onder aanvoering van de Goudse wethouder financiën, De Laat, voor het schrappen van de opschalingskorting, voor meer stabiliteit en voorspelbaarheid in de gemeentelijke budgetten en voor meer ruimte en zeggenschap aan gemeenten binnen de financiële verhoudingen. De open brief is op 10 november aangeboden aan zowel minister Plasterk als aan de leden van de vaste commissie BZK van de Tweede Kamer. In de behandeling van de begroting BZK op 17 en 18 november is door de woordvoerders veel aandacht aan de brief besteed. Veldman (VVD) en Wolbert (PvdA) dienden een motie in die vroeg om samen met VNG en IPO de voeding van het Gemeentefonds te heroverwegen om te komen tot vereenvoudiging van het systeem en te onderzoeken hoe de verschillen in economische groei van stedelijke regio's kan worden gefaciliteerd. De punten van de gemeenten zullen een rol blijven spelen met het oog op de verkiezingen en de periode daarna.

Het protest van de wethouders werd landelijk breedgedragen. Wethouders/portefeuillehouders Financiën uit heel Nederland steunden het initiatief. Op dinsdag 10 november is een petitie aangeboden aan minister Plasterk en aan de Vaste Commissie voor Binnenlandse Zaken van de Tweede Kamer om de zorgen kenbaar te maken.

Jan de Laat: 'Ons signaal is aangekomen'

'We waren in Gouda nét klaar met de kadernota en daar kwam opeens een korting van € 2 miljoen in de meircirculaire. Totaal onverwacht. Het is geen goede zaak dat gemeentebegrotingen zo slecht te plannen zijn door de wisselvallige financiering van het Rijk. Daar wilde ik iets tegen doen: het bestuurlijk verzet mobiliseren. Uit een rondje bellen in het land bleek dat collega's allemaal onaangenaam getroffen waren, of ronduit boos.

In augustus hielden we daarom een bijeenkomst in Gouda waar 70 wethouders op af kwamen. De logische vervolgstap was de kwestie aan te kaarten bij de commissie Financiën van de VNG.

Staannde de vergadering kreeg deze actie steun. Vervolgens zijn we samen opgetrokken, ook met de G4 en de G32. Iedereen deed mee en dat hielp enorm. Zo hebben we drie thema's benoemd in een brandbrief aan het kabinet: de onduidelijkheid, de ongefundeerde opschalingskorting van € 1 miljard en de stapeling van kortingen in allerlei andere domeinen. De landelijke media besteedden veel aandacht aan de brief en het nieuwe fenomeen van de wethouders van Financiën die collectief in verzet kwamen.

De VNG organiseerde vervolgens dat we de brief konden aanbieden aan minister Plasterk van Binnenlandse Zaken en ons punt konden maken bij de leden van de Vaste Kamercommissie Financiën. Een week daarna was de begrotingsbehandeling in de Tweede Kamer en vrijwel alle fracties noemden het verzet van 234 boze wethouders. De opschalingskorting vonden ze Kamerbreed onzinnig, al was hij al ingeboekt en was er nog weinig tegen te doen. Ik ga ervan uit dat daar bij de volgende kabinetsonderhandelingen anders mee zal worden omgegaan. Het signaal is aangekomen. Dat geldt ook voor de manier waarop de uitkering wordt berekend, de VNG-commissie Financiën is daarover in gesprek met het Rijk. Ik ben uitgenodigd om mee te denken en dat vind ik leuk. Het gaat om: wat wordt de inzet bij de volgende kabinetsformatie? Wat willen gemeenten en hoe krijg je de financiering meer voorspelbaar?

Zelf zou ik willen afstappen van het idee van voordeel- en nadeelgemeenten, want daarmee is het lastig een stelsel te veranderen. De rekenmodellen zijn te theoretisch geworden, in plaats daarvan kun je beter kijken naar objectieve criteria: wat heeft een gemeente echt nodig? Ik heb de VNG bij deze actie als ongelooflijk positief ervaren. In Den Haag zei ik tegen de VNG-lobbyist: je hoort wel eens mensen klagen over de VNG, maar ik zal het zelf nooit meer doen.'

Jan de Laat is wethouder Financiën van Gouda en initiatiefnemer van de actie van 234 wethouders van Financiën tegen de onvoorspelbare bezuinigingen van het Rijk. (Foto: Yvonne Palsgraaf)

Commissie Financiële ruimte voor gemeenten

'Gemeenten moeten en mogen meer bepalen. Maar dan moeten zij ook de afweging taken/middelen kunnen maken. Bepalen betekent betalen, ook dat is lokale democratie!' Dat is de conclusie van de commissie Financiële ruimte voor gemeenten, onder leiding van Rinnooy Kan, die werd gepresenteerd tijdens de ALV in juni 2015. De commissie stelde voor om het financiële domein langs vier sporen te flexibiliseren:

- 1 Meer ruimte voor belastingen op lokaal niveau
- 2 Meer ruimte voor investeringen
- 3 Meer ruimte binnen de financiële verhoudingen
- 4 Meer ruimte door het verleggen van geldstromen

Dus niet meer euro's of een hogere belastingdruk, wél meer beschikkingsbevoegdheid. De commissie deed dertien concrete aanbevelingen. Onder andere:

- Verbreding van de OZB en invoering van een ingezetenenbelasting met een gelijktijdige verlaging van de rijksbelasting, zodat de totale lasten voor inwoners niet stijgen.
- Meer profijt van succesvolle investeringen voor gemeenten en hun inwoners (bijvoorbeeld investeringen in winkelgebieden of bedrijventerreinen). Nu is het nog zo dat waardevermindering van niet-woningen, zoals winkels en kantoren, automatisch leidt tot een lagere uitkering uit het Gemeentefonds. Investeringen worden daardoor feitelijk 'afgestraft'.

In de periode dat de commissie haar advies uitbracht, kwam het kabinet met voorstellen voor het Belastingplan 2016. Uiteindelijk bleef in deze kabinetsplannen alleen lastenverlichting overeind; voor verschuiving van belasting naar gemeenten was nog niet voldoende steun. Naar verwachting komt het kabinet voor de zomer van 2016 alsnog met nieuwe voorstellen voor uitbreiding van het lokale belastinggebied ten koste van de rijksbelastingen.

Dhr. Rinnooy Kan, voorzitter van de Commissie Financiële ruimte voor gemeenten

De accountantscontrole van de gemeenterekening

Raadsleden hebben recht op een goed beeld van de cijfers in begroting en jaarrekening. Ook mogen de cijfers niet ter discussie staan, een eerste klas accountantscontrole is dus nodig. Maar een gemeente

is geen beursgenoteerde onderneming: dat vraagt om een accountantscontrole 'op maat'. Met dit uitgangspunt deed een breed samengestelde werkgroep onder leiding van Staf Depla (wethouder Eindhoven) onderzoek naar de accountantscontrole van de gemeenterekening. Het onderzoeksrapport bevat zeven adviezen, de werkgroep roept gemeenten (VNG), accountants (NBA) en het Rijk (BZK en Financiën) op om hiermee aan de slag te gaan. Het gaat onder meer om de invoering van een eigen rapportage van het college over de financiële rechtmatigheid en meer aandacht in de accountantsopleiding voor de eigenheid van gemeenten.

Wethouder Staf Depla overhandigt het rapport aan VNG-voorzitter Jan van Zanen

5. Digitale agenda

Transparant en efficiënt werken. Standaardiseren waar mogelijk en lokaal maatwerk bieden waar nodig. Wat samen kan ook samen doen. Dat is de ambitie van de Digitale Agenda 2020. Hiervoor is het fundament in 2015 gelegd. De activiteiten in het kader van de Digitale Agenda zijn te herleiden naar de drie hoofdambities:

1. Open en transparant in de participatiesamenleving
2. Werken als één efficiënte overheid
3. Massaal digitaal, maatwerk lokaal

De projecten binnen de Digitale Agenda zijn daadwerkelijk van start gegaan in september 2015. Deze lopen integraal door tot eind 2016. Op de drie ambities zijn verschillende activiteiten uitgevoerd.

Pilotstarter

Om het innovatievermogen van gemeenten te versterken, onderdeel van pijler 1, is in 2015 de Pilotstarter ontwikkeld: een digitaal platform waar pilots door gemeenten worden gedeeld en waar inmiddels meer dan 300 gemeenten aan meedoen.

De Pilotstarter

Ideeën Samen Doen

Sturingsinformatie

Het doel van *sturingsinformatie* is: innovatie in de opzet, het gebruik en de toepassing van landelijke sturingsinformatie bewerk-

stelligen ten behoeve van proactieve beleidssturing, en versterking van de horizontale verantwoordelijkheid. In 2015 zijn diverse verkenningen en pilots gestart.

The screenshot shows the 'Waarstaatjegemeente.nl' dashboard. At the top, there is a navigation bar with 'HOME', 'DASHBOARD', 'CIJFERS AANLEVEREN', 'NIEUWS', and 'OVER DEZE SITE'. A search icon is also present. The main content area features a large blue banner with a pie chart icon and the text 'Vergelijk, verbaas, verbeter! Bekijk de cijfers van uw gemeente'. Below this banner are four orange and blue cards, each displaying a statistic and a 'Bekijk de cijfers' button with a right arrow. The statistics are: 6,5 (vermielingen en beschadigingen per 1000 inwoners), 716 euro (woonlasten meerpersoons huishouden), 5,66% (kinderen zitten in een uitkeringsgezin), and 49,9% (niet-sporters (landelijk)). At the bottom, there are three news items, each with a date and a 'Lees verder' button: 'Gegevensaanlevering Kinderopvang van start!' (18-04-2016), 'Webinar: Jaarverslag Kinderopvang: kunnen wij u helpen?' (13-04-2016), and 'Beleidsindicatoren voor begroting en jaarstukken beschikbaar (BBV)' (11-04-2016).

Projecten ter bevordering van de efficiency

- De *Digitale verhuisservice* moet het met een landelijke verhuisvoorziening via MijnOverheid.nl mogelijk maken om verhuizingen door te geven. In 2015 is gestart met het uitwerken en standaardiseren van een procesbeschrijving.
- De *Dienstverlening aan zzp'ers* bij oprichting van hun bedrijf en uitvoeren van hun onderneming moet eenvoudiger worden. In 2015 is een onderzoek gestart naar de informatiebehoefte van startende ondernemers en zzp'ers die zich willen verdiepen in een specifieke branche.
- Het *Heraanvraag rijbewijzen* maakt het burgers makkelijker om een rijbewijs te vernieuwen en vermindert het aantal bezoeken aan het gemeentehuis. De RDW voert in opdracht van I&M en samen met gemeenten en de NVvB een uitvoeringstoets uit ten behoeve van een wetswijziging die het digitaal aanvragen mogelijk moet maken.
- *Digitaal aangifte van overlijden* moet het melden van overlijden en het daaropvolgende verlot tot begraven of cremen 24X7 via het ondernemingsdossier mogelijk maken. Voor Digitaal aangifte van overlijden is een standaardformulier ontwikkeld en wordt gekeken naar verdere opschalingsmogelijkheden.
- De *Generieke Transactievoorziening voor Ondernemers* geeft ondernemers de mogelijkheid om eenvoudig op één manier het informatie- en transactieverkeer met gemeenten te regelen. Er is een impactanalyse gestart op de huidige functionaliteiten in het ondernemingsdossier.
- Met *Regie op eigen gegevens* kunnen inwoners en ondernemers zien over welke gegevens welke instantie beschikt en aan wie deze worden verstrekt. Daarbij kunnen ze toestemming verlenen en intrekken aan bepaalde instanties om specifieke gegevens te gebruiken. In 2015 is gestart met een gezamenlijke analyse met BZK en de Digicommissaris of huidige systemen en afsprakenstelsels voldoende waarborgen kunnen bieden voor gebruik.

Versterken opdrachtgeverschap gemeenten

- *Uniforme ICT-inkoopvoorwaarden* versterkt het opdrachtgeverschap van gemeenten en gemeentelijke samenwerkingsverbanden door professionalisering van de ICT-inkoopprocessen. In 2015 is gestart met het opstellen van inkoopvoorwaarden voor alle gemeenten. Het nieuwe convenant is bedoeld om ICT-leveranciers kwaliteitsafspraken toe te passen, transparant te zijn en continuïteit en flexibiliteit naar gemeenten te waarborgen.
- *Transparantie in de digitalisering van gemeenten* vergroot de mogelijkheden om gericht te sturen op leveranciers en op het versterken van de vraagkant van gemeenten. In 2015 is een concept 'Monitor Digitale Dienstverlening' ontwikkeld.
- *De collectieve verwerving van ICT* heeft als doel gemeenten te ontzorgen op de inkoop van generieke ICT. Deze heeft in 2015 vorm gekregen in de aanbesteding Telefonie en in de beschrijving van een generiek collectief inkoopproces.

Marcel Meijs: 'VNG stevig op koers *Uitvoering op kop*'

'De VNG heeft in 2015 een sterke beweging gemaakt naar meer van de gemeenten en minder van Den Haag. Traditioneel is de VNG vooral gericht op lobby en belangenbehartiging. In 2015 wilden we ons daarnaast meer gaan richten op uitvoering en dienstverlening. En dat is in mijn ogen prima geslaagd. De stevige aandacht voor ICT en informatievoorziening in het sociaal domein is daarvan een goed voorbeeld en wordt geborgd in wat we genoemd hebben *Structureel beheer ISD-keten*.

De commissie D&I heeft gekozen voor een koers van aansluiten bij best practices van gemeenten en deze opschalen naar landelijke implementatie. Wat dat betreft is de gezamenlijke aanbesteding van de telefonie een belangrijk succes. Dat levert een besparing op van bijna € 90 miljoen.

Daarnaast verliezen we onze koudwatervrees om autonomie te verliezen in de gemeentelijke backoffice. Die is – gelukkig – niet meer heilig. Landelijke standaarden en gemeenschappelijke ICT-voorzieningen (GDI) worden steeds meer regel. Ook hier zoeken we in de Commissie D&I en met de VNG-organisatie steeds aansluiting bij initiatieven van gemeenten. In de Digitale Agenda 2020 staan voorbeelden van diensten en werkprocessen die vanuit een pilot worden opgeschaald naar implementatie bij alle gemeenten. Dit doen we samen met partijen als VDP, NVvB, IMG, VIAG en Manifestpartijen.

Gemeenten zijn steeds enthousiaster om in de backoffice dingen samen te doen. De lokale autonomie zit in het maatwerk aan de voorkant. Deze beweging zie je in de Digitale Agenda 2020. Het gaat om betere dienstverlening, efficiënt werken en implementeren van landelijke standaarden.

Daarnaast staan gemeenten voor opgaven op het terrein van werk, onderwijs, zorg en participatie. Het zijn complexe vraagstukken die voor inwoners onzekerheid voor de toekomst oproepen. Dit vraagt om een andere rol en opstelling van gemeenten en om het vernieuwen van de relatie tussen inwoners en de gemeente. Het vereist ook verdieping van ons strategisch vermogen. Veel vraagstukken overkomen ons, denk aan het vluchtelingenvraagstuk, de financiële crisis of de omvangrijke effecten voor inwoners van de aardgasbevingen in Groningen. We zijn als gemeenten te vaak reactief. Complexiteit en onzekerheid zijn trefwoorden voor de huidige tijd. Wij kunnen daar als overheid nog onvoldoende mee uit de voeten. Dat is voor mij een belangrijk agendapunt voor 2016.'

Marcel Meijs is gemeentesecretaris van Enschede, lid van de VNG-commissie Dienstverlening en Informatiebeleid (D&I) en lid van de VNG-Denktank Lokale Kwaliteiten.

Informatieveiligheid heeft topprioriteit

De VNG heeft in 2015 een tijdelijke Visitatiecommissie Informatieveiligheid ingesteld. De commissie adviseert gemeenten op bestuurlijk niveau over informatieveiligheid.

De commissie bestaat uit Wim Blok, Frans Backhuijs voorzitter en Maarten Ruys (v.l.n.r.). De visitatiecommissie is najaar 2015 gestart met bestuurlijke gesprekken over informatieveiligheid in de gemeente. Het belangrijkste doel van de commissie is de aandacht van gemeenten voor informatieveiligheid vast te houden.

De IBD

De IBD, initiatief van de VNG en KING is er voor alle gemeenten en richt zich op bewustwording en concrete (incident)ondersteuning aangaande informatiebeveiliging. In 2015 zijn gemeenten preventief en structureel ondersteund bij het opbouwen en onderhouden van bewustzijn en concrete ondersteuning als het gaat om informatiebeveiliging. Ook is integrale coördinatie en concrete ondersteuning geleverd op gemeentespecifieke aspecten bij incidenten op het vlak van informatiebeveiliging. De IBD heeft gerichte projectmatige ondersteuning geboden op gebied van o.a. SUWI en ENSIA (het stroomlijnen van de verschillende verantwoordingsverplichtingen op het gebied van informatieveiligheid).

**INFORMATIE
BEVEILIGINGS
DIENST**

Generieke Digitale Infrastructuur

Digicommissaris Bas Eenhoorn heeft als opdracht het leggen van een overheidsbrede infrastructurele basis voor een digitale overheid, voor nu en in de toekomst. De VNG werkt nauw samen met de Digicommissaris om proactief invloed te hebben op de doorontwikkeling vanuit gemeentelijk belang.

6. De Omgevingswet

De voorbereiding op de Omgevingswet per 2018 vormt een majeure operatie voor het lokaal bestuur. De impact van de nieuwe wet op de organisatie van de eerste overheid is groot. Grofweg vraagt het meer interactie met de samenleving, meer integraliteit binnen de eigen organisatie en met andere overheden en snellere doorlooptijden. Koplopers laten zien dat regionale samenwerking nodig is. Ook zijn er gemeenten, die al ervaring opdoen in de geest van de Omgevingswet. De wet komt er, aan gemeenten de vraag 'wat en hoe' ermee om te gaan?

Wet en AMvB's

De VNG maakt zich sterk voor een invulling van de wet en bijbehorende AMvB's die gemeenten helpt op een praktische en flexibele manier oplossingen te vinden voor maatschappelijke opgaven, met voldoende bestuurlijke afwegingsruimte. Bovendien moeten gemeenten voldoende mogelijkheden hebben om hun maatschappelijke opgaven in het fysieke domein te bekostigen. Daarvoor werd in 2015 intensief overlegd met het Ministerie van IenM, diverse politieke partijen en stakeholders, zoals het IPO en het UvW. Issues die de revue passeerden, waren o.m. de inpassing van regels rond geluid, aansluiting op de Natuurwet, de reactieve aanwijzing en de financiering van en governance rond de invoering.

In juni 2015 sloten de VNG, met het IPO en de UvW een eerste bestuursakkoord met het ministerie van IenM. Er werden nog geen afspraken gemaakt over de verdeling van de kosten en baten. Eerst moest een aanvullend onderzoek naar de financiële effecten van de stelselherziening de gevolgen voor het 'huishoudboekje' van gemeenten, provincies, waterschappen en Rijksoverheid scherper in beeld brengen. Dezelfde maand werd de Omgevingswet aangenomen door de Tweede Kamer. In oktober startte het ministerie met de zogenoemde preconsultatie van het Omgevingsbesluit, Besluit Kwaliteit Leefomgeving, Besluit Activiteiten Leefomgeving en Besluit bouwwerken in de Leefomgeving: de AMvB's bij de Omgevingswet. Met behulp van ongeveer 50 gemeenten stelde de VNG een reactie op, de VNG-commissie Ruimte en Wonen stemde hier op 10 december mee in. Onze algemene indruk was dat door het Ministerie van IenM veel werk is verzet. Maar dat er ook nog veel werk te doen was, bijvoorbeeld op het gebied van bestuurlijke afwegingsruimte, het kostenverhaal en de inzichtelijkheid en toepasbaarheid van de AMvB's. We hebben bij het ministerie aangegeven dat de VNG en diverse gemeenten hier graag met het ministerie over meedenken.

Samen aan de slag

Een netwerk rondom informatievoorziening is opgezet ten behoeve van een verkenning van de informatievoorziening (VIVO). Hierbij werken 120 *coworkers* vanuit circa 70 gemeenten actief samen aan de uitwerking van de vraagbehoefte van gemeenten. Dit gebeurt in nauwe verbinding met het IPO, de UvW en RWS.

Door middel van een aantal ateliersessies werd in 2015 gezocht naar ontwikkelrichtingen en oplossingen voor de komende te nemen stappen in de digitalisering en dienstverlening. Op het visiedocument en de doelarchitectuur van IenM leverden gemeenten in grote getale fundamentele kritiek. Die reactie is serieus genomen en leidde ertoe dat in gezamenlijkheid van de VNG, het IPO, de Unie en IenM deze documenten in 2016 werden herschreven.

Werkatelier invoeringsstrategieën omgevingswet

Invoeringsondersteuning

Vanuit verschillende kanten is in 2015 bijgedragen aan de *bewustwording* bij gemeenten en omgevingsdiensten. Tientallen initiatieven zijn al opgepakt. Een aantal gemeenten is bijvoorbeeld al begonnen met het experimenteren met omgevingsvisies en omgevingsplannen, of met het in kaart brengen van de huidige regels, het benoemen van een trekker voor de invoering en ga zo maar door. Gemeenten inspireerden en informeerden elkaar door in de regio met elkaar voorbeelden uit te wisselen en samen te komen (vaak ook met omgevingsdienst, provincie en waterschap) om kennis uit te wisselen en te werken aan de voorbereiding op de invoering van de wet. Daarnaast verschenen er artikelen in tijdschriften, zijn er congressen, workshops, Roadshows, G32-bijeenkomsten etc.

Het is goed dat gemeenten al drie jaar voor de inwerkingtreding van de wet aan de slag gaan. Het is een maatschappelijk vraagstuk dat in de kern gaat over hoe je de fysieke ruimte vormgeeft in samenspel tussen overheid en samenleving. Vanuit dit perspectief geeft de Omgevingswet een impuls aan de relatie overheid en samenleving en een meer integrale manier van werken. Geen nieuwe taken die erbij komen, maar het 'samen anders doen'. Waarbij dat anders doen afhankelijk is van de eigen ambities, en initiatieven vanuit de samenleving.

7. Regionale economische ontwikkeling

Gemeenten die een goede relatie met hun ondernemers onderhouden, zorgen voor groei van de economie en trekken de snelst groeiende bedrijven aan. Zij horen daarbij niet alleen te letten op zaken als regeldruk en vergunningenbeleid, maar ook actief mee te denken over het ideale vestigingsklimaat en daarin te investeren. De wethouder economische zaken moet een prominente plek in het bestuur te krijgen.

Gemeenten missen aandacht en ondersteuning van het Rijk bij de ontwikkeling van het regionale, vaak op het MKB gerichte, beleid. Overal in het land ontstaan regionale clusters. Niet alleen grote steden, ook het merendeel van de middelgrote en kleinere gemeenten neemt daarin deel, vaak in meerdere netwerken tegelijk. Samen met ondernemers, kennisinstellingen en onderwijs (triple helix) ontwikkelt men regionaal economisch beleid, vaak met ook een internationale component. In dat beleid zoekt men vanuit de kracht van de regio de inhoudelijke kansen en opgaven voor de toekomst en welke acties dat van elk van de betrokken partijen vraagt.

Voorwaarden voor succes

Als reactie op de Rijksbegroting 2016 gaf de VNG het kabinet in september 2015 het volgende mee: Succesvol regionaal economisch beleid is mede afhankelijk van de vervulling van (rand) voorwaarden op rijksniveau:

- Samenhang in beleid, wet- en regelgeving op economisch en sociaal gebied.
- Het opruimen van overbodige wetten en regels die belemmerend zijn voor de doelen van regionale economische ontwikkeling en arbeidsmarktbeleid.
- Ruimte voor economische initiatieven.

Hans de Boer, voorzitter VNO-NCW tijdens de VNG bestuurdersdag in maart 2015: Gemeenten, zet de economie op nummer 1. Tijdens twee plenaire sessies stond het thema regionale economische groei centraal.

Raadsledenbijeenkomst 15 oktober

Tijdens de VNG-raadsledenbijeenkomst op 15 oktober in Weert wisselden raadsleden ervaringen uit over hun sturing op economisch beleid. Twee workshops leverden een levendige uitwisseling van ervaringen op. *Gewoon beginnen met wat jou drijft*, is de boodschap die eruit naar voren kwam. Het maakt daarbij niet uit of je raadslid bent in een grote of kleine gemeente. Aansluiten bij waar je gemeenschap goed in is, contacten met de ondernemers in je gemeente en goed kunnen luisteren: dat resulteert in een succesvolle aanpak. Evenals je visie met feiten onderbouwen en daarbij alle belangrijke partijen betrekken. Verschillende raadsleden bepleitten een gemeenschappelijke aanpak in de raad: leer elkaar kennen, organiseer samen informele activiteiten.

Grensoverschrijdende samenwerking

Een belangrijk resultaat voor grensgemeenten wordt in november 2015 behaald tijdens het debat over het innovatie- en bedrijfslevenbeleid in de Tweede Kamer. De minister van EZ zegt toe voortaan mogelijke grenseffecten te laten opnemen in de memorie van toelichting van nieuwe wetten. Bij relevante wetgeving zal worden aangegeven wat de effecten voor de grensregio's zijn, in zowel positieve als negatieve zin. Dit geldt bijvoorbeeld voor wetten die mogelijk het MKB in de grensregio beïnvloeden of van invloed zijn op werken over de grens. Grensgemeenten en grensregio's zetten zich samen met de VNG al jaren in om grensoverschrijdende samenwerking te stimuleren.

In 2015 verscheen het sectorplan 'Grenzeloos Werken'; een plan van werkgevers- en werknemersorganisaties, met de provincies in de grensstreek, België en Duitsland. Ook de UWV en de VNG zijn partners in het sectorplan. In de regio's net over de grens is er nog veel vraag naar werknemers, terwijl er aan de Nederlandse kant van de grens juist veel werkzoekenden zijn. Doel is ruim 800 mensen in de grensstreek met België en Duitsland vanaf 2016 te begeleiden naar werk over de grens.

Mede dankzij de inzet van de VNG is eind vorig jaar het Actieteam Grensoverschrijdende Arbeidsmarkt van start gegaan. De VNG maakt deel uit van dit actieteam.

Het programma REOA

In 2015 wordt het programma REOA opgericht: een programma dat inventariseert hoe gemeenten bij kunnen dragen aan economische groei en gemeenten daarbij ondersteunt.

‘Ontwikkel een goede antenne en werk samen. Bevecht elkaar niet onderling om werkgelegenheid: zorg eerst dat een ondernemer naar de regio komt, werk later uit waar die zich precies vestigt.’

Rene Verhulst, burgemeester Goes, VNG-bestuurslid.

‘Gemeenten horen inzicht te hebben in de behoeften van lokale ondernemers.’

Mathilde Stiekema, raadslid Haren, VNG-bestuurslid.

De VNG zette in 2015 in op kennisdeling tussen gemeenten over lokale en regionale initiatieven. Daarbij stonden drie vraagstukken centraal:

- Hoe kunnen gemeenten een betere dienstverlening aan ondernemers organiseren, de rode loper uitleggen?
- Hoe kan gemeentelijk beleid en uitvoering op het terrein van onder meer economische zaken, sociale zaken en onderwijs worden verbonden tot integraal beleid?
- Welke samenwerking tussen gemeenten is er onderling nodig? Hoe kom je tot het bepalen van de kracht van de regio? Met welke partners doe je dat samen en op welke schaalniveaus? Hoe komen gemeenten tot gezamenlijke doelstellingen en wat is nodig om die te realiseren?

Praktijkervaringen werden opgehaald en actief gedeeld, waaronder het Actieplan voor economie in Drentse en Overijsselse regio, de Ondernemerspeiling van VNG/KING, samenwerking tussen de 4 O's in de regio Zwolle, het Actieplan economie van Zoetermeer, de triple helix-netwerkorganisatie LED (Limburg Economic Development) en het actieplan 'Leven lang leren' van de regio Amsterdam.

In november 2015 organiseerde de VNG samen met het Platform Publieke Overheidsadviesorganisaties (PPO), G32, G4, Divosa, Stimulansz en Platform 31 de conferentie Lokaal ondernemerschap. De conferentie ging over het versterken van de verbinding tussen sociaal en economisch beleid, de kansen voor het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) en actuele ontwikkelingen op het gebied van lokaal ondernemerschap. Naast diverse workshops spraken tijdens het plenaire deel Jetta Klijnsma, staatssecretaris van SZW, Mariska ten Heuw, wethouder gemeente Hengelo, Eddy van Hijum, gedeputeerde provincie Overijssel, en Michaël van Straalen, voorzitter MKB Nederland.

HOOFDSTUK 2.

Er gebeurde in 2015 nog meer. In vogelvlucht...

Niet alleen op de strategische thema's zijn activiteiten verricht, ook andere thema's stonden centraal.

Bestuurlijke werkgroep cannabisbeleid pleit voor vernieuwing softdrugsbeleid

Een bestuurlijke werkgroep, onder voorzitterschap van Bernt Schneiders (burgemeester van Haarlem en voorzitter van het NGB), onderzocht het gedoogbeleid voor cannabis. 'Het huidige gedoogbeleid voor softdrugs is onhoudbaar. Het staat een effectieve aanpak van problemen in de weg. Een cannabiswet met strikte regels voor de verkoop én de productie van cannabis is nodig om tot oplossingen te komen.' Dat was de conclusie in het rapport 'Het failliet van het gedogen. Op weg naar de cannabiswet'. De werkgroep bood het rapport tijdens de BALV in november aan het VNG-bestuur aan.

De werkgroep pleit voor een integrale aanpak gebaseerd op drie pijlers:

1. Preventief beleid om cannabisgebruik zoveel mogelijk tegen te gaan;
2. Handhaving zodat er een stevige prikkel is om het beleid na te leven;
3. Consistent beleid voor de hele cannabisketen, van productie tot en met verkoop.

De volksgezondheid moet in de aanpak centraal blijven staan. Door voorwaarden te stellen aan cannabisproductie, -handel en -verkoop krijgen gemeenten een betere positie om te handhaven en georganiseerde criminaliteit aan te pakken.

Om tot een goede cannabiswet te komen, is eerst inzicht nodig in wat werkt. De werkgroep pleit daarom voor een beperkt aantal lokale experimenten onder landelijke regie om uit te zoeken hoe de cannabisketen het beste geregeld kan worden. Daarna kunnen keuzes worden gemaakt voor effectief en eenduidig landelijk beleid.

27

*NGB-voorzitter
Bernt Schneiders
overhandigt
het rapport aan
VNG-voorzitter
Jan van Zanen*

Trendverkenning gemeenten met veel landelijk gebied

Maar liefst 364 van alle Nederlandse gemeenten bestaan voor meer dan de helft uit landelijk gebied. Toch is er vanuit het Rijk vooral aandacht voor de stad. Daarom heeft Alterra in opdracht van de VNG een verkenning gedaan naar de trends in gemeenten met veel landelijk gebied. In het rapport 'Ruimte voor de toekomst in het landelijk gebied' staan de belangrijkste trends gebundeld die in de afgelopen jaren door bekende Nederlandse onderzoeksinstanties zijn opgetekend. Ook is gekeken hoe de trends met elkaar samenhangen en wat gemeenten daarmee kunnen. Het rapport beschrijft vijf overkoepelende trends:

1. Het platteland wordt steeds meer een multifunctionele leef- en werkomgeving.

2. Schaalvergroting van (agrarische) bedrijven en voorzieningen gaat gelijk op met een toename van kleinschalige en lokale initiatieven van burgers en bedrijven.

3. Technologische innovatie kan juist op het platteland de bedrijvigheid en de leefbaarheid vergroten

4. De kwaliteit van de leefomgeving in het landelijk gebied staat onder druk.

5. Initiatieven van burgers en bedrijven brengen oplossingen voor lokale problemen, maar niet zonder de betrokkenheid van gemeenten.

De VNG en de provinciale afdelingen organiseerden een aantal bijeenkomsten voor de leden. Daarin stond de vraag centraal of de genoemde trends herkenbaar zijn voor gemeenten en welke (landelijke) maatregelen eventueel nodig zijn.

Mensenhandel

Welke verantwoordelijkheden hebben gemeenten bij de opvang en zorg voor slachtoffers van mensenhandel? Over dat vraagstuk boog zich, in opdracht van de VNG en de Federatie Opvang, een commissie onder voorzitterschap van Henri Lenferink, burgemeester van Leiden. De commissie schetst in het rapport de taken en verantwoordelijkheden van gemeenten. De commissie adviseert om de verantwoordelijkheid voor slachtoffers van mensenhandel te laten bij de gemeente waar zij worden aangetroffen. Verder pleit de commissie voor generieke opvang, zoveel mogelijk in de eigen regio, al stelt zij ook vast dat in sommige gevallen specialistische vormen van zorg noodzakelijk zijn. Voor die gevallen kan aangesloten worden bij het landelijke arrangement zoals dat in het stelsel vrouwenopvang is ingericht.

Woningwet

Op 1 juli 2015 trad de Woningwet 2015 in werking. Daarmee kwamen er heldere regels voor sociale huisvesting. Woningcorporaties moeten zich voortaan concentreren op hun kerntaak: zorgen dat mensen met een laag inkomen goed en betaalbaar kunnen wonen. Een nieuwe Autoriteit Woningcorporaties houdt volkshuisvestelijk en financieel toezicht op de woningsector. In de Woningwet staat nu dat een woningcorporatie naar redelijkheid moet bijdragen aan de uitvoering van het volkshuisvestingsbeleid

in de gemeenten waar zij feitelijk werkzaam is. De gemeente maakt samen met de woningcorporatie én huurdersvertegenwoordigers prestatieafspraken over de lokale woonopgaven. Een heldere woonvisie is een belangrijke voorwaarde om tot goede afspraken te komen.

Inzamelen flesjes en blikjes

Verenigingen, scholen en maatschappelijke organisaties die kleine PET-flesjes en drankenblikjes inzamelen, krijgen daarvoor een beloning. Dat hebben de Stichting Afvalfonds Verpakkingen en de VNG in 2015 afgesproken. Zij kregen hiervoor steun van Stichting Natuur en Milieu, VNO-NCW, MKB-Nederland en de NVRD (Vereniging voor afval- en reinigingsmanagement). Deze nieuwe vorm van gescheiden afvalinzame-

ling is een aanvulling op bestaande systemen. De inzameling van flesjes en blikjes begint vanaf 2016 als experiment in minimaal 40 gemeenten met in totaal ten minste 1 miljoen inwoners. Per 1 januari 2018 moet in alle gemeenten gescheiden inzameling met een retourpremie of beloning mogelijk zijn. Zo moet het voor consumenten makkelijker worden om nog meer waardevolle grondstoffen te scheiden.

Energietop

Wat is de rol van gemeenten bij het energievraagstuk? Hoe pak je kansen op met partijen uit de samenleving? Ruim 100 bestuurders en hun beleidsmedewerkers bogen zich hierover tijdens de Energietop bij de VNG in februari. Gemeenten hebben voor een belangrijk deel het succes van de uitvoering van het Energieakkoord in handen, aldus Ed Nijpels tijdens de top. Aan zeven thematafels werden concrete afspraken gemaakt over de uitvoering van het Energieakkoord. Op de tweede VNG

Energietop in november, in het nieuwe Utrechtse Stadskantoor, waren meer dan 120 gemeentelijke bestuurders aanwezig, samen met partners en gasten. De gemeentelijke ambitie op het terrein van de energietransitie stond centraal: versnellen en opschalen.

Uitvoeringsprogramma Green Deal Scholen van start

Op de kennisdag van Waarborgfonds & Kenniscentrum Ruimte-OK startten huidig voorzitter van de commissie Milieu Energie en Mobiliteit en bestuurslid, Berend de Vries, het landelijk uitvoeringsprogramma Green Deal Scholen.

Het uitvoeringsprogramma voorziet in een reeks activiteiten waarmee schoolbesturen en gemeenten de komende drie jaar ondersteuning krijgen om bestaande schoolgebouwen duurzaam, gezond en betaalbaar te maken. Dat varieert van eenvoudige maatregelen tot (complexere) energieneutrale renovaties van schoolgebouwen.

De Green Deal Scholen Helpdesk is bereikbaar voor scholen en gemeenten, net als de centrale kennisportal www.greendealscholen.nl. Ook is in 2015 de advisering gestart aan 150 scholen en is er ondersteuningsruimte voor het verduurzamen van 15 Integrale Huisvesting Plannen (IHP). Het uitvoeringsprogramma sluit aan bij lopende programma's van VNG en de GGD.

Energiebesparing koopsector

In de aanloop van het Belastingplan 2016 bleek het budget voor de aanpak van energiebesparing in de koopsector een struikelblok. De voorzitter van de VNG-commissie Milieu, Energie en Mobiliteit en bestuurslid, Berend De Vries (Tilburg) heeft met hulp van het VNG-bureau diverse suggesties over de hoogte van het budget en hoe dit het beste uitgegeven kan worden, aangeleverd aan de Tweede Kamer. Het budget is inmiddels vastgelegd. Daarmee is sprake van een succesvolle lobby. De uitdaging voor nu is te voorkomen dat het overgrote deel van het budget niet in een eenvoudige vraaggerichte subsidieregeling verdwijnt. De ervaring leert dat dit namelijk geen vliegwieleffect heeft en ook geen aantoonbare energiebesparing oplevert. De gesprekken hierover met Kamerwoordvoerders lopen nog.

Better regulation & better governance

De wisselwerking tussen lokaal en EU bestuur noodzaakt de VNG om voor de belangen van gemeenten en provincies zowel naar Brussel als naar Den Haag te kijken. Dit stelt het openbaar bestuur voor nieuwe uitdagingen.

De VNG heeft in 2015 ingezet op drie uitgangspunten:

- a De Europese Commissie zou meer rekening moeten houden met de territoriale gevolgen, implementatiekosten, administratieve lasten en integraliteit van regels.
- b De EU-beleidscyclus zou transparanter en voorspelbaarder moeten worden, zodat duidelijker is wanneer gemeenten hun bijdrage kunnen leveren en het draagvlak wordt vergroot.
- c Betere interbestuurlijke samenwerking tussen alle overheidslagen is noodzakelijk. De overlegtraditie van de Nederlandse polder zou moeten worden doorgetrokken naar Brussel.

Op al deze punten wilde de Nederlandse delegatie in 2015 verbeteringen realiseren. Deze lagen vooral

aan de voorkant van het beleidsproces bij de vaststelling van nieuwe regelgeving.

In februari 2015 sprak de eerste vicevoorzitter van de Europese Commissie, Frans Timmermans met de leden van het CvdR. Bas Verkerk: 'Een ander Europa heeft betere regelgeving nodig en een beleid dat gericht is op de specifieke uitdagingen waar onze steden voor staan. De stedelijke agenda en de initiatieven op het gebied van betere regelgeving houden nauw verband met elkaar en de Commissie moet de stedelijke dimensie verankeren in alle EU-beleidslijnen.'

Vorbereidingen Nederlands voorzitterschap 2016

Markku Markkula, voorzitter van het CvdR, en premier Mark Rutte ontmoetten elkaar op 24 november 2015 in Den Haag ter voorbereiding van het EU-voorzitterschap van Nederland in het eerste semester van 2016. Cor Lamers en Wim van de Donk (voorzitter en vicevoorzitter van de Nederlandse delegatie) waren bij deze ontmoeting aanwezig. Markkula en Rutte benadrukten dat samenwerken in Europa belangrijk is voor het halen van gemeenschappelijke doelen. 'Europa heeft een frisse start nodig voor zijn economie en steden spelen daarin een sleutelrol', aldus Markkula. Na afloop van het gesprek gaf premier Rutte aan dat onder meer de rol van het Comité en de Nederlandse prioriteiten voor het voorzitterschap waren besproken. Hij liet weten dat de Nederlandse regering zich inzet voor innovatieve groei, voor meer banen en het aanpakken van gemeenschappelijke problemen. 'Het is duidelijk dat migratie en terrorisme prioriteiten zijn'.

De VNG en het CvdR richten zich op drie onderwerpen:

- a het stimuleren van investeringen door een sterke ondernemersgeest en meer capaciteit in steden en regio's;
- b het verduidelijken en lanceren van een gemeenschappelijke strategie voor stedelijke gebieden en
- c het versimpelen van Europese regelgeving, vooral het verminderen van administratieve lasten.

Opheffen Strafrechtelijke Immuniteit Overheden

In 2006 hebben PvdA, CDA en CU een wetsvoorstel ingediend om de strafrechtelijke immuniteit van overheden op te heffen. Negen jaar later lag het voor in de Eerste Kamer. De VNG heeft altijd grote bezwaren gehad tegen het wetsvoorstel, onder andere omdat strafrechtelijke aansprakelijkheid van overheden en het in het openbaar in de raad afleggen van verantwoordelijkheid zich slecht tot elkaar verhouden. Na een intensieve campagne gericht op het CDA, de CU en de SGP is op 10 november het wetsvoorstel verworpen met 38 tegen 37 stemmen.

VNG International

De organisatie voor internationale samenwerking van de VNG blijft veel waardering oogsten voor haar werk ter versterking van de lokale overheden in ontwikkelingslanden en landen in transitie. Een highlight in 2015 is dat het grote Local Government Capacity Programme (LGCP) dat werd gefinancierd door het Ministerie van Buitenlandse Zaken, werd positief is geëvalueerd. Binnen LGCP werkt VNG International nauw samen met Nederlandse gemeenten aan de capaciteitsontwikkeling van lokale overheden in 10 landen.

Ook het omvangrijke Wereldbankprogramma in Ethiopië (>20 miljoen USD), waar concrete projecten tussen lokale overheden en niet-gouvernementele organisaties worden gesteund en waarbinnen gemeentelijke dienstverlening in samenhang met versterkte 'social accountability' (verantwoording afleggen) wordt bevorderd, wordt door de overheid in Ethiopië en de verschillende financiers zeer goed beoordeeld hetgeen tot verdere financiële uitbreiding heeft geleid.

Onze innovatieve benadering om met de gemeente Amsterdam de vluchtelingenopvang in Noord-Jordanië samen met gemeenten en betrokken ministeries in Jordanië vanuit een ontwikkelingsperspectief te benaderen, heeft geleid tot een groot nieuw programma om deze aanpak in Jordanië en, samen met de gemeenten Almere en Den Haag, in Libanon verder toe te passen met financiering van het ministerie van Buitenlandse Zaken.

In september stelde de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties de nieuwe duurzame ontwikkelingsdoelen (Global Goals) vast, voor de periode 2015-2030. Ze volgen de Millenniumdoelen op. Daarbij aansluitend is de Millennium Gemeente Campagne, waar 165 Nederlandse gemeenten in deelnemen, verder gegaan als Global Goals Gemeente Campagne. Vanuit andere landen, binnen en buiten Europa, en van internationale organisaties is er veel interesse voor die campagne. De campagne is ook een goede paraplu voor samenwerking tussen VNG en VNG International om op verscheidene terreinen de internationale dimensie te verbinden met beleidsontwikkelingen in Nederland.

Fietsparkeren

In 2015 zette de VNG een intensieve lobby op om de NS-concessie aan te passen. Probleem is dat in de concessie de verantwoordelijkheid voor fietsparkeervoorzieningen (bouw, exploitatie en handhaving) te veel terecht komt op de schouders van gemeenten.

De lobby is ingezet met diverse bestuurders van de VNG-commissie Milieu, Energie en Mobiliteit maar ook van het Fietsberaad. Vele gesprekken zijn gevoerd met alle woordvoerders. Dat resulteerde uiteindelijk in een door de ChristenUnie ingediende motie waarin de verantwoordelijkheid voor fietsparkeren eerlijk verdeeld werd over Rijk (Prorail), NS en gemeenten. De motie werd aangenomen met steun van o.a. de VVD. Het resultaat is dat gemeenten gedurende de tien jaar looptijd van de concessie kunnen rekenen op een bijdrage van maximaal € 20 miljoen voor fietsparkeervoorzieningen.

Visietraject Handhaving openbare ruimte en boa's

De aandacht voor het bevorderen van leefbaarheid en veiligheid en de aanpak van overlast blijft onverminderd groot. En het aantal buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) en particuliere beveiligers groeit. De VNG start daarom in 2015 een visietraject ten aanzien van de vraag of het stelsel van handhaving in de openbare ruimte nog wel voldoet. Een belangrijke aanleiding voor het onderzoek is de schaalvergroting bij de politie en verdere terugtrekking van de politie uit het alledaagse surveillancewerk.

De relatie tussen boa's en de (reguliere) politie is in sommige opzichten voor verbetering vatbaar, zoals samenwerking, taakverdeling en informatiedeling. De visie die in 2016 bekend wordt inventariseert mogelijke vervolgsce-nario's na het recente kabinetsbesluit tot afschaffing van de z.g. procesverbaal-vergoeding (PV-vergoeding). Daar gemeenten voor honderd procent de kosten voor boa's dragen, is het in ieder geval redelijk dat de boetes ook ten goede komen aan gemeenten.

Voorkomen bezuinigingen op cultuur

Vlak voor de behandeling van het onderdeel Cultuur van de OCW-begroting op 30 november bleek dat PvdA en VVD een aantal wensen op cultureel terrein wilden financieren door een bedrag van € 13,5 miljoen uit het Gemeentefonds te halen. De VNG maakte onmiddellijk bezwaar tegen dit oneigenlijk gebruik van het Gemeentefonds: *het Gemeentefonds is geen pinautomaat voor rijksbeleid*.

Ook minister Bussemaker en minister Plasterk waren ontstemd over de plannen van de twee coalitiewoordvoerders. Na intensief verkeer met de woordvoerders door leden van de VNG-commissie Onderwijs, Cultuur en Sport, kwam het op 2 december tot een heropening van het debat. PvdA en VVD trokken, na interventie van D66 hun dekkingsamendement in, en vervingen het door een amendement waarin geld voor alleen het jaar 2017 werd gevonden op de begroting van EZ. Daarmee was een greep uit het Gemeentefonds voorkomen.

Werkgeverszaken

Binnen de VNG behartigt het College voor Arbeidszaken de werkgeverszaken voor gemeenten. Het College voor Arbeidszaken heeft voor de beleidsperiode 2015-2018 zes speerpunten: modernisering arbeidsvoorwaarden, normalisatie rechtspositie, professionalisering en innovatie, integriteit, pensioenen en inclusieve arbeidsmarkt.

Uitwerking en modernisering

In 2015 heeft het CvA verder uitvoering gegeven aan de werkgeversvisie uit 2012 'Naar een cao van de toekomst': een cao die duidelijke centrale arbeidsvoorwaardenkaders geeft, organisatiedoelen ondersteunt, de positie van de gemeentelijke werkgever op de arbeidsmarkt versterkt en de mobiliteit bevordert.

In 2015 lag het zwaartepunt op de uitwerking van de cao-afspraken over de uniformering van de regels voor beloning en de invoering van een individueel keuzebudget. Gemeenten hebben per 1 januari 2016 het nieuwe, centrale beloningshoofdstuk ingevoerd met afschaffing van een veelvoud aan lokale regelingen. Gemeenten moeten per 1 januari 2017 een individueel keuzebudget voor alle werknemers invoeren.

In 2015 heeft het CvA ook procesafspraken met de vakbonden gemaakt over verdere modernisering van de cao. Afsproken is een gezamenlijke agenda voor het volgende cao-overleg: de uniformering en modernisering van de verlofregeling, de modernisering van de beloning en het bevorderen van interne flexibiliteit.

Cao SW-sector

Na invoering van de Participatiewet is de instroom in de sociale werkvoorziening gestopt. Maar anno 2015 waren er nog zo'n 100.000 werknemers in de SW. In 2015 hebben de VNG en de vakbonden een cao gesloten tot en met eind 2018. Onderdeel van deze cao is de afspraak dat het kabinet gedurende de looptijd van deze cao geld beschikbaar stelt voor jaarlijkse salarisverhogingen.

integer handelen

In 2015 heeft de VNG digitale toolkits ontwikkeld voor ambtenaren en bestuurders. Op het VNG Jaarcongres was er een workshop voor bestuurders over integriteit. Daarnaast heeft de VNG de Handreiking Goed Meldbeleid gepubliceerd: de manier waarop gemeenten kunnen omgaan met meldingen van integriteitsschendingen. Doel van de VNG is dat het integriteitsbeleid is geborgd in de dagelijkse bedrijfsvoering van gemeenten. De VNG wil van 'hard control' (regels) naar 'soft control' (verinnerlijking) van integriteit. De VNG zet daarbij in op kennisdeling en bewustwording.

Gemeentelijke organisaties in beweging

De grote decentralisaties maken een nieuwe organisatiecultuur en een andere manier van werken nodig. Gemeenten zoeken naar nieuwe manieren om het werk te organiseren en de VNG ondersteunt hen bij dit veranderingsproces. De VNG werkt hierbij samen met organisaties zoals KING, de Vereniging voor Overheidsmanagers en het A+O fonds Gemeenten.

HOOFDSTUK 3

De vereniging

De vereniging is in 2015 in beweging. In juni draagt Annemarie Jorritsma tijdens het congres de voorzittershamer over aan Jan van Zanen, burgemeester van Utrecht. De agenda 'Gemeente op weg naar 2020', wordt vertaald naar een Agenda 2016 die de collectieve thema's bevat waar gemeenten zich in verenigingsverband over willen buigen. In de governance wordt het belang van de positie van de gemeenteraad in de lokale democratie geborgd door het instellen van de Commissie raadsleden en griffiers in te stellen. Binnen het VNG-bureau wordt de samenwerking tussen de VNG-bedrijven KING, VNG International, VNG Verzekeringen en VNG Congres en Studiecentrum geïntensiveerd om de meerwaarde voor gemeenten te vergroten.

In juni wordt Jan van Zanen, burgemeester van Utrecht, voorzitter van het VNG-bestuur. Annemarie Jorritsma neemt afscheid en begint als Eerste Kamerlid.

Commissie Raadsleden & Griffiers

Op veel thema's waarop de VNG actief is namens gemeenten speelt de gemeenteraad een belangrijke rol. De nieuwe commissie Raadsleden & Griffiers (R&G) moet de positie van de gemeenteraad steviger verankeren in de bestuurlijke organisatie van de VNG. Bij thema's op het fysieke, sociale en financieel-economische terrein, die bij andere commissies zijn belegd, is het van belang dat de inbreng van raadsleden en griffiers wordt meegenomen. Het gaat daarbij zowel om de voorbereiding op nieuwe taken en verantwoordelijkheden die gemeenteraden raken, als om de ervaringen bij taken die gemeenteraden reeds vervullen.

Welcome Backborrel

Ook in 2015 organiseerde de VNG samen met het IPO en de UvW een parlementaire Welcome Backborrel. Jan van Zanen benadrukte de financiële druk op gemeenten. 'In Den Haag wordt al weer over lastenverlichting voor de burger gesproken, nu de economie lijkt aan te trekken. Maar, het moet gezegd, de wereld van in het bijzonder de gemeenten, ziet er somberder uit. Voor ons moeten de echte bezuinigingen nog komen. Zo mogen wij komend najaar onze inwoners die zorg en ondersteuning nodig hebben het slechte nieuws van versobering brengen. Veel gemeenten zijn aan het einde van hun financiële mogelijkheden gekomen. Als we niet uitkijken, verstoren deze nieuwe bezuinigingen – in het licht van de lastenverlichting door het Rijk – de balans in onze samenleving.'

Wat gemeenten, maar ook waterschap of provincie nodig hebben om goed te kunnen handelen, is ruimte. 'Ruimte om keuzes te maken, in beleid én financieel. Het wordt inmiddels breed erkend dat decentrale overheden meer (financiële) autonomie zouden moeten krijgen. De commissie-Rinnooy Kan noemde dat eerder: 'een sterkere band tussen bepalen en betalen'. De herziening van het belastingstelsel zou een goede stap in de juiste richting zijn, wij houden dat punt hoog op de agenda.'

Algemene dienstverlening

De VNG-website had ruim 850.000 bezoekers in 2015 en er waren in 2015 28.316 abonnees op het VNG-weekoverzicht. VNG Magazine had in 2015 gemiddeld 20.518 abonnees.

In 2015 ontving het KCC van de VNG 29.941 vragen van leden (2014 waren dat er 27.195). De meeste vragen werden gesteld door de G4 en de G32. Belangrijkste onderwerpen:

- 1 Wet Maatschappelijke ondersteuning
- 2 Jeugdbeleid
- 3 Arbeidsvoorwaarden
- 4 Bezoldigingen en vergoedingen
- 5 Politieke ambtsdragers
- 6 Toezichtinformatie

De meeste vragen werden gesteld door ambtenaren, verder ook door een aantal gemeentesecretarissen, wethouders en burgemeesters. (Laatste groep mondjesmaat).

De VNG biedt ook fora voor kennisdeling. In het totaal zijn er 122 fora. Dit zijn besloten en open fora op het gebied van sociaal domein, fysiek domein, werkgeverszaken, gemeenterecht, openbare orde en veiligheid, Europa, communicatie, lokaal bestuur, regionale samenwerking. Het aantal deelnemers per forum verschilt van 3 tot 4.543 deelnemers.

De VNG is naast belangenbehartiger in de afgelopen jaren steeds meer een vereniging geworden die werkt aan innovatie, kennisdeling en uitvoeringskracht. In de VNG komen ervaringen, behoeften en wensen van gemeenten samen. Dat heeft in 2015 geleid tot De Gemeente 2020 en tot de Agenda 2016 waarin staat welke opgaven en activiteiten gemeenten in VNG-verband oppakken.

De maatschappelijke opgaven zijn complex, de uitdaging om lokaal antwoorden te vinden is groot. Op een aantal terreinen neemt de noodzaak tot samenwerken alleen maar toe. Denk aan een gemeenschappelijke ICT-infrastructuur en informatieveiligheid. Tegelijkertijd voert de VNG nu taken uit die eigenlijk een rijksvoorziening zouden moeten zijn, zoals de Kindertelefoon. We moeten daarom scherpe keuzes met elkaar maken voor welke opgaven we staan, wat gemeenten collectief willen oppakken en wat daarbinnen de rol en meerwaarde van de VNG is.

Gemeenten moeten zich continu aanpassen aan de veranderende omgeving en de VNG moet continu aansluiting blijven houden bij de gemeenten. De VNG-organisatie is daarom ook zelf sterk in ontwikkeling. Het VNG-bureau, KING, VNG International, Congres- en Studiecentrum VNG en VNG Verzekeringen werken steeds meer geïntegreerd aan de dienstverlening voor de leden. We werken daarbij ook steeds meer in co-creatie met gemeenten: samen met de leden bepalen we de agenda en standpunten, delen we kennis, verbinden we en voeren we uit.

Bij een professionele organisatie hoort een heldere verantwoording. De verantwoording in 2015 vindt u in de Financiële jaarrekening, Verantwoording financiering collectieve voorzieningen, en in dit Jaaroverzicht in beeld (op hoofdlijn). Het komende jaar zullen we ook de P&C-cyclus verder versterken: van planvorming met besluitvorming op de ALV tot en met verantwoording op resultaatsniveau.

Josee Gehrke: 'Raadsleden en griffiers horen er helemaal bij'

'De opdracht van de commissie is de rol en de positie van de raad in het werk van de VNG te versterken. Anders gezegd: de VNG gaat meer betekenen voor raadsleden, in het denken, het handelen en in de dienstverlening. We zijn als commissie begonnen met

een bijeenkomst waar we speerpunten hebben geformuleerd. De rode draad is dat we de rol van de raad op verschillende thema's willen versterken, bijvoorbeeld op het terrein van de Omgevingswet en in het sociaal domein. Hoe kan de raad zijn controlerende taak uitoefenen? Hoe zijn de ervaringen met een ombudsman of met een werkgroep sociaal domein? Hoe kunnen we

bestaande instrumenten zoals de Monitor Sociaal Domein als gemeenteraad beter benutten? Een ander belangrijk vraagstuk is hoe de gemeenteraad grip kan krijgen op regionale samenwerking. Het is voor raadsleden lastig om te sturen op verbonden partijen. Er is behoefte om ervaringen met verschillende werkwijzen uit te wisselen. We gaan daarom een digitaal kennis- en leerplatform ontwikkelen voor raadsleden waar je informatie vindt en met collega's in contact kunt komen. Een ander voorbeeld van VNG-dienstverlening aan raadsleden is Raad op Zaterdag. Ook in 2016 worden er weer twee gehouden en daar ben ik blij mee, raadsleden ervaren die bijeenkomsten als een belangrijke bron van kennis.

De veranderende democratie is ook een thema. Wij gaan ervan uit dat de gemeenteraad nodig blijft, maar de vertegenwoordigende democratie is niet het enige in de moderne netwerksamenleving. Het is belangrijk dat gemeenteraden reflecteren op hun rol. Met de commissie Bestuur en Veiligheid hebben we afgesproken om gezamenlijk advies uit te brengen over de bestuurlijke inrichting van Nederland. Dat is mooi, want we willen niet allerlei dingen dubbel doen. We willen een samenspel ontwikkelen met de vakcommissies. Aanvankelijk was er wel een beetje weerstand tegen de nieuwe commissie, maar je ziet het veranderen. Raadsleden en griffiers horen er helemaal bij. Ik vind dat belangrijk, de VNG is onze eigen vereniging. Niet commercieel en altijd een betrouwbare, onafhankelijke bron van informatie voor raadsleden.'

Josee Gehrke is griffier bij de gemeente De Wolden en voorzitter van de nieuwe VNG-commissie Raadsleden & Griffiers.

HOOFDSTUK 4

Financiering van de VNG-activiteiten

De activiteiten die de VNG verricht voor gemeenten worden op verschillende wijzen gefinancierd:

- 1 Contributie
- 2 Bijdrage projecten
 - subsidies
 - uitnames Gemeentefonds
- 3 Overige (onder meer dienstverlening aan derden, inkomsten uit de dochterbedrijven)

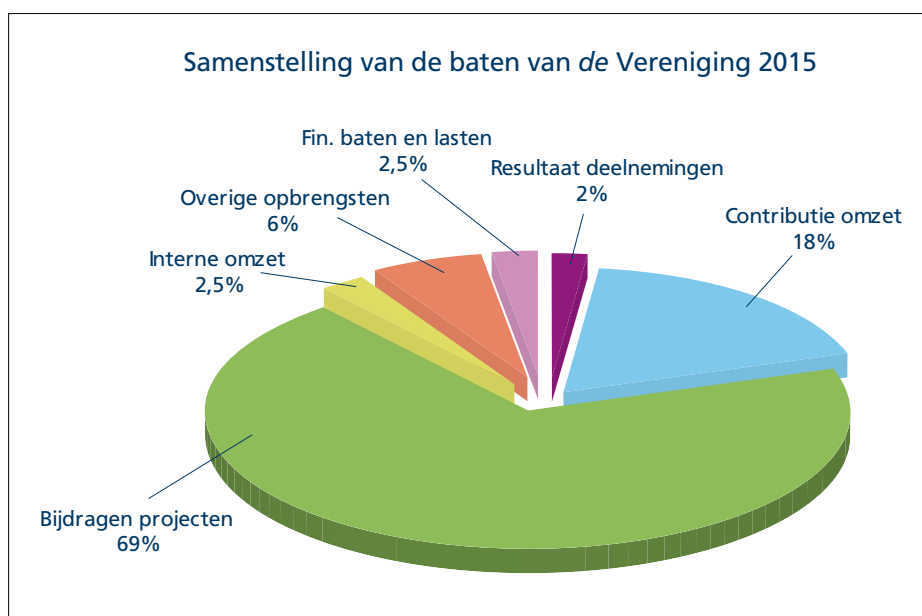
Als gevolg van de decentralisatietrajecten krijgen gemeenten de laatste jaren steeds meer taken, deels worden deze collectief door de VNG uitgevoerd. Zoals de Kindertelefoon en de doventolkvoorziening, die in deze rapportage zijn genoemd. De financiering van deze collectieve taken vindt niet plaats via de contributie van de VNG maar middels uitnames uit het Gemeentefonds.

Het aandeel van de contributie in het totaal van de

baten van de Vereniging neemt dan ook al enige jaren af. In 2013 bedroeg de contributie nog 38% van de totale baten. In 2014 daalde dit percentage naar 28% en in 2015 bedraagt de contributie nog maar 18% van het totaal aan baten. De baten van de, via het Gemeentefonds gefinancierde, collectieve activiteiten stijgen van € 16,9 miljoen in 2014 naar € 54,2 miljoen in 2015. Dit beeld zal voor 2016 niet wijzigen, voor 2016 is een bedrag uit het Gemeentefonds genomen van € 58,2 miljoen. Ook voor de extern gefinancierde projecten is sprake van een stijging van de omvang. Het projectvolume neemt toe van € 22,1 miljoen (2014) naar € 23,3 miljoen. Het betreft onder andere programma's voor het energieakkoord en het ondersteuningsteam decentralisaties.

De VNG stelt jaarlijks een door de accountant geaccordeerde financiële jaarrekening op.

Daarnaast is het rapport Financiering collectieve activiteiten, verantwoording uitnames uit het Gemeentefonds, beschikbaar. Beide documenten kunt u vinden op vng.nl.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Financieel jaarverslag

VNG 2015

Achterhoek Achtkarspelen Alblasserdam Albrandswaard Alkmaar Almere Alphen aan de Rijn Alphen-Chaam Ameland Amersfoort Amstelveen Amsterdam Apeldoorn Appingedam Arnhem Assen Assen Asten Baarle-Nassau Baarn Barendrecht Barneveld Bedum Beek Beemster Beemster Beverwijk Binnenmaas Bladel Blaricum Bloemendaal Bodegraven-Reeuwijk Boekel Borgersloot Bussum Capelle aan den IJssel Castricum Coevorden Cranendonck Cromstrijen Cuijk Culemborg Dalfse Diemen Dinkelland Doesburg Doetinchem Dongen Dongeradeel Dordrecht Drechterland Drimmelen Drimmelen Eindhoven Elburg Emmen Enkhuizen Enschede Epe Ermelo Etten-Leur Ferwerderadiel Franekeradeel Graft-De Rijkpolder Grave Groesbeek Groningen Halbeek Harlingen Haren Harlingen Hatterij Hellevoetsluis Helmond Hendrik-Ido-Ambacht Hengelo het Bildt Heumen Heusden Hillegom Hilvarenborch Houten Huizen Hulst IJsselstein Kaag en Braassem Kampen Kapelle Katwijk Kerkrade Koggenland Langedijk Lansingerland Laren Leek Leerdam Leeuwarden Leeuwarderadeel Leiden Leiderdorp Lelystad Lelystad Zand Lopik Loppersum Losser Maasdonk Maasdriel Maasgouw Maassluis Maastricht Marum Medemblik Millingen aan de Rijn Moerdijk Molenwaard Montferland Montfoort Mook en Middelaar Mook en Middelaar Noord-Beveland Noordenveld Noordoostpolder Noordwijk Noordwijkerhout Nuenen, Gerwen en Nederwetten Onderbanken Oost Gelre Oosterhout Ooststellingwerf Oostzaan Opmeer Opsterland Oss Oud-Beijerland Pijnacker-Nootdorp Purmerend Putten Raalte Reimerswaal Renkum Renswoude Reusel-De Mierden Rheden Rieland Roozendaal Rucphen Schagen Schermer Scherpenzeel Schiedam Schiermonnikoog Schijndel Schinnen Schiedam Sint-Oedenrode Sittard-Geleen Sliedrecht Slochteren Sluis Smallingerland Soest Someren Son en Breugel Súdwest Fryslân Ten Boer Terneuzen Terschelling Texel Teylingen Tholen Tiel Tilburg Tubbergen Twente Uithoorn Urk Vaals Valkenburg aan de Geul Valkenswaard Veendam Veenendaal Veere Veghel Veldhoven Velsen Vlijmen Vught Waalre Waalwijk Waddinxveen Wageningen Wassenaar Waterland Weert Weesp Werkendam Wierden Wijdemeren Wijk bij Duurstede Winsum Winterswijk Woensdrecht Woerden Wormerland Woudenberg Woudrichem Zuidhorn Zuidplas Zundert Zutphen Zwartewaterland Zwijndrecht Zwolle Aa en Hunze Aalburg Alphen aan de Rijn Alphen-Chaam Ameland Amersfoort Amstelveen Amsterdam Apeldoorn Appingedam Arnhem Assen Bergambacht Bergeijk Bergen (L.) Bergen (NH.) Bergen op Zoom Berkelland Bernheze Bernisse Best Beuningen Borne Borsele Boxmeer Boxtel Breda Brielle Bronckhorst Brummen Brunssum Bunnik Bunschoten Buren Bussum Capelle aan den IJssel Castricum De Dantumadiel De Bilt De Marne De Ronde Venen De Wolden Delft Delfzijl Den Helder Deurne Deventer Dronten Druten Duiven Echt-Susteren Edam-Volendam Ede Eemnes Eemsmond Eersel Eijsden-Margraten Eindhoven Friese Meren Geertruidenberg Geldermalsen Geldrop-Mierlo Gemert-Bakel Gennep Giessenlanden Gilze en Rijen Grootegast Gulpen-Wittem Haaksbergen Haaren Haarlem Haarlemmerliede en Spaarnwoude Haarlem Heemskerk Heemstede Heerde Heerenveen Heerhugowaard Heerlen Heeze-Leende Heiloo Hellendoorn Hilversum Hof van Twente Hollands Kroon Hoogeveen Hoogezand-Sappemeer Hoorn Horst aan de Rijn Inland Kollumerland en Nieuwkruisland Korendijk Krimpen aan den IJssel Laarbeek Landerd Landgraaf Landgraaf Leidschendam-Voorburg Lelystad Leudal Leusden Lingewaal Lingewaard Lisse Littenseradiel Lochem Loosdrecht Luchterduinen Medemblik Meerassen Menameradiel Menterwolde Meppel Middelburg Midden-Delfland Midden-Drenthe Mook en Middelaar Muiden Naarden Neder-Betuwe Nederlek Nederweert Neerijnen Nieuwegein Nieuwkooij Nieuwkoop Nieuw-Vennep, Gerwen en Nederwetten Nunspeet Nuth Oegstgeest Oirschot Oisterwijk Oldambt Oldebroek Oldenzaal Oss Oud-Beijerland Oude IJsselstreek Ouder-Amstel Ouderkerk Oudewater Overbetuwe Papendrecht Pijnacker-Nootdorp Rieland Roozendaal Rhenen Ridderkerk Rijnwaarden Rijssen-Holtten Rijswijk Roerdalen Roermond Roermond Rucphen Schiedam Schijndel Schinnen Schoonhoven Schouwen-Duiveland 's-Gravenhage 's-Hertogenbosch Simpelveld Sint-Oedenrode Soest Someren Son en Breugel Spijkenisse Stadskanaal Staphorst Stede Broec Steenbergen Steenwijkerland Tholen Tiel Tilburg Tubbergen Twenterand Tynaarlo Tytsjerksteradiel Ubbergen Uden Uitgeest Uithoorn Urk Uithoorn Veghel Veldhoven Velsen Venlo Venray Vianen Vlaardingen Vlagtwedde Vlieland Vlissingen Vlist Voerendaal Weert Weesp Werkendam West Maas en Waal Westerveld Westervoort Westland Weststellingwerf Westvoort Wormerland Woudenberg Woudrichem Zaanstad Zaltbommel Zandvoort Zederik Zeevang Zeewolde Zierikzee Zwolle Aa en Hunze Aalburg Aalsmeer Aalten Achtkarspelen Alblasserdam Albrandswaard Alkmaar Almere Apeldoorn Appingedam Arnhem Assen Asten Baarle-Nassau Baarn Barendrecht Barneveld Bedum Beek Beemster Bernheze Bernisse Best Beuningen Beverwijk Binnenmaas Bladel Blaricum Bloemendaal Bodegraven-Reeuwijk Bussum Bunnik Bunschoten Buren Bussum Capelle aan den IJssel Castricum Coevorden Cranendonck Cromstrijen Deventer Diemen Dinkelland Doesburg Doetinchem Dongen Dongeradeel Dordrecht

Financieel jaarverslag VNG 2015

April 2016

INHOUDSOPGAVE

A	BESTUURSVERSLAG	5
	Voorwoord	7
	A.1 Algemene gang van zaken gedurende het verslagjaar	9
	A.2 Resultaatontwikkeling van de Vereniging	23
	A.3 Kerninformatie van de VNG	29
	A.4 Samenstelling bestuur en directie VNG	30
B	JAARREKENING 2015	31
	B.1 Toelichting algemeen	33
	B.2 Enkelvoudige jaarrekening 2015	37
	B.2.1 Enkelvoudige balans per 31 december 2015	38
	B.2.2 Toelichting op de enkelvoudige balans	40
	B.2.3 Enkelvoudige staat van baten en lasten over 2015	47
	B.2.4 Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten	48
	B.3 Geconsolideerde jaarrekening 2015	57
	B.3.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2015	58
	B.3.2 Toelichting op de geconsolideerde balans	60
	B.3.3 Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2015	63
	B.3.4 Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten	64
	B.3.5 Geconsolideerd kasstroomoverzicht	67
	B.3.6 Overzicht mutatie eigen vermogen	68
C	OVERIGE GEGEVENS	69
	C.1 Overige zaken betreffende de jaarrekening	71
	C.2 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	72

A BESTUURSVERSLAG

VOORWOORD

Gemeenten zijn in ontwikkeling. Bezuinigingen en de overheveling van taken hebben geleid tot complexe financiële vraagstukken. Burgers worden steeds mondiger en vragen om maatwerkoplossingen. Vraagstukken in de samenleving vragen vaak direct om actie van gemeenten. Daarnaast zien we dat de traditionele banden met de VNG als 'moeder van alle gemeenten', veranderen. Gemeenten versterken onderlinge banden, organiseren zich in netwerken van gemeenten met dezelfde vraagstukken en pakken problemen samen op, al dan niet in co-creatie met maatschappelijke organisaties en/of inwoners. Dit heeft gevolgen voor de VNG-werkorganisatie. De veranderingen die plaatsvinden binnen en tussen gemeenten, vragen om een adequaat antwoord. Niet alleen een antwoord op de vraag naar wat gemeenten willen en nodig hebben, op een voor hun relevante manier, maar ook op de vraag hoe we efficiënt werken en verantwoording afleggen aan gemeenten over wat we doen.

In 2014 zijn de eerste stappen gezet in het traject naar meer samenwerking tussen VNG-bureau en VNG-bedrijven. Die beweging is in 2015 doorgezet met 'de Veranderopgave'. Het doel daarvan is om met een VNG-brede strategie beleid en uitvoering beter te stroomlijnen en de kwaliteit en effectiviteit van de VNG te verbeteren, zowel op het gebied van de belangenbehartiging als bij de ondersteuning van de uitvoeringskracht van de leden. Daarbij gaat de focus van de organisatie sterker gericht worden op het vertalen van de gemeentelijke belangen richting Den Haag, in plaats van het reageren op Haagse plannen.

Tegen deze achtergrond kan ik melden dat het financieel resultaat over 2015, als gevolg van vooral eenmalige meevallers, tegen de verwachting in hoger is uitgekomen dan in de begroting was voorzien. Vooral het resultaat bij de dochterondernemingen en de effectenportefeuille hebben bijgedragen aan dit resultaat. De financiële basis van de VNG is onveranderd gezond.

Het jaarverslag is opgesteld conform de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving en bestaat uit:

- Het bestuursverslag van de Vereniging, dit geeft inzage in alle ontwikkelingen bij de VNG
- De enkelvoudige gegevens van de Vereniging. Dit omvat:
 - een enkelvoudige balans, inclusief toelichting
 - een enkelvoudige staat van baten en lasten, inclusief toelichting
- De totale financiële gegevens van de VNG. Dit omvat:
 - een geconsolideerde balans, inclusief toelichting
 - een geconsolideerde staat van baten en lasten, inclusief toelichting
- De overige gegevens betreffende de jaarrekening

De VNG heeft de ambitie om zoals elk jaar door middel van specifieke programma's voor leden, de leden te ondersteunen in het waarmaken van hun ambities en te ondersteunen bij actuele ontwikkelingen en vraagstukken. De VNG beoogt met deze initiatieven een verdere impuls te geven aan haar doelstelling om dé organisatie te zijn, die staat voor de kracht en kwaliteit van het lokaal bestuur.

Ook in 2016 staan daarom een aantal belangrijke thema's op de agenda, zoals de crisis- en noodopvang voor de vluchtelingen. In 2016 komen ook de aandachtspunten voor de langere termijn, zoals huisvesting en integratie van de statushouders. Een belangrijk programma is ook Gemeenten 2020 waarbij gekeken wordt welke vernieuwingen mogelijk op gemeenten afkomen en hoe gemeenten maar ook de VNG daar het beste op kunnen anticiperen. Daarnaast zal 2016 voor een belangrijk deel in het teken staan van de implementatie van de Omgevingswet. maar ook de informatievoorziening van gemeenten is een belangrijk onderwerp in 2016. .

Verder wil de VNG, naast het zijn van 'De spin in het web van lokaal bestuurlijk Nederland', het zijn van het expertisecentrum voor lokaal bestuur, zich meer dan voorheen positioneren als de dienstverlener voor het lokaal bestuur.

Voorzitter bestuur

A.1 ALGEMENE GANG VAN ZAKEN GEDURENDE HET VERSLAGJAAR

Beleidsmatige toelichting

Op 1 januari 2015 hebben de gemeenten grote delen van de zorg, voor mensen die ondersteuning nodig hebben, op de schouders genomen. Op dat moment zijn de Participatiewet, de nieuwe WMO en de wet op de Jeugdhulp in werking getreden. Van de door velen aangekondigde instorting van het systeem is niets gebleken, de gemeenten hadden zich uitstekend op hun nieuwe taken voorbereid. Dat wil niet zeggen dat alles zonder slag of stoot is verlopen, het afgelopen jaar kregen vooral de versoering van de huishoudelijke hulp en de uitbetaling van het PGB veel aandacht. Intussen zijn de gemeenten na de transitie begonnen met de transformatie: het bewerkstelligen van een gedragsverandering bij alle betrokken partijen en het zodanig inrichten van de processen dat een efficiënte en effectieve vernieuwing van het Sociaal Domein tot stand komt. Het afgelopen jaar is door het VNG-bureau veel gedaan aan het oplossen van resterende vraagstukken rond de inkoop van de zorg.

Vanaf de zomer kwam de vluchtelingenproblematiek hoog op de agenda te staan. De gevolgen van internationale problematiek kwamen daarmee opeens heel dichtbij. Veel gemeenten hebben hun verantwoordelijkheid genomen door het bieden van crisis- en noodopvang en het meewerken aan het vestigen van nieuwe AZC's. In korte tijd zijn veel opvangplekken gerealiseerd maar in een aantal gemeenten hebben voorstellen voor asielopvang tot heftige emoties en maatschappelijke onrust geleid. Ons uitgangspunt is en blijft om 'schouder aan schouder' met het Rijk op te trekken. De VNG heeft in het najaar een ondersteuningsteam voor gemeenten ingesteld en een bestuursakkoord met het rijk gesloten over de wederzijdse inspanningen en verplichtingen. Maar daarmee zijn we er nog niet. Niet alleen is de verwachting dat de instroom van vluchtelingen door zal gaan, voor gemeenten komen nu ook de aandachtspunten voor de langere termijn in beeld, zoals huisvesting en integratie van statushouders en de daarbij behorende bekostiging.

Andere belangrijke thema's in 2015 waren:

Gemeente 2020, op weg naar een verenigingsstrategie

In het voorjaar van 2015 is samen met de leden de Gemeente 2020 ontwikkeld, onze visie voor de komende jaren. De verenigingsvisie is op de ALV in juni vastgesteld. De belangrijkste doelstelling van de Gemeente 2020 is het versterken en vitaliseren van de lokale democratie. De veranderingen in de samenleving hebben gevolgen voor de verhouding tussen bestuur en samenleving. We hebben geconstateerd dat het lokale bestuur zich aan de maatschappelijke ontwikkelingen zal moeten aanpassen. In ieder geval in werkwijze en rolopvatting maar wellicht ook in de vormgeving van het lokaal bestuur. Om verdere richting te kunnen geven aan dit debat heeft het VNG-bestuur, in samenspraak met het Genootschap van Burgemeesters, besloten tot de instelling van de commissie Toekomstgericht Lokaal bestuur. Alle kernactiviteiten van het VNG-bureau staan in het licht van het in uitvoering brengen van de richting die in De Gemeente 2020 is aangegeven. Jaarlijks zal daartoe een uitvoeringsagenda worden opgesteld. In de Agenda 2016, die in samenspraak met onze leden tot stand is gekomen, zijn de voornaamste prioriteiten benoemd.

Bestuurlijke organisatie, positie raadsleden en griffiers

De nieuwe bestuurlijke inrichting van de VNG is in 2014 van start gegaan. Om zoveel mogelijk bestuurders bij de beleidsvorming te betrekken zijn op 30 maart en 30 november Bestuurdersdagen georganiseerd. Naast een plenair thematisch deel (economie resp. asiel) zijn de commissies op die dagen in deelsessies over belangrijke beleidsthema's in gesprek gegaan met de leden. De pogingen om actieve digitale bestuurdersnetwerken rond de commissies te vormen zijn nog minder goed van de grond gekomen. Nu worden plannen ontwikkeld om de bestuurdersnetwerken minder op de commissies maar meer op actuele thema's te gaan richten. Op de BALV in november hebben de leden ingestemd met een voorstel tot instelling van de commissie Raadsleden & Griffiers. Deze commissie heeft als doel de rol en positie van de gemeenteraad en griffie steviger binnen de bestuurlijke organisatie van de VNG te verankeren. De commissie ontwikkelt een eigen agenda op basis van urgentie en actualiteit.

I-overheid

In 2015 zijn de besluiten van de ALV en de BALV op het gebied van de I-Overheid opgepakt zoals verwoord in de Digitale Agenda 2020. De commissie Dienstverlening en Informatiebeleid heeft richting gegeven en kaders vastgesteld voor de verdere invulling van de DA 2020. Daarnaast is het Expertisecentrum Informatiebeleid geformeerd dat samen met KING de opdrachten uit de Digitale Agenda 2020 vormgeeft. Ter uitvoering van de bottom-up lijn van de DA 2020, waarbij goede initiatieven van gemeenten worden verzameld en gezien of deze kunnen worden opgeschaald, is het Gemeentelijk Portfolio Overleg ingesteld dat deze initiatieven beoordeelt en voor opschaling en/of realisatie voordraagt. De gezamenlijke inkoop van mobiele telefonie is gestart en in maart 2016 met een mantelcontract afgerond. De deelnemende gemeenten besparen daarmee 50%. Daarnaast is de visitatiecommissie Informatieveiligheid met haar werk begonnen. Bij de Gemeenschappelijke Digitale Infrastructuur onder de regie van de Digicommissaris, is de rol van de gemeenten in de governance en de besluitvorming verder ingevuld. Gemeenten hebben hierbij meegewerkt aan de vaststelling van de omvang van de GDI en financiering van de structurele kosten. Verder is de aangekondigde verkenning naar het organiseren van collectieve gemeentelijke ICT-voorzieningen en dienstverlening voorbereid. Deze verkenning resulteert in een voorstel aan de leden op de ALV van juni 2016.

Collectieve activiteiten

In 2014 hebben de leden besloten de inkoop van een aantal taken in het sociaal domein tijdelijk aan het VNG-bureau te mandateren. Het ging hierbij om taken die tot dat moment op landelijke schaal werden uitgevoerd en niet op korte termijn door individuele gemeenten waren uit te voeren. Groei van het aantal collectief uitgevoerde en gefinancierde activiteiten zien we ook bij allerlei ICT-gerelateerde onderdelen van de gemeentelijke bedrijfsvoering. De Financiële Verhoudingswet staat financiering van deze activiteiten uit het gemeentefonds niet toe: ook de collectieve activiteiten moeten in het vervolg door de individuele gemeenten zelf worden bekostigd. Op de ALV van 2015 is besloten dat het VNG-bestuur regels opstelt voor collectieve uitvoering (wat doen we collectief en wat niet) en voorstellen doet voor een nieuwe wijze van de bekostiging. Samen met de fondsbeheerders worden die voorstellen ontwikkeld en op de ALV in 2016 aan de leden voorgelegd.

Regionale economische ontwikkeling en arbeidsmarkt

Economie en werkgelegenheid staan hoog op de agenda van gemeenten met het doel om economische ontwikkeling en werkgelegenheid te bevorderen. Het succes van gemeentelijke inzet begint bij goede contacten met en excellente dienstverlening aan het lokale en regionale bedrijfsleven. De 12 gemeenten in Drenthe ontwikkelen met onze ondersteuning een verbeteragenda op dit thema met het doel om van elkaar te leren o.m. in verbinding

met de Digitale agenda 2020. Hun eerste ervaringen komen in 2016 beschikbaar. In vier arbeidsmarktregio's hebben wij samen met een aantal gemeenten de verbinding tussen hun economisch en werkgelegenheidsbeleid onderzocht. De opbrengst van de onderzoeken leiden in 2016 tot aanbevelingen. Een regionale aanpak wordt gezien als de sleutel voor succes. De resultaten lijken in hoge mate afhankelijk van hoe de partijen samenwerken: bedrijfsleven, onderwijs, kennisinstellingen en gemeenten. Uit analyse van onderzoek naar deze verbanden zijn succesfactoren en aanbevelingen af te leiden; hierover publiceren we onder meer op onze website.

Financiering gemeenten

De Commissie Rinnooij Kan heeft op de jaarvergadering 2015 het rapport "Bepalen betekent betalen" aangeboden. Het rapport bevat 13 aanbevelingen om met behulp van grotere financiële flexibiliteit de lokale democratie te versterken. Het momentum van de kabinetsvoorstellen inzake belastinghervorming is benut om concrete voorstellen te doen voor hervorming van het gemeentelijk belastinggebied. Het gaat daarbij om de introductie van een ingezetenenbijdrage en een OZB voor huurders van woningen, waarbij de rijksbelastingen gelijktijdig worden verlaagd. Voor de implementatie is wetswijziging nodig; huidige stand van zaken is dat een en ander in het parlement is besproken en dat op aandrang van de Eerste Kamer vóór de zomer een voorontwerp van wet zal verschijnen.

Binnen VNG-verband zijn ijkpunten geformuleerd voor de concretisering van de voorstellen, mede op basis van ledenbijeenkomsten in najaar 2015. De voorstellen kunnen overigens niet los worden gezien van de optimalisering van het Gemeentefonds. Over de concrete uitwerking van de voorstellen zal in de eerste helft van 2016 naar verwachting meer duidelijkheid komen. De overige aanbevelingen, zoals bijvoorbeeld het direct laten toevloeien van baten aan de handhaver, zullen op een later moment in discussie worden gebracht.

Lokale democratie

Veel gemeentebesturen hebben in het afgelopen jaar geëxperimenteerd met een nieuwe benadering van lokale democratie. Dat is nodig omdat het bestuur de verbinding met de maatschappij lijkt te gaan verliezen. Niet voor niets ging de aandacht bij de bijeenkomsten waar we onze verenigingsstrategie op hebben gebaseerd vooral over dit thema. Als VNG hebben we de experimenten op verschillende manieren ondersteund. Het verbindende thema van het jaarcongres van de VNG was Dichtbij, Dialoog & Democratie, daaraan voorafgaand is in Apeldoorn een D-1000 georganiseerd, een initiatief van Lokale Democratie in Beweging, waarin VNG, BZK en de beroeps- en belangenorganisaties van bestuurders samenwerken. Versterking van de lokale democratie is ook het leidende thema voor de commissie Toekomstgericht lokaal bestuur die op de ALV juni 2016 haar advies zal uitbrengen.

Bedrijfsvoering

Organisatiestructuur en besturingsfilosofie

In de visie van de VNG staat ledengerichtheid centraal en zal de VNG nog meer dan voorheen inspelen op de behoefte van de leden. Er staat de VNG een professionele en betrokken VNG-organisatie voor ogen, die gefocust en samen met de leden werkt aan de ontwikkeling van krachtige gemeenten. De VNG is een flexibel ingerichte organisatie om zo optimaal te kunnen inspelen op ontwikkelingen bij de leden en in de omgeving van de VNG.

De uitgangspunten voor de organisatiestructuur zijn:

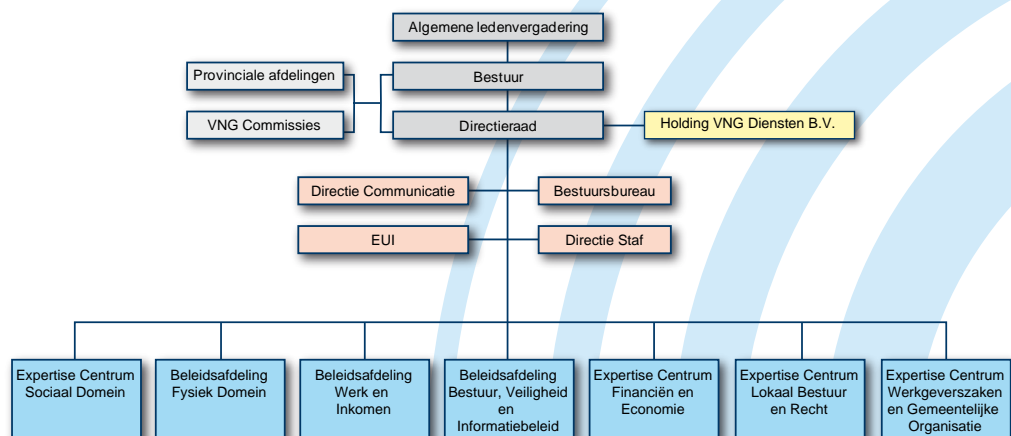
1. Slagvaardige organisatie
2. Ledengerichte organisatie
3. Professionele organisatie
4. Resultaatgerichte organisatie
5. Een organisatie die aansluit op de VNG Governance (de bestuurlijke organisatie van de VNG)

De bestuurs- en governancestructuur van het VNG Bureau bestaat uit de Algemene Ledenvergadering, het bestuur, provinciale afdelingen, VNG commissies en de directieraad van het VNG Bureau. In de toekomst zijn er plannen om de structuur enigszins aan te passen. Het directiemodel zal dan mogelijk gaan bestaan uit: een algemeen directeur, een directeur beleid en uitvoering, een directeur producten en diensten en een directeur bedrijfsvoering.

Onder het Bureau wordt verstaan:

1. Directieraad
2. Expertisecentra
3. Bestuursbureau
4. Europese zaken
5. Directie Staf
6. Holding VNG Diensten B.V.

Per 31 december 2015 bedraagt de bezetting 208,7 fte (exclusief formatie van de projecten en gelieerde instellingen).

Organogram VNG 31 december 2015

De Directieraad is belast met de aansturing van het Bureau. In het verlengde van het algemene ondersteuningsaanbod van de VNG aan haar leden, bieden de VNG Bedrijven producten en diensten op maat aan, als betaalde dienstverlening. Om de bedrijven slagvaardiger te maken en

om de Vereniging te vrijwaren van risico's verbonden aan de commerciële activiteiten, zijn de VNG Bedrijven verzelfstandigd. De verzelfstandiging is verankerd in een holding/dochter - constructie. De holding VNG Diensten B.V., is de houdster van de ledenparticipaties, de VNG Bedrijven.

Besturingsfilosofie

De directieraad neemt, ondersteund door de directie Staf en het Bestuursbureau, besluiten over voorstellen van VNG-leidinggevenden die niet aan dit middenkader zijn gemandateerd. De directie Staf heeft hierbij een adviserende rol. Deze besturingsfilosofie is vertaald in de structuur en procedures waarbij zoveel als mogelijk operationele bevoegdheden bij het middenkader is neergelegd

In de planning- & controlcyclus van de VNG vindt de vertaling plaats van het financiële beleid. Deze P&C- cyclus stelt het management in staat om gedurende het jaar effectief sturing aan de organisatie te geven. De cyclus begint bij het opstellen van de missie, de organisatiedoelen, en het formuleren van de strategie voor het realiseren van deze doelen. Vervolgens wordt in een jaarcyclus periodiek nagegaan of de strategie wordt uitgevoerd en of hiermee de beoogde resultaten worden gerealiseerd of dat bijsturing nodig is.

Bij het opstellen van de begroting van 2015 is een start gemaakt met deze planning & controlcyclus. Voor het opstellen van de prioriteiten voor 2015 en het toewijzen van budget is gebruik gemaakt van de overdrachtsdocumenten van de VNG-commissies. Hiermee werd een relatie gelegd tussen de jaarlijkse prioriteiten, de te bereiken resultaten en het meerjarenperspectief gevoed vanuit de VNG-commissies.

In 2015 is verder vorm gegeven aan de integrale P&C Cyclus. Op basis van de strategische kaders en de meerjarenplannen van de commissies zijn de vastgestelde prioriteiten voor 2016 verder uitgewerkt naar onderliggende portfolioplannen. Per beleidsthema zijn de te bereiken resultaten en de daarvoor benodigde mensen en middelen zijn opgenomen. De portfolioplannen vormen een wezenlijk stuurinstrument in de P&C Cyclus 2016. De P&C Cyclus zal verder worden ontwikkeld, gestreefd wordt naar het opnemen van een activiteitenbegroting in de begroting van 2017.

Personeelsbeleid

De VNG is volop in verandering. Het is de gezamenlijke ambitie van de DR en de OR om in de top 10 beste werkgevers te komen. HR-beleid vormt hierbij een onmisbare schakel. Waarbij de 'stip op de horizon' een 'strategisch' personeelsbeleid is, dat als doel heeft medewerkers dusdanig voor de organisatie in te zetten zodat zowel organisatiedoelen en persoonlijke leerdoelen zoveel mogelijk overeenkomen.

Strategisch personeelsbeleid gaat om de vraag hoe de brug te slaan tussen de (doelen van de) organisatie naar (die van) de medewerker, maar biedt ook gerichte ondersteuning aan leidinggevenden en medewerkers in de vorm van een aantal passende instrumenten. Daarnaast geldt dat dit niet zonder goed beleid op operationeel en tactisch niveau kan, het gaat dan om de keuze van instrumenten en afbakening van concrete doelen.

In 2014 is hiervoor de kiem gelegd, zowel beleidsmatig als voor wat betreft de tactische als operationele kant van de HR-dienstverlening. Er is een onderzoek uitgevoerd naar de (toekomst) van de RPR van de VNG, er is een beleidsagenda ontwikkeld voor de komende jaren, er is geïnvesteerd in de doorontwikkeling van e-HRM en in de (organisatie van de) dienstverlening van de HR-afdeling zelf zijn verbeteringen doorgevoerd. In 2015 is hierop voortgeborduurd.

Informatiebeleid

Kengetallen Vraagbaakfunctie en Postafhandeling

In 2015 zijn er 29.941 vragen door de VNG beantwoord. 97% van deze vragen is binnen de afgesproken termijn van vijf werkdagen afgehandeld. De gemeenten Heerlen, Sittard-Geleen, Nijmegen, Eindhoven en Amsterdam stelden de meeste vragen. Top 3 onderwerpen waarover vragen werden gesteld in 2015 waren de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, jeugdbeleid en arbeidsvoorwaarden.

Het aantal vragen is in 2015 ten opzichte van 2014 met 10% gestegen. Van 27.195 in 2014 naar 29.941 vragen in 2015. Voor een belangrijk deel wordt deze stijging veroorzaakt door vragen rondom de decentralisaties.

De VNG heeft in 2015, 948 brieven ter beantwoording ontvangen. Dit zijn slechts 2 brieven meer dan in 2014 (946), maar nog steeds bijna 300 brieven meer dan in 2013. Hiervan is 86% binnen de vastgestelde termijn van drie werkweken afgehandeld. De ambitie om 90% van de brieven binnen drie weken af te handelen is hiermee net niet gehaald.

Praktijkvoorbeelden

De VNG beheert een databank met praktijkvoorbeelden van gemeenten. Deze wordt dagelijks geactualiseerd en jaarlijks opgeschoond. De databank bevat ruim 2.989 voorbeelden. In 2015 werden 73 nieuwe voorbeelden door gemeenten aangeleverd. Er wordt dagelijks getwitterd over inspirerende voorbeelden. Het twitteraccount @goed_voorbeeld heeft 3493 volgers. De volgers bestaan o.a. uit ambtenaren, raadsleden, burgemeesters en wethouders.

Fora

Een forum is een community voor gemeenteambtenaren. Er zijn 122 fora over allerlei (beleids) onderwerpen. In 2015 zijn er 29 nieuwe fora bijgekomen en 26 verwijderd. Het aantal deelnemers per forum varieert van 3 tot 4543. Er zijn in totaal 16.038 deelnemers.

De fora werden in totaal gemiddeld 22.004 keer per maand bezocht en er werden gemiddeld 1.629 berichten geplaatst per maand.

Databank Jurisprudentie

Het gemiddeld aantal bezoeken per maand in 2015 voor de besloten jurisprudentiedatabank op vng.nl is 1.383. Eind 2015 staan er 5.288 voor gemeenten relevante uitspraken in de JDB op het terrein van gemeentelijke belastingen, omgevingsrecht, privaatrecht, bestuursrecht en kinderopvang.

Enquêtes

Er zijn 41 enquêtes door de VNG verzonden. Een stijging van 12% ten opzichte van 2014. In meer dan de helft van de gevallen was de enquête gericht aan gemeenteambtenaren. In bijna de helft van de gevallen (19x) betrof de enquête een onderwerp uit het sociale domein.

Ledenraadplegingen

Er zijn vier (digitale) ledenraadplegingen gehouden. Zij gingen over de volgende onderwerpen: 'Convenant Bodem en Ondergrond 2016 – 2020', 'Beleidsplan College voor Arbeidszaken 2015–2018: Goed werk!', 'Concept Arbeidsvoorwaardennota 2016' en 'Onderhandelaarsakkoord Verhoogde Asielinstroom'.

Financieel beleid

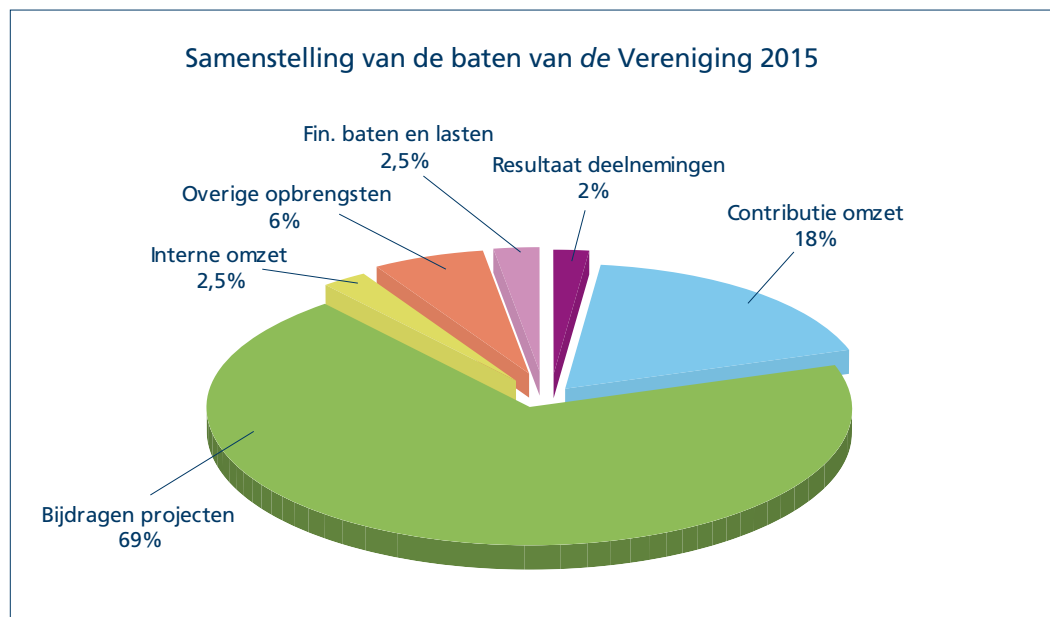
Het financieel beleid is in hoofdzaak gericht op een stabiele begroting en het te allen tijde kunnen voldoen aan (betalings-) verplichtingen. De belangrijkste elementen van het financieel beleid zijn: balans in de samenstelling van baten en lasten, rendement op het vermogen en de liquiditeitspositie.

Evenwicht in de samenstelling van baten en lasten 2015

Onder evenwicht in de samenstelling van baten en lasten wordt verstaan dat de vaste kosten (totaal van de kosten exclusief incidentele kosten, kosten gesubsidieerde projecten en kosten gelieerde instellingen) van de Vereniging zoveel mogelijk gedekt worden uit de contributie-inkomsten. Dit is van belang omdat andere inkomstenbronnen sterk kunnen fluctueren.

De vaste lasten worden onderverdeeld in twee delen, te weten de contributie gefinancierde personeelslasten en de overige vaste lasten. Voor de personeelslasten geldt dat deze meer dan volledig door de contributie-inkomsten gedekt worden. Het dekkingspercentage voor de vaste personeelslasten komt in 2015 uit op 111% (2014: 112%). De nullijn voor de ambtenaren (cao-Rijk) welke door de VNG wordt gevolgd werd in 2015 beëindigd. Dit zorgt voor een stijging in de salarislaster, deze wordt gecompenseerd door de stijging van de contributie-inkomsten. Begroot was een dekkingspercentage van 106%. Het dekkingspercentage komt hoger uit dan begroot door de verkregen vergoeding voor het uitlenen van personeel, de vaste personeelslasten dalen hierdoor.

De overige vaste lasten bestaan uit afschrijvingslasten en de overige vaste bedrijfskosten. Ondanks de hierboven genoemde lagere vaste personeelslasten daalt het dekkingspercentage van de totale vaste lasten van 77% in 2014 naar 76% in 2015. Dit is met name het gevolg van hogere ICT-lasten voor onder andere de aanschaf van extra licenties, door de stijging van het aantal gebruikers. De vaste lasten welke niet gedekt kunnen worden uit de contributie-inkomsten, worden gedekt uit structurele maar niet vaststaande financiële baten en lasten, bedrijfsopbrengsten, overige opbrengsten en uit bijdragen van de projecten.

Als gevolg van de decentralisatietrajecten krijgen de gemeenten de laatste jaren steeds meer taken, deels worden deze collectief door VNG uitgevoerd. De financiering van deze collectieve taken vindt niet plaats via de contributie van de VNG maar middels uitnamen uit het

gemeentefonds. Het aandeel van de contributie in het totaal van de baten van de Vereniging neemt dan ook al enige jaren af. In 2013 bedroeg de contributie nog 38% van de totale baten. In 2014 daalde dit percentage naar 28% en in 2015 bedraagt de contributie nog maar 18% van het totaal aan baten.

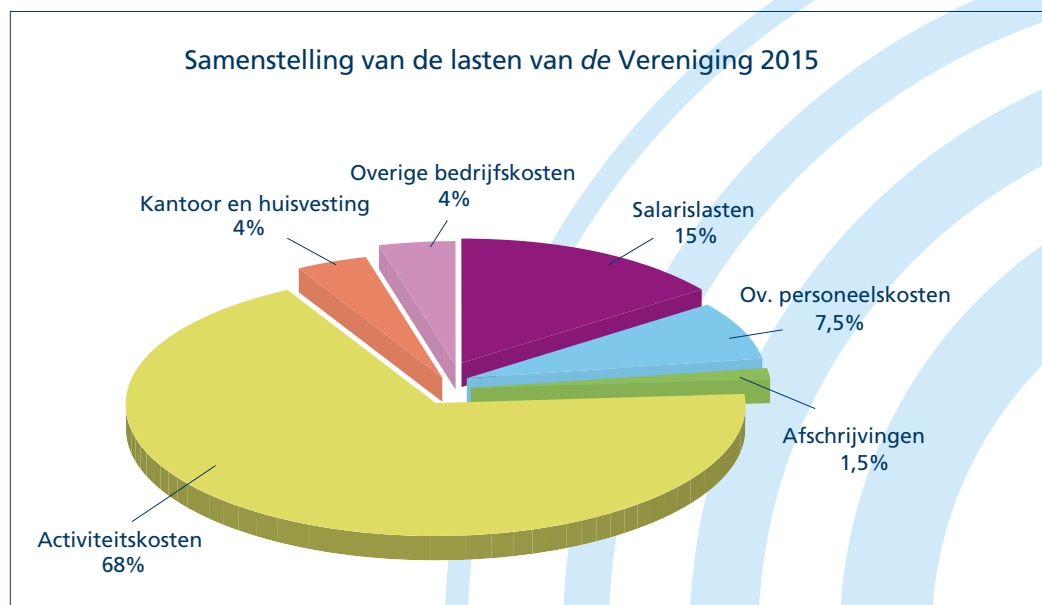
De baten van de, via het gemeentefonds gefinancierde, collectieve activiteiten stijgen van € 16,9 miljoen in 2014 naar € 54,2 miljoen in 2015. Dit beeld zal voor 2016 niet wijzigen, voor 2016 is een bedrag uit het gemeentefonds genomen van € 58,2 miljoen. Ook voor de extern gefinancierde projecten is sprake van een stijging van de omvang. Het projectvolume neemt toe van € 22,1 miljoen (2014) naar € 23,3 miljoen. Het betreft onder andere programma's voor het energieakkoord en het ondersteuningsteam decentralisaties.

De interne omzet blijft in absolute zin nagenoeg gelijk ten opzichte van 2014, door de omvang van de projectbijdragen daalt het relatieve aandeel ten opzichte van 2014 (4%).

De overige opbrengsten nemen ten opzichte van 2014 toe, het betreft hier met name opbrengsten van de in 2014 gestarte IT-migratie projecten (Windows XP, Server 2003). De financiële baten en lasten stijgen ten opzichte van 2014 van € 1,5 miljoen naar € 2,8 miljoen in 2015. Dit is het gevolg van een wisseling in de effectenportefeuille welke heeft geleid tot een koersresultaat van € 1,56 miljoen. Als gevolg van het gestegen project volume neemt zowel het aandeel van de overige opbrengsten als het aandeel van de financiële baten en lasten in de totale baten af.

Het resultaat deelnemingen daalt ten opzichte van 2014 van € 2,60 miljoen naar € 2,38 miljoen. Het betreft hier met name de daling van het resultaat KING. Het aandeel van het resultaat deelnemingen in de totale baten neemt af van 4% in 2014 naar 2% in 2015.

De opbouw en samenstelling van de lasten geeft het volgende beeld:

Het gestegen projectvolume zorgt ervoor dat het aandeel van de activiteitskosten toenemen ten opzichte van 2014 van 50% naar 68%. In absolute zin is sprake van een ruime verdubbeling van de kosten € 34,6 miljoen naar € 75,8 mln. Deze stijging van de activiteitskosten zorgt ervoor dat het aandeel van de overige kosten in de totale lasten afneemt.

In absolute zin stijgen de salariskosten licht ten opzichte van 2014 als gevolg van het einde van

de nullijn. De overige bedrijfskosten dalen licht ten opzichte van 2014 en de afschrijvingslasten blijven min of meer gelijk.

De overige personeelskosten stijgen van € 5,4 miljoen in 2014 naar € 8,2 miljoen in 2015. De stijging is het gevolg van extra inhuur voor gemeentefondsprojecten. Hiernaast is in 2015 een bedrag aan de egalisatievoorziening gedoteerd terwijl in 2014 nog sprake was van een vrijval. Het aandeel van de overige personeelskosten in de totale lasten is 7,5% (2014 8%.)

Het aandeel van de kantoor-en huisvestingskosten daalt van 7% (2014) naar 4%(2015). Deels is dit het gevolg van het gestegen aandeel van de activiteitskosten. In 2014 was sprake van een stijging van de ICT-kosten voor onder andere het IBD-project waarbij VNG met de vijf grootste gemeenten en de IBD een ondersteuningsovereenkomst met Microsoft hebben getekend, gericht op de migratie van Windows XP, Exchange 2003 en Office 2003. Hiervoor werden in 2014 licenties aangeschaft.

Sturen op rendement beleggingsportefeuille

De in 2012 gewijzigde weging van de effecten is tot heden gehandhaafd. In 2012 zijn met het oog op de specifieke risico's binnen de obligatiemarkt de weging van staatsobligaties teruggebracht (van minimaal 45% en maximaal 65% naar minimaal 30% en maximaal 50%) en de weging van bedrijfsobligaties verhoogd (van minimaal 10% en maximaal 30% naar minimaal 25% en maximaal 45%). Omdat de situatie sinds 2012 niet wezenlijk is veranderd is er tot heden geen noodzaak geweest de weging verder aan te passen. Kern van de strategie is dat de vermogensbeheerder voldoende vrijheid heeft om binnen de vastgestelde restricties, te handelen naar de gewijzigde marktomstandigheden zonder vooraf toestemming te vragen aan het bestuur van de VNG.

Huidige strategie:

Totale portefeuille	Minimum weging	Maximum weging	Samenstelling portefeuille	
			eind 2015	eind 2014
Aandelen	0	20%	15%	14,2%
Onroerend goed*	0	15%	6,1%	5,5%
Absoluut rendement producten*	0	20%	9,6%	9,7%
Vastrentend	60%	85%	66,8%	69,4%
Staatsobligaties	30%	50%	31,1%	32,2%
Bedrijfsobligaties	25%	45%	35,7%	37,3%
Liquiditeiten	0	5%	2,5%	1,1%

**Participaties in onroerend goed en absolute returnproducten worden aangehouden in de vorm van aandelen.*

In de effectenportefeuille zijn gedurende 2015 zijn een aantal mutaties aangebracht, deze zijn op de navolgende uitgangspunten gebaseerd. Een verwachte groei in VS en Europa, iets hogere dan wel onveranderde rente wereldwijd, gunstig geprijsde aandelen in Azië en in mindere mate Europa, teruglopende waarden van staatsobligaties in opkomende landen en van grondstoffen en een relatief laaggeprijsd Europees onroerend goed. Op basis van de vorenstaande is de weging in aandelen, onroerend goed en absoluut rendement producten verhoogt naar 15% respectievelijk 6,1%, respectievelijk 9,6%. De categorie obligaties is op grond van vorenstaande uitgangspunten juist weer wat verlaagd. Omdat gedurende het jaar de genoemde ontwikkelingen niet zo sterk waren als voorzien en onzekerheid ten opzichte van het voorgaande jaar is toegenomen zijn de verschuivingen in de samenstelling van de portefeuille relatief beperkt gebleven, maar zijn er wel substantieel meer liquide middelen aangehouden.

Prestatie ten opzichte van benchmark

De vermogensbeheerder van de Vereniging belegt volgens een benchmark.

Voor vastrentende waarden is dit;

- Bank of America Lynch Austrian, Finnish, French, German and Dutch Government index (40%),
- iBoxx Euro Corporate Overall TR index (20%),
- iBoxx Euro Corporate Non Financial TR index (15%),
- Voor onroerend goed is dit; FTSE EPRA-Narreit Europe TR (5%),

Voor aandelen is dit;

- de MSCI World index in euro (10%),

Voor absoluut rendement is dit;

- HFRX Global INDEX (euro) (10%)

Het rendement is in 2015 is uitgekomen op 1,6% voor management- en custodiankosten en voor inhouding dividendbelasting. Dit is 0,3% onder de met de vermogensbeheerder overeengekomen benchmark.

Samenstelling resultaat beleggingsportefeuille

Het resultaat op de beleggingsportefeuille na aftrek van management en custodiankosten bedraagt € 0,864 miljoen. Dit is als volgt samengesteld:

Coupon	0
Dividenden	1.014
Rente	0
Netto inkomsten	1.014
Koersresultaat	-151
Resultaat voor overige vergoedingen	863
Overige vergoedingen en stortingen	1
Resultaat	864

Het cumulatieve ongerealiseerde resultaat ultimo 2015 (= de herwaarderingsreserve) bedraagt € 5,508 miljoen positief.

Waarde beleggingsportefeuille

De waarde van de beleggingsportefeuille ultimo 2015 komt uit op € 54,979 miljoen. Dit is inclusief het saldo rekening courant (€ 1,192 miljoen) dat de beheerder van de beleggingsportefeuille gebruikt voor aan- en verkopen.

Sturen op liquiditeitspositie en werkkapitaal

Liquiditeitspositie

De Vereniging wil op het gebied van liquiditeitsbeheer 'in control' zijn. Het uitgangspunt is dat het liquiditeitssaldo van het rente- en saldocompensabel stelsel niet onder nul mag dalen. Dit wordt bereikt door:

- het jaarlijks opstellen van een kasstroomoverzicht op basis van de geconsolideerde jaarrekening;
- het beheersen van de jaarlijks toegestane investeringen;

- het streven naar een voorspelbaar en optimaal winstuitkeringsbeleid van de door de VNG (in) direct gehouden bedrijven;
- het periodiek verkopen van een deel van de effectenportefeuille indien nodig voor een aanvaardbare liquiditeitspositie;
- het maximaal gebruiken van de voordelen van het rente- en saldocompensabel stelsel (RCS);
- een goede en adequate informatievoorziening.

De Vereniging is met haar 100% deelnemingen, voor wat betreft haar betalingsverkeer, verenigd in het rente- en saldocompensabel stelsel. Dit betekent dat de bank slechts één saldo beziet voor de renteberekening, te weten het saldo van de gezamenlijke rekeningen.

De liquiditeitspositie is het saldo van de liquide middelen en de kortlopende schulden aan kredietinstellingen. Ultimo 2015 bedraagt de liquiditeitspositie van de Vereniging € 34,059 miljoen bestaande uit een saldo van € 1,192 miljoen op de rekening bij de effectenbeheerder, een saldo van € 17,447 miljoen op de lopende (hoofdrekening) en een saldo van € 15,420 miljoen op bedrijfsspaarrekeningen.

Vorig jaar kwam het saldo uit op € 21,996 miljoen bestaande uit een saldo van € 0,437 miljoen op de rekening bij de effectenbeheerder, een saldo van € 4,849 miljoen op de lopende (hoofdrekening) en een saldo van € 16,367 miljoen op bedrijfsspaarrekeningen.

De stand ultimo boekjaar is ten opzichte van eindstand 2014 € 12,063 miljoen hoger. De oorzaak is dat in 2015 per saldo meer middelen zijn ontvangen ten behoeve van uit het Gemeentefonds gefinancierde projecten en ten behoeve van organisaties die uitvoering geven aan taken in het kader van de 3d thematiek. Ten opzichte van het voorgaande jaar is het saldo op de rekening bij de effectenbeheerder toegenomen. Het saldo op de rekening van de effectenbeheerder is het gevolg van aan en verkoop transacties en is een tijdelijk overloop saldo.

Werkkapitaal

Het werkkapitaal is een algemeen aanvaarde maatstaf voor de beoordeling van de liquiditeit. Het werkkapitaal is het deel van het vermogen dat beschikbaar is voor de financiering van vlottende activa en geeft een indruk van de mate waarin de Vereniging in staat is aan haar lopende financiële verplichtingen te voldoen.

Het werkkapitaal van de Vereniging (enkelvoudig) bedraagt ultimo het boekjaar € -21,41 miljoen. Ten opzichte van het vorige boekjaar betekent dit een verslechtering van het werkkapitaal met € 0,62 miljoen. De belangrijkste oorzaak hiervan is dat in het afgelopen boekjaar vanuit VNG Diensten geen dividend is uitgekeerd. Het werkkapitaal geconsolideerd bezien komt uit op € -2,39 miljoen. Ten opzichte van het voorgaande jaar is dit een verbetering van het geconsolideerde werkkapitaal met € 1,45 miljoen.

Het werkkapitaal geeft enigszins een vertekend beeld van de kwaliteit van de financiële positie van de Vereniging. Het vermogen dat is belegd kan elk moment liquide worden gemaakt. Wordt ook het belegde vermogen betrokken in de analyse dan is de financiële positie van de Vereniging als gezond te kwalificeren.

Doel van het aanhouden van vermogen

De VNG heeft als gevolg van de verkoop in het verleden van enkele deelnemingen een vrij vermogen, dat in een effectenportefeuille wordt aangehouden. Reden was dat anders de contributie verhoogd diende te worden ter compensatie van het wegvallen van de winstbijdrage uit deze dochterondernemingen. Zonder het rendement uit het belegd vermogen zou om een

sluitende begroting te kunnen presenteren in 2015 sprake moeten zijn van een contributiestijging van € 1,82 miljoen (extra stijging van 9,0%). Naast de bijdrage in de exploitatie, dient dit vermogen om het negatieve werkkapitaal van € 21,34 miljoen te dekken en om de gevolgen van de toekomstige negatieve begrotingen op te vangen als gevolg van de financiering van de renovatie van de Willemshof in 2009. In 2007 is namelijk besloten de kosten veroorzaakt als gevolg van herhuisvesting ten laste van het eigen vermogen te laten komen. Dit geschiedt door middel van het begroten van een verlies gelijk aan de jaarlijkse afschrijvingslast. Naast dit alles komt het geregeld voor dat de VNG ten behoeve van grote projecten tijdelijk kosten voorfinanciert uit het vermogen. Zo zal er in 2016 +/- € 5 miljoen worden voorgefinancierd ten bate van het project 'Omgevingswet'. Voorts dient het vermogen ook om onvoorziene kosten te kunnen opvangen die het gevolg zijn van tegenvallers in de bedrijfsvoering en voor het financieren van tijdelijke uitgaven die niet standaard zijn op te vangen in de begroting maar die wel voorzien in een behoefte bij de leden om actie op bepaalde terreinen te ondernemen. Zo is afgelopen boekjaar de meerjarige Wetenschapsfunctie wederom uit het vermogen gefinancierd en zijn de kosten van een aantal niet voorziene personeelsmutaties ten laste van het vermogen gebracht. Ook dient het vermogen ter dekking van het belangrijkste risico voor de VNG te weten het WW en bovenwettelijke WW (BWW) risico. De VNG is eigenrisicodragers voor de WW en BWW. In de situatie dat de VNG op enig moment sterk zou moeten inkrimpen en de VNG zou aan een groot deel van haar medewerkers een uitkering moeten verstrekken, zal daar een voorziening voor nodig zijn van om en nabij € 22 miljoen. Gemiddeld genomen hebben de medewerkers namelijk een opgebouwd WW- en BWW-recht van ongeveer 2 keer het jaarsalaris. Tot slot kunnen er nog kosten, die mogelijk kunnen voortkomen uit de garantiestelling ten behoeve van projecten van VNG International, ten laste van het vermogen komen.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

De VNG is een maatschappelijke organisatie en onderstreept het belang van maatschappelijk verantwoord ondernemen. De VNG ondersteunt en initieert dan ook veel initiatieven met een maatschappelijk karakter op landelijk en gemeentelijk niveau. Daarnaast worden via dochter VNG International meerdere projecten uitgevoerd die tot doel hebben het lokaal bestuur in vooral ontwikkelingslanden te versterken.

In de interne organisatie is er vooral aandacht voor het verder terugdringen van het papier- en energieverbruik. Hiertoe wordt, als onderdeel van de werkkostenregeling, aan de medewerkers een digitaal device ter beschikking gesteld. Het papierverbruik laat dan ook een dalende tendens zien. Jaarlijks doet VNG mee aan het initiatief 'Serious Ambtenaar'. Hiermee wordt geld ingezameld voor het goede doel van 'Serious Request' in samenwerking met het Rode Kruis en 3FM.

De vermogensbeheerder belegt met engagement. Het engagement proces beoogt verbetering te bewerkstelligen bij ondernemingen en fondsmanagers waar bepaalde ESG- (Environmental Social & Governance) aandachtspunten zijn geconstateerd. Verwezenlijking van de uitgangspunten wordt bereikt door de dialoog aan te gaan met ondernemingen en fondsmanagers die ESG-criteria, die de vermogensbeheerder hanteert schenden.

Deelnemingen

De deelnemingen die de VNG ultimo 2015 aanhoudt zijn de volgende:
VNG Diensten B.V.: Fungeert als houdstermaatschappij van de hieronder vermelde coöperaties.
Congres- en Studiecentrum VNG B.V.: Organiseert congressen, workshops, trainingen en studiebijeenkomsten over gemeentelijke onderwerpen en beleidsterreinen.

Coöperatie VNG Verzekeringen U.A.: Bemiddelt in, adviseert over en ontwikkelt verzekeringsproducten voor gemeenten. Onder andere rechtsbijstandverzekeringen voor collegeleden en ambtenaren, vrijwilligersverzekeringen, zorgverzekeringen en ongevallenverzekeringen brandweer. Een volledig overzicht is te vinden op www.vngverzekeringen.nl

Coöperatie VNG International U.A.: Werkt aan versterking van het democratisch lokaal bestuur wereldwijd. Het bedrijf ondersteunt Nederlandse en Europese gemeenten bij beleidsinnovatie door gebruik te maken van Europese netwerken. VNG International ondersteunt het internationale werk van Nederlandse gemeenten. Het Servicebureau Europa (een samenwerking van REGR en VNG) is bij VNG International gevestigd.

Coöperatie Kwaliteits Instituut Nederlandse Gemeenten (KING) U.A.: Richt zich op het verbeteren van dienstverlening en bedrijfsvoering van gemeenten ten behoeve van hun burgers en bedrijven. Verder helpt KING gemeenten deel te nemen aan de netwerksamenleving en ontwikkelt KING concepten voor een krachtige bestuur.

A.2 RESULTAATONTWIKKELING VAN DE VERENIGING

De jaarrekening omvat twee jaarrekeningen, de enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening. De enkelvoudige cijfers worden aangeduid als *de Vereniging*, de geconsolideerde gegevens als de VNG.

Op hoofdlijnen is de ontwikkeling van het resultaat van *de Vereniging* als volgt:

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2014	Begroting 2015	Realisatie 2015	Begroting 2016
Bedrijfsopbrengsten	65.663	81.957	107.223	92.564
Bedrijfslasten	68.861	86.177	111.507	96.403
Bedrijfsresultaat	(3.198)	(4.220)	(4.285)	(3.840)
Financiële baten en lasten	1.477	1.820	2.853	1.820
Resultaat deelnemingen	2.598	938	2.381	605
Resultaat (voor bestemming)	877	(1.462)	949	(1.414)

In de bestuursvergadering van december 2013 is de dekking voor een periode van 4 jaar, voor de wetenschapsfunctie, uit het vermogen goedgekeurd. Het gaat om een totaalbedrag van € 1,358 miljoen (voor 2015 was de begroting € 0,385 miljoen). Dit komt bovenop het besluit van 2007, om de herhuisvesting te financieren uit het eigen vermogen. De jaarlijkse afschrijvingslasten worden gedekt uit het eigen vermogen.

De realisatie van deze activiteiten (€ 1,280 miljoen) is opgenomen in de staat van baten en lasten.

Vergelijking realisatie 2015 met begroting 2015

Het gerealiseerde resultaat is uitgekomen op € 0,949 miljoen positief. Het resultaat is daarmee € 2,411 miljoen beter dan begroot. Het bedrijfsresultaat is nagenoeg conform begroot uitgekomen. Het hogere resultaat ten opzichte van de begroting ontstaat, omdat zowel de deelnemingen (+ € 1,443 miljoen) als de financiële baten en lasten (+ 1,033 miljoen) hoger zijn dan begroot.

Het bedrijfsresultaat is met € 4,285 miljoen negatief, nagenoeg conform begroot uitgekomen.

Het bedrijfsresultaat is een optelsom van de volgende posten:

- De overige bedrijfsopbrengsten zijn € 3,870 miljoen hoger uitgekomen dan begroot. Dit komt onder andere door hogere opbrengsten als gevolg van de extra dienstverlening en hogere doorbelasting van salarissen aan de gelieerde instellingen;
- Een hoger gerealiseerd projectvolume. De nieuwe projecten beïnvloeden het bedrijfsresultaat. Een hogere dan begrote inzet van intern personeel zorgt voor een extra dekking van de overheadkosten;
- De hogere projectbijdrage wordt mede veroorzaakt door de gemeentefonds gefinancierde projecten. Tegenover deze projecten staat een nagenoeg gelijke stijging van de projectlasten;
- Lagere salarislasten, het budget voor salarislasten wordt ten opzicht van de begroting met

€ 1,306 miljoen onderschreden als gevolg van het niet direct invullen van vacatures en de ontvangen vergoeding voor uitgeleend personeel en de ZW vergoedingen. Verder is er een daling van de pensioenpremie en de VPL premie, waardoor de lasten € 0,246 miljoen lager uitkwamen dan begroot. Tegenover de lagere uitnutting van salarislasten staat een hogere inhuur van personeel derden (+ € 1,721 miljoen).

- De overige personeelskosten overschrijden de begroting met € 3,070 miljoen. Deels heeft deze betrekking op extern gefinancierde projecten, welke bij het opstellen van de begroting nog niet bekend waren. € 1,832 miljoen betreft vervangende inhuur ten gevolge van niet ingevulde vacatures en tijdelijke vacatures. De dotatie aan de egalisatievoorziening is hoger dan begroot, als gevolg van gemaakte afspraken met individuele medewerkers.

Het resultaat uit de deelnemingen draagt voor het grootste deel bij aan het positief resultaat van de VNG. Het resultaat uit de deelnemingen is € 1,443 miljoen beter dan begroot. Dit komt voornamelijk door:

- Het resultaat van de Stichting Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten (KING) is € 0,597 miljoen hoger dan begroot, als gevolg van vertraagde uitvoering van projecten, lagere salarislasten en uitgestelde activiteiten om in de toekomst de kosten volgend uit mogelijke personeelsmutaties te kunnen dekken;
- Het resultaat van VNG-International is € 0,170 miljoen hoger dan begroot, door hogere marges op de projecten;
- Het resultaat van het Congres- en Studiecentrum welke € 0,343 miljoen boven begroot was, als gevolg van lagere indirecte kosten en als gevolg van detachering van personeel bij de VNG;
- Het hogere resultaat van VNG Verzekeringen (€ 0,377 miljoen boven begroot) ontstaat deels door de verwerking van resultaten uit voorgaande jaren en verder door lagere bedrijfslasten, daar er geen aanbesteding van het IZA contract in dit jaar plaats heeft gehad.

Financiële baten en lasten: De realisatie is € 1,033 miljoen hoger dan begroot. Het hoger uitkomen dan begroot, wordt voornamelijk veroorzaakt door de portefeuillwijziging binnen de categorie aandelen waardoor vanuit de herwaarderingsreserve € 1,260 miljoen extra is gerealiseerd.

Vergelijking realisatie 2015 met realisatie 2014

Het resultaat van de Vereniging is in 2015 uitgekomen op € 0,949 miljoen positief. Ten opzichte van het resultaat van € 0,877 miljoen positief over 2014 is dit een minieme verbetering van € 0,072 miljoen. Zoals hierboven al genoemd liggen er hier diverse mee- en tegenvallers, aan ten grondslag. Zo zijn ten opzichte van 2014 de lasten relatief meer gestegen dan de baten, maar daar tegenover zijn de financiële baten en lasten hoger dan 2014.

Het bedrijfsresultaat is in 2015 € 1,088 miljoen negatiever dan in 2014. De belangrijkste oorzaken voor de verslechtering is een optelsom van:

- Hogere projectbijdragen van € 40,670 miljoen, welke voor een deel gerealiseerd wordt door de gemeentefonds gefinancierde projecten;
- Hogere overige opbrengsten, € 0,735 miljoen, als gevolg van de dienstverlening aan derden zoals de dochterbedrijven, en hogere opbrengsten overige dienstverlening aan gelieerde instellingen;
- Hogere overige personeelslasten, (exclusief de extern gefinancierde projecten van € 1,721 miljoen), voornamelijk als gevolg van de extra dotatie aan de egalisatievoorziening, als gevolg van de gemaakte nieuwe individuele afspraken. Verder is de verlofvoorziening ook gestegen met € 0,138 miljoen, als gevolg van de het gestegen verlofsaldo. Met het oog op de wettelijke vervaltermijnen wordt er niet meer gestuurd op individuele verlofsaldi van de medewerkers;

- Hogere activiteitskosten, + € 41,147 miljoen, grotendeels als gevolg van hogere kosten adviezen derden ten behoeve van de externe projecten. Deze kosten zijn grotendeels resultaatneutraal, daar zij gedekt worden uit de hierboven genoemde projectbijdragen;
- Lagere kantoor- en huisvestingskosten - € 0,914 miljoen, als gevolg van de kosten voor de ondersteuning van Windows XP. Deze kosten zijn is centraal ingekocht in 2014 en doorbelast aan de deelnemende gemeenten. In 2015 staan deze kosten onder de activiteitskosten.

Het resultaat uit deelnemingen is € 0,217 miljoen lager t.o.v. 2014. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het lagere resultaat van KING t.o.v. 2014, is deze gedaald met € 0,650 miljoen. Het laatste komt door de bewuste besparingen in 2014 voor activiteiten in 2015 en later. Verder steeg zowel het resultaat van VNG Verzekeringen en Congres en Studiecentrum.

De financiële baten en lasten zijn in 2015 € 1,376 miljoen hoger dan in 2014. In 2015 zijn door omzetting van de effecten portefeuille van in de aandelenportefeuille, meer koerswinsten gerealiseerd die via de exploitatierekening worden geboekt.

Toelichting op de bedrijfsrisico's

Elke organisatie loopt in de dagelijkse uitvoering van activiteiten risico's. Zo ook de VNG. In deze paragraaf wordt stilgestaan bij de belangrijkste risico's die de financiële positie van de VNG kunnen aantasten.

Financiering

Ten aanzien van de financiering bestaat een reëel risico dat rechtstreekse uitnamen uit het gemeentefonds niet meer mogelijk zijn. De reden is dat de accountantsdienst van het ministerie van BZK heeft aangegeven dat rechtstreekse uitnamen uit het gemeentefonds, gezien het feit dat het budgetrecht van de gemeenten hier omzeilt wordt, niet meer mogelijk zijn. Momenteel is de VNG in overleg met het ministerie van BZK om hier een oplossing voor te vinden. Tevens zijn er alternatieven geformuleerd om belangrijke activiteiten die vanuit het gemeentefonds werden gefinancierd op een ander wijze te financieren. De ALV van de VNG heeft de VNG de opdracht gegeven om in de ALV van 2016 een andere wijze van financiering voor te leggen. De kans bestaat dat hierdoor de financieringsmogelijkheden van projecten die de VNG voor gemeenten uitvoert verminderen. Dit zal overigens niet tot gevolge hebben dat de VNG het risico loopt dat hierdoor verliezen ontstaan, daar voorafgaand aan de uitvoering eerst gekeken wordt waar de financiering vandaan komt.

Projecten

De VNG voert namens derden diverse projecten uit. Hiervoor ontvangt zij bijdragen van deze derden. Uit de ontvangen bijdragen worden projectmedewerkers gefinancierd. Het betreft hier niet alleen medewerkers met een tijdelijke aanstelling maar ook medewerkers met een vaste aanstelling. Gezien de omvang van het aantal projecten is een vaste kern van projectmedewerkers verantwoord. Het laatste betekent wel dat vaste kosten gefinancierd worden met variabele inkomsten. Risico bij wegvallen van projecten is dat er onvoldoende dekking is voor de salarislasten en eventueel kosten voor afvloeiing van projectmedewerkers. Ten einde de risico's te beheersen worden alleen die projecten begroot die zeker gerealiseerd zullen worden. Voorts wordt voor de uitvoering van projecten zo veel mogelijk tijdelijk personeel aangenomen. Deze maatregelen dammen de risico's van de gevolgen van het wegvallen van projecten enigszins in. Verwacht wordt dat dit risico toe zal nemen omdat mogelijk het volume van de projecten als gevolg van de economische tegenwind kan afnemen.

Subsidies

In het kader van projecten ontvangt de VNG ook subsidies. De VNG loopt het risico dat achteraf het subsidiebedrag naar beneden wordt bijgesteld als de VNG niet aan de subsidievoorwaarden heeft voldaan, terwijl de kosten al wel zijn gemaakt. Dit risico wordt o.a. beperkt door een strikt tijdschrijfbeleid te handhaven zodat projecturen na afloop te verantwoorden zijn.

Resultaat Bedrijven

De VNG loopt het risico dat resultaten van bedrijven tegenvallen door ontwikkelingen op de markt waar deze bedrijven opereren of door genomen risico's. Als aandeelhouder deelt de VNG in het ondernemingsrisico van de deelnemingen. Dit risico treedt in 2016 in beperkte mate op. Een groot deel van de omzet van de bedrijven voor 2016 ligt al vast.

Beleggingen

De VNG loopt koersrisico over het belegd vermogen. Als de koersen van aandelen en obligaties dalen dan zal dit een negatief effect op het vermogen hebben. Tevens kan het een negatief effect op het resultaat hebben omdat begrootte inkomsten uit beleggingen niet worden gerealiseerd. Behoudens de situatie van een algehele malaise op de effectenmarkten is door het aanbrengen van spreiding in de portefeuille het risico op een negatief effect op het vermogen beperkt. Er is gekozen voor een middellange beleggingsstrategie. Dat houdt in dat wordt verwacht dat optredende koersdalingen op de middellange termijn weer goed worden gemaakt en de vermogenspositie dus niet structureel wordt aangetast. Een eventueel negatief effect op het jaarresultaat van de VNG is niet altijd op voorhand uit te sluiten. Wel wordt dit eventuele negatieve effect gedempt door te werken met een herwaarderingsreserve. Het risico kan verder worden beperkt door een tijdige aanpassing van de portefeuilleverdeling in tijden van verslechterende marktomstandigheden.

Eigenrisicodrager WW en Boven Wettelijk WW (BW)

Het VNG-bureau draagt het volledige risico voor alle WW- en BW uitbetalingen. Dit kan leiden tot aanzienlijke tegenvallers. Voor alle opgebouwde rechten is in het verleden een voorziening gevormd. Om eventuele opbouw van nieuwe rechten te beperken, zal de VNG zoeken naar maatregelen die liggen in de sfeer van vergroting van de interne mobiliteit en daar waar mogelijk te werken met tijdelijke contracten.

Vooruitblik 2016

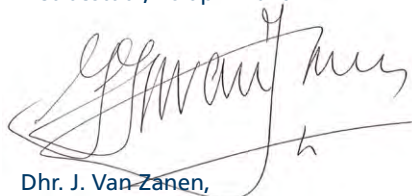
In een snel veranderende omgeving is het voor de VNG van belang zich constant af te blijven vragen of de VNG wel de juiste dingen doet? De VNG zal telkens keuzes moeten blijven maken waar zij zich op richt, de resultaten moeten zichtbaar zijn, en de leden moeten betrokken zijn bij het werk en beleidsvorming van de VNG. Verder wil de VNG, naast het zijn van 'De spin in het web van lokaal bestuurlijk Nederland', zich nog als het expertise- en dienstencentrum voor lokaalbestuur positioneren. In 2016 wordt er verder gekeken naar de bredere samenwerking tussen VNG-Bureau en de VNG bedrijven. Die beweging is in 2015 reeds ingezet als de Veranderopgave.

Op basis van de door de leden vastgestelde verenigingsstrategie 'Gemeente 2020' zijn voor 2016 de VNG-prioriteiten vastgesteld. Sturing op deze prioriteiten en verantwoording van deze prioriteiten vindt plaats in de Planning & Control cyclus. In 2016 zal verder invulling gegeven worden aan een integrale P&C Cyclus waarbij aan de leden financieel en inhoudelijk verantwoording afgelegd wordt over zowel de contributie gefinancierde activiteiten als de extern of collectief gefinancierde activiteiten. Op de ALV in juni 2016 wordt hiermee een start gemaakt. Het jaar 2016 zal ook in het teken staan van de inzet van VNG voor de kabinetsformatie. De eerst volgende tweede kamer verkiezingen zijn gepland op 15 maart 2017. De inzet van de VNG voor de kabinetsformatie zal zijn vertaalslag krijgen in de vast te stellen prioriteiten voor 2017 en worden opgenomen in de Planning & Controlcyclus

De personele bezetting zal in 2016 ten opzichte van 2015 niet noemenswaardig stijgen. Als gevolg van de omstandigheden op de arbeidsmarkt is het verder de verwachting dat zowel de uitstroom van medewerkers als de instroom op het huidige lage niveau blijft. Ook voor de extern gefinancierde projecten wordt er geen stijging van het personeel verwacht. Het investeringsniveau zal in vergelijking met 2015 iets dalen. Reden is dat er geen omvangrijke investeringen in de ICT of huisvesting verwacht worden.

Ten aanzien van de financiering en de omstandigheden, waarvan de ontwikkeling van de omzet en de rentabiliteit van de organisatie afhankelijk is dient opgemerkt te worden dat rechtstreekse uitnamen uit het gemeentefonds op dit moment onzeker zijn. Voor 2016 lopen de gemaakte afspraken nog door, maar de accountantsdienst van het ministerie van BZK heeft aangegeven dat dit niet meer mogelijk is. Momenteel is de VNG in overleg met BZK om hier een oplossing voor te vinden. Tevens heeft de ALV de VNG de opdracht gegeven te kijken naar de collectieve financiering. Op de ALV in juni 2016 zal er een voorstel, hoe om te gaan met collectieve financiering en de wijze hiervan, ter besluitvorming worden voorgelegd aan de leden. Voor het komende jaar wordt, gezien de huidige marktomstandigheden, verwacht dat de effectenportefeuille onder druk zal komen te staan. De vermogensbeheerder tracht hier op in te spelen door onder meer veel liquide te houden. De verwachting dat een positief rendement van 4% op het vermogen zal worden behaald wordt gehandhaafd. Dit is in de begroting dan ook als zodanig opgenomen. Als gevolg van de uitnamen uit het vermogen voor de herhuisvesting, de financiering uit het vermogen van de wetenschapsfunctie, wordt in de begroting voor 2016 een verlies verwacht. De financiële positie van de VNG is en blijft echter gezond.

Het bestuur, 28 april 2016

Dhr. J. Van Zanen,
Voorzitter

dhr. B. Visser,
penningmeester

A.3 KERNINFORMATIE VAN DE VNG

(bedragen x € 1.000)

Geconsolideerde balans van de VNG per ultimo	2015	2014
Vaste activa	68.897	70.330
Vlottende activa	82.213	72.644
Groepsvermogen	(63.615)	(64.382)
Voorzieningen	(2.903)	(2.111)
Kortlopende schulden	(84.601)	(76.481)
	(0)	0

Geconsolideerde staat van baten en lasten van de VNG	2015	2014
Contributie	19.860	19.705
Baten	143.107	98.840
Lasten	145.057	99.418
Bedrijfsresultaat	(1.950)	(578)
Financiële baten en lasten	2.899	1.455
Resultaat boekjaar	949	877

Het aandeel in het resultaat van de VNG-bedrijven in het resultaat van de Vereniging is als volgt opgebouwd:	2015	2014
Congres- en Studiecentrum VNG B.V.	845	705
Coöperatie VNG Verzekeringen U.A.	664	317
Coöperatie VNG International U.A.	317	412
Coöperatie Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten (KING)	597	1.247
VNG Diensten B.V.	(43)	(110)
	2.381	2.598

Personeelsgegevens van de Vereniging	2015	2014
Bezetting in fte's per 31 december	208,7 fte	208,0 fte
Uitstroompercentage bij de Vereniging	6,2%	5,0%
Ziekteverzuimpercentage (incl. zwangerschappen)	2,9%	4,2%
Ziekteverzuimpercentage (excl. zwangerschappen)	2,5%	3,4%
Salarislasten in procenten van de bedrijfslasten	15%	24%

Vraagbaakfunctie van de Vereniging	2015	2014
Aantal binnengekomen vragen via de Frontoffice	29.941	29.109

A.4 SAMENSTELLING BESTUUR EN DIRECTIE VNG

(per 31 december 2015)

Bestuur

Dhr. J. van Zanen	Voorzitter	Burgemeester	Utrecht
Dhr. H. Bruls	Vice-voorzitter	Burgemeester	Nijmegen
Dhr. B. Visser	Penningmeester	Burgemeester	Scherpenzeel
Dhr. A. A. M. Brok	Secretaris	Burgemeester	Dordrecht
Dhr. P. Buijtels	Lid	Secretaris	Maastricht
Dhr. R. Cazemier	Lid	Burgemeester	Dinkelland
Dhr. F. Crone	Lid	Burgemeester	Leeuwarden
Dhr. S. Depla	Lid	Wethouder	Eindhoven
Mw. J. Gehrke	Lid	Griffier	De Wolden
Mw. P. Heijkoop	Lid	Raadslid	Alphen aan de Rijn
Mw. M. Jager-Stegeman	Lid	Raadslid	Deventer
Dhr. J. Kreijkamp	Lid	Wethouder	Utrecht
Mw. M. van Leeuwen	Lid	Wethouder	Zoetermeer
Dhr. B. Revis	Lid	Wethouder	Den Haag
Mw. M. Stiekema	Lid	Raadslid	Haren
Dhr. R. Verhulst	Lid	Burgemeester	Goes
Dhr. A. Vliegenthart	Lid	Wethouder	Amsterdam
Dhr. B. De Vries	Lid	Wethouder	Tilburg
Dhr. J. Westmaas	Lid	Burgemeester	Meppel
Dhr. T. Weterings	Lid	Burgemeester	Haarlemmermeer
Dhr. T. van der Zwan	Lid	Burgemeester	Heereveen

Directieraad

J. Kriens	Voorzitter
drs. C.J.G.M. de Vet	Lid

B JAARREKENING 2015

B.1 TOELICHTING ALGEMEEN

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten is statutair en feitelijk gevestigd in Den Haag, Nassaulaan 12.

De jaarrekening van de VNG is opgesteld op 28 april 2016.

In het verslag wordt de staat van baten en lasten 2015 vergeleken met de staat van baten en lasten 2014 en de begroting 2015. De begroting van de Vereniging waartegen de realisatie wordt afgezet is de goedgekeurde begroting 2015 welke in december 2014 door het bestuur is vastgesteld.

Doelstelling

De doelstellingen van de VNG zijn:

1. De leden collectief en individueel bijstaan bij de vervulling van hun bestuurszaken.
2. Voor de leden of groepen van leden afspraken maken met andere overheden over het arbeidsvoorwaardenbeleid in de overheidssector en overeenkomsten betreffende de arbeidsvoorwaarden van personeel in de sector gemeenten aan te gaan met werknemersorganisaties.

Toepassing verslaggevingsstelsel

Het toegepaste verslaggevingsstelsel voor de jaarrekening is gebaseerd op de wettelijke voorschriften weergegeven in titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen van de Jaarverslaggeving. Er is gewerkt met Richtlijn 640, Organisaties zonder winststreven voor de enkelvoudige jaarrekening.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Herwaardering

Effecten worden gewaardeerd tegen beurswaarde per balansdatum. Ongerealiseerde waardeveranderingen worden verwerkt in de herwaarderingsreserve. Indien echter de herwaarderingsreserve negatief is, komen onrealiseerde koerseffecten wel ten gunste of ten laste van het resultaat. De herwaarderingsreserve is ingesteld, om resultaatseffecten ten gevolge van niet gerealiseerde koerseffecten (bewegingen) te voorkomen.

Consolidatie

In de consolidatie zijn de financiële gegevens van de VNG en haar groepsmaatschappijen opgenomen. Het resultaat uit dochterondernemingen zijn in de enkelvoudige jaarrekening na het bedrijfsresultaat verantwoord onder het kopje aandeel in resultaat van deelnemingen.

De direct of indirect gehouden deelnemingen in groepsmaatschappijen zijn:

- Coöperatie VNG International U.A, Den Haag, 100% belang;

- Coöperatie VNG Verzekeringen U.A., Den Haag, 100% belang;
- Congres- en Studiecentrum VNG B.V., Den Haag, 100% belang;
- VNG Opleiding en Detachering B.V., Den Haag, 100% belang;
- Coöperatie Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten (KING) U.A, Den Haag, 100% belang;
- VNG Diensten B.V., Den Haag, 100% belang.

Nevenvestigingen:

Coöperatie VNG International U.A. heeft drie dochterondernemingen te weten Mepco s.r.o Tsjechië 97,5%, CMRA, Zuid Afrika 100% en CILG in Tunesië, 100%.

In Brussel heeft de Vereniging een bijhuis dat zich inzet voor Europese aangelegenheden.

Valutaomrekening

Activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend tegen de valutakoers per balansdatum. In de staat van baten en lasten zijn omzet, kosten en resultaten omgerekend in euro's tegen de op het moment van de transacties geldende koers. Het hierbij ontstane koersverschil wordt direct in het resultaat verwerkt.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs, verminderd met een lineaire afschrijving gebaseerd op de verwachte economische levensduur, of tegen lagere bedrijfswaarde. De afschrijving bedraagt voor bedrijfsgebouwen vijftig jaar (verbouwingen tien jaar), voor renovaties twintig jaar, machines en installaties zes tot twintig jaar en voor andere bedrijfsmiddelen drie tot tien jaar. Bij wijziging van de economische of technische levensduur wordt de restant afschrijvingsduur aangepast, waarbij de aangepaste afschrijvingsduur wordt herberekend.

Financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op de nettovermogenswaarde, doch niet lager dan nihil. Deze nettovermogenswaarde wordt berekend op basis van de grondslagen van de VNG.

Overige effecten

Effecten worden gewaardeerd tegen beurswaarde per balansdatum. Ongerealiseerde waardeveranderingen worden direct verwerkt in de herwaarderingsreserve. Indien de herwaarderingsreserve negatief is, wordt de herwaarderingsreserve ten laste van het resultaat aangevuld tot € 0. Dit ten laste van het resultaat gebrachte verlies, wordt in latere jaren, bij een positieve ontwikkeling, weer ingelopen ten gunste van de staat van baten en lasten.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, voor zover nodig rekening houdend met een voorziening voor oninbaarheid.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven, die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen.

Overige activa en passiva

De schulden worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Alle overige posten in de balans worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Opbrengsten

Algemeen

Onder netto-omzet wordt verstaan: de contributie inkomsten, de opbrengst uit levering van goederen en diensten aan derden, onder aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen. De opbrengsten worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Bijdragen en subsidies

Bijdragen en subsidies van projecten worden verantwoord onder de overige bedrijfsopbrengsten. De gemaakte kosten worden verantwoord onder de overige bedrijfskosten. In de enkelvoudige staat van baten en lasten zijn in tegenstelling tot de geconsolideerde staat van baten en lasten, ten behoeve van de inzichtelijkheid, de bijdragen projecten en de overige bedrijfsopbrengsten gescheiden gepresenteerd.

Resultaat deelnemingen

Het resultaat van de deelnemingen komt overeen met het aandeel in het resultaat over het boekjaar van de betreffende deelneming. De resultaten van nieuw verworven groepsmaatschappijen en de andere in de consolidatie meegenomen rechtspersonen en vennootschappen worden geconsolideerd vanaf de overnamedatum. Op die datum worden de activa, voorzieningen en schulden gewaardeerd tegen de reële waarden. De betaalde goodwill wordt geactiveerd en afgeschreven over de economische levensduur. De resultaten van afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie verwerkt tot het tijdstip waarop de groepsband wordt verbroken.

Kosten

Algemeen

De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

Intercompany-transacties

Resultaten uit transacties met en tussen groepsmaatschappijen worden volledig geëlimineerd.

Pensioenen

Bij de Vereniging van Nederlandse Gemeenten is sprake van een bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP) ondergebrachte pensioenregeling. Deze pensioenregeling wordt als toegezegde pensioenregeling gekwalificeerd. Verwerking in de jaarrekening van de VNG vindt plaats als toegezegde bijdrageregeling, omdat de VNG geen verplichting heeft om aanvullende bijdragen te voldoen, anders dan hogere toekomstige premies indien sprake is van een tekort bij het ABP. Eind 2014 was de dekkingsgraad 97,2% en kwam hiermee uit onder het vereiste minimum van 104,2%. Vanaf 2015 gelden nieuwe regels voor pensioenfondsen welke voor stabielere pensioenen en transparantie moeten zorgen. De nieuwe regels schrijven ook een nieuwe methode voor om de financiële positie te bepalen. Gebruik gemaakt zal worden van de zogenaamde 'beleidsdekkingsgraad', het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. De beleidsdekkingsgraad bedroeg eind 2015 98,7%. Deze graadmeter zal gebruikt worden in de komende financiële jaarverslagen. Volgens de Pensioenwet moet ABP beschikken over een vereist eigen vermogen en een minimaal vereist eigen vermogen. Bij de stand van de beleidsdekkingsgraad van 98,7% voldoet het fonds einde vierde kwartaal niet aan deze eisen (een beleidsdekkingsgraad van 126,7% respectievelijk 104,2%). Op basis van de financiële positie

aan het einde van 2015, dient ABP voor 1 april opnieuw een herstelplan in bij de DNB. Wat dit betekent voor de VNG is nog onbekend, mogelijk zullen de toekomstige premies hoger worden.

Algemene grondslagen kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de post liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest en ontvangen dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

Tekstuele analyse

De cijfers worden zoveel mogelijk toegelicht onder de enkelvoudige balans en staat van baten en lasten. Voor zover de cijfers in de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten hetzelfde zijn als de enkelvoudige balans en staat van baten en lasten, zullen deze niet apart toegelicht worden.

B.2 ENKELVOUDIGE JAARREKENING 2015

B.2.1 ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2015

Voor bestemming van het resultaat (bedragen x € 1.000)

ACTIVA

(bedragen x € 1.000)

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
<i>Vaste activa</i>		
Materiële vaste activa (1)		
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	11.437	12.115
Activa in uitvoering	8	260
Machines en installaties	2.326	2.521
Andere vaste bedrijfsmiddelen	<u>1.115</u>	<u>1.359</u>
	14.886	16.255
<i>Financiële vaste activa (2)</i>		
Deelnemingen	18.977	16.596
Overige effecten	53.790	53.681
Langlopende vorderingen	<u>199</u>	<u>359</u>
	72.966	70.636
Totaal vaste activa	87.852	86.891
<i>Vlottende activa</i>		
Vorderingen		
Handelsdebiteuren (3)	3.427	2.466
Intercompany	949	334
Overige vorderingen(4)	<u>16.629</u>	<u>19.792</u>
	21.005	22.592
Liquide middelen	<u>34.059</u>	<u>21.996</u>
Totaal vlottende activa	55.064	44.588
Totaal activa	<u>142.916</u>	<u>131.479</u>

PASSIVA

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Eigen vermogen (5)		
Herwaarderingsreserves	5.508	7.221
Bestemmingsreserves	11.163	10.954
Overige reserves	44.958	44.259
Onverdeeld resultaat	<u>1.987</u>	<u>1.946</u>
	63.616	64.380
Vorzieningen (6)		
Egalisatievoorziening	2.285	866
Reorganisatievoorziening	-	414
Groot Onderhoudsvoorziening	<u>540</u>	<u>440</u>
	2.825	1.720
Kortlopende schulden		
Handelscrediteuren	25.673	22.671
Belastingen en premie sociale verzekeringen	3.633	2.400
Intercompany	4.841	5.514
Overige schulden (7)	<u>42.328</u>	<u>34.794</u>
	76.474	65.379
Totaal passiva	<u><u>142.916</u></u>	<u><u>131.479</u></u>

B.2.2 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

Materiële vaste activa (1)

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:

Bedragen x € 1.000	Bedrijfs- gebouwen en -terreinen	Activa in uitvoering	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen	Totaal 2015
Beginstand					
Aanschafwaarde	22.553	260	5.166	4.313	32.293
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	(10.437)	-	(2.645)	(2.955)	(16.037)
Boekwaarde 1 januari	12.115	260	2.521	1.359	16.255
Mutaties					
Investeringen	16	8	385	133	543
Desinvesteringen aanschafwaarde	-	-	-	210	210
Desinvestering afschrijvingen	-	-	-	(210)	(210)
Herrubriceringen aanschafwaarde		(260)	-		(260)
Afschrijvingen	(695)		(579)	(377)	(1.652)
Totaal Mutaties	(615)	(252)	(195)	(244)	(1.369)
Eindstand					
Aanschafwaarde	22.569	8	5.551	4.236	32.365
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	(11.132)	-	(3.225)	(3.122)	(17.479)
Boekwaarde 31 december	11.437	8	2.326	1.115	14.886
Afschrijvingspercentages	2-20%		5-16,7%	10-33%	

In 2015 zijn investeringen gedaan in het ICT netwerk, de inventaris en de installaties in de Willemshof. De mutaties in de vaste activa bestaan verder uit de geplande jaarlijkse afschrijvingen en de eenmalige desinvesteringen van de artikelen die niet meer in gebruik zijn.

De actuele WOZ-waarde van de Willemshof is gelijk aan € 15,400 miljoen en die van de Sophialaan bedraagt € 1,925 miljoen. De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, verminderd met een lineaire afschrijving gebaseerd op de verwachte economische levensduur.

Financiële vaste activa (2)

Deelnemingen	2015	2014
VNG Diensten B.V.	18.977	16.596
	18.977	16.596

VNG Diensten B.V.	2015	2014
Stand per 1 januari	16.596	13.998
Bij: aandeel in resultaat	2.381	2.598
Stand per 31 december	18.977	16.596

De toename van de waarde ultimo 2015 ten opzichte van de waarde ultimo 2014 van VNG Diensten B.V. is het gevolg van het resultaat over 2014 en het niet uitkeren van dividend in 2015.

Overige effecten	2015	2014
Effectenportefeuille	53.786	53.677
Overige beleggingen	4	4
	53.790	53.681

Het verloop van de effectenportefeuille

	Obligaties	Aandelen	Totaal 2015	Totaal 2014
Balanswaarde per 1 januari	37.752	15.925	53.678	49.127
Aankopen	-	3.364	3.364	2.754
Verkopen	-	(3.104)	(3.104)	(2.063)
Gerealiseerde waardedalingen of -stijgingen	-	302	302	(49)
Ongerealiseerde waardedalingen of -stijgingen (834)		381	(453)	3.908
Balanswaarde per 31 december	36.918	16.868	53.786	53.677

De balanswaarde per ultimo 2015 is ten opzichte van de balanswaarde per ultimo 2014 met € 0,109 miljoen toegenomen. Deze toename bestaat uit twee componenten, het saldo volume aan- en verkopen en het saldo van gerealiseerde en ongerealiseerde waarde mutaties. Het saldo van aan en verkopen, dragen positief bij aan de mutatie effectenportefeuille (239% ten opzichte van de totale mutatie). Het totaal van de gerealiseerde en ongerealiseerde waarde mutaties daarentegen dragen negatief bij aan mutatie van de effectenportefeuille (-139% ten opzichte van de totale mutatie). Alleen de gerealiseerde waardedalingen of -stijgingen beïnvloedden het resultaat. Alle hier genoemde overige mutaties lopen via de balans

	Obligaties	Aandelen	Totaal 2015	Totaal 2014
Cumulatieve ongerealiseerde koerseffecten	2.610	2.898	5.508	7.221

Gedurende 2015 is er in totaal voor € 0,453 miljoen aan ongerealiseerd koersresultaat (verlies) geboekt, welke via de herwaarderingsreserve wordt afgewikkeld. Aan de andere kant is de herwaarderingsreserve afgenomen met € 1,260 miljoen als gevolg van verkopen van effecten. Hierdoor komt de herwaarderingsreserve uit op € 5,508 miljoen.

Handelsdebiteuren (3)

	2015	2014
Handelsdebiteuren	3.427	2.466
Voorziening dubieuze debiteuren	255	249

De post handelsdebiteuren is met € 0,961 miljoen toegenomen. Het saldo van de contributievorderingen is met € 1,180 miljoen gestegen doordat minder contributie voor het einde van het jaar is betaald ten opzichte van vorig jaar. Daarmee samenhangend is dus ook minder als vooruit ontvangen contributie in de overlopende passiva meegenomen. Daarnaast is de aan de gemeenten toekomende vergoeding voor Regres-WMO als creditfactuur in de debiteuren meegenomen. Er is gekozen voor de verrekenmogelijkheid met de contributiefactuur maar dit heeft geleid tot tragere betaling. Het aandeel van Regres-WMO in het debiteurensaldo (€ 7,680 miljoen) is verwerkt in de overlopende passiva.

Op overige handelsdebiteuren is tevens een stijging (€ 0,528 miljoen) te zien als gevolg van het later doorbelasten van de salariskosten van de gelieerde instellingen.

De voorziening dubieuze debiteuren is per saldo met € 0,006 miljoen toegenomen. Dit betreft het toenemen van de openstaande contributievorderingen (€ 0,011 miljoen) op een van de overzeese gebieden.

Overige vorderingen (4)

	2015	2014
Overige vorderingen	16.629	19.792

Deze post bestaat uit overlopende activa waarbij het grootste deel (€ 15,225 miljoen) vooruitbetaalde kosten, waaronder de 1e termijnen in het kader van uitbestede diensten, betreft. Een deel (€ 1,236 miljoen) betreft de nog te versturen facturen. De afloop van deze posten vindt op korte termijn plaats. Daarnaast zijn terug te vorderen dividendbelasting en te ontvangen rentebaten onderdeel van deze post.

Ten opzichte van vorig jaar is het aandeel van vooruitbetaalde kosten in deze post afgenomen met € 3,542 miljoen. Daar staat tegenover een bedrag van € 0,582 miljoen voor nog te versturen facturen. Hogere rentebaten ultimo het jaar geven een toename van € 0,032 aan te ontvangen rente. Tenslotte is de post terug te ontvangen dividendbelasting met € 0,232 miljoen afgenomen als gevolg van teruggave over de jaren 2012 en 2013.

Eigen vermogen (5)

Herwaarderingsreserve (gesplitst)	Obligaties	Aandelen	Totaal 2015	Totaal 2014
Balanswaarde per 1 januari	3.444	3.778	7.221	3.462
Realisatie herwaardering door verkoop	-	(1.260)	(1.260)	(148)
Ongerealiseerde waardemutaties	(834)	381	(453)	3.907
Aanpassing herwaardering	(834)	(879)	(1.713)	3.759
Stand herwaarderingsreserve per 31 december	2.610	2.898	5.508	7.221

De herwaarderingsreserve is vanaf 2009 positief. Hierdoor lopen de ongerealiseerde koersresultaten via de balans. Door correcties als gevolg van verkopen en door ongerealiseerde

positieve koerseffecten is de herwaarderingsreserve afgenomen met € 1,713 miljoen tot € 5,508 miljoen.

Bestemmingsreserve	2015	2014
Stand per 1 januari	10.953	11.141
Bij: Uit onverdeeld resultaat 2014	1.247	881
Af: Kosten herhuisvesting 2015	(1.038)	(1.069)
Stand bestemmingsreserve	11.163	10.953

In 2007 is besloten de kosten veroorzaakt door de herhuisvesting, ten laste van het Eigen Vermogen te laten komen. Dit geschiedt door de vorming van een bestemmingsreserve.

In 2012 is € 0,433 miljoen uit het resultaat 2011, toegevoegd aan de bestemmingsreserve voor de dekking van de WW en BWW rechten van de medewerkers van het expertise centrum Kinderopvang.

In 2015 is € 1,246 miljoen uit het resultaat 2014, toegevoegd aan de bestemmingsreserve. Deze bestaat uit het resultaat 2014 van KING. Het besluit voor het toevoegen aan de bestemmingsreserve is genomen bij het vaststellen van de jaarrekening 2014, omdat KING behoudens bijzondere omstandigheden geen dividend uit kan keren, welke komt uit de uitnamen Gemeentefonds.

Eind 2015 bestaat de bestemmingsreserve (€ 11,163 miljoen) uit het saldo van de kosten herhuisvesting (€ 8,489 miljoen), mogelijke personele lasten € 0,433 miljoen), de toevoeging van het solidariteitsfonds (€ 0,114 miljoen) en de verkrijgingswaarde en resultaat van KING (€ 2,127 miljoen).

Overige reserves	2015	2014
Stand per 1 januari	44.259	41.819
Bij: uit resultaatbestemming vorig boekjaar	699	2.440
Stand per 31 december	44.958	44.259

Onverdeeld resultaat boekjaar	2015	2014
Stand per 1 januari	1.945	3.321
Af: Mutatie bestemmingsreserve (uit onverdeeld resultaat 2014)	(1.246)	(881)
Af: Naar Overige reserves (uit onverdeeld resultaat 2014)	(699)	(2.440)
Bij: mutatie bestemmingsreserve 2015 (kosten herhuisvesting)	1.038	1.069
Bij: resultaat boekjaar 2015	949	877
Stand per 31 december	1.987	1.945

Voorzieningen (6)

De VNG heeft een tweetal voorzieningen voor verplichtingen die voortvloeien uit aanspraken op de WW- en bovenwettelijke WW-regelingen. Deze voorzieningen hebben in overwegende mate een langlopend karakter. Deze voorzieningen worden jaarlijks in overeenstemming gebracht met de maximale toekomstige verplichtingen.

In 2011 is begonnen met de vorming van een onderhoudsvoorziening. De basis van de onderhoudsvoorziening is een meerjarig onderhoudsplan.

	2015	2014
Egalisatievoorziening	2.285	866
Reorganisatievoorziening	-	414
Voorziening groot onderhoud	540	440
	2.825	1.720

Egalisatievoorziening

Stand per 1 januari	866	1.548
Bij: dotaties	1.797	382
Af: onttrekkingen	(191)	(290)
Af: vrijval	(187)	(774)
Stand per 31 december	2.285	866

In 2015 is de egalisatievoorziening voor toekomstige jaarlijkse verplichtingen voor afvloeiingskosten gestegen met € 1,419 miljoen. De stijging wordt veroorzaakt door de dotatie van de hoge WW en BWW rechten als gevolg van een langdurig arbeidsverleden bij de overheid van de nieuwe gerechtigden. Het saldo bestaat verder uit de betaling en vrijval van bestaande gerechtigden. De vrijval wordt in hoge mate veroorzaakt door de vrijval van rechten van die oud-medewerkers die een baan gevonden hebben en daardoor niet meer WW en/of BWW gerechtigd zijn. Van de opgenomen voorziening betreft € 0,285 miljoen uitkeringsrechten over 2016.

Reorganisatievoorziening	2015	2014
Stand per 1 januari	414	503
Bij: dotaties	-	97
Af: vrijval	(414)	(186)
Stand per 31 december	-	414

De reorganisatievoorziening is teruggebracht naar nul. De reorganisatie van de afdeling Communicatie is gestart in 2014. Met de plaatsing en/of uitdiensttreding van betreffende medewerkers is dit traject afgerond.

Voorziening groot onderhoud	2015	2014
Stand per 1 januari	440	340
Bij: dotaties	100	100
Stand per 31 december	540	440

In 2015 is er geen gebruik gemaakt van de onderhoudsvoorziening. De Willemschhof is in 2009 opnieuw in gebruik genomen, na een grondige renovatie. In de afgelopen jaren is er geen noodzaak geweest tot het doen van meerjarig onderhoud. De verwachting is dat in 2016 de eerste onttrekking zal plaats vinden uit deze voorziening voor een bedrag van € 0,146 miljoen.

Overige schulden (incl. overlopende passiva) (7)	2015	2014
Vooruit gefactureerde bedragen	19	64
Vooruit gefactureerde contributie	10.258	9.572
Vooruit ontvangen subsidies	28.679	21.320
Reservering WSW geld	126	307
Div. reserveringen voor verlof en vakantiegeld	1.782	1.614
Overige schulden	1.464	1.917
Stand per 31 december	42.328	34.794

Onder de post vooruit ontvangen subsidies zijn de bedragen opgenomen van het Rijk voor de projecten die nog doorlopen of afgerekend worden in 2016 (€ 8,887 miljoen) en van de vooruitontvangen bedragen uit het Gemeentefonds voor nog uit te voeren activiteiten (€ 19,791 miljoen).

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De categorie diverse verplichtingen, waaronder het multisupplier contract voor de facilitaire diensten € 0,893 miljoen.

De totale verplichting voor het beheer en onderhoud van het automatiseringssysteem en de telefonie is € 0,350 miljoen (t/m 2016).

Verplichtingen aangaan met verschillende partijen voor het uitvoeren van de projectactiviteiten voornamelijk gefinancierd uit het Gemeentefonds en bijdragen van het Rijk (€ 41,139 miljoen);

De totale verplichting voor onderhoud software is € 0,158 miljoen.

De totale verplichting voor diverse contracten is € 64,199 miljoen

B.2.3 ENKELVOUDIGE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2015

Bedragen x € 1.000

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
Bedrijfsopbrengsten			
Contributie	19.860	19.862	19.705
Bijdrage projecten (8)	77.523	56.155	36.853
Overige bedrijfsopbrengsten (9)	9.840	5.970	9.105
Som der bedrijfsopbrengsten	107.223	81.957	65.663
Bedrijfslasten			
Salarissen (10)	13.371	18.100	13.107
Sociale lasten en pensioenlasten (10)	3.423		3.653
Overige personeelskosten (11)	8.194	5.124	5.431
Afschrijvingen	1.652	1.733	1.684
Kantoor- en huisvestingskosten (12)	4.213	3.628	5.127
Activiteitskosten (13)	75.786	55.290	34.639
Overige bedrijfskosten (14)	4.868	2.302	5.219
Som der bedrijfslasten	111.507	86.177	68.860
Bedrijfsresultaat	(4.285)	(4.220)	(3.197)
Financiële baten en lasten (15)	2.853	1.820	1.476
Aandeel in resultaat van deelnemingen (16)	2.381	938	2.598
Resultaat	949	(1.462)	877
Dekking uit het vermogen	1.038	(1.362)	1.069
Onverdeeld resultaat	1.987	(100)	1.945

Het resultaat is uitgekomen op € 0,949 miljoen positief. Dit is € 2,411 miljoen beter dan begroot. Na de onttrekking uit de bestemmingsreserve, € 1,038 miljoen voor de kosten van de herhuisvesting is het onverdeeld resultaat uitgekomen op € 1,987 miljoen positief. Het resultaat deelnemingen komt € 1,444 miljoen hoger uit dan begroot. Het bedrijfsresultaat komt € 0,062 miljoen lager uit dan begroot. De financiële baten en lasten zijn € 1,033 miljoen hoger dan begroot.

B.2.4 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Bijdrage projecten (8)

Zowel de bijdragen als de uitgaven van de projecten zijn hoger dan begroot, als gevolg van nieuwe extern gefinancierde projecten. In de begroting wordt rekening gehouden met de subsidieaanvragen die op dat moment al goedgekeurd zijn. De nieuwe projecten hebben wel effect op het totale bedrijfsresultaat, omdat tegenover de hogere projectbaten, vaak een minder dan evenredige toename van de kosten (zowel uitbestedings- als personele lasten) staat. Uit deze personele kosten op de projecten wordt extra dekking gegenereerd middels de overhead (zoals huisvesting en overhead verwerkt in het uurtarief), welke een bijdrage levert aan het resultaat.

In vergelijking met 2014 neemt de bijdrage projecten toe met € 40,669 miljoen. De bijdrage van de gemeentefonds gefinancierde projecten bedraagt € 54,218 miljoen. Bijdragen van de overige projecten bedraagt € 23,337 miljoen, dat is ruim € 3,2 miljoen meer dan 2014.

Bijdrage projecten (7)	Realisatie	Begroting	Realisatie
Bedragen x € 1.000	2015	2015	2014
Bijdrage projecten (7)	77.523	56.155	36.853
Waarvan Subsidies van het Rijk	22.177		20.128
Waarvan de Gemeentefonds gefinancierde projecten:	55.346	42.252	17.403
• WOZ	1.002	1.000	
• Expertise centrum kinderopvang	259	500	
• Digitale Agenda 2020 (incl IDS)	828	2.132	
• 14 + Netnummer	984	1.239	960
• Gemeentelijk monitor Sociaal Domein	208	273	
• Overbruggingsprogramma NUP	1.308		
• Beheer en Behoud producten NUP	1.137		
• Doventolkvoorziening werkdomein	0	83	
• Meeneembare voorzieningen	0	83	
• ISD	9.237	2.366	5.121
• ISD Beheer	2.394	2.711	1.211
• Handhaving en Naleving (RCF)	2.928		
• Digitaal klantdossier (DKD)	283	500	596
• IBD	1.684	1.652	1.871
• Landelijk telefoonnummer voor advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling	371	400	
• Landelijke inkoop	189	207	210
• Implementatie Basisregistratie personen	399	2.479	605
• Burgerzakenmodules basisregistratie personen	252	289	
• Landelijke doventolkvoorziening	10.440	10.440	
• Telefonisch of elektronisch advies	4.152	4.152	
• Hulp en opvang aan slachtoffers van eengerelateerd geweld en loverboys	3.999	4.000	

• Knooppunt huwelijksdwang en achterlating	250	206
• Stichting Opvoeden.nl	700	700
• Stichting Kindertelefoon	4.128	4.128
• Stichting Adoptievoorziening	715	715
• Vertrouwenswerk jeugd	7.500	7.500

Overige bedrijfsopbrengsten (9)	Realisatie	Begroting	Realisatie
Bedragen x € 1.000	2015	2015	2014
Opbrengst derden	5.850	1.146	4.969
Auteursvergoedingen	12	40	18
Vacatiegelden	48	20	64
Interne omzet	2.909	2.711	2.975
Overige opbrengsten	1.021	1.215	1.079
Totaal overige opbrengsten	9.840	5.941	9.105

Opbrengst derden

Ten opzichte van de begroting nemen de overige bedrijfsopbrengsten met € 3,899 miljoen toe. Grotendeels betreft dit de post hogere 'Opbrengst Derden' waaronder de opbrengsten van extern gefinancierde projecten vallen (€ 4,419 miljoen) welke bij het opstellen van de begroting niet bekend waren. Het betreft onder andere de voortzetting van het IBD-project waarbij VNG met de vijf grootste gemeenten en de IBD een ondersteuningsovereenkomst met Microsoft hebben getekend, gericht op de ondersteuning van Windows XP, Exchange 2003 en Office 2003. En de bijdragen voor overige projecten zoals Backoffice WWB, en de Omgevingswet.

Indien de extern gefinancierde projecten buiten beschouwing gelaten worden dan komen de opbrengst derden € 0,724 miljoen hoger uit dan begroot. Deels betreft dit overige opbrengsten die niet de begroting opgenomen, zoals de doorbelasting aan de commissie BBV. Hiernaast komt de dienstverlening aan de bedrijven en gelieerde instellingen € 0,365 miljoen hoger uit. Verder zijn ook de doorbelaste salarislasteren aan personeel € 0,167 miljoen hoger.

Ten opzichte van 2014 nemen de opbrengst derden toe met € 0,735 miljoen. Deze toename heeft voornamelijk betrekking op extern gefinancierde projecten welke ten opzichte van 2014 toenemen van € 3,292 miljoen naar € 4,419 miljoen

Interne omzet

De interne omzet van VNG CS, VNG International en KING komen hoger uit dan verwacht als gevolg van onder andere de doorbelasting van mobiele telefoniekosten en bij CS gedetacheerd personeel. Hiernaast zijn de opbrengsten uit het door VNG CS georganiseerde belastingcongres verantwoord onder de interne omzet. Deze opbrengsten waren begroot onder 'de overige opbrengsten' welke daardoor ook lager uitvallen. Dit verklaart eveneens de stijging van de interne omzet ten opzichte van 2013.

De dienstverlening aan VNG Verzekeringen komt lager uit. Voor het zorgverzekeringscontract zijn minder kosten gemaakt, daar er in 2015 het zorgcontract nog niet opnieuw aanbesteed hoefde te worden.

Overige opbrengsten

De overige opbrengsten vallen lager uit dan begroot. De opbrengst van de belastingadviezen blijft achter wat deels komt door de verantwoording van de opbrengsten van het belastingcongres onder de interne omzet. Ten opzichte van vorig jaar dalen de overige opbrengsten, dit wordt volledig

veroorzaakt door de lagere opbrengsten van de belastingadviezen in 2015.

Salarissen, sociale lasten en pensioenlasten (10)	Realisatie	Begroting	Realisatie
Bedragen x € 1.000	2015	2015	2014
Salarissen	13.372	18.100	13.107
Sociale lasten	1.567		1.551
Pensioenlasten	1.856		2.102
	16.795	18.100	16.760

Het totaal van salarislaster, sociale lasten en pensioenlasten stijgt met € 0,035 miljoen ten opzichte van 2014. Hierbij stijgen de salarislaster met € 0,265 miljoen. In 2015 is een onderhandelaarsakkoord gesloten uitmondend in een nieuwe CAO-rijksoverheid 2015-2016. VNG volgt deze cao. Met ingang van 1-9-2015 zijn de salarissen met 1,25% verhoogd en is een eenmalige uitkering ontvangen van € 500,-. Per 1 juni trad de kwartiermaker/beoogd directeur Producten en Diensten aan. De bezetting bleef in 2015 vrij constant.

De stijging van de salarissen wordt nagenoeg volledig gecompenseerd door de daling van de pensioenkosten welke ten opzichte van 2015 met € 0,246 miljoen dalen. Per 1 januari 2015 daalde de pensioenpremie van 21,6% naar 19,6% en per 1 juli 2015 daalde de VPL-premie van 3,0% naar 2,6%. Aanleiding voor de wijzigingen zijn de gewijzigde fiscale regels voor pensioenen per 2015. Werkgevers hebben vervolgens vastgelegd hoe deze doorwerken in de ABP-regeling.

De gemiddelde salarislaster per FTE stijgt van € 76.234 (2014) naar € 76.892 (2015). Deze stijging is het gevolg van de nieuwe cao en de reguliere periodieke verhogingen. De salarissen stijgen gemiddeld met 2,8%, de sociale lasten met 1,0%. Deze stijgingen worden deels gecompenseerd door de lagere pensioenkosten. Deze dalen met 11,7%

De in 2015 openstaande vacatures, de ZW-vergoedingen, de vergoedingen voor uitgeleend personeel (€ 0,660 miljoen) en de lagere pensioenlasten zorgen ervoor dat het totale budget met € 1,305 miljoen wordt onderschreden. De budgettaire ruimte in de salarislaster is ingezet voor tijdelijke inhuur en detacheringen.

Overige personeelskosten (11)	Realisatie	Begroting	Realisatie
Bedragen x € 1.000	2015	2015	2014
Uitzendkrachten/personeel derden	5.510	3.678	4.525
Arbokosten	43	60	53
Studiekosten	506	400	432
Werving	16	40	11
Rechtspositionele kosten	301	282	302
Onttrekking / Dotatie voorzieningen	1.333	177	(340)
Overige kosten	286	297	265
Reis- en verblijfkosten	198	190	183
	8.194	5.124	5.431

Specificatie:

Omschrijving	Realisatie 2015		
	Project gefinancierd	Overig	Totaal
Overige personeelskosten	3.585	4.609	8.194

De overige personeelskosten overschrijden de begroting met € 3,070 miljoen. Dit is als volgt te verklaren:

- De kosten van uitzendkrachten/personeel derden komen € 1,721 miljoen hoger uit dan begroot. De extra kosten hebben betrekking op vervangende inhuur voor openstaande vacatures, detacheringen en zwangerschapsvervanging en extra inzet op ICT-ondersteuning en de VNG-prioriteiten. Ten opzichte van 2014 nemen de kosten toe met € 0,874 miljoen. Dit is het gevolg van een stijging van de omvang van de extern gefinancierde projecten en de gemeentefondsprojecten. De inhuur voor deze projecten neemt ten opzicht van 2014 toe met € 0,985 miljoen.
- De arbokosten vallen lager uit dan begroot. Deze kosten bestaan uit een bedrijfszorgpakket, begeleiding vanuit een bedrijfsarts en arbo-gerelateerde aanpassingen aan de werkplekken. Het ziekteverzuim is ten opzichte van 2014 verder gedaald en komt uit op 2,45%. Dit ligt lager dan het streefpercentage van 3,5% waardoor de arbokosten ook lager uitkomen dan begroot.
- De studiekosten komen € 0,106 hoger uit dan begroot. Voor het grootste deel (€ 0,075 miljoen) heeft deze overschrijding betrekking op gevolgde opleidingen voor de extern gefinancierde projecten en gemeentefondsprojecten. Dit verklaart ook de stijging van de opleidingskosten ten opzichte van 2014, indien de projecten buiten beschouwing gelaten worden is de hoogte van de opleidingskosten van 2015 nagenoeg gelijk aan die van 2014.
- De wervingskosten in externe media zijn beperkt gebleven. Er zijn slechts enkele openstaande vacatures welke veelal via tijdelijke inhuur en detacheringen zijn ingevuld.
- De rechtspositionele kosten komen € 0,019 miljoen hoger uit dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door de reiskosten woon-werk welke hoger uitkomen dan begroot. Het betreft hier onder andere reiskosten van medewerkers van gelieerde instellingen welke worden doorbelast. Ten opzichte van 2014 zijn de rechtspositionele kosten gelijk gebleven.
- De dotatie aan de voorzieningen komt € 1,156 miljoen hoger uit dan begroot. Bij de egalisatievoorziening zijn de WW-en BWW-verplichtingen van medewerkers welke per 31 december 2014 opgenomen waren in de egalisatievoorziening geactualiseerd. Deze actualisatie leidt tot een vrijval van € 0,187 miljoen aan verplichtingen. Hier tegenover staat dat een extra dotatie aan de egalisatievoorziening nodig van € 1,582 miljoen als gevolg van gemaakte nieuwe individuele afspraken in 2015. Voor de verlofvoorziening is een extra dotatie benodigd van € 0,138 miljoen. Sinds 1 januari 2012 vervallen niet opgenomen vakantiedagen na 6 maanden. Met het oog op deze wettelijke vervaltermijn wordt vanaf 2014 niet meer gestuurd op verlofsaldi. Het aantal vervallen uren per 31 december was echter beperkt.
- De overige kosten komen nagenoeg uit op begroot. De WKR-kosten komen iets boven begroot uit en de kosten van algemene hulpverleningsdienst eindigen iets lager dan begroot. In vergelijking met 2014 komen de kosten € 0,021 miljoen hoger uit. Dit betreft met name de kosten van de afdelingsactiviteiten. In 2015 is, na de vorming van de expertisecentra in 2014, door nagenoeg alle afdelingen een gezamenlijke afdelingsdag/heidag georganiseerd

Kantoor- en huisvesting (12)	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2015	2015	2014
Huisvestingskosten	714	834	741
Onderhoud en inventaris	426	410	441
Automatiseringskosten	1.873	1.539	3.060
Telecommunicatie	554	276	246
Drukwerkkosten	38	45	48
Bibliotheekkosten	133	145	114
Restauratieve kosten	474	380	477
	4.213	3.628	5.127

Specificatie:

Omschrijving	Realisatie 2015		
	Project gefinancierd	Overig	Totaal
Kantoor en huisvestingskosten	412	3.801	4.213

De kantoor- en huisvestingskosten worden met € 0,585 miljoen overschreden, ten opzichte van de begroting. De overschrijding wordt voor € 0,412 miljoen veroorzaakt door projecten, waar ook weer een dekking tegenover staat, die niet in de normbegroting opgenomen is. De overschrijding ontstaat als volgt:

- Hogere cateringkosten (€ 0,094 miljoen). Hiervan is een deel doorbelast aan en staan hier opbrengsten tegenover. Deels komt de overschrijding ook door het feit dat de budgetten onder een ander post zijn opgenomen, zoals bijeenkomsten;
- Hogere automatiseringskosten als gevolg van hogere licentiekosten (€ 0,124 miljoen), hogere aantallen licenties). De variabele kosten bedrijfsapplicaties worden niet meegenomen in de normbegroting, deze worden later toegevoegd, conform de toekenning gedurende het jaar;
- Hogere telecommunicatiekosten als gevolg van de kosten voor de telefonie verbinding voor het project AMHK, voor een bedrag van € 0,341 miljoen;
- Lagere huisvestingskosten (€ 0,109 miljoen) in grote mate veroorzaakt door lagere onroerendzaakbelasting agv de gedaalde WOZ taxatie waarde en lagere kosten voor verwarming en energie.

Ten opzichte van 2014, zijn kosten voor kantoor- en huisvesting met € 0,914 miljoen gedaald. De daling is te grotendeels te verklaren door de kosten voor de ondersteuning van een aantal gemeenten voor het besturingsprogramma Windows XP in 2014. Deze ondersteuning was centraal ingekocht door de VNG en doorbelast aan de deelnemende gemeenten. In 2015 is deze ondersteuning voortgezet en staan de kosten onder de activiteitskosten, waar ook de overige projectkosten staan.

Activiteitskosten (13)	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2015	2015	2014
Voorlichting	1.460	949	1.435
Bijeenkomsten	2.543	791	2.383
Onderzoek	379	1.941	427
Advies Derden	70.875	51.846	29.831
Bijdragen en lidmaatschappen	531	557	563
	75.786	55.290	34.639

Specificatie:

Omschrijving	Realisatie 2015		
	Project gefinancierd	Overig	Totaal
Totaal	73.905	1.881	75.786

De activiteitskosten overschrijden het budget met € 20,496 miljoen.

De voornaamste verschillen per afzonderlijke begrotingspost zijn:

- VNG Prioriteiten: In de begroting is door de VNG een bedrag beschikbaar gesteld van € 1,132 miljoen voor VNG-Prioriteiten. De kosten van deze prioriteiten zijn verantwoord onder de afzonderlijke begrotingsposten onder de activiteitskosten, de overige bedrijfskosten en de overige personeelskosten.
- Voorlichting: Het budget voor voorlichting wordt met € 0,511 miljoen overschreden. Dit wordt

veroorzaakt door nieuwe extern gefinancierde projecten, die tijdens het opstellen van de begroting niet waren voorzien en dus niet meegenomen.

- **Bijeenkomsten:** De overschrijding van € 1,752 miljoen is te splitsen naar activiteiten voor nieuwe extern gefinancierde projecten (€ 1,462 miljoen) welke bij het opstellen van de begroting nog niet bekend waren en kosten voor de activiteiten van de VNG-Prioriteiten (€ 0,290) miljoen.
- **Onderzoek:** De kosten komen € 1,562 miljoen lager uit dan begroot. Dit heeft onder andere te maken met het feit dat de begroting voor de VNG-Prioriteiten hier opgenomen is, maar de kosten verantwoord zijn onder andere kostenposten.
- **Advies Derden:** Tijdens het opstellen van de begroting 2015 zijn de begrotingen meegenomen van de toen bekende projecten. Gedurende het jaar zijn er aanzienlijk veel extern gefinancierde projecten bijgekomen. De werkbegroting is hier wel op aangepast, maar de normbegroting, waarmee nu een vergelijking wordt gemaakt, niet. Hiermee rekening houdend komt de overschrijding op de overige 'Advies Derden' kosten uit op € 19,027 miljoen. Deze overschrijding heeft voor € 18,517 miljoen betrekking op nieuwe extern gefinancierde projecten en € 0,510 miljoen op de VNG-Prioriteiten.
- **Van het totale bedrag in 2015 van € 70,875 miljoen betreft € 31,170 miljoen uitbestede diensten zoals Stichting Kindertelefoon, Adoptievoorzieningen, Opvoeden en Jeugdzorg. De rest € 39,705 miljoen betreft inhuur van specialisten/ondersteuning en het inkopen van adviezen.**
- **Bijdragen en lidmaatschappen:** Het budget blijft achter met € 0,026 miljoen.

Overige bedrijfskosten (14)	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2015	2014	2014
Overige bedrijfskosten	4.868	2.302	5.219

Specificatie:

Omschrijving	Realisatie 2015		
	Project gefinancierd	Overig	Totaal
Totaal	3.228	1.640	4.868

De realisatie van de overige bedrijfskosten is in 2015 € 2,566 miljoen hoger dan begroot. Deze overschrijding heeft betrekking op het extern gefinancierd onderdeel 'Kenniscentrum Handhaving en Naleving'. Het kenniscentrum maakt per 1-1-2015 onderdeel uit van de VNG en was bij het opstellen van de begroting nog niet meegenomen. De kosten hiervoor bedroegen € 2,840 miljoen.

Indien de extern gefinancierde projecten buiten beschouwing worden gelaten is sprake van een onderuitputting van het budget van € 0,427 miljoen.

De vergaderkosten komen € 0,082 miljoen hoger uit, de uitbreiding van de (extern gefinancierde) activiteiten zorgen voor extra benodigde externe vergadercapaciteit. De kosten van de niet terugvorderbare BTW zijn € 0,095 miljoen hoger dan begroot, dit is het gevolg van het gestegen projectvolume. Een grote deel van de extern gefinancierde projecten zijn onbelast.

Tegenover de hogere vergader- en BTW-kosten staan lagere kosten als gevolg van vrijvallende facturen uit 2014 (€ 0,204 miljoen). Hiernaast is in de begroting een totaal bedrag opgenomen van € 0,400 miljoen voor bedrijfsvoeringprioriteiten. Toewijzing hiervan heeft plaatsgevonden na het opstellen van de begroting, de kosten van de bedrijfsvoeringprioriteiten worden elders verantwoord. Het betreft hier onder andere kosten voor ICT, het inrichten van een verplichtingenadministratie en extra activiteiten ten behoeve van de veranderopgave.

Financiële baten en lasten (15)	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2015	2015	2014
Opbrengst van effecten	2.603	1.666	1.032
Rentebaten	331	226	216
(Rente)lasten	(80)	(71)	229
	2.853	1.820	1.477

De financiële baten en lasten komen € 1,033 miljoen hoger uit dan begroot. Allereerst is het saldo rentebaten en rente lasten toegenomen door het gericht uitzetten van een groter volume liquide middelen dan was voorzien. Daarnaast is de gerealiseerde opbrengst uit effecten ten opzichte van begroot toegenomen als gevolg van een portefeuillemwijziging binnen de categorie aandelen waardoor vanuit de herwaarderingsreserve € 1,260 miljoen extra is gerealiseerd. Door het hiervoor genoemde kwam de realisatie op aandelen € 0,937 miljoen boven begroot uit en het saldo rentebaten en rentelasten € 0,045 miljoen boven begroot uit.

Resultaat deelnemingen (16)	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2015	2015	2014
Congres- en Studiecentrum VNG B.V.	845	500	732
Coöperatie VNG International U.A.	317	147	412
Coöperatie VNG Verzekeringen U.A.	664	287	317
Coöperatie Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten U.A.	597	-	1.247
VNG Diensten B.V. (enkelvoudig)	(43)	3	(110)
VNG Diensten B.V.	2.381	937	2.598

VNG Diensten B.V.

Het resultaat van VNG Diensten, exclusief resultaat deelnemingen, bestaat voornamelijk uit de management fee van de bedrijven en de rente opbrengsten over het liquide vermogen. VNG Diensten laat over 2015 een minder slecht resultaat zien dan over 2014. De afname in het negatieve resultaat bij VNG Diensten wordt verklaard doordat sterk gestuurd op het voorkomen van een langdurige debet stand. De debetstand op deze rekening is het gevolg van uitzettingen ten gunste van spaarrekeningen die VNG Diensten buiten de BNG aanhoudt. VNG Diensten bankiert met haar rekening die zij bij de BNG aanhoudt binnen het rente en saldo compensabel stelsel samen met haar dochters en haar moeder de VNG. Binnen dit stelsel is de totale saldo van de deelnemers bepalend. Het totale saldo binnen het rente en saldo compensabel stelsel vertoonde in het afgelopen boekjaar uitsluitend een creditstand. De bij VNG Diensten gekweekte debetrente als gevolg van de permanente debet stand is gecompenseerd op de hoofdrekening van de het stelsel, zijnde de rekening van de VNG.

Congres- en Studiecentrum VNG B.V.

Het resultaat van Congres en Studiecentrum komt € 0,343 miljoen (68%) boven begroot uit. Dit is als volgt opgebouwd; de marge was € 0,057 miljoen beter dan voorzien, de indirecte kosten bleven € 0,224 miljoen achter op begroot uit en de deelneming opleiding en detachering presteerde € 0,062 miljoen boven begroot.

In 2015 zijn een tweetal personeelsleden, waaronder de directeur partiel gedetacheerd bij de VNG De opbrengsten die hieruit hebben er voor gezorgd dat de marge boven begroot uit komt. Zonder de hiervoor genoemde opbrengsten zou CS op haar kernactiviteiten een 2,26% ofwel -0,076 miljoen lagere marge gehaald hebben. De compensatie voor de lagere marge op kernactiviteiten wordt vooral gevonden in de lagere indirecte kosten en daarbinnen voornamelijk de personeelskosten en de overige bedrijfskosten.

Ten opzichte van het voorgaande jaar verbetert het resultaat met 24,59%, wat neer komt op een

verbetering van € 166.772. Oorzaak hiervan wordt voornamelijk gevonden in de bovengenoemde detacheringen. Worden alleen de kernactiviteiten in ogenschouw genomen dan verbetert het resultaat met 5,02% ofwel € 0,034 miljoen ten opzichte van het voorgaande boekjaar.

Coöperatie VNG Verzekeringen U.A.

In 2015 kwam het resultaat € 0,348 miljoen hoger uit dan het jaar er voor. Het betere presteren werd gevonden in kostenreductie waarbij de personele kosten af namen met 20%, zijnde € 0,091 miljoen en de overige bedrijfskosten af namen met € -0,194 miljoen ofwel 36%. De sterke afname van de overige bedrijfskosten wordt voor het grootste deel veroorzaakt door automatisering als gevolg van het schrappen van een licentie ten behoeve van het aanbieden van dienstverlening. Het hogere resultaat ten opzichte van 2014 wordt aan de andere kant veroorzaakt door een toename bedrijfsopbrengsten met 5% zijnde € 0,066 miljoen.

Ten opzichte van begroot presteerde VNG Verzekeringen € 0,376 miljoen boven begroot. Dit wordt veroorzaakt door toename van de bedrijfsopbrengsten met € 0,233 miljoen en een afname van de bedrijfslasten met € 0,145 miljoen. De ten opzichte van begroot lagere bedrijfslasten zijn als volgt opgebouwd; afname personeelskosten met € 0,057 miljoen (14%) en afname overige bedrijfskosten met € 0,088 miljoen.

Coöperatie VNG International U.A.

Het resultaat van Coöperatie VNG International U.A. kwam ten opzichte van het vorige boekjaar 23,08% lager uit. Het ten opzichte van 2014 lagere resultaat geconsolideerd beziend (VNG-I en haar dochters integraal benaderd), is als volgt opgebouwd: De marge (omzet minus directe kosten) kwam € 0,033 miljoen (0,57%) lager uit. De indirecte kosten liepen met € 0,058 miljoen iets op. Dit resulteerde in een ten opzichte van 2014 26,42% lager bedrijfsresultaat. Ook de financiële baten en lasten namen af met 8,28% (€ 5. 818) wat uiteindelijk leidde tot het boven genoemde lagere resultaat. Bij dit alles zij opgemerkt dat de ten opzichte van het voorgaande jaar lagere marge voornamelijk wordt veroorzaakt doordat de indirecte kosten minder afnamen dan de terugloop in de netto omzet en dat de toename in de indirecte kosten op hoofdonderdelen in vrijwel betreffende onderdelen wordt gevonden.

Ten slot dient nog te worden gesteld dat de meeste projecten die VNG International veel projecten uitvoert in opdracht, van de Europese Commissie en het ministerie van Buitenlandse Zaken. Bij dit alles moet wel worden opgemerkt dat niet alle projectomzet, marge gevend is. Ten opzichte van de begroting 2015 (€ 0,147 miljoen) presteert VNG-I € 0,170 miljoen of wel 115% beter dan begroot. De oorzaken zijn een betere netto omzet waardoor een beter marge (+26.26%) is gerealiseerd en € 1,02 miljoen (23,14%) lagere indirecte kosten ten opzichte van begroot.

Coöperatie Kwaliteits Instituut Nederlandse Gemeenten (KING) U.A.

KING heeft een begroting die op nul is gesteld. KING mag, behoudens bijzondere omstandigheden, niet uit de ledenreserves uitkeren. Het resultaat 2015 van KING is € 0,597 miljoen. Deze is als volgt opgebouwd; resultaat op projecten € -0,083 miljoen, resultaat op bedrijfsvoering € 0,858 miljoen en een bijzonder resultaat van € -0,181 miljoen. Het resultaat op projecten is iets negatief uitgekomen omdat er meer is uitgevoerd boven het gesubsidieerde maximum. Het resultaat op bedrijfsvoering en het bijzonder resultaat wordt veroorzaakt door vertraagde uitvoering van projecten, lagere salarislasten en nog niet aangewende middelen voor personele mutaties. Het resultaat als gevolg van de lagere salarislasten en de nog niet aangewende middelen voor personele mutaties wordt gereserveerd voor toekomstige lasten als bijvoorbeeld personele als gevolg van de verander opgave.

WNT-verantwoording 2015 Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Vereniging van Nederlandse Gemeenten van toepassing zijnde regelgeving.

Het bezoldigingsmaximum in 2015 voor Vereniging van Nederlandse Gemeenten is € 178.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het individuele WNT-maximum voor de leden van het Bestuur bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

Bezoldiging topfunctionarissen

Overzicht voor de WNT van de leidinggevende Topfunctionarissen VNG

Leidinggevende topfunctionarissen	Jantine Kriens	Kees Jan de Vet
Functie	Voorzitter Directieraad	Lid Directieraad
Periode	1/1 t/m 31/12	1/1 t/m 31/12
Omvang dienstverband	1,0 fte	1,0 fte
Individueel WNT maximum	€ 178.000	€ 178.000
Beloning	€ 155.172	€ 136.044
Belaste uitkering	€ 0	€ 0
Beloning op termijn	€ 16.429	€ 15.739
Totaal Beloning	€ 171.601	€ 151.783

Overzicht voor de WNT van de Topfunctionarissen Bestuur VNG

Toezichthoudende topfunctionarissen	Functie In het Bestuur	Periode	Omvang	Individueel WNT maximum	Bezoldiging
Dhr. J. van Zanen	Voorzitter	4/6 t/m 31/12	nvt	€ 15.435	Onbezoldigd
Mevr. A. Jorritsma	Voorzitter	1/1 t/m 3/6	nvt	€ 11.265	Onbezoldigd
Dhr. H. Bruls	Vice-voorzitter	1/1 t/m 31/12	nvt	€ 17.800	Onbezoldigd
Dhr. B. Visser	Penningmeester	1/1 t/m 31/12	nvt	€ 17.800	Onbezoldigd
Dhr. A. A. M. Brok	Secretaris	1/1 t/m 31/12	nvt	€ 17.800	Onbezoldigd
Dhr. P. Buijtels	Lid	1/1 t/m 31/12	nvt	€ 17.800	Onbezoldigd
Dhr. R. Cazemier	Lid	1/1 t/m 31/12	nvt	€ 17.800	Onbezoldigd
Dhr. F. Crone	Lid	1/1 t/m 31/12	nvt	€ 17.800	Onbezoldigd
Dhr. S. Depla	Lid	1/1 t/m 31/12	nvt	€ 17.800	Onbezoldigd
Mw. J. Gehrke	Lid	1/1 t/m 31/12	nvt	€ 17.800	Onbezoldigd
Mw. P. Heijkoop	Lid	1/1 t/m 31/12	nvt	€ 17.800	Onbezoldigd
Mw. M. Jager-Stegeman	Lid	1/1 t/m 31/12	nvt	€ 17.800	Onbezoldigd
Dhr. J. Kreijkamp	Lid	1/1 t/m 31/12	nvt	€ 17.800	Onbezoldigd
Mw. M. van Leeuwen	Lid	1/1 t/m 31/12	nvt	€ 17.800	Onbezoldigd
Dhr. O. Prinsen	Lid	1/1 t/m 30/6	nvt	€ 8.827	Onbezoldigd
Dhr. B. Revis	Lid	1/1 t/m 31/12	nvt	€ 17.800	Onbezoldigd
Mw. M. Stiekema	Lid	1/1 t/m 31/12	nvt	€ 17.800	Onbezoldigd
Dhr. R. Verhulst	Lid	1/1 t/m 31/12	nvt	€ 17.800	Onbezoldigd
Mw. W. Verkleij	Lid	1/1 t/m 3/6	nvt	€ 7.510	Onbezoldigd
Dhr. A. Vliegenthart	Lid	1/1 t/m 31/12	nvt	€ 17.800	Onbezoldigd
Dhr. B. De Vries	Lid	1/12 t/m 31/12	nvt	€ 1.512	Onbezoldigd
Dhr. J. Westmaas	Lid	1/1 t/m 31/12	nvt	€ 17.800	Onbezoldigd
Dhr. T. Weterings	Lid	1/1 t/m 31/12	nvt	€ 17.800	Onbezoldigd
Dhr. T. van der Zwan	Lid	1/1 t/m 31/12	nvt	€ 17.800	Onbezoldigd

B.3 GECONSOLIDEERDE JAARREKENING 2015

B.3.1 GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2015

Voor bestemming van het resultaat (bedragen x € 1.000)

ACTIVA

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Vaste activa		
Materiële vaste activa (17)		
Bedrijfsgebouwen en terreinen	11.437	12.115
Activa in uitvoering	8	261
Machines en installaties	2.327	2.521
Andere vaste bedrijfsmiddelen	<u>1.136</u>	<u>1.384</u>
	14.908	16.281
Financiële vaste activa		
Overige effecten	53.790	53.681
Langlopende vorderingen	<u>208</u>	<u>359</u>
	53.998	54.040
Totaal vaste activa	68.906	70.321
<i>Vlottende activa</i>		
Vorderingen		
Handelsdebiteuren	4.975	4.135
Overige vorderingen	958	1.055
Overlopende activa	<u>17.657</u>	<u>19.449</u>
	22.590	24.686
Liquide middelen	58.623	48.005
Totaal vlottende activa	82.213	72.644
Totaal activa	<u>151.119</u>	<u>142.965</u>

PASSIVA

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Eigen vermogen		
Groepsvermogen	<u>63.615</u>	<u>64.373</u>
Eigen vermogen	63.615	64.373
Vorzieningen (18)		
Egalisatievoorziening	2.363	1.257
Reorganisatievoorziening	-	414
Voorziening groot onderhoud	<u>540</u>	<u>440</u>
	2.903	2.111
Kortlopende schulden		
Handelscrediteuren	27.820	25.733
Belastingen en premie sociale verzekeringen	4.190	3.178
Overige schulden	2.944	3.494
Overlopende passiva (19)	<u>49.647</u>	<u>44.076</u>
	84.601	76.481
Totaal passiva	<u><u>151.119</u></u>	<u><u>142.965</u></u>

B.3.2 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

Bedragen x € 1.000

Materiële vaste activa (17)

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt.

	Bedrijfs- gebouwen en -terreinen	Activa in uitvoering	Machines en instal- laties	Andere vaste bedrijfs- middelen	Totaal 2015
Beginstand					
Aanschafwaarde	22.553	260	5.166	4.437	32.417
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	(10.437)		(2.645)	(3.053)	(16.136)
Boekwaarde 1 januari	12.115	260	2.521	1.384	16.281
Mutaties					
Investeringen	16	8	385	138	548
Desinvesteringen aanschafwaarde	-	-	-	210	210
Desinvesteringen afschrijvingen	-	-	-	(210)	(210)
Herrubriceringen aanschafwaarde	-	(260)	-	-	(260)
Correctie waarde ivm wisselkoersen	-	-	-	-	-
Afschrijvingen	(695)	-	(579)	(387)	(1.661)
Totaal mutaties	(679)	(252)	(195)	(249)	(1.374)
Eindstand					
Aanschafwaarde	22.569	8	5.551	4.298	32.427
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	(11.132)		(3.225)	(3.163)	(17.520)
Boekwaarde 31 december	11.437	8	2.326	1.136	14.908
Afschrijvingspercentages	2-20%	5-16,7%	10-33%		

Voorzieningen

Egalisatievoorziening (18)	2015	2014
Stand per 1 januari	1.257	1.782
Bij: dotaties	1.797	540
Af: onttrekkingen	(191)	(290)
Af: vrijval	(500)	(775)
Stand per 31 december	2.363	1.257

In 2015 is de egalisatievoorziening voor toekomstige jaarlijkse verplichtingen voor afvloeiingskosten gestegen met € 1,106 miljoen. Het saldo bestaat uit een dotatie van nieuwe WW- en bovenwettelijke WW-gerechtigden, mede als gevolg van de afspraken gemaakt met individuele medewerkers, en de betaling van bestaande gerechtigden en de vrijval als gevolg van oud-medewerkers, waarvan de rechten vrijvallen als gevolg van ander werk en/of het opnieuw berekenen van de looptijd van de BWW.

Overlopende passiva (19)	2015	2014
Vooruit gefactureerde bedragen	8.249	10.101
Vooruit gefactureerde contributie	10.258	9.572
Vooruit ontvangen subsidies	27.750	20.819
Reservering WSW geld	126	307
Div. reserveringen voor o.m. verlof en vakantiegeld	3.264	3.276
Stand per 31 december	49.647	44.076

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Overige (2016: € 42,540 miljoen)

Coöperatie VNG International U.A. is diverse verplichtingen voor meerdere jaren (t/m 2019) aangegaan voor projectactiviteiten voor een totaalbedrag van ruim € 21,659 miljoen.

Het verloop is als volgt:

Jaar	Verplichting
2016	14.979
2017	4.240
2018	1.820
2019	620
	21.659

De categorie overige omvat diverse verplichtingen, waaronder het multisupplier contract voor de facilitaire diensten € 0,893 miljoen.

De totale verplichting voor het beheer en onderhoud van het automatiseringssysteem en de telefonie is € 0,350 miljoen (t/m 2016).

Verplichtingen aangegaan met verschillende partijen voor het uitvoeren van de projectactiviteiten voornamelijk gefinancierd uit het Gemeentefonds en bijdragen van het Rijk (€ 41,139 miljoen);

De totale verplichting voor onderhoud software is € 0,158 miljoen.

De totale verplichting voor diverse contracten is € 64,199 miljoen.

Overige informatie

Bankgaranties

Per juli 2012 heeft Coöperatie VNG International U.A. bij ABN AMRO een Obligokrediet van € 2,600 miljoen. Binnen dit krediet kan Coöperatie VNG International U.A. bij ABN AMRO Bank N.V. bankgaranties afsluiten. Als zekerheid zijn voor een gelijk bedrag debiteuren verpand. Voorts heeft Coöperatie VNG International U.A. een bankgarantie voor het project Turkey, Local Investment Planning (€ 0,762 miljoen) met als begunstigde Central Finance and Contracts Unit Turkey.

Deze bankgarantie loopt af per 31-12-2016. De bankgarantie ten behoeve van begunstigde Central Finance and Contracts Unit Turkey loopt via ABN AMRO Bank N.V..

B.3.3 GECONSOLIDEERDE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2015

Bedragen x € 1.000

	Realisatie 2015	Realisatie 2014
Bedrijfsopbrengsten		
Netto-omzet (20)	52.721	54.807
Overige bedrijfsopbrengsten (21)	90.386	44.033
Som der bedrijfsopbrengsten	143.107	98.840
Bedrijfslasten		
Inkopen goederen en diensten	20.949	18.075
<i>Personeelskosten (22)</i>		
Salarissen	22.345	22.131
Sociale lasten	2.650	2.599
Pensioenbijdragen	2.965	3.403
Overige personeelskosten	8.821	6.861
Afschrijvingen	1.661	1.706
Overige bedrijfskosten	85.666	44.642
Som der bedrijfslasten	145.057	99.417
Bedrijfsresultaat	(1.950)	(577)
<i>Financiële baten en lasten (23)</i>		
Opbrengst van effecten	2.602	1.032
Rentebaten	461	378
(Rente)lasten	(164)	45
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	948	878
Resultaat uit verwerving lidmaatschapsrechten nieuwe dochter	-	-
Aandeel van derden in het groepsresultaat	1	(1)
Resultaat	949	877
Dekking uit het vermogen	1.038	1.069
Onverdeeld resultaat	1.987	1.945

B.3.4 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Algemeen

Het resultaat is uitgekomen op € 0,949 miljoen, positief. Na de onttrekking uit de bestemmingsreserve, € 1,038 miljoen voor de kosten van de herhuisvesting is het onverdeeld resultaat uitgekomen op € 1,945 miljoen positief. Het resultaat is ten opzichte van 2014 met € 0,072 miljoen gestegen. Het bedrijfsresultaat is uitgekomen op € 1,950 miljoen negatief. Dit is een verslechtering ten opzichte van 2014 met € 1,373 miljoen. Deze verslechtering wordt in voornamelijk veroorzaakt door de hogere overige personeelskosten in 2015 als gevolg van de dotatie aan de voorziening.

De opbrengsten uit effecten stijgen ten opzichte van 2014 met € 1,585 miljoen. Het hoger uit komen dan begroot, wordt voornamelijk veroorzaakt door de portefeuillewijziging binnen de categorie aandelen waardoor vanuit de herwaarderingsreserve € 1,260 miljoen extra is gerealiseerd.

Bedragen x € 1.000

Netto-omzet (20)	Realisatie 2015	Realisatie 2014
Contributies	19.860	19.705
Netto verkopen		
Congres- en Studiecentrum VNG B.V.	4.283	4.276
Coöperatie VNG International U.A.	20.381	22.923
KING	7.464	7.464
VNG Opleiding en Detachering B.V.	733	439
Totaal netto verkopen	32.862	35.102
Totaal netto-omzet	52.721	54.807

Bedragen x € 1.000

Overige bedrijfsopbrengsten (21)	Realisatie 2015	Realisatie 2014
Projectbijdragen	81.453	35.306
Opbrengst derden	6.270	5.998
Auteursvergoedingen	12	18
Vacatiegelden	48	64
Overige opbrengsten	2.602	2.647
Totaal overige bedrijfsopbrengsten	90.386	44.033

De overige bedrijfsopbrengsten zijn in 2015 € 41,164 miljoen hoger dan vorig jaar. Dit komt voornamelijk door hogere projectbijdragen gerealiseerd uit de gemeentefonds gefinancierde projecten en een hogere afname van de dienstverlening door derden.

Bedragen x € 1.000

Personeelskosten (22)	Realisatie 2015	Realisatie 2014
Salarissen	22.345	22.131
Sociale Lasten	2.650	2.599
Pensioenbijdragen	2.965	3.403
Overige personeelskosten	8.821	6.861
Totaal personeelskosten	36.781	34.994

De totale bezetting van de VNG is per ultimo 2015 als volgt onderverdeeld naar de verschillende onderdelen (in fte's):

	2015	2014
VNG, de Vereniging	208,7	208,0
Congres- en Studiecentrum VNG B.V.	31,5	20,8
Coöperatie VNG International U.A.	80,0	83,0
Coöperatie VNG Verzekeringen U.A.	3,0	3,2
Coöperatie Kwaliteits Instituut Nederlandse Gemeenten (KING) U.A.:	55,0	55,0
	378,2	370,0

Ten opzichte van het voorgaande jaar stijgen de personeelskosten met € 1,787 miljoen. De salarissen stijgen met € 0,214 miljoen. Dit betreft een stijging van de salariskosten bij VNG Bureau en het Congres- en Studiecentrum. In 2015 is een cao-akkoord bereikt voor de rijksambtenaren en is de nullijn beëindigd, deze cao wordt door VNG Bureau gevolgd. De salarisstijging bij het Congres- en Studiecentrum is het gevolg van de toename van het aantal medewerkers. De sociale lasten stijgen overeenkomstig de salarissen.

De pensioenbijdragen nemen, ondanks een toename van het aantal FTE's, af. Per 1 januari 2015 daalde de pensioenpremie van 21,6% naar 19,6% en per 1 juli 2015 daalde de VPL-premie van 3,0% naar 2,6%. Aanleiding voor de wijzigingen zijn de gewijzigde fiscale regels voor pensioenen per 2015.

De overige personeelskosten nemen toe met € 1,960 miljoen. Bij VNG neemt het volume van extern gefinancierde projecten toe en is sprake van een toename van ingehuurd personeel. Hiernaast was een extra dotatie aan de egalisatievoorziening nodig als gevolg van nieuw gemaakte individuele afspraken. Bij KING nemen de overige personeelskosten af als gevolg van een mogelijke vrijval uit de voorzieningen. Voor de overige bedrijven blijven de overige personeelskosten min of meer gelijk aan 2014.

Financiële baten en lasten (23)	2015	2014
Uitsplitsing opbrengst effecten		
Dividendopbrengsten	1.039	929
Gerealiseerd koersresultaat obligaties	-	-
Gerealiseerd koersresultaat aandelen	1.562	100
Rente bank effectenrekening	-	-
Kosten van beheer en provisie	1	2
	2.602	1.031

De financiële baten en lasten bestaan hier uit de opbrengsten uit effecten en de rente op de effectenrekening. De effectenrekening wordt gebruikt als overlooptrekening van waaruit aan- en verkopen plaatsvinden. Het totale gerealiseerde rendement op de portefeuille kwam € 1.575 miljoen

hoger uit dan het jaar er voor. Sinds 2009 is de herwaarderingsreserve niet langer uitgeput. Dit betekent dat alle ongerealiseerde koerseffecten ten laste en/of ten gunste van de herwaarderingsreserve gebracht worden en niet in het resultaat verantwoord worden.

Overige informatie

Rente- en kredietrisico's

De invloed van veranderingen in rentetarieven op de resultaten van de VNG worden zo veel mogelijk beperkt. Hierbij stelt de VNG zich ten doel de totale rentebaten te optimaliseren en de totale rentelasten te beperken. Om dit te bereiken bankiert *de* Vereniging in een zogenaamd rente en saldo compensabel stelsel. Hierbij bankiert zij met de door de haar (indirect) gehouden dochters. Doordat de bank in dit stelsel alleen het saldo van de verschillende rekeningen ziet, fungeren de plusstanden van de deelnemingen als dekking tegen eventuele roodstanden van de Vereniging. Debet standen op de hoofdrekening of een van de nevenrekeningen worden bij een totale saldo credit stand op de hoofd rekening gecompenseerd zo dat er in dat geval per saldo geen debetrente behoeft te worden betaald. Eventueel uit te zetten gelden buiten het stelsel geschiedt van de hoofdrekening of van uit de rekening van Coöperatie VNG Diensten U.A.. Kredietrisico's voor *de* Vereniging zijn als laag te kwalificeren. De opbrengsten die *de* Vereniging genereert zijn nagenoeg alle afkomstig van overheidsinstellingen.

B.3.5 GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

Bedragen x € 1.000

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
<i>Kasstroom uit operationele activiteiten</i>		
Bedrijfsresultaat	(1.950)	(577)
Afschrijvingen en waardeverminderingen	<u>1.661</u>	<u>1.706</u>
Cashflow	(289)	1.129
Veranderingen werkkapitaal		
Afname voorraden	(1.035)	566
Afname vorderingen	2.084	(16.952)
Toename voorzieningen	792	(514)
Mutatie kortlopende schulden	<u>8.119</u>	<u>26.358</u>
	<u>9.960</u>	<u>9.458</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	9.672	10.587
Ontvangen interest	461	378
Ontvangen dividend	1.039	929
Betaalde interest	(164)	48
Resultaat effectentransacties	1.563	100
Aandeel derden in resultaat van groepsmaatschappijen	(0)	(1)
	<u>2.899</u>	<u>1.454</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	12.571	12.041
<i>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>		
(Des)investeringen in materiële vaste activa	(288)	(513)
Investeringen in financiële vaste activa	(1.665)	(1.160)
Mutatie aandeel derden in het eigen vermogen	<u>1</u>	<u>1</u>
	<u>(1.953)</u>	<u>(1.672)</u>
Netto kasstroom	<u>10.618</u>	<u>10.369</u>
Mutatie liquide middelen	<u>10.618</u>	<u>10.369</u>

B.3.6 OVERZICHT MUTATIE EIGEN VERMOGEN

Vermelding van de mutatie in het eigen vermogen is volgens de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ) een verplicht onderdeel van de jaarrekening.

Bedragen x € 1.000

	2015	2014
Geconsolideerd nettoresultaat na belastingen toekomend aan de rechtspersoon	949	877
Mutatie herwaarderingsreserve	-1.713	3.759
Mutatie eigen vermogen	- 764	4.636

C OVERIGE GEGEVENS

C.1 OVERIGE ZAKEN BETREFFENDE DE JAARREKENING

Vaststelling jaarrekening

Conform artikel 8 lid 5 legt het algemeen bestuur de jaarrekening ter vaststelling voor aan de algemene ledenvergadering.

Resultaatsbestemming

Het exploitatieresultaat 2015 is gelijk aan € 0,949 miljoen positief. De onttrekking uit de bestemmingsreserve, gelijk aan € 1,038 miljoen, is toegevoegd aan het onverdeeld resultaat, waardoor deze uitkomt op € 1,987 miljoen. Coöperatie Kwaliteitsinstituut Nederlandse gemeente U.A., keert behoudens bijzondere omstandigheden geen winst uit. Voorgesteld wordt om uit het onverdeeld resultaat, € 0,597 miljoen toe te voegen aan de bestemmingsreserve, bestaande uit het resultaat van KING 2015. Het overige deel van het onverdeeld resultaat, € 1,390 miljoen, wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Bestemmingsreserve

Binnen het eigen vermogen is er een bestemmingsreserve van € 11,163 miljoen. De bestemmingsreserve is gevormd vanwege het feit dat de kosten voor de herhuisvestingoperatie ten laste van het eigen vermogen worden gebracht. In 2008 is daar het solidariteitsfonds aan toegevoegd. Dit fonds is ooit in het leven geroepen om omvangrijke schade bij leden, ontstaan als direct gevolg van CAO-conflicten, gedeeltelijk te compenseren. In 2012 is € 0,433 miljoen toegevoegd voor de dekking van de WW en BWW rechten van de medewerkers van het expertise centrum Kinderopvang. In 2015 bestond de bestemmingsreserve voor een deel uit de verkrijgingswaarde en het resultaat van KING, namelijk € 1,247 miljoen. Laatstgenoemde keert behoudens bijzondere omstandigheden geen winst uit.

Opgave nevenvestigingen

Coöperatie VNG International U.A. heeft drie dochterondernemingen te weten Mepco S.R.O, statutair gevestigd te Praag, Tsjechië 97,5% en CMRA, statutair gevestigd te Pretoria, Zuid Afrika 100% en CILG in Tunesië, 100%, statutair gevestigd te Tunis.

In Brussel heeft de Vereniging een bijhuis dat zich inzet voor Europese aangelegenheden.

Bezoldiging van bestuurders en commissarissen

De beloning (inclusief pensioenlasten) van de directieraad bedroeg in 2015 in totaal € 0,341 miljoen. In 2014 was dit € 0,342 miljoen. De bezoldiging is gelijk aan die van vorig jaar, de samenstelling van de directieraad is niet gewijzigd ten opzichte van 2014 en bestond uit twee leden.

C.2 CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Het bestuur van
Vereniging van Nederlandse Gemeenten,
Den Haag

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2015 van Vereniging van Nederlandse Gemeenten te Den Haag gecontroleerd. Deze jaarrekening omvat de enkelvoudige en geconsolideerde jaarrekening. De enkelvoudige jaarrekening bestaat uit de enkelvoudige balans per 31 december 2015 en de enkelvoudige staat van baten en lasten met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen. De geconsolideerde jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde balans per 31 december 2015 en de geconsolideerde staat van baten en lasten over 2015 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de vereniging is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, in overeenstemming met Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven' en met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW) en met de bepalingen bij en krachtens de WNT, alsmede voor het opstellen van het bestuursverslag, in overeenstemming met Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven'. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de vereniging.

Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de vereniging gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de enkelvoudige jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de enkelvoudige jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Vereniging van Nederlandse Gemeenten per 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven' en met de bepalingen bij en krachtens de WNT.

Oordeel betreffende de geconsolideerde jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Vereniging van Nederlandse Gemeenten per 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Rotterdam, 9 mei 2016

MAZARS PAARDEKOOPEL HOFFMAN N.V.

w.g. drs. S. Boomman RA

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

VERANTWOORDING

Financiering collectieve activiteiten

UITNAMES UIT HET GEMEENTEFONDS

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Het WOZ-datacenter	5
2. Digitale Agenda 2020	7
3. Informatievoorziening Sociaal Domein (ISD)	11
4. Beheer Informatievoorziening Sociaal Domein	13
5. Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein	15
6. Project: 14+netnummer	17
7. Expertisecentrum kinderopvang	19
8. Doventolkvoorziening werkdomein en meeneembare voorzieningen	21
9. Doventolkvoorziening Leefdomein	23
10. RCF/Kenniscentrum Handhaving en Naleving (KCH&N)	25
11. Hulp slachtoffers huiselijk geweld, eengerelateerd geweld, loverboys/jeugdprostitutie of mensenhandel.	27
12. Landelijk Knooppunt Huwelijksdwang en Achterlating (LKHA)	29
13. Telefonisch of elektronisch advies Sensor	33
14. Vertrouwenswerk jeugd (AKJ)	34
15. Landelijke coördinatie sociaal domein	35
16. Stichting Opvoeden.nl	36
17. Kindertelefoon	37
18. Stichting adoptievoorzieningen, onderdeel nazorg	39
19. Veilig Thuis; landelijk telefoonnummer meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (AMHK)	41
20. Project: Digitaal KlantDossier (DKD) en EROW	43
21. Project: Informatie Beveiligingsdienst (IBD)	46
22. Operatie Basisregistratie Personen (BRP)	48
23. Project: Beheer specificaties en aanbestedingsdocumenten Burgerzakenmodules basisregistratie personen	50
24. Beheer en Behoud producten NUP	52
25. Het Overbruggingsprogramma	54

Inleiding

In 2015 is een groot aantal projecten gefinancierd door een uitname uit het Gemeentefonds.

Voor u ligt een verantwoording van de collectieve activiteiten 2015. Voor de activiteiten waarvoor in de ALV van 2014 collectief handelen is afgesproken, wordt zowel in resultaatstermen als in financiële termen toegelicht welke activiteiten tegen welke financiering zijn verricht.

Naast dit document is een formele financiële jaarrekening VNG opgesteld en een Jaaroverzicht met een aantal activiteiten die in VNG-verband zijn gerealiseerd (contributie, collectieve financiering en subsidie/projectfinanciering). Met deze drie documenten willen wij u een helder beeld te geven van wat in VNG verband zowel voor het collectief van gemeenten als voor gemeenten individueel is verricht.

Tot slot: in de afgelopen jaren is de omvang van de collectieve activiteiten flink toegenomen. Terecht heeft de rijksaccountant erop gewezen dat de bedragen inmiddels te groot worden om op basis van besluiten van de ALV het Gemeentefonds aan te spreken voordat besluitvorming door gemeenteraden heeft plaatsgevonden.

Voor het komende jaar zijn dan ook alle projecten en de huidige financieringsvorm tegen het licht gehouden en zullen de uitgangspunten, bekrachtigd in een ALV, aan de leden worden voorgelegd. Voor ons als VNG is het onze vanzelfsprekende ambitie om bij alles wat we doen nog scherper te kijken naar de wensen, kritieken en tevredenheid van onze leden. Dat helpt ons om dienstbaar en betrouwbaar te zijn naar u, onze leden.

Jantine Kriens
Voorzitter directieraad VNG

Overzicht collectieve activiteiten 2015 gefinancierd vanuit Gemeentefonds.

	Projectnaam	Uitname 2015 inclusief BTW	Netto te besteden	Realisatie (voorlopig) 2015
1	WOZ	€ 1.000.000	€ 1.000.000	€ 1.002.410
2	Digitale Agenda 2020	€ 2.537.000	€ 2.096.694	€ 828.266
3	Informatievoorziening sociaal domein	€ 18.529.810	€ 15.313.893	€ 9.236.816
4	Beheer Informatievoorziening Sociaal Domein	€ 3.630.717	€ 3.000.593	€ 2.394.358
5	14+ netnummer	€ 1.588.000	€ 1.312.397	€ 983.587
6	Expertisecentrum Kinderopvang	€ 500.000	€ 500.000	€ 259.040
7	Doventolkvoorziening werkdomein en meeneembare voorzieningen	€ 200.000	€ 200.000	€ 0
8	Doventolkvoorziening Leefdomein	€ 11.050.000	€ 11.050.000	€ 10.440.195
9	RCF Kenniscentrum/KCH&N	€ 4.200.000	€ 4.200.000	€ 2.927.635
10	Hulp slachtoffers huiselijk geweld, eerge relateerd geweld, loverboys/ jeugd-prostitutie of mensenhandel	€ 4.000.000	€ 4.000.000	€ 3.999.381
11	Knooppunt huwelijksdwang en achterlating	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000
12	Telefonisch of elektronisch advies Sensor	€ 4.200.000	€ 4.200.000	€ 4.151.635
13	Vertrouwenswerk jeugd	€ 7.500.000	€ 7.500.000	€ 7.500.000
14	Landelijke coördinatiefunctie Jeugd, participatie en Wmo (Landelijke coördinatie SD)	€ 250.000	€ 206.612	€ 188.749
15	Stichting opvoeden	€ 700.000	€ 700.000	€ 700.000
16	Kindertelefoon	€ 4.128.000	€ 4.128.000	€ 4.128.000
17	Stichting adoptievoorzieningen, onderdeel nazorg	€ 715.000	€ 715.000	€ 715.000
18	Telefoonnummer meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling	€ 400.000	€ 400.000	€ 370.828
19	Gemeentelijk Monitor Sociaal Domein	€ 330.669	€ 273.280	€ 208.163
20	Digitaal klantendossier	€ 611.000	€ 504.959	€ 282.940
21	Informatiebeveiligingsdienst	€ 2.000.000	€ 1.652.893	€ 1.683.730
22	BRP (tot en met eind 2017)	€ 1.000.000	€ 826.446	€ 399.309
23	Burgerzakenmodules basisregistratie personen	€ 350.000	€ 289.256	€ 251.595
24	Beheer en Behoud producten NUP	€ 1.482.250	€ 1.225.000	€ 1.136.851
25	Overbruggingsprogramma NUP	€ 1.852.510	€ 1.531.000	€ 1.308.002

De hierboven genoemde activiteiten (c.q.) projecten lopen door in 2016. Al dan niet met een voortzetting van het hierboven genoemd budget of via een structurele uitname in 2016.

1.

Het WOZ-datacenter

Gemeenten voeren sinds 1995 de Wet waardering onroerende zaken (WOZ) uit. In dit project worden initiatieven gestart om de WOZ gezamenlijk doelmatiger en goedkoper uit te voeren. De focus ligt op het zorgen voor landelijke uniformiteit, kwaliteit, doelmatigheid en kostenbeheersing van WOZ-taxaties. Centraal in dit project staat het WOZ-datacenter (www.wozdatacenter.nl) een uitsluitend voor gemeenten toegankelijke portal waar gemeenten interactief taxatietechnische informatie kunnen uitwisselen. Jaarlijks worden op 1 mei taxatiewijzers beschikbaar gesteld aan gemeenten en kunnen gemeenten met die taxatiewijzers taxaties uitvoeren met TIOX. Daarnaast worden ad hoc activiteiten uitgevoerd om gemeenten te ondersteunen bij de uitvoering van de Wet WOZ.

Activiteiten en resultaten 2015

In 2015 werd het WOZ-datacenter 80.000 keer bezocht. Er worden jaarlijks 25 taxatiewijzers gemaakt voor de waardering van agrarische objecten, hotels en voor incurante niet-woningen zoals scholen, ziekenhuizen, windturbines, hoogspanningsvelden, verzorgingshuizen en gemeentehuizen.

Gemeenten kunnen de taxatiewijzers toepassen met de rekenmodule TIOX. Dit is een centraal rekenmodel waarmee gemeenten geautomatiseerd de landelijke taxatiewijzers kunnen toepassen (sinds 2009). Inmiddels maakt 90% van de gemeenten gebruik van TIOX. Voor waardepeildatum 1 januari 2015 zijn met TIOX op 11 februari 2016 240.000 WOZ-objecten gewaardeerd met een waarde van € 126 miljard. De landelijke taxatiewijzers en TIOX dragen in belangrijke mate bij aan uniformiteit, kwaliteit, doelmatigheid van de WOZ-uitvoering. De kosten van de WOZ-uitvoering zijn mede door de activiteiten van dit project sterk gedaald van € 190 miljoen per jaar (ruim € 23 per object) in de jaren 1999 t/m 2002 tot € 150 miljoen (€ 17,50 per object) in 2014.

De genoemde activiteiten kunnen niet aan de markt worden overgelaten omdat het gaat om vertrouwelijke gegevens die alleen binnen het overheidsdomein kunnen worden gebruikt.

Het project omvat ook een website www.wozinformatie.nl met actuele informatie over de WOZ(-uitvoering).

Deze website heeft een open toegankelijk deel en een besloten deel dat alleen gemeenten kunnen gebruiken. Het WOZ-informatiepunt had in 2015 circa 22.000 bezoekers. Het besloten deel van het WOZ-informatiepunt heeft ruim 1800 geregistreerde gemeentelijke gebruikers (bijna 100% van alle WOZ-ambtenaren).

Naast de structurele activiteiten ondersteunt dit project tal van andere tijdelijke projecten en onderzoeken. Voorbeelden zijn: procesbeschrijvingen, standaardcontracten, standaardtekstblokken waarmee gemeenten WOZ-bezwaarschriften kunnen afhandelen en pilots informele bezwaarafhandeling zoals MIJNWOZ, een initiatief van de gemeente Tilburg dat burgers de mogelijkheid biedt om invloed uit te oefenen op het bepalen van hun WOZ-waarde.

Er is in 2015 een cursus bezwaar en beroep ontwikkeld voor gemeenten die goed is ontvangen. En er is in 2015 ook een leidraad verschenen voor de waardering van energiecentrales. Deze leidraad is voorgelegd aan de energieproducenten (verenigd in energie Nederland).

Financiële verantwoording

De realisatie € 1.002.410 ligt lager dan de oorspronkelijke begroting ad € 1.195.000. Hieraan ligt een aantal redenen ten grondslag.

Het jaar 2015 heeft in het teken gestaan van de verbetering van de beveiliging van het WOZ-datacenter en TIOX. De vervanging en verbetering van de hardware heeft (veel) meer tijd en geld gekost dan verwacht. Een belangrijke reden daarvoor is dat we lange tijd extra voorzieningen hebben moeten treffen voor gemeenten die werken met verouderde en niet meer veilige software (zoals Windows XP). Om deze gemeenten toch te kunnen helpen, zijn extra kosten gemaakt en zijn andere ontwikkelingen vertraagd of nog niet uitgevoerd. Uiteindelijk is de beveiliging sterk verbeterd door de introductie van zogenaamde tweestapsverificatie (inloggen met gebruikersnaam/wachtwoord en een code op je mobiele telefoon) en volledig eigen hardware met volledige OTAP-straten en een verbetering van de beheersprocedures. Een deel van de extra kosten is voor rekening gekomen van de ICT-leverancier.

De noodzakelijke en geplande modernisering van het WOZ-datacenter is door de ICT-problemen doorgeschoven naar 2016. Er zijn in 2015 ook minder kosten gemaakt voor de taxatiewijzers dan begroot onder meer omdat we de Europese aanbesteding van de taxatiewijzers hebben uitgesteld. Ook zijn er minder kosten gemaakt voor de professionele ambtelijke ondersteuning van het project. De ondersteuning is met name gedaan door de projectleider van de VNG. Het beheer van het waarderingsmodel TIOX heeft in 2015 minder gekost omdat werkzaamheden zijn uitgesteld door de problemen rond de vervanging van de hardware en de beveiliging.

Het project beschikt sinds 2008 over een budget van structureel € 1 miljoen op jaarbasis. Met dit budget zijn tal van initiatieven gestart om de WOZ doelmatiger en goedkoper uit te voeren. De kosten van de WOZ-uitvoering zijn mede door de activiteiten van dit project sterk gedaald van € 190 miljoen per jaar (ruim € 23 per object) in de jaren 1999 t/m 2002 tot € 150 miljoen (€ 17,50 per object) in 2014. Het gaat hier om nominale bedragen.

Vooruitblik 2016

- Voortzetting structurele activiteiten.
- Modernisering WOZ-datacenter. Oriënteren op koppelen met basisregistraties en aanhaken bij ontwikkelingen die het digitaal omgevingsloket gaat bieden in de toekomst.
- Verdere verhoging van de beveiliging TIOX.
- Aandacht voor de gebrekkige proceskostenregeling en het woningwaarderingstelsel.

2.

Digitale Agenda 2020

Transparant en efficiënt werken. Standaardiseren waar mogelijk en lokaal maatwerk bieden waar nodig. Wat samen kan ook samen doen. Dat is de ambitie van de Digitale Agenda 2020. Hiervoor is het fundament in 2015 gelegd. In 2016 wordt de ingeslagen weg met energie doorgepakt en worden de eerste resultaten zichtbaar. De beweging die in gang is gezet zal de komende jaren tot nieuwe projecten leiden en ook grotere opschaling en implementatie van innovaties met zich meebrengen.

De VNG en KING ondersteunen gemeenten vanuit de Digitale Agenda bij het zelf opzetten en uitvoeren van collectieve projecten. De projectorganisatie initieert zelf ook projecten, onder meer het standaardiseren van dienstverleningsprocessen (zoals het uitgeven van rijbewijzen en parkeervergunningen) en informatievoorziening en -deling in het sociale domein.

Activiteiten en resultaten 2015

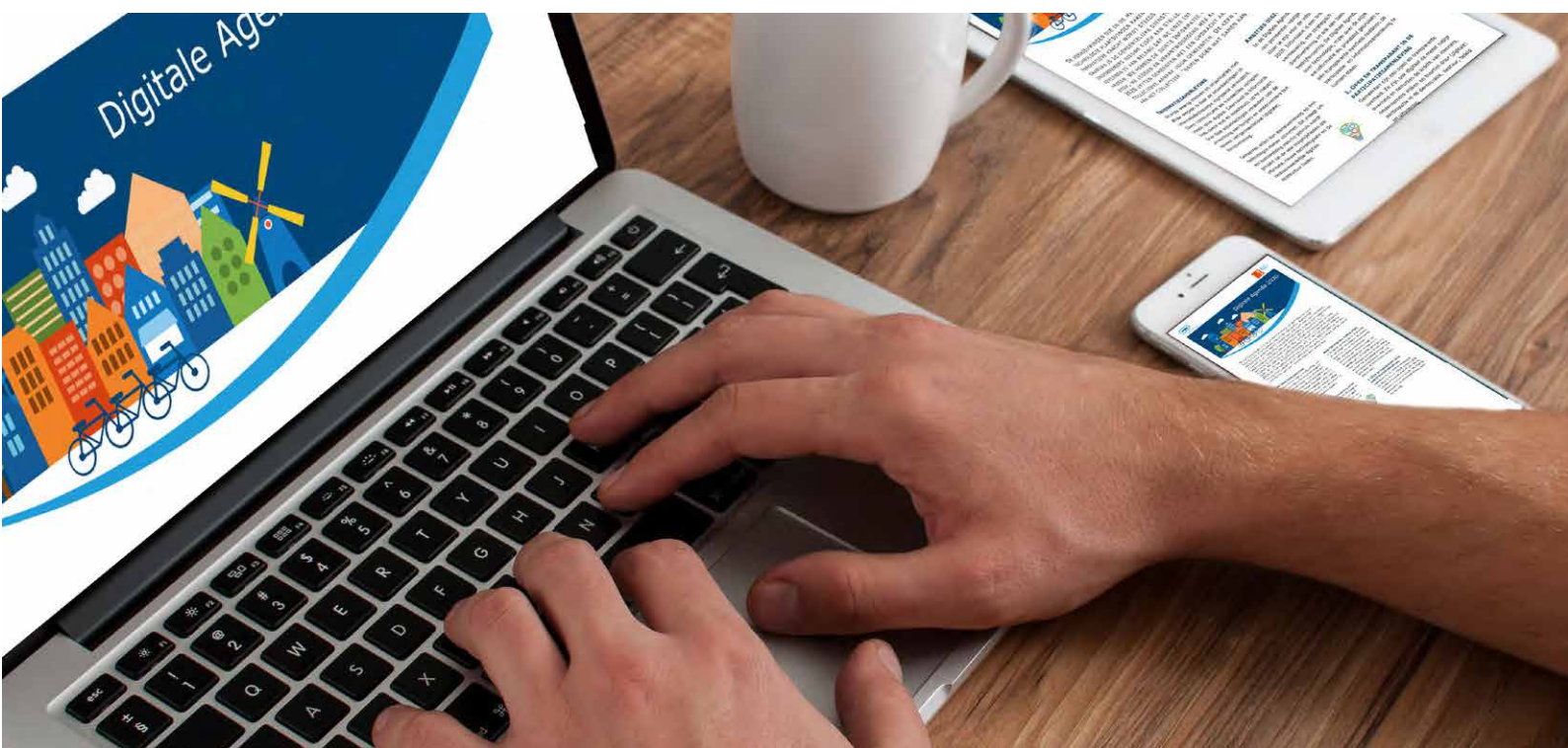
De activiteiten in het kader van de Digitale Agenda zijn te herleiden naar de drie hoofdambities:

1. Open en transparant in de participatiesamenleving
2. Werken als één efficiënte overheid
3. Massaal digitaal, maatwerk lokaal

De projecten binnen de Digitale Agenda zijn daadwerkelijk van start gegaan in september 2015. Deze lopen integraal door tot eind 2016. Op de drie ambities zijn verschillende activiteiten uitgevoerd. Onderstaand worden deze op hoofdlijnen beschreven.

1. Open en transparant in de participatiesamenleving

- *Beweging stimuleren* heeft als doel samen met gemeenten de ambities van DA2020 concreet te maken voor de eigen organisatie. In 2015 is bewustzijn gecreëerd door artikelen, onderzoek naar online en offline leren, presentaties en workshops
- *Versterken van innovatievermogen* heeft als doel gemeenten kennis en ontwikkelingen te laten delen over

innovaties. In 2015 is de Pilotstarter ontwikkeld: een digitaal platform waar pilots door gemeenten worden gedeeld en waar inmiddels meer dan 200 gemeenten aan meedoen.

- *Op zoek naar opschaling* heeft als doel innovaties, ideeën en thema's te identificeren die via opschaling een landelijke verbetering kunnen inhouden. In 2015 zijn integrale onderzoeken naar Big Data en Open Data opgezet en projecten geïdentificeerd die voor opschaling in aanmerking komen.
- Het doel van *sturingsinformatie* is innovatie in de opzet, het gebruik en de toepassing van landelijke sturingsinformatie te bewerkstelligen ten behoeve van proactieve beleidssturing en versterking van de horizontale verantwoording. In 2015 zijn diverse verkenningen en pilots gestart.

2. Werken als één efficiënte overheid

- De *Digitale verhuisservice* moet met een landelijke verhuisvoorziening via MijnOverheid.nl mogelijk maken om verhuizingen door te geven. In 2015 is gestart met het uitwerken en standaardiseren van een procesbeschrijving
- De *Dienstverlening aan ZZP'ers* bij oprichting van hun bedrijf en uitvoeren van hun onderneming moet eenvoudiger worden. In 2015 is een onderzoek gestart naar de informatiebehoefte van startende ondernemers en zzp'ers die zich willen verdiepen in een specifieke branche.
- Het *Heraanvraag rijbewijzen* maakt het burgers makkelijker om een rijbewijs te vernieuwen, dit vermindert het aantal bezoeken aan het gemeentehuis. De RDW voert in opdracht van I&M en samen met gemeenten en de NVvB een uitvoeringstoets uit ten behoeve van een wetswijziging die het digitaal aanvragen mogelijk moet maken.
- *Digitaal aangifte van overlijden* moet het melden van overlijden en het daaropvolgende verlof tot begraven of cremieren 24x7 via het ondernemingsdossier mogelijk maken. Voor Digitaal aangifte van overlijden is een standaardformulier ontwikkeld en wordt gekeken naar verdere opschalingsmogelijkheden.
- De *Generieke Transactievoorziening voor Ondernemers* geeft ondernemers de mogelijkheid eenvoudig om op één manier het informatie- en transactieverkeer met gemeenten te regelen. Er is een impactanalyse gestart op de huidige functionaliteiten in het ondernemingsdossier.
- Met *Regie op eigen gegevens* kunnen inwoners en ondernemers zien over welke gegevens welke instantie beschikt en aan wie deze worden verstrekt. Daarbij kunnen ze toestemming verlenen en intrekken aan bepaalde instanties om specifieke gegevens te gebruiken. In 2015 is gestart met een gezamenlijke analyse met BZK en de Digicommissaris of huidige systemen en afsprakenstelsels voldoende waarborgen kunnen bieden voor gebruik.

3. Massaal digitaal, maatwerk lokaal

- De *aanbesteding Mobiele Telefonie* heeft voor 290 deelnemende gemeentelijke organisaties enorm besparingspotentieel. In totaal wordt naar schatting +/- € 90 miljoen bespaard in 6 jaar tijd.
- *Uniforme ICT-inkoopvoorwaarden* versterkt het opdrachtgeverschap van gemeenten en gemeentelijke samenwerkingsverbanden door professionalisering van de ICT-inkoopprocessen. In 2015 is gestart met het opstellen van inkoopvoorwaarden voor alle gemeenten.
- *Het nieuwe convenant* heeft als doel ICT-leveranciers kwaliteitsafspraken toe te passen, transparant te zijn en continuïteit en flexibiliteit naar gemeenten te waarborgen. In 2015 is gestart met de ontwikkeling van een nieuw convenant met gemeentelijke ICT-leveranciers.
- De *Opschaling van niet onderscheidende ICT* heeft als doel meer massaal digitaal te doen. In dit kader is een verkenning naar bestaande consolidatieprocessen en datacenters gestart.
- *Transparantie in de digitalisering van gemeenten* vergroot de mogelijkheden om gericht te sturen op leveranciers en de vraagkant van gemeenten te versterken. In 2015 is een concept 'gemeentefoto' ontwikkeld.
- De *collectieve verwerving van ICT* heeft als doel gemeenten te ontzorgen op de inkoop van generieke ICT, door middel van projecten. Deze heeft in 2015 vorm gekregen in de beschrijving van een generiek collectief inkoopproces op basis van de aanbesteding telefonie.
- De *benutting en doorontwikkeling van de Generieke Digitale Infrastructuur* heeft als doel generieke

ondersteuning te bieden bij implementatie en proactief invloed te nemen op de doorontwikkeling vanuit gemeentelijk belang.

- *De benutting en doorontwikkeling van de Generieke Digitale Infrastructuur* richt zich op:
 - De implementatie van de BGT
 - Aansluiting van gemeenten op Digimelding
 - Nader onderzoek naar de beschikbaarheid van gebeurtenisberichten van Digitlevering
 - Het gebruik van MijnOverheid Berichtenbox voor nieuwe berichtenstromen
 - Vormgeven van pilots voor eID/Idensys
 - Een impactanalyse op Digitaal 2017

De Visitatiecommissie Informatieveiligheid zorgt voor bestuurlijke bewustwording en handvatten om de informatieveiligheid en privacy bij gemeenten te versterken.

Financiële verantwoording

De begroting voor de Digitale Agenda, € 2.096.694, is opgesteld met de verwachting dat direct na de ALV kon worden gestart met de uitvoering van de projecten. Realisatie is echter later opgestart, omdat aanvankelijk een verdere verkenning voor het leggen van een fundament voor de projecten noodzakelijk bleek. Hierdoor is de realisatie in 2015 lager dan begroot. De cijfers hieronder zijn inclusief de Innovatieve Digitale Samenwerking (IDS, uitname is € 200.000 exclusief BTW). Naar verwachting wordt de onderuitnutting in 2016 ingelopen. 2015 heeft ten dele in het teken gestaan van het richten en inrichten van een werkwijze waarlangs gemeentelijke initiatieven verzameld, beproefd en opgeschaald kunnen worden. Die werkwijze werpt in 2016 meer vruchten. Dit betekent dat, in lijn met de verwachtingen en ambities, meer grootschalige opschalingstrajecten worden opgezet die grotere investeringen vergen. Bovendien wordt voorzien dat deze trend zich in 2017 voortzet waardoor, om vertraging te voorkomen, al eind 2016 de nodige voorbereidingen worden getroffen voor deze grootschalige opschalingstrajecten.

Naam onderdeel:	Begroting	Realisatie
Digitale Agenda 2020	€ 2.096.694	€ 828.266

Vooruitblik 2016

1. Open en transparant in de participatiesamenleving

- *Beweging stimuleren* vraagt om continue aandacht, ook in 2016.
- *Versterken van innovatievermogen*: eind 2016 moeten gemeenten goed inzicht hebben in waar, welke innovaties spelen en worden geleerde lessen actief gedeeld in het land.
- *Op zoek naar opschaling*: eind 2016 zullen trends en thema's zijn gedeeld en geanalyseerd en zullen enkele projecten worden opgeschaald.
- *Sturingsinformatie*: eind 2016 is een gemeenschappelijke taxonomie, landschap en oriëntatie op sturingsinformatie gereed en wordt een vertaling van dit thema naar domeinen fysiek, sociaal en veiligheid gerealiseerd.

2. Werken als één efficiënte overheid

- De *Digitale verhuisservice*: eind 2016 moet een eerste versie van het Digitale verhuisformulier via Mijnoverheid beschikbaar zijn bij de pilotgemeenten.
- De *Dienstverlening aan ZZP'ers*: eind 2016 moet de gemeenschappelijke positie van gemeenten richting deze doelgroep vastgesteld zijn.
- *Heraanvraag rijbewijzen*: eind 2016 moet een online formulier beschikbaar worden gesteld waarmee landelijke opschaling mogelijk wordt gemaakt.
- *Digitaal aangifte van overlijden*: eind 2016 moet de impact van grootschalige implementatie voor gemeenten en een generieke oplossing via het ondernemingsdossier.nl bekend zijn.
- *Generieke Transactievoorziening voor Ondernemers*: eind 2016 moet een functionele specificatie van de te

standaardiseren koppelvakken gereed zijn en een eerste programma van eisen op basis van een praktijkbeproeving beschikbaar zijn.

- *Regie op eigen gegevens*: eind 2016 moet inzicht zijn in wat nodig is om tot opschaling te komen en hoe privacy en informatieveiligheid geborgd worden. Indien van toepassing wordt een collectiviseringsaanpak uitgewerkt.

3. Massaal digitaal, maatwerk lokaal

- *Uniforme ICT-inkoopvoorwaarden*: eind 2016 zijn uniforme ICT-inkoopvoorwaarden, modelcontracten, hulpmiddelen voor inkoop en marktadaptatie van de voorwaarden gerealiseerd.
- *Het nieuwe convenant*: eind 2016 is het nieuwe convenant getekend door leveranciers gereed en is een eerste indeling gemaakt van ICT-leveranciers naar verschillende kwaliteitsniveaus (goud, zilver, brons).
- *De Opschaling van niet onderscheidende ICT*: eind 2016 is een roadmap voor consolidatiemogelijkheden en een programma van eisen voor datacenters en datacommunicatie gereed. Verder zal een onderzoek naar het collectief organiseren van ICT zijn uitgevoerd inclusief advies aan alle gemeenten.
- *Transparantie in de digitalisering van gemeenten*: eind 2016 is hiermee leveranciersperformance via de softwarecatalogus automatisch inzichtelijk voor gemeenten. Ook wordt voor gemeenten inzichtelijk gemaakt hoe hun applicatielandschap eruit ziet en welke optimalisatie hierop mogelijk is.
- *De collectieve verwerving van ICT*: eind 2016 zal een nieuwe aanbesteding op gebied van generieke ICT zijn uitgevoerd.
- *De benutting en doorontwikkeling van de Generieke Digitale Infrastructuur*: eind 2016 wordt een groter gebruik van de GDI gerealiseerd en worden eisen en wensen van gemeenten ten aanzien van de veranderingagenda GDI ingebracht.

3.

Informatievoorziening Sociaal Domein (ISD)

De decentralisaties hebben de administratieve last bij gemeenten aanzienlijk doen toenemen. Het ISD programma had als doel om met behulp van ICT voorzieningen, standaarden en goede afspraken tussen gemeenten en zorgaanbieders die administratieve last te verminderen. In de vorm van pilots is samen met gemeenten geëxperimenteerd met innovatieve ontwikkelingen om op allerlei gebieden de dienstverlening te verbeteren en de bedrijfsvoering te vereenvoudigen. Het programma ISD startte op 1 januari 2015 als vervolg op het VISD programma in 2014.

Activiteiten en resultaten 2015

Het project bestond uit vier onderdelen

1. Realisatie Knooppuntdiensten en standaarden
2. Aansluiting van gemeenten
3. Ondersteuning bij gebruik
4. Pilots

Elk van de vier projecten is conform plan uitgevoerd, waarbij enkele activiteiten zijn doorgeschoven naar 2016. Dat betreft aansluiting van CAK en CBS op het gegevensknooppunt.

Voor de vermindering van de administratieve last is een gemeentelijk gegevensknooppunt ingericht ten behoeve van de berichtuitwisseling met zorgaanbieders. Alle gemeenten zijn aangesloten op het Gemeentelijk gegevensknooppunt, het gebruik is in 2015 gestegen tot ruim de helft van de gemeenten.

De voorzieningen zijn conform plan opgeleverd en het GGK mag rekenen op groot draagvlak bij gemeenten, zorgaanbieders en softwareleveranciers. Gemeenten zijn hiermee in staat gesteld op een uniforme wijze ten

behoefte van de zorgregistratie en facturatie gegevens uit te wisselen met alle zorgaanbieders. Door hergebruik te maken van bestaande voorzieningen is de drempel om gebruik te maken van de voorzieningen voor zorgaanbieders en gemeenten zo laag mogelijk gemaakt. Hierdoor is een groot bereik gerealiseerd. In 2016 zal dit bereik nog verder worden uitgebreid.

De berichten Zorgtoewijzing, en declaratie zorg zijn omgezet van versie 1.0 naar 2.0. Hierin zijn vereenvoudigingen doorgevoerd en worden meer uitvoeringsvarianten ondersteund. Tevens is een conversiefaciliteit gerealiseerd waarmee gemeenten in 2016 tot 1 april de gelegenheid hebben gekregen over te stappen op de nieuwe versie.

De realisatie is uitbesteed aan VECOZO, Inlichtingenbureau/RINIS voor de collectieve voorzieningen en Vektis en Zorginstituut Nederland voor de realisatie van de standaarden en ondersteuning bij uitvoeringsvarianten.

Naast dat het programma de voorzieningen en de standaarden heeft opgeleverd heeft de aansluiting van gemeenten op deze voorzieningen plaatsgevonden. Door de tumultueuze start van de decentralisaties is in de praktijk gebleken dat de standaardvoorzieningen niet altijd goed pasten bij de maatwerk afspraken die gemeenten met zorgaanbieders maakten. Hierdoor is in veel gevallen de administratieve last niet afgenomen, maar juist toegenomen. Door de komst van de voorzieningen en de standaarden zijn gemeenten wel in staat geweest in 2015 in de inkoop van 2016 zich beter voor te bereiden. In 2016 zal het gebruik van de standaarden en de centrale voorzieningen verder toe kunnen nemen en kan de daadwerkelijke doelstelling van het programma alsnog worden behaald.

Met zes accountmanagers zijn gemeenten door het hele land op maat ondersteund bij de inrichtingsvraagstukken die er waren en uitvoeringsvarianten die gemeenten hebben gekozen.

Samen met gemeenten zijn diverse pilots gestart; deze hebben doorgang gevonden in de pilotstarter, zie ook de Digitale Agenda 2020. Op het gebied van Privacy zijn diverse masterclasses verzorgd, waar alle gemeenten gebruik van hebben kunnen maken.

Financiële verantwoording

Naam onderdeel:	Begroting	Realisatie
Informatievoorziening sociaal domein 2015	€ 15.313.893	€ 9.236.816

De praktijk is weerbarstig gebleken waar het gaat om collectivisering en verminderen van administratieve lasten. De vele maatwerkkeuzes die gemeenten maken op het gebied van verantwoording en administratieve afhandeling passen niet in het standaardkarakter van de voorzieningen. Bij het realiseren van dergelijke voorzieningen en met name bij het aansluiten is het daarom zeer belangrijk gebleken vooraf met de beleidsafdelingen af te stemmen over de consequenties van de invoering van collectieve voorzieningen. Niet alle vooraf gedefinieerde doelen konden dan ook worden gerealiseerd.

Vervolgstappen in 2016

In samenwerking met het Ministerie van VWS en de zorgbranches in 2015 al gewerkt aan een gezamenlijke werkagenda die invulling geeft aan de meest voorkomende problemen op het gebied van administratieve lasten. Voor 2016 is daarom een gezamenlijk programma gedefinieerd dat deels wordt gefinancierd uit de onderuitputting van het ISD programma en deels vanuit het ministerie van VWS. Dit programma zal zich richten op de verdere ontwikkeling van de informatievoorziening, maar heeft ook specifieke aandacht voor financiële controle en privacy. Het programma is een voortzetting 2015 en zal gebruik maken van regionale accountmanagers, die ditmaal ook het veld van zorgaanbieders zullen bedienen.

4.

Beheer Informatievoorziening Sociaal Domein

Goede en zorgvuldige gegevensuitwisseling zijn randvoorwaarden voor informatievoorziening en privacy in het sociaal domein. De in 2014 opgeleverde infrastructurele voorzieningen zijn in 2015 in beheer genomen door de partijen die de voorzieningen hebben gerealiseerd.

Activiteiten en resultaten 2015

Onderdeel van het beheer vormden de volgende onderdelen:

- Applicatiebeheer
- Netwerkbeheer/hosting
- Servicedesk
- Correctief onderhoud
- Productmanagement
- Accountmanagement
- Communicatie

Het beheer had tot doelstelling zorg te dragen voor een continue en kwalitatief hoge dienstverlening van de ISD keten. Er zijn gedurende het jaar een aantal incidenten geweest, die hebben soms geleid tot verstoring van het berichtenverkeer. In samenspraak met de ketenpartners heeft dit niet geleid tot grote onoverkomelijke problemen. Aandachtspunt is helderheid over verantwoordelijkheden geweest. In de nieuwe overeenkomsten voor 2016 is een en ander beter vastgelegd en nader uitgewerkt. Alle activiteiten hebben betrekking op 2015. Uitzondering zijn de nazorgactiviteiten van het Zorginstituut Nederland voor de release van de 2.0 standaarden. Deze worden op 1 april 2016 afgerond.

Financiële verantwoording

De totale realisatie van de standaardisatie van declaratie en facturatie WMO en jeugd en beheer knoop-

punten gemeenten bedraagt. Totale realisatie van die posten komt op € 2.394.358 (begroot € 300.593). In de oorspronkelijke uitname is de verdeling naar beheer en realisatie circa 50/50 geweest. In werkelijkheid is van de 3,5 mln 1,4 miljoen aan beheer besteed en 2,1 miljoen aan realisatie. Van de oorspronkelijk geraamde € 1.750.000 (beheer) is derhalve 1.400.000 gerealiseerd.

Vooruitblik 2016

Het beheer is in 2016 van projectfase overgegaan in een beheerfase. Dat wil zeggen dat de staande organisaties het beheer overnemen. KING zal daartoe vanuit VNG de regie voeren. Dezelfde partijen die in 2015 het beheer deden nemen dat ook in 2016 voor hun rekening.

5.

Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein

De ontwikkeling van de Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein is in 2014 geïnitieerd onder het programma vISD van VNG en KING. Deze stelt gemeenten en Rijk in staat monitoring van de dienstverlening vorm te geven. Deze monitor vervangt alle verticale monitoringsinstrumenten die in 2014 nog gangbaar waren.

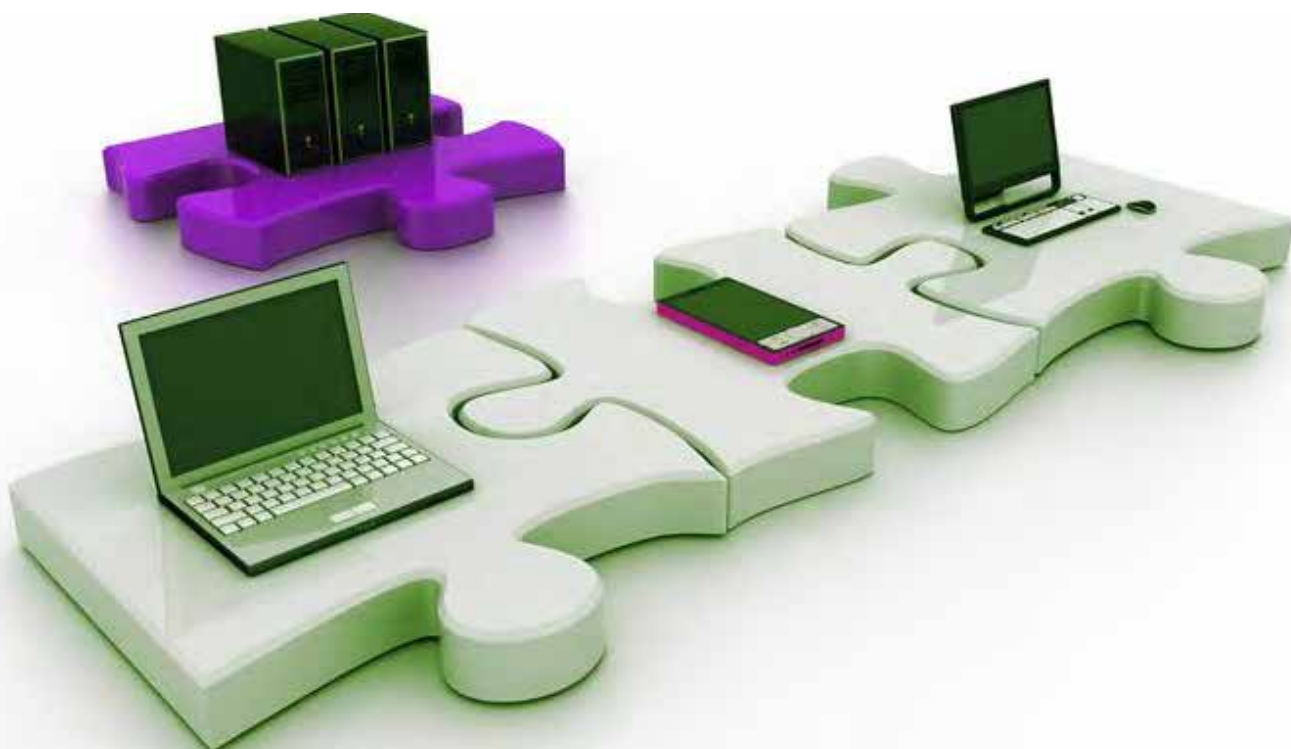
Activiteiten en resultaten 2015

In 2015 zijn er op hoofdlijnen de volgende stappen gezet en resultaten geboekt.

- 1 Het definiëren van de uit te vragen indicatoren
- 2 Inregelen systeem, functionaliteiten, werkprocessen, dataprotocol
- 3 Aanmelding door 350 gemeenten bij het CBS
- 4 Een eerste uitvraag over het eerste kwartaal van 2015 en een tweede uitvraag over het eerste half jaar van 2015
- 5 Publicatie van het rapport over het eerste kwartaal van 2015 in september.

Inmiddels heeft de publicatie in januari 2016 plaatsgevonden. In 2015 zijn daarvoor de voorbereidingen getroffen. 235 gemeenten hebben een goedgekeurd Wmo bestand aangeleverd. Dit betreft 71% van de inwoners. 143 gemeenten hebben gekozen voor opt-in (publicatie van de gegevens). Een belangrijke oorzaak voor het relatief hoge aantal gemeenten dat kiest voor opt-out, zijn de administratieve achterstanden bij gemeenten. De aangeleverde bestanden waren bij de tweede gegevensaanlevering technisch vaker goedgekeurd, echter een deel van de gemeenten vindt de kwaliteit van de aangeleverde data onvoldoende om deze te publiceren op waarstaatjegemeente.nl. Het verbeteren van de gemeentelijke administratie is een van de lijnen binnen het programma ISD, dit aspect valt niet binnen de scope van het project GMSD.

Er is op een belangrijk onderdeel van de planning afgeweken. Het is in 2015 niet mogelijk geweest om naast de realisatie ook grote stappen te zetten met de doorontwikkeling. De ambitie was om dit jaar de monitor ook uit te breiden met outcome indicatoren (sturen op resultaten). In het plan wordt dit versie 2.0 genoemd.

Binnen het programma ISD is met instemming van de stuurgroep gekozen om prioriteit te geven aan de basis van de monitor. In de praktijk bleek dat het aanleveren van technisch en kwalitatief juiste data door gemeenten aan het CBS een grotere uitdaging was dan voorzien. In het afgelopen jaar is door het ISD programma en KING hier een groot deel van de capaciteit op ingezet. Dit ging ten koste van de doorontwikkeling in 2015.

De ambities van de ontwikkelagenda blijven echter overeind en zijn doorgeschoven naar 2016. Ook in de periode daarna zal het onderwerp sturingsinformatie op het sociaal domein een belangrijk onderwerp blijven. De geplande inzet op deze ontwikkeling is dus nog niet gerealiseerd, deze financiële ruimte is gebruikt in de besteding in 2015. Echter de hogere inzet op de basis was niet voorzien. Op dit moment is er dus relatief minder ruimte voor de ontwikkeling in 2016. Er wordt gekeken naar additionele capaciteit en middelen o.a. via het programma ISD voor gemeenten en zorgaanbieders.

Financiële verantwoording

Er is enige onderuitputting (begroting € 273.280 versus realisatie € 208.163). Deze is veroorzaakt doordat de verwachte doorontwikkeling niet heeft plaatsgevonden in 2015.

Vooruitblik 2016

Op dit moment wordt er gewerkt aan het concretiseren van een ontwikkelagenda voor 2016. Langs de volgende lijnen kijken wij naar deze ontwikkeling:

Consolideren van de basis

- 1 Het verbreden van de deelname onder gemeenten.
- 2 Het proces van gegevensaanlevering moet efficiënter en de kwaliteit omhoog.
- 3 Begeleiden overgang van 1.0 standaarden naar 2.0 standaarden

Presentatie en functionaliteit

- 1 Optimalisatie van de presentatie van de gegevens (rapporten, dashboard en database) en de functionaliteiten.
- 2 De gebruiksvriendelijk zal verder worden verbeterd
- 3 Verbeteren van de vindbaarheid van het rapport op waarstaatjegemeente.nl

Analyse, publicatie en duiding

- 1 Uitwerken reguliere presentaties op WSJG, maar afzonderlijke publicaties
- 2 Verbinding zoeken met andere domeinen, zoals Zorg en Wonen
- 3 Handreiking ontwikkeling die helpt bij duiding GMSD

Innovaties

- 1 De systematiek van gegevensaanlevering, verwerking en presentatie moet efficiënter en slimmer.
- 2 Onderzoeken of aanlevering via Gemeentelijk Gegevensknooppunt mogelijk is.

6.

Project: 14+netnummer

Eén van de kanalen die wordt ingezet voor een betere telefonische dienstverlening aan burgers en bedrijven is het gemakkelijk te onthouden 14+netnummer. Het 14+netnummer is het telefoonnummer dat bestaat uit het cijfer 14 plus het netnummer van de gemeente. Bijvoorbeeld 14 020 voor Amsterdam of 14 0172 voor Alphen aan den Rijn. Het 14+netnummer zorgt voor één telefonische ingang bij de gemeente. KING is in opdracht van VNG de beheerpartij voor het 14+netnummer. Het 14+netnummer draagt bij aan herkenbaarheid en vindbaarheid van het gemeentelijke telefonische kanaal en kcc's als nabije toegang tot de overheid. Inmiddels hebben bijna alle 390 gemeenten het nummer in gebruik genomen, en kunnen vrijwel alle Nederlanders hun gemeente bellen via het 14+netnummer. Het 14+netnummer als basis infrastructuur voor de telefonische bereikbaarheid van gemeenten (en de collectieve aanpak voor het beheer hiervan) sluit aan bij de doelstelling van de Digitale Agenda 2020 "Werken als één efficiënte overheid". KING is in opdracht van VNG de beheerpartij voor het 14+netnummer en verantwoordelijk voor (door-) ontwikkeling en beheer.

Activiteiten en resultaten 2015

2015 was het eerste jaar van de beheerfase van het 14+netnummer. In 2015 heeft KING het beheer van 14+netnummer ingericht conform het beheerscenario dat in november 2014 was goedgekeurd door de BALV. Hiermee is de continuïteit van 14+netnummer voor de gemeenten en de bijbehorende ondersteuning gewaarborgd. Het aantal calls in 2015 naar de 14+netnummers was ongeveer 12 miljoen. Dit was een toename van ongeveer 10% ten opzichte van de 11 miljoen calls in 2014. Een mogelijke verklaring hiervoor zijn de decentralisaties, die tot extra klantcontacten hebben geleid.

Het gebruik door burgers van deze telefonische ingang is dus in 2015 verder toegenomen ten opzichte van een jaar eerder, terwijl de klantcontactstrategie van gemeenten veelal gericht was op het digitale kanaal. Dit onderstreept nog eens het belang van 14+netnummer en de doorontwikkeling van telefonie bij gemeenten.

In 2015 heeft KING voor het 14+netnummer een Gebruikersraad opgericht. Bij gemeenten bleek er grote interesse te zijn om hier aan deel te nemen. Ongeveer 30 gemeenten hebben zich aangemeld. Met deze groep

is KING aan de slag gegaan om de dienstverlening van het 14+netnummer te verbeteren en de doorontwikkeling vorm te geven. Dit heeft al in het najaar geleid tot concrete resultaten, zoals een optimalisatie in de meldteksten, en het inrichten van een telefonische helpdeskfunctie voor het melden van storingen en het stellen van vragen. KING heeft met de Gebruikersraad de doorontwikkel thema's geïnventariseerd en geprioriteerd. Dit wordt in 2016 verder vormgegeven.

De doelstellingen ten aanzien van het beheer zijn behaald conform jaarplan: Beschikbaar houden van 14+netnummer als centrale, collectieve voorziening; Ondersteuning gemeenten bij kwaliteit van dienstverlening via het 14+netnummer; Ondersteuning bij operationaliseren (bekend maken van het 14+netnummer aan de inwoners) met Communicatietoolkit.

In het begin van het jaar lag de focus van het beheerteam vooral op de nieuwe beheerfase. De voor de doorontwikkeling benodigde gebruikersraad en leerkringen zijn pas in de loop van het jaar opgestart, wat resulteert in een langere doorlooptijd dan was voorzien. In 2016 wordt dit verder voortgezet. Het 14+netnummer beheer is in 2015 door KING vormgegeven conform het beheerscenario dat in 2014 door de BALV is geaccordeerd. Er zijn geen bijzondere aandachtspunten.

Financiële verantwoording

De realisatie € 983.587 ligt lager dan de uitname van € 1.312.397 miljoen(excl BTW). Dit komt omdat aanzienlijke besparingen zijn gerealiseerd op de kosten voor beheer, de pilots mbt doorontwikkeling en de onderdelen Contractmanagement, Communicatiemiddelen en Kwaliteitsmonitor. De onderuitnutting van de uitname wordt (deels) gereserveerd om een nieuwe aanbesteding te financieren wanneer het huidige contract afloopt.

Vooruitblik 2016

KING vervolgt in 2016 de in 2015 ingezette lijn ten aanzien van beheer en doorontwikkeling van het 14+netnummer, in opdracht van de VNG en samen met gemeenten.

7.

Expertisecentrum kinderopvang

Het Expertisecentrum richt zich op de kwaliteit van de handhaving van de wet Kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen (hoofdstuk 1 afdelingen 3, 4 en 5 en hoofdstuk 2 afdeling 2, 3 en 4 van Wko). Het Expertisecentrum stelt juridische kennis en ervaring beschikbaar en biedt gemeenten producten en diensten aan die zij zelf kunnen toepassen bij het uitvoeren van hun beleid. Het expertisecentrum kan dienen als vraagbaak en adviescentrum, bijvoorbeeld voor de inzet van handhavingsinstrumenten als boete, last onder bestuursdwang en exploitatieverbod. De meerwaarde zit in: meedenken, ondersteunen, extra juridische kennis inbrengen en afstemming in de processen tussen gemeente en GGD. Het Expertisecentrum is ook de gesprekspartner van landelijke partijen.

Activiteiten en resultaten 2015

Handhaving kinderopvang is voor veel gemeenten een heel kleine taak. Tevens is het onderdeel van een pakket waar erg veel personele wisselingen plaatsvinden. Daarnaast is de regelgeving zelf erg complex en specifiek en aan veel veranderingen onderhevig. Het is voor gemeenten erg lastig om alleen op eigen kracht de kennis op peil te houden.

Door meer dan 60 regio-overleggen kinderopvang bij te wonen, kunnen wij de gemeenten direct informeren over actualiteiten en op zaken/vragen die er regionaal spelen. Tegelijk zijn wij goed op de hoogte van wat er in het land speelt en kunnen wij dit meenemen in de landelijke overleggen met onder meer het ministerie SZW, GGD GHOR Nederland, Inspectie v/h Onderwijs, DUO, Belastingdienst/toeslagen. De gemeentelijke belangen worden hierdoor ook direct op landelijk niveau ingebracht en behartigd.

In 2015 is het Expertisecentrum door Bureau Berenschot geëvalueerd. Daaruit komt naar voren dat het Expertisecentrum in een grote behoefte voorziet en door gemeenten zeer goed gewaardeerd wordt.

Producten en diensten

- Opleidingen en trainingen (introductie, voor beginners en voor gevorderden);

- Oprichting en onderhoud van een 'Juristenpool' van experts voor advisering bij handhavingszaken en (lokale) ondersteuning bij grotere (bezwaar- en beroeps)procedures;
- Jurisprudentie ter beschikking stellen, duiden en toelichten;
- Helpdeskfunctie/FAQ's/netwerkforum.
- Handreikingen (voorbeelden en standaarden) ontwikkelen en ter beschikking stellen (bijvoorbeeld: handreiking bedrijfsvoering, afwegingsmodel handhavingsbeleid, best practices); afgestemd met DUO (combinatie van beleid en techniek)
- Ondersteuning regionale samenwerking;
- Organisatie van klankbordgroepen.
- Expert-inbreng bij beheer en doorontwikkeling Landelijk Register Kinderopvang (LRK) en Gemeenschappelijke InspectieRuimte Handhaven (GIR HH). Ook de inbreng bij de ontwikkeling en beoordeling van ondersteunende instrumenten als formulieren en instructies horen hierbij;
- Change Advisory Board en Uitvoeringsoverleg met ketenpartners (SZW, DUO, IvhO, GGDGHORN, Belastingdienst. Voorbereiding en aanwezigheid bij deze besluitvormende overleggen.

Belangenbehartiging

(Expert)inbreng bij diverse beleidsontwikkelingen en wijzigingsvoorstellen voor wet- en regelgeving, uitvoeringstoetsen, afstemmingsoverleg.

Naast deze werkzaamheden zijn er project-gefinancierde ondersteuningstrajecten:

- Het Nieuwe Toezicht: Per 2018 wordt de Wet Kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen gewijzigd. Zowel de kwaliteitseisen als de vormgeving van toezicht en handhaving worden tegen het licht gehouden. Doel is onder meer het toezicht op de kinderopvang op een hoogwaardig niveau te krijgen, met meer nadruk op de pedagogische kwaliteit en ruimte voor de ondernemers. Samen met GGD GHOR NL geeft het Expertisecentrum vorm aan het onderdeel 'toezicht en handhaving'. Dit wordt uitgevoerd binnen het project HNT 2. Ook wordt er een opleidingsprogramma voor zowel toezichthouders als gemeenteambtenaren opgesteld en uitgevoerd. Dit gebeurt vanuit het project HNT 3. Op die manier worden de gemeentelijke belangen reeds in de ontwerpfase behartigd.
- Ontwikkeling van een 'VVE-toolbox', die met name kleinere (niet G37) gemeenten in staat stelt snel en effectief VVE-beleid te bepalen en uit te voeren;
- *Project Kwaliteit Gastouderbureaus*; een samenwerkingsproject van Belastingdienst/toeslagen, GGDGHORN en VNG en SZW om fraude en andere malversaties in de Gastouderopvang gezamenlijk te bestrijden.

Financiële verantwoording

De totale kosten waren in 2015 lager dan begroot. In 2015 is de coördinator EC per april weggegaan. De vervanging bestond grotendeels uit een adviseur in plaats van een coördinator, waardoor de salarisbedragen lager uitvielen. Door dit vertrek heeft het EC ook tijdje onderbezet gedraaid waardoor minder taken uitgevoerd konden worden. Pas in het najaar was het EC weer op de huidige bezetting. Door diverse mutaties in de bezetting is de huidige bezetting echter lager dan de uitgangspositie in 2012. Er is dus onderbezetting. Daarnaast zijn de taken voor EC uitgebreid door diverse oorzaken. In 2016 wordt dan ook extra aandacht besteed aan de begroting en de bezetting.

Vooruitblik 2016

In 2016 zal het project Het Nieuwe Toezicht veel aandacht vergen. Een groot deel daarvan wordt uitgevoerd vanuit het project. Maar door de borging en de relatie met het reguliere werk van het Expertisecentrum zal ook vanuit het Expertisecentrum hieraan meegewerkt worden. Ook de Directe Financiering zal, omdat dit tevens ingrijpt in het proces van toezicht en handhaving, de nodige aandacht vragen.

Verder gaan wij, zeker gezien de positieve evaluatie in 2015, door op de ingeslagen weg.

8.

Doventolkvoorziening werkdomein en meeneembare voorzieningen

Gemeenten helpen mensen met een arbeidsbeperking om aan het werk te komen en te blijven. Vanwege de kleine doelgroep die gebruikmaakt van tolk- en meeneembare voorzieningen, besloten gemeenten in de ALV van 18 juni 2014 om deze voorzieningen landelijk uit te voeren.

Op verzoek van gemeenten organiseerde de VNG in 2015 de intermediaire doventolk en meeneembare voorzieningen in het kader van de Participatiewet. De VNG is namens haar leden verantwoordelijk voor deze landelijke regelingen.

De VNG heeft UWV gevraagd de dienstverlening uit te voeren, omdat het een kleine doelgroep betreft, de kosten per voorziening hoog kunnen zijn en de verdeling over gemeenten niet gelijkmatig. Bovendien heeft UWV vanuit haar verleden als uitvoerder van de Wajong werkregeling veel ervaring met het beoordelen van aanvragen voor doventolkvoorzieningen en meeneembare voorzieningen.

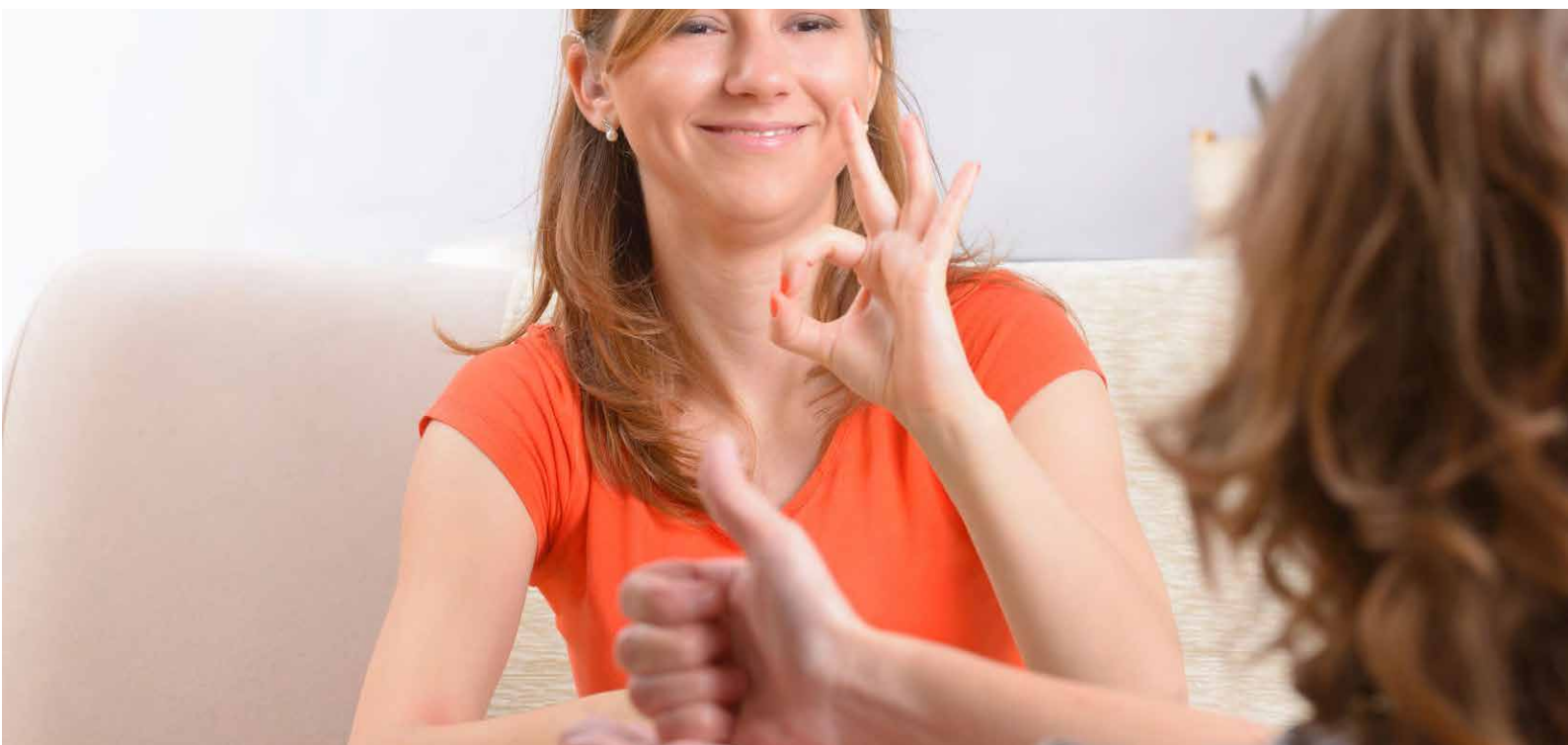
Activiteiten en resultaten 2015

Dit project betreft de activiteiten van UWV in opdracht van gemeenten voor het jaar 2015. Deze activiteiten zijn gekoppeld aan de doelgroep van de banenafpraak (Participatiewet). Na intensief overleg met UWV konden gemeenten op 24 april geïnformeerd worden over het werkproces en aanvraagprocedures.

Voor het aanvragen van de voorzieningen is een standaard werkproces ontwikkeld. UWV is verantwoordelijk voor de uitvoering van de tolkvoorzieningen en de beoordeling en uitvoering van de meeneembare voorzieningen. Onderverdeeld naar de soort voorziening voert UWV de volgende taken uit:

Tolkvoorzieningen

- a. De realisatie van een tolkvoorziening
- b. Het informeren van de klant over de inzet van de tolkvoorziening

c. Bestel- en facturatieproces voor en voorfinanciering van de tolkvoorziening
UWV heeft in totaal zes aanvragen van gemeenten in behandeling genomen en er vijf toegewezen.

Meeneembare voorzieningen

- a. Beoordeling van de noodzaak en toekenning van een meeneembare voorziening
- b. realiseren en verstrekken van de meeneembare voorziening aan de klant
- d. Bestel- en facturatieproces voor en financiering van de meeneembare voorziening

UWV heeft in totaal twee aanvragen van gemeenten in behandeling genomen en er één toegewezen.

De dienstverlening van UWV is kwalitatief op niveau. VNG heeft geen klachten ontvangen van gemeenten of burgers over het proces.

Financiële verantwoording

Naam onderdeel:	Begroting	Realisatie
Doventolkvoorziening werkdomein	100.000	16.289
Meeneembare voorzieningen	100.000	3.495

Er is een sterke onder-realiseringsgraad op zowel aantallen als budget. De in de tabel genoemde bedragen zijn prognoses. Eind 2015 zijn er nog geen facturen ontvangen en staat de realisatie in de financiële administratie op nul. De onderuitputting is gezien de strubbelingen rondom de invoering van de Participatiewet en vooral de banenafspraken niet vreemd. Pas na de vereenvoudiging van het werkproces banenafspraken en het besluit om het budget voor de indicatiestelling over te hevelen naar UWV (waardoor gemeenten niet meer hoeven te betalen voor de indicatie) is het aantal geïndiceerden gestegen. Daarmee is ook de doelgroep voor de doventolk en de meeneembare voorzieningen gegroeid.

Vooruitblik 2016

Eind 2015 is de overeenkomst met UWV verlengd voor het uitvoeren van de doventolkvoorziening en de meeneembare voorzieningen. De verwachting is dat nog enkele declaraties van tolken ingediend kunnen worden voor het jaar 2015.

Het kader van de algehele heroverweging van de centrale uitvoering door VNG zullen voor deze projecten nieuwe oplossingen gezocht worden. De besluitvorming hierover zal voor de zomer afgerond moeten worden. Met UWV worden nog afspraken gemaakt over de aanlevering van de rapportages in 2016.

9.

Doventolkvoorziening Leefdomein

De VNG is verantwoordelijk voor de uitvoering van de doventolkregeling leefdomein. Bij leefdomein moet gedacht worden bijvoorbeeld bezoek aan de huisarts, notaris, deelname cursus, deelname activiteiten, ziekenhuisbezoek, etc. Mensen die doof zijn en een tolk nodig hebben kunnen standaard maximaal 30 uur per jaar gebruik maken van een tolk. Mensen kunnen een beroep doen op meer uren als dat nodig is (hardheidsclausule). Landelijk zijn er ongeveer 5500 gebruikers in 2015 (niet alle mensen die doof zijn maken gebruik van een betaalde tolk). Het aantal tolken is ongeveer 550. Het gaat om de inzet van gebarentolken en schrijftolken.

Activiteiten en resultaten 2015

De doventolkregeling is in 2015 in opdracht van de VNG uitgevoerd door Menzis/MEZ Holding. Tolknet heeft de bemiddeling verzorgd tussen gebruiker en tolk (een deel van de bemiddeling verliep digitaal via Tolkmatch). Tolknet voerde in 2015 ook voorlichtingsactiviteiten uit. Menzis verzorgde de toegang/toewijzing en de facturering.

De doelstelling was om in 2015 de (ten opzichte van 2014 iets gewijzigde) regeling op dezelfde wijze uit te voeren als in 2014. Doel was om de overgang van AWBZ naar Wmo voor de gebruikers van de regeling met zo min mogelijk wijzigingen te laten verlopen. Dat is gelukt. Alleen in de randvoorwaarden/vergoedingen voor de tolken was een ander in de regeling aangescherpt. Op basis van groeicijfers over de afgelopen jaren werd gerekend met meeruitgaven tov van 2014. Uiteindelijk was de groei toch minder groot dan verwacht. In 2015 konden mensen die een tolk nodig hadden voor in het leefdomein (dus niet het onderwijs of werk domein), voldoende gebruik maken van de voorziening.

Financiële verantwoording

De prognose 2015 € 9.831.243,09 wijkt af van de begroting 2015 € 11.050.000,00 als gevolg van een lagere groei in de tolkkosten. De uitgaven hebben zowel betrekking op de uitvoeringskosten van Menzis en van Tolknet en op de vergoedingen aan de tolken. De realisatie is binnen de begroting gebleven. Eerder is in de

ALV 2014 bij het instemmen met het gevraagde bedrag voor de uitvoering in 2015 ingestemd met het kunnen inzetten van de onderuitnutting 2015 in het jaar 2016. De niet bestede middelen 2015 blijven beschikbaar voor 2016. Eind 2015 is een bedrag van € 10.440.195 gerealiseerd als voorschotbedragen.

Vooruitblik 2016

In 2016 voert Berengroep de doventolkregeling (inclusief bemiddeling) uit onder de productnaam 'Tolkcontact'. Deze partij is zorgvuldig gekozen op basis van een gevoerde aanbestedingsprocedure in 2015. De groei in het gebruik is moeilijk te prognosticeren, maar op basis van ervaringen in 2015 lijkt het budget voor 2016 toereikend. Op basis van kwartaalrapportages die de uitvoerder (Tolkcontact) levert kunnen uitvoering en uitgaven goed worden gemonitord. De uitvoering van de doventolkregeling maakt in 2016 onderdeel uit van de discussie over de toekomst van de landelijke voorzieningen welke de VNG uitvoert. Ondertussen vinden wel gesprekken plaats met de cliëntorganisaties en de beroepsvereniging van tolken over mogelijkheden tot aanpassen van de tolkregeling per 2017 (wat nodig kan zijn als de uitgaven in 2016 toch sneller stijgen dan verwacht). Tevens is er landelijk een onderzoek gestart (vanuit de ministeries) naar de mogelijkheden om tot één regeling en/of één uitvoerder voor de drie domeinen (leef, werk en onderwijs) te komen.

10.

RCF/Kenniscentrum Handhaving en Naleving (KCH&N)

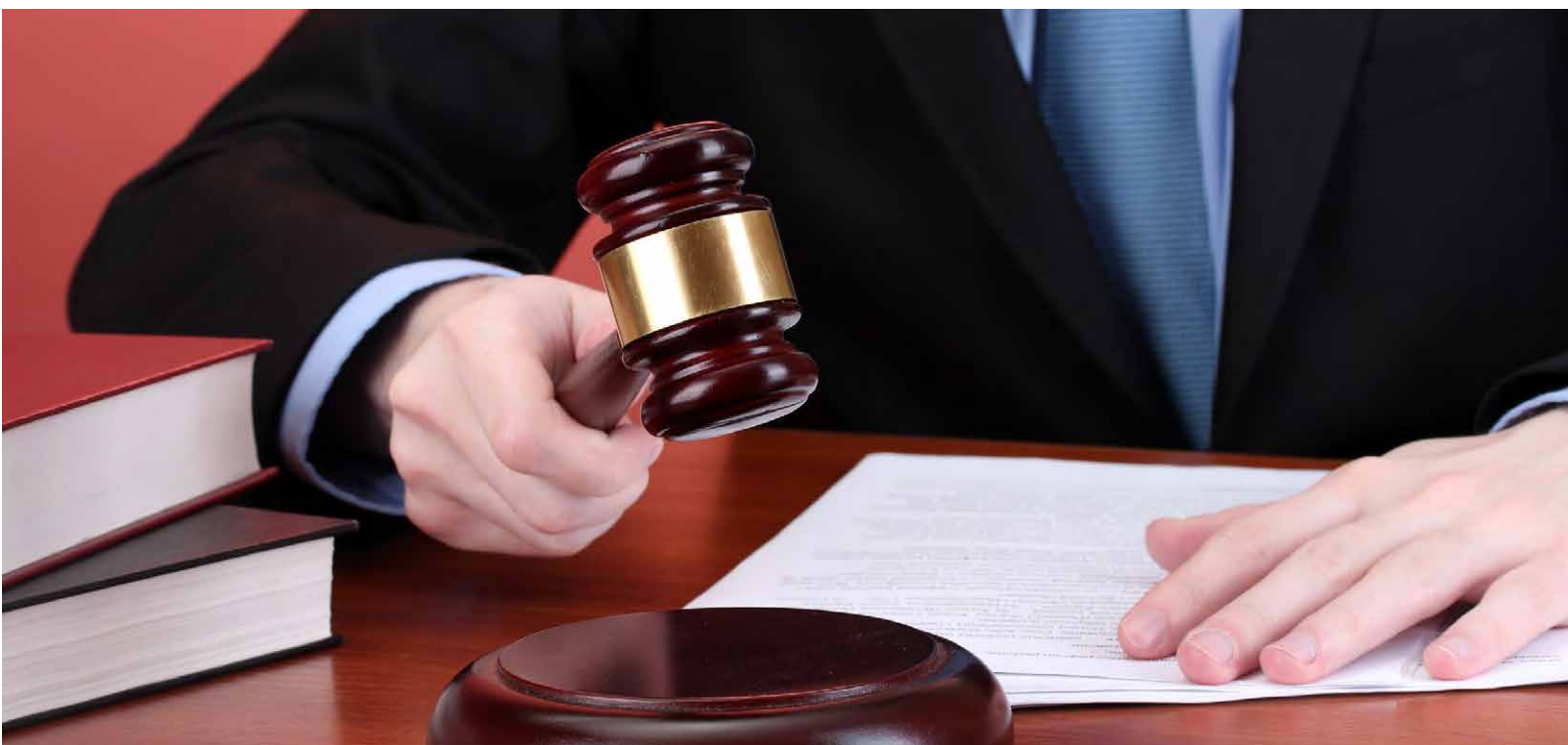
Het RCF Kenniscentrum Handhaving valt sinds januari 2015 onder de verantwoordelijkheid van de VNG. Om in staat te zijn een kwaliteitsslag te maken en de aangekondigde bezuinigingen op te vangen is in overleg met de negen gemeenten besloten dat een doorontwikkeling van het RCF noodzakelijk is. Het RCF vervult vanuit kennis en expertise op het terrein van handhaving sociale zekerheid een adviserende en ondersteunende rol richting gemeenten en ketenpartners. De uitbreiding van het RCF takenpakket door de jaren heen in combinatie met de keuze voor negen autonome teams heeft geleid tot grote onderlinge verschillen in aanpak, kwaliteit en waardering.

Het KCH&N is de voortzetting van de negen Regionale Coördinatiepunten Fraudebestrijding (RCF). Sinds 1 januari 2016 werkt het KC H&N – na het transitiejaar 2015 – als onderdeel van de VNG. De nieuwe positionering komt tegemoet aan de behoefte van gemeenten aan een stevig verankerd kenniscentrum met een sterke bestuurlijke verbinding.

Activiteiten en resultaten 2015

Het doel van de ondersteuning van RCF is gemeenten in staat stellen om kwalitatief hoogwaardig uitvoering te geven aan hun nalevings- en handhavingsbeleid. Om dit te realiseren zijn 4 kernactiviteiten vastgesteld.

1. Het actief ondersteunen van gemeenten bij hun activiteiten gericht op de naleving van wetgeving op het gebied van sociale zekerheid.
2. Verzamelen, veredelen en verspreiden van toegepaste kennis op het gebied van handhaving en naleving.
3. Voeden van wetgeving en beleidsontwikkeling door structurele terugkoppeling te geven over ervaren barrières en kansen in de praktijk.
4. Opdoen van kennis en ervaring met handhaving en naleving binnen de sociale (wijk)teams, zorg en jeugd en het actief verspreiden van deze kennis en ervaringen onder gemeenten.

Het RCF heeft in 2015 diverse gemeenten geadviseerd en ondersteund bij de implementatie van nieuwe wetgeving en wetswijzigingen, zoals de Participatiewet, de Fraudewet, de Wmo en de Jeugdwet. Bij steeds meer gemeenten komt het complete sociale domein samen in wijk- of buurtteams. Het vormgeven van handhaving in deze teams vraagt speciale aandacht.

Daarnaast heeft het RCF in 2015 – samen met gemeenten en andere partners – innovatieve werkwijzen en instrumenten ontwikkeld en heeft het kenniscentrum gemeenten bij de uitvoering ervan ondersteund. Voorbeelden hiervan zijn (de doorontwikkeling van) Informatie gestuurd Werken, gerichte themacontroles en de integratie van handhaving in de dienstverlening.

De activiteiten van het RCF/KC H&N worden centraal aangestuurd. Het werkterrein is verdeeld over 4 regio's: Noord-Oost, Noord-West, Midden en Zuid.

Financiële verantwoording

De uitname bedroeg € 4,2 miljoen en de realisatie in 2015 is gelijk aan € 2,927 miljoen.

De betreffende middelen zijn door SZW ter beschikking gesteld voor activiteiten op het terrein van handhaving en nalevingsbevordering. De middelen ten gevolge van de onderuitputting kunnen alleen daarvoor worden ingezet. De onderuitputting volgt met name uit de al twee jaar lopende transitie van een regionaal gespreide organisatie naar een centraal georganiseerd kenniscentrum, verbonden met de VNG. De daarmee gepaard gaande personele wisselingen leidden tot tijdelijke onderbezetting die nopen tot een inhaalslag in 2016 en tot in dienst nemen van tijdelijk pay roll medewerkers met hogere kosten (opslag). De inhaalslag heeft betrekking op ontwikkelactiviteiten, extra projecten en voorbereiding van het personeel op de bredere adviestaak (van Participatiewet, naar verbreding over gehele zorgdomein).

Vooruitblik 2016

De activiteiten voor 2016 zijn onderverdeeld in 3 programmalijnen. Dit zijn:

- 1 Multidisciplinaire projecten (LSI interventieprojecten en flexibele interventies)
- 2 Producten en diensten handhaving sociale zekerheid
- 3 Verbreding sociaal domein

Het doel van de ondersteuning is gemeenten in staat stellen om kwalitatief hoogwaardig uitvoering te geven aan hun nalevings- en handhavingsbeleid. Ook in 2016 zullen activiteiten worden vormgegeven langs de vier kernactiviteiten die hierboven zijn genoemd.

11.

Hulp slachtoffers huiselijk geweld, eengerelateerd geweld, loverboys/ jeugdprostitutie of mensenhandel.

Voor de hulp aan slachtoffers van huiselijk geweld, eengerelateerd geweld, loverboys/jeugdprostitutie of mensenhandel van 18 jaar en ouder is een uitname uit het gemeentefonds gedaan (decentralisatie uitkering Vrouwenopvang); op basis van het ALV besluit van juni 2014. Er zijn twee instellingen die deze vorm van hulp bieden, te weten Fier! En Kompaan en De Bocht. Met hen beiden is een overeenkomst afgesloten.

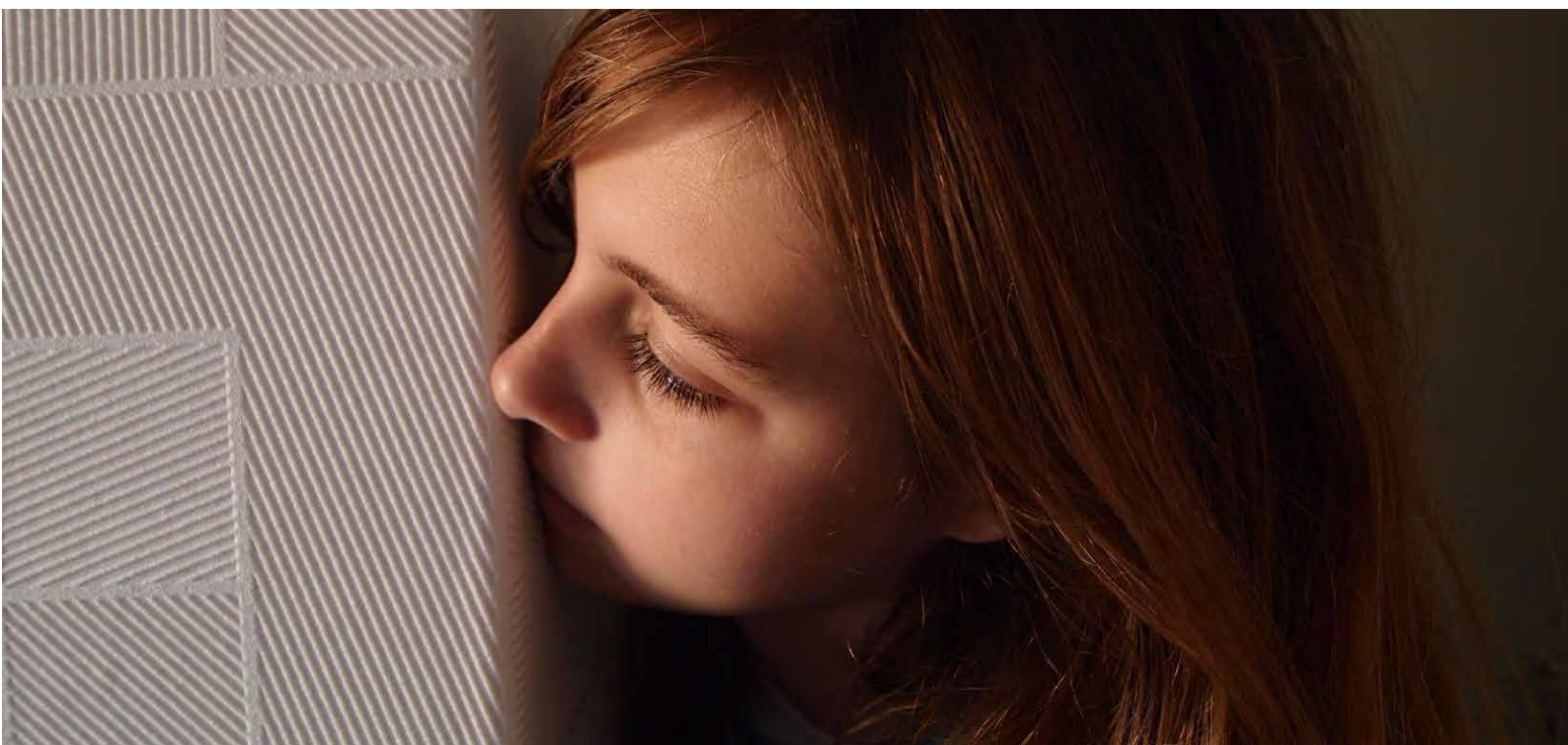
Activiteiten en resultaten 2015

Fier! en Kompaan en de Bocht hebben het gehele kalenderjaar 2015 bovengenoemde hulp verleend aan vrouwen van 18 jaar en ouder. Hulp aan slachtoffers van huiselijk geweld, eengerelateerd geweld, loverboys/ jeugdprostitutie of mensenhandel. In hoeverre doelen bereikt zijn zal blijken uit het cliëntervaringsonderzoek dat Fier! en Kompaan en de Bocht uitvoeren. Zij sturen de VNG de uitkomsten van dit onderzoek. Fier! en Kompaan en De Bocht hebben gedaan wat we contractueel hebben vastgelegd.

Financiële verantwoording

Naam onderdeel:	Begroting	Realisatie
Fier!	2.255.820,-	2.255.820,-
Kompaan en De Bocht	1.743.561,-	1.743.561,-

De bedragen zijn conform begroot gefactureerd. In de prognose geeft Fier! aan te maken te hebben met een kleine overbesteding. In de overeenkomst die de VNG met Fier! heeft afgesloten is ten aanzien van overbesteding opgenomen dat dit uitdrukkelijk voor rekening komt van Fier! Kompaan en De Bocht geeft als prognose aan dat zij een behoorlijke onderbesteding verwachten. Ten aanzien van onderbesteding is opgenomen in de

overeenkomst dat dit meegenomen kan worden naar het volgende jaar, indien dat jaar deel uitmaakt van de overeenkomst. Dat is het geval. Echter, het is de vraag of Kompaan en De Bocht de middelen echt nodig heeft. We bespreken dit in het tweede kwartaal; als de middelen overbodig zijn, worden deze terugbetaald aan de VNG. .

Vooruitblik 2016

Ook in 2016 bieden beide aanbieders de hulp zoals bovengenoemd, waarbij Fier! de hulp tevens zal gaan aanbieden aan jongens en mannen van 18 jaar en ouder die slachtoffer zijn van bovengenoemde problematiek.

12.

Landelijk Knooppunt Huwelijksdwang en Achterlating (LKHA)

Het Landelijke Knooppunt Huwelijksdwang en Achterlating (LKHA) is de linking pin tussen organisaties in het buitenland, het Ministerie van Buitenlandse Zaken en de Nederlandse gemeenten die verantwoordelijk zijn voor de opvang van en hulpverlening aan slachtoffers van geweld in huiselijke kring. Het LKHA is het kennis- en expertisecentrum voor professionals en hulpverlening en heeft een kennis- en een casuïstiekfunctie. Het LKHA adviseert en ondersteunt professionals bij de aanpak van huwelijksdwang en achterlating en voert regie in complexe casuïstiek. Een belangrijk voorbeeld daarvan is als een slachtoffer zich in het buitenland bevindt en met behulp van een ambassade wordt gerepatrieerd.

Activiteiten en realisatie 2015

Het LKHA is volgens planning op 1 januari 2015 van start gegaan. Het eerste jaar is succesvol afgerond. Er is gestart met advisering/informatieverstrekking en deskundigheidsbevordering. Met Movisie wordt samengewerkt bij de invulling van de kennisfunctie. Zo is gestart met het gezamenlijk organiseren van regiobijeenkomsten voor veilig thuis, hulpverlening, sociale wijkteams en zelforganisaties. Aan het begin van de zomer is gestart met de uitvoering van casuïstiek. De casuïstiek is met goed gevolg afgerond. Het ministerie van Buitenlandse Zaken heeft hierbij aangegeven dat door de inzet van het LKHA slachtoffers sneller naar Nederland zijn teruggekeerd. Er zijn afspraken gemaakt met de centrumgemeenten voor vrouwenopvang en Veilig Thuis dat het LKHA regie voert als slachtoffers in het buitenland zijn.

Er zijn er een aantal knelpunten geconstateerd in de casuïstiek rond de toegankelijkheid van de vrouwenopvang/noodbedden in Nederland. Achterlating wordt niet overal gezien als een ernstige vorm van huiselijk geweld die plaatsing in de vrouwenopvang rechtvaardigt, ook wanneer onvoldoende kan worden aangetoond dat er sprake is van een dreigende situatie. Ook is er niet altijd een noodbed beschikbaar. Een ander knelpunt is het snel beschikbaar kunnen stellen van financiële middelen voor paspoort en ticket (en andere

kosten bv rond opvang in buitenland) voor slachtoffers die dit niet zelf kunnen betalen. Het LKHA heeft hier geen budget voor.

In het plan van aanpak is uitgegaan van een kwartiermakersfunctie voor een periode van 6 maanden met een looptijd tot maart 2015. Inmiddels is er voor gekozen de kwartiermakersfunctie te verlengen en met ingang van 2016 om te zetten in een functie voor een ketenmanager die werkt vanuit Veilig Thuis Haaglanden. Voor realisatie en uitvoering van het programma van eisen is meer blijvende inzet nodig.

Kennisfunctie:

Inventarisatie kennisbehoefte door:

- Informatiebijeenkomsten: totaal 15 (Veilig Thuis, politie, pilot Roma, OvJ Huiselijk Geweld, leerplicht, regio-bijeenkomst 1, landelijke bijeenkomsten/congres: 2.
- Brochure Wat zegt de wet? Informatie over juridisch kader aanpak huwelijksdwang.
- Website: verdere ontwikkeling website, agenda en nieuwberichten.

Casuïstiek

Nadat het samenwerkingsconvenant en privacyreglement door samenwerkingspartners is ondertekend is gestart met uitvoering van de casuïstiek.

Casuïstiek	2015
Gedwongen achterlating	23
Huwelijksdwang	01
Totaal	24

Stand van zaken	2015
Terug naar UK (LKHA betrokken)	02
Terug met ondersteuning LKHA	16
Wil niet terug	02
Is zelf naar NL gereisd	01
Open	02
Afgerond huwelijksdwang	01
Totaal	24

Adviestrajecten

Adviezen	2015
Preventie achterlating	16
Preventie huwelijksdwang	01
Huwelijksdwang	19
Informeel huwelijk	01
Huwelijk 18-	02
Uithuwelijking	02
Juridisch advies	07
Diverse advisering	03
Totaal	51

Informatieverzoeken

Informatievragen	23
------------------	----

- Versterking ontwikkelingsfunctie Veilig Thuis
Realisatie onder meer door:
 - Informatie over huwelijksdwang en achterlating op website

- Brochure met informatie over juridische instrumenten in de aanpak van huwelijksdwang en achterlating.
- Vraagbaak
Ontvangen informatieverzoeken: 23
Uitgevoerde adviestrajecten: 51
- Deskundigheidsbevordering professionals
15 Informatiebijeenkomsten over huwelijksdwang en achterlating
1 regionale bijeenkomst huwelijksdwang
Landelijke startbijeenkomst campagne trouwen tegen je wil
Landelijk congres huwelijksdwang ism GGD Haaglanden, Movisie, ministerie SZW.
- Geen slachtoffer tussen wal en schip
In 2015 waren twee slachtoffers niet herleidbaar naar een gemeente van herkomst. Het LKHA heeft deze casussen uitgevoerd in samenwerking met de Haagse keten eengerelateerd geweld. Slachtoffers zijn opgevangen in de opvang van Den Haag.

Wanneer een slachtoffer aankomt in Nederland en er niemand uit de lokale keten van de gemeente van herkomst aanwezig is wordt het slachtoffer in opdracht van het LKHA opgehaald en naar de opvang gebracht.
- Aanspreekpunt ministerie Buitenlandse Zaken
In 23 casussen verbleef het slachtoffer in het buitenland (zie hierboven) en werkte het LKHA nauw samen met het ministerie van Buitenlandse Zaken.
In samenwerking met ministerie van Buitenlandse Zaken heet LKHA de Nederlandse aanpak gepresenteerd bij de International Partnership Board Forced Marriage Unit.
- Basisfuncties kennis en casus
Zie overzicht activiteiten 3.2.

Financiële verantwoording

Naam onderdeel:	Begroting	Realisatie
Knooppunt	€ 250.000	€ 250.000
Personeelskosten	€ 170.000	€ 278.346
Juridische kennis	€ 20.000	€ 45.670
Kennisfunctie	€ 30.000	€ 8.590
Organisatie	€ 20.000	€ 13.448
Onvoorzien	€ 10.000	€ 1.357

De uitname bedroeg € 250.000. Die zijn conform begroot gefactureerd en betaald, zijnde de kosten voor het onderdeel Knooppunt. De overige posten komen niet ten laste van de uitname uit het Gemeentefonds.

In totaal voor het gehele project is er € 97.412,00 meer uitgegeven dan begroot. De gemeente Den Haag heeft deze meerkosten voor haar rekening genomen. De overschrijding van de begroting wordt met name veroorzaakt door het besluit de kwartiermaker gedurende heel 2015 in te zetten en deze functie met ingang van 2016 om te zetten naar een ketenmanager die werkt vanuit Veilig Thuis Haaglanden. Voor de realisatie en uitvoering van het programma van eisen is meer blijvende inzet nodig. De middelen die beschikbaar zijn voor het LKHA voorzien hier echter niet in.

Daarnaast zijn de kosten voor juridische expertise hoger, onder meer door opstellen van een convenant en privacyreglement en het toegankelijk maken van de benodigde expertise tbv de casuïstiekfunctie en website. Een deel van deze kosten kan in feite toegerekend worden naar de begrote kosten voor de kennisfunctie en onvoorzien.

De verwachting is dat in 2016 meer inzet nodig is voor advisering en casuïstiek onder meer door toenemende bekendheid van het LKHA.

Vooruitblik 2016

- Uitvoering LKHA op basis van het programma van eisen.
- Blijvend aandachtspunt is positionering en bekendheid van het LKHA als kennis en expertisecentrum voor huwelijksdwang en achterlating: makkelijk vindbaar, bereikbaar en benaderbaar.
- Kennisfunctie
 - In samenwerking met Movisie opstellen van de do's en dont's in de aanpak van huwelijksdwang en achterlating.
 - Informatiebijeenkomsten: actieve benadering van Veiligheidshuizen, startbijeenkomst campagne vrouwen tegen je wil
 - In samenwerking met Movisie realiseren van 1 tot 2 regiobijeenkomsten voor Veilig Thuis, veiligheidshuizen, hulpverlening, sociale wijkteams en zelforganisaties
- Casuïstiek
 - Aanpakken van knelpunten in de casuïstiek. Belangrijk aandachtspunt is de achterlating van minderjarigen, preventie van achterlating van met name minderjarigen en de kwetsbare positie van vreemdelingen met recht op verblijf in Nederland.
 - Verbeterslag bereikbaarheid buiten kantoor tijden door samenwerking met LEC EGG, vrouwenopvang stichting Perspektief en crisisteam jeugdbescherming West.

13.

Telefonisch of elektronisch advies Sensor

Het betreft hier een overeenkomst tussen de VNG en de Stichting Sensor voor de jaren 2015 en 2016 voor de uitvoering van de 24 uren bereikbare anonieme hulp op afstand. In 2015 heeft Sensor zich gehouden aan de bepalingen van de overeenkomst. Er zijn geen afwijkingen geweest.

Activiteiten en resultaten 2015

Sensor is dag en nacht, het hele jaar door, bereikbaar voor mensen die behoefte hebben aan een vertrouwelijk gesprek of informatie. Per mail, alle dagen van de week per chat en 24/7 per telefoon. Ruim 900 vrijwilligers krijgen daarvoor training en begeleiding door deskundige beroepskrachten.

Realisatie doelen/doelstellingen:

- 250.168 gesprekken door 900 vrijwilligers.
- Aantal gesprekken via chat en mail gestegen met 49%.

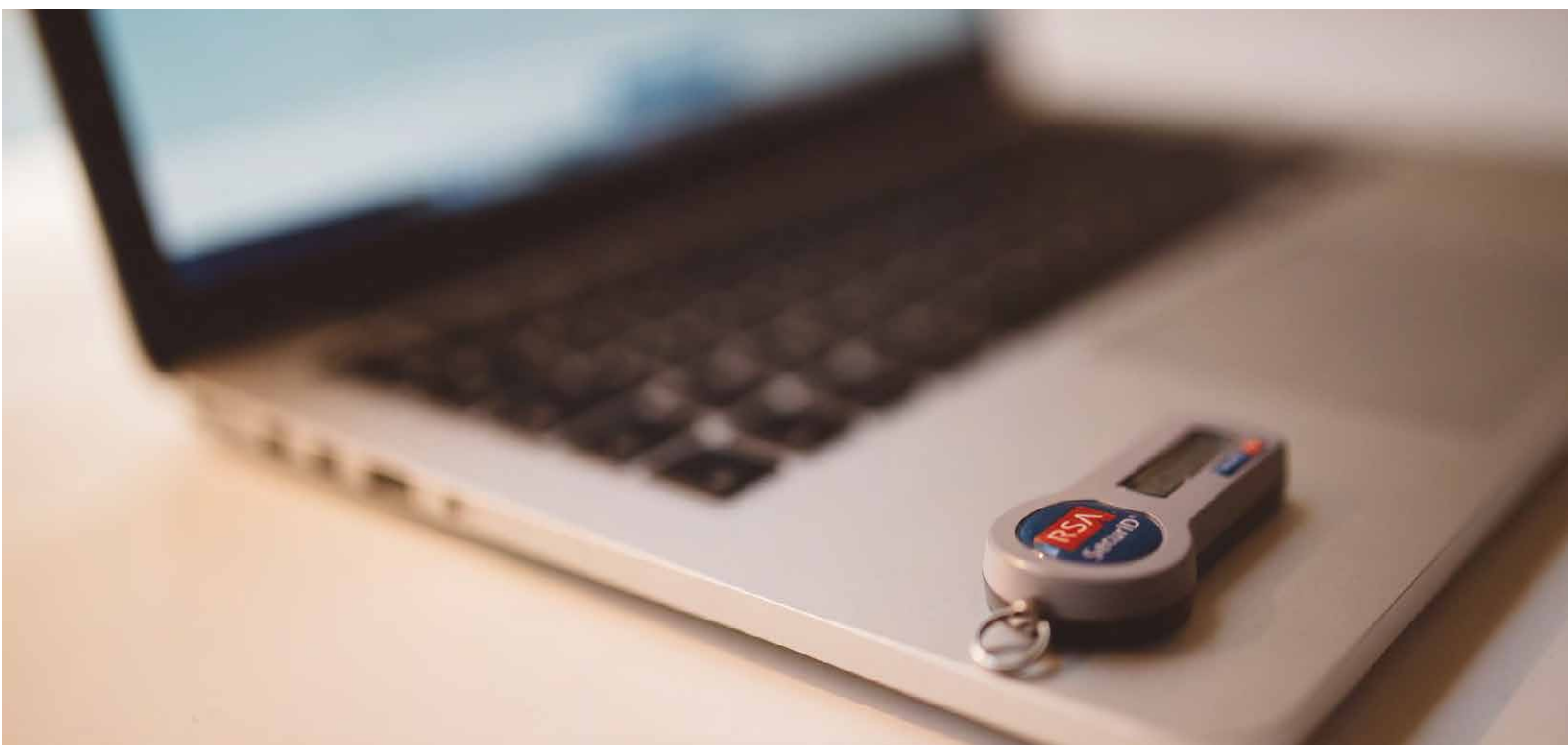
Eenzaamheid met 28% het meest besproken onderwerp.

Financiële verantwoording

De Stichting Sensor ontvangt voorafgaand aan ieder kwartaal een deel van het afgesproken jaarbudget. Het betreft een budgetsubsidie. Dat wil zeggen dat het maximaal beschikbare budget wordt toegekend aan Sensor. Binnen dat budget moet Sensor de kosten van de uitvoering dekken. Daarmee is begroot en gerealiseerd budget aan elkaar gelijk, n.l. € 4,2 miljoen.

Vooruitblik 2016

De overeenkomst loopt door in 2016. In 2016 zal aan de ALV een voorstel moeten worden voorgelegd om de inkoop van de dienstverlening door de VNG bij Sensor na 2016 al dan niet voort te zetten. Deze keuze wordt momenteel voorbereid in het kader van een heroriëntatie op alle vormen van collectieve inkoop door de VNG.

14.

Vertrouwenswerk jeugd (AKJ)

Gemeenten zijn verplicht onafhankelijk vertrouwenswerk in te richten op grond van de Jeugdwet. De VNG heeft namens alle gemeenten, na instemming van de ALV, een contract gesloten met het AKJ (en Zorgbelangen als onderaannemers) om deze functie landelijk te financieren middels een uitname uit het gemeentefonds. Het contract is voor de duur van twee jaar; het eindigt daarmee op 31 december 2016.

Activiteiten en resultaten 2015

Het AKJ dient te borgen dat het voor de gemeenten duidelijk is wie hun aanspreekpunt is bij het AKJ. Op dit punt is nog volop sprake van ontwikkeling. De rol van de onafhankelijke vertrouwenspersoon op grond van de Jeugdwet is nog niet bij alle gemeenten voldoende bekend. Vertrouwenspersonen van zowel AKJ als Zorgbelang werken in regio's en proberen in die regio's zoveel mogelijk voorlichting te geven over vertrouwenswerk aan de jeugd- en wijkteams van de individuele gemeenten binnen die regio.

In 2015 is een behoeftenonderzoek uitgevoerd met als belangrijkste doel: informatie verzamelen over de (toekomstige) wensen en verwachtingen van de gemeenten in het kader van onafhankelijk vertrouwenswerk met als bijzonder aandachtspunt het bijdragen aan de verbetering van de kwaliteit van jeugdhulp.

In het afgelopen jaar hebben medewerkers van het AKJ en de Zorgbelangorganisaties in alle regio's het zorglandschap in kaart gebracht. De wijze van rapporteren aan gemeenten en regio's is fors doorontwikkeld in 2015. Dat betekent dat in 2016 regio's twee maal per jaar een eigen rapportage gaan ontvangen.

Financiële verantwoording

Aan het AKJ is op basis van voorschotnota's het volledig begrote bedrag van € 7,5 miljoen uitbetaald. Dit is conform hetgeen opgenomen is in de overeenkomst. De ontvangen realisatie cijfers tot en met het derde kwartaal zien er als volgt uit:

Naam onderdeel:	Begroting	Realisatie t/m Q3 2015
Personeelskosten	6.913.805	4.560.960
Huisvestingskosten	194.710	162.516
Organisatiekosten	451.900	258.576

De daadwerkelijke realisatie zal moeten blijken uit de jaarrekening die de VNG eind mei 2016 ontvangt. Bovenstaande is gebaseerd op de kennis d.d. februari 2016. De exploitatie van het vertrouwenswerk kan worden uitgevoerd binnen de bestaande financiering. De onderbesteding na afloop van het derde kwartaal is vooral toe te rekenen aan de omstandigheid dat pas in februari de werving van nieuwe vertrouwenspersonen is afgerond. Er is enige vacatureruimte gelaten omdat tot september nog niet goed in te schatten was hoe omvangrijk de nieuwe LVB-doelgroep was en hoe de voorlichting aan alle lokale jeugd- en wijkteams georganiseerd kon worden. Dat wordt in het vierde kwartaal ingelopen door de extra inzet van vertrouwenspersonen.

Vooruitblik 2016

Voortzetting van de huidige taak waarbij extra wordt ingezet op de relatie met gemeenten.

15.

Landelijke coördinatie sociaal domein

Het team landelijke coördinatie sociaal domein beheert de landelijke raamcontracten die de VNG namens gemeenten heeft afgesloten op grond van de Jeugdwet en de Wmo. Tevens beheren zij de contracten en relaties met alle uitnames op het terrein van het sociaal domein. De duur van de raamcontracten loopt tot en met 31 december 2017.

Activiteiten en resultaten 2015

De VNG beheert de landelijke raamcontracten voor de Jeugdwet en de Wmo via de zogenaamde Landelijke Coördinatie Sociaal Domein (zie voor een overzicht van contactspartijen www.vng.nl/landelijkecoördinatie) en heeft daarvoor een vraagbaakfunctie voor de gecontracteerde aanbieders en voor gemeenten ingericht. Het gaat om de zeer specialistische jeugdhulp en om specialistische begeleiding van zintuiglijk gehandicapten in het kader van de Wmo. Vier keer per jaar ontvangt de VNG beleidsinformatie van elke aanbieder, die wordt op verzoek verstrekt aan specifieke regio's. De beleidsinformatie is de basis voor een ontwikkelgesprek dat twee keer per jaar per aanbieder plaatsvindt. Daarin bespreken we met aanbieders in welke mate ze bijdragen aan de afgesproken transformatie. Dagelijks ontvangen we op het daarvoor apart aangemaakte e-mailadres zo'n vijftien vragen van zowel aanbieders als gemeenten met signalen, knelpunten of vragen. Zo'n drie a vier keer per jaar verzendt de Landelijke Coördinatie Sociaal Domein een nieuwsbrief aan gemeenten, met nieuws over de raamcontracten, administratieve issues en dergelijke.

Financiële verantwoording

De uitname bedraagt 250.000,- (incl BTW). Kosten zijn met name personeelskosten en advieskosten van externen.

Vooruitblik 2016

- Het team is voornemens de huidige taak in 2016 voort te zetten.
- Ook wordt het stuk voorbereid voor de ALV voor vervolg raamcontracten na 2017.

16.

Stichting Opvoeden.nl

De stichting opvoeden.nl is een onafhankelijke partij die beschikbare wetenschappelijke kennis en ervaring uit de praktijk verbindt. De stichting Opvoeden.nl zorgt ervoor dat betrouwbare opvoedinformatie snel te vinden is via landelijke websites. Ook wordt opvoedinformatie beschikbaar gesteld aan gemeenten en andere organisaties. De VNG heeft namens alle gemeenten, na instemming van de ALV, een contract gesloten met stichting Opvoeden.nl om deze functie landelijk te financieren middels een uitname uit het gemeentefonds. Dit contract is voor de duur van vier jaar; het eindigt daarmee op 31 december 2016.

Activiteiten en resultaten 2015

Alle gemeenten zijn aangesloten op de content van de stichting Opvoeden.nl. Vanuit Opvoeden.nl wordt doorgeleid naar het lokale aanbod van jeugdhulp. Inmiddels doen 70 gemeenten dit zelf via de beheerportal. In 2015 begon stichting Opvoeden.nl met structurele ouderparticipatie via gemeenten. Ook is in dit jaar de inhoud en kennisinfrastructuur uitgebreid.

Financiële verantwoording

De VNG heeft aan de Stichting Opvoeden.nl het totale begrote bedrag van € 700.000 conform afspraak betaald.

Naam onderdeel:	Begroting	Realisatie
Personeelskosten	498.500	508.602
Materiele kosten	258.500	239.342

De daadwerkelijke realisatie zal moeten blijken uit de jaarrekening die de VNG eind mei 2016 ontvangt. Bovenstaande is gebaseerd op de kennis d.d. februari 2016. Naast de 700.000 die de stichting Opvoeden.nl van de VNG ontvangt, ontvangt zij nog externe middelen ter grootte van € 61.150,-. Stichting Opvoeden.nl houdt naar verwachting in 2015 € 13.206,- over; die wil zij meenemen in haar begroting 2016. Dat moet nog worden voorgelegd aan de VNG, samen met de definitieve eindverantwoording.

Vooruitblik 2016

- Doel is om de informatie nog beter te laten aansluiten op de vraag van de doelgroepen en in te spelen op actuele ontwikkelingen. Gedacht wordt aan thema's als kindermishandeling, mediaopvoeding (cyberpestten, grooming), radicalisering, e.d.
- De vraag is op welke manier **de meest actuele** wetenschappelijke inzichten omgezet kunnen worden naar de meest betrouwbare informatie voor ouders. Enerzijds wordt ingezet op een aanvulling op bestaande processen voor professionals, zoals bijvoorbeeld het proces aanpassing richtlijnen JGZ, gefinancierd vanuit ZONMW.
- Anderzijds willen we toewerken naar een verbreding van de wetenschappelijke kennis door het betrekken van universiteiten en hogescholen. Doel is te komen tot een vorm van Academische Werkplaats, met een wetenschappelijke kennisinfrastructuur waarin de vraag van en de toepasbaarheid voor ouders en jeugd het uitgangspunt is.
- Specifiek: voor bepaalde doelgroepen zoals ouders met een licht verstandelijke beperking (LVB) en laaggeletterden: de gevalideerde teksten omzetten in beeldverhalen/luisterboeken en visuele voorlichting, ondersteund door ingesproken tekst.
- Doelgroepen connectie: feedback van ouders, jongeren en kinderen op de contentbronnen.

17.

Kindertelefoon

De Jeugdwet stelt dat gemeenten de functie van de kindertelefoon in stand moeten houden. De VNG heeft namens alle gemeenten, na instemming van de ALV, een contract gesloten met stichting De Kindertelefoon om deze functie landelijk te financieren middels een uitname uit het gemeentefonds. Het contract heeft een duur van vier jaar; het eindigt daarmee op 31 december 2016.

Activiteiten en resultaten 2015

Het eerste gedeelte van 2015 stond vanwege de transitie in het teken van het versterken en inrichten van de nieuwe organisatie: Stichting De Kindertelefoon. Dit is een veelomvattend proces, waarin naast praktische zaken als huisvesting, ICT, personeelsopbouw en interne overleg- en organisatiestructuren, ook sprake is van samen één 'De Kindertelefoon' worden.

De 'oude' organisatie bestond uit 18 vestigingen. De nieuwe uit zeven plus een landelijk bureau. Dit proces, inclusief het ontwerpen en inregelen van een nieuwe structuur, heeft in het eerste halfjaar de nodige tijd en energie gevraagd van alle betrokken medewerkers.

- De website heeft een groot aantal bezoekers en gebruikers: van januari t/m juni 2015 telden we in totaal 2.244.843 pageviews door 453.319 unieke gebruikers. Ruim de helft van de pageviews was voor rekening van het Forum. Het websitebezoek in de eerste helft van 2015 is vergelijkbaar met het bezoek in de eerste helft van 2014. In februari 2015 werd de mobiele versie van de site gerealiseerd. Sinds de introductie van de mobiele site bezoekt ca. 68% van kinderen/jongeren de site via de mobiele versie.
- In de 1e helft van 2015 zijn ruim 2550 gesprekken gevoerd door peers, de jonge vrijwilligers binnen De Kindertelefoon. De gespreksonderwerpen zijn vergelijkbaar met die in de andere gesprekken, met iets meer nadruk op emotionele problemen. Peer 2 peer-communicatie is in de 1e helft van 2015 aangeboden als pilot. Deze pilot is gestart in 2012. In de loop van 2015 wordt besloten of dit kanaal wordt opgenomen in de reguliere dienstverlening van De Kindertelefoon.
- Uit analyse blijkt dat het aantal pogingen dat wordt gedaan om De Kindertelefoon voor een gesprek te bereiken, vele malen groter is dan het aantal contacten dat daadwerkelijk wordt gerealiseerd. Om aan de grote

vraag van kinderen en jongeren tegemoet te komen, is in 2014 besloten om een pilot uit te voeren met betrekking tot verruiming van de openingstijden, te beginnen met een beperkt aantal lijnen van 11 tot 14 uur.

- In de 1e helft van 2015 is duidelijk zichtbaar dat deze verruiming voorziet in een behoefte. In totaal zijn 8429 gesprekken geregistreerd tussen 11 en 14 uur terwijl het aantal beschikbare lijnen in dat tijdvenster aanzienlijk lager is dan in de dienstverlening tussen 14 en 20 uur. De onderwerpen waar kinderen contact over zoeken zijn vergelijkbaar met die in de andere tijdvensters.
- De pilot loopt ook na 30 juni 2015 door en zal nader worden geanalyseerd op inhoud.
- De Kindertelefoon verzorgt ook gastlessen op scholen. In de eerste helft van 2015 werden 142 klassen bezocht.
- De Kindertelefoon kan met uitdrukkelijke toestemming van een kind doorverwijzen naar Veilig Thuis. In de 1e helft van 2015 is in 632 contactmomenten een Actieve Verwijzing aangeboden aan een jongere. Dit heeft geleid tot 133 meldingen aan de locatiemanager van De Kindertelefoon en 26 daadwerkelijke 'warme' overdrachten aan Veilig Thuis.
- Tegen het eind van het 1e halfjaar van 2015 is ook een verwijsmogelijkheid naar het AKJ (Stichting Advies/Klachtenbureau Jeugdzorg) ontwikkeld, dat kan worden aangeboden als een kind of jongere aangeeft te zijn 'vastgelopen' in bestaande hulpverlening.

Financiële verantwoording

De VNG heeft aan de Stichting de Kindertelefoon in 2015, conform overeengekomen, het totale begrote bedrag van € 4,128 miljoen betaald.

Aan het eind van het eerste halfjaar 2015 was nog sprake van onderbesteding. Dit is het rechtstreekse gevolg van de tijd die nodig was om de organisatie in te richten en openstaande vacatures in te vullen. Een aantal uitvoeringsactiviteiten startte daardoor later in het jaar. De vervulling van vacatures neemt het gehele jaar 2015 in beslag. Daarnaast worden bepaalde operationele kosten pas gemaakt, c.q. gefactureerd in de tweede helft van 2015.

De exploitatie van De Kindertelefoon kan worden uitgevoerd binnen de bestaande financiering. Op basis van de bekende en te verwachten kosten in de tweede helft van 2015 verwachten we toereikende financiering met een te verwachten positief resultaat van circa 350.000 tot 450.000 euro. De daadwerkelijke realisatie blijkt uit de jaarrekening die de VNG eind mei 2016 ontvangt.

Vooruitblik 2016

De Kindertelefoon wordt in 2016 voortgezet. De aandachtspunten voor 2016 zijn:

- Voortzetting en borging van de inrichting van de nieuwe organisatie, onder andere door middel van periodieke landelijke bijeenkomsten van de zeven teams en het Landelijk Bureau voor verdere versterking van de organisatie, beleidsvorming en dienstverlening.
- De in 2015 gestarte aanpak om de uniformering van het primaire proces (de dienstverlening aan kinderen en jongeren) wordt in 2016 voortgezet middels het project: kwaliteit van werken. In dit project worden alle trainingen, deskundigheidsprogramma's en materialen geëvalueerd en geactualiseerd. Dit project omvat zowel de deskundigheid van de medewerkers als de deskundigheid van de vrijwilligers in de uitvoering voor alle kanalen die De Kindertelefoon inzet voor de dienstverlening.
- Om meer kinderen en jongeren efficiënter en effectiever te kunnen helpen worden de websites, alle online applicaties en de registratietools geëvalueerd, geactualiseerd en vernieuwd, om meer sluitende samenhang te realiseren. Deze optimalisatie is noodzakelijk om de dienstverlening toekomstbestendig te maken. De omvang van dit project is wel afhankelijk van voldoende aanvullende projectfinanciering.
- In 2016 wordt het systeem van verwijzen verder geoptimaliseerd. De samenwerking met Veilig Thuis en met het AKJ wordt geëvalueerd. Onderzocht wordt naar welke (jeugdzorg)dienstverleners nog meer verwezen kan/moet worden. Het betreft zowel de actieve (warme) doorverwijzing als de doorverwijzing middels het verstrekken van informatie waar een jongere terecht kan voor verdere hulp.
- Middels een programmatische en themagerichte aanpak wordt De Kindertelefoon meer zichtbaar voor stakeholders, geeft zij uiting aan haar barometerfunctie en behartigt zij de belangen van kinderen en jongeren.

18.

Stichting adoptievoorzieningen, onderdeel nazorg

Stichting Adoptievoorzieningen is de landelijke organisatie die voorlichting, voorbereiding en nazorg op het gebied van adoptie aanbiedt. Algemene informatie over adoptie en de adoptieprocedure is beschikbaar via de telefonische informatielijn en de website. In opdracht van het ministerie van Veiligheid en Justitie verzorgt de stichting de – verplichte – voorbereidingsbijeenkomsten die deel uitmaken van de adoptieprocedure. Daarnaast biedt de stichting preventieve opvoedingsondersteuning aan adoptieouders en geadopteerden. Hulpverleners en andere professionals die te maken hebben met hulpvragen van adoptiegezinnen, kunnen bij de stichting terecht voor consultatie en deskundigheidsbevordering.

De VNG heeft namens alle gemeenten, na instemming van de ALV, een contract gesloten met de stichting Adoptievoorzieningen om het onderdeel nazorg landelijk te financieren middels een uitname uit het gemeentefonds. Het contract is voor de duur van twee jaar; het eindigt daarmee op 31 december 2016.

Activiteiten en resultaten 2015

In het 1e halfjaar van 2015 kwamen 145 adoptiekinderen naar Nederland. Zij werden bij 137 gezinnen geplaatst. Alle 137 gezinnen ontvingen van ons een welkomstdoos. Daarin zit o.a. informatie over ons nazorgaanbod, een brochure voor familie en kennissen van het adoptiegezin, het laatste exemplaar van het Adoptie Magazine en een aantal leuke cadeautjes.

In totaal zijn er 511 activiteiten ontplooid in het 1e halfjaar 2015. Daarvan zijn 322 gericht op adoptiegezinnen in de eerste drie jaar na aankomst van het kind, een aandeel van 63%.

Kijkend naar unieke contacten, dan is er met 413 gezinnen op een of andere manier contact geweest.

Financiële verantwoording

De VNG heeft aan de Stichting de Adoptievoorzieningen in 2015, conform overeengekomen, het totale begrote bedrag van € 715.000 betaald. De eindverantwoording wordt eind mei verwacht. Stichting Adoptievoorzieningen ontvangt naast de middelen uit het gemeentefonds ook nog een ouderbijdrage van ouders die meedoen aan de nazorg projecten.

Vooruitblik 2016

De stichting Adoptievoorzieningen is voornemens in 2016 haar huidige taak voort te zetten.

Het aantal adopties is in het afgelopen decennium sterk afgenomen. De stichting Adoptievoorzieningen is in 2014 tot de conclusie gekomen dat we hier te maken hebben met een structureel verschijnsel, zij het dat het aantal adopties zich lijkt te stabiliseren. Daarom is – in nauw overleg met de betrokken ministeries (VWS en Veiligheid en Justitie) en de VNG – in het najaar van 2014 gestart met een intensieve zoektocht naar een samenwerkingspartner die op termijn bereid is taken en medewerkers van de stichting over te nemen. Naar verwachting zal in het najaar van 2015 hierin een definitieve keuze worden gemaakt. Het jaar 2016 zal in het teken staan van een zorgvuldige overdracht met als doel per 1 januari 2017 de overgang van onderneming te realiseren.

19.

Veilig Thuis; landelijk telefoonnummer meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (AMHK)

De organisatie van een gratis landelijk telefoonnummer van het meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (AMHK) is vastgelegd in het uitvoeringsbesluit van de Wmo 2015.

Artikel 4.1.1: 1. Het college draagt er zorg voor dat het AMHK herkenbaar en toegankelijk is.

2. Ter uitvoering van het eerste lid draagt het college er in ieder geval zorg voor dat:

- a. het AMHK te allen tijde bereikbaar en beschikbaar is in situaties waar onmiddellijke uitvoering van taken als bedoeld in artikel 4.1.1, tweede en derde lid, van de wet, geboden is; en*
- b. aangesloten is op een landelijk telefoonnummer dat kosteloos bereikbaar is*

Namens gemeenten heeft de VNG op de juiste wijze uitvoering gegeven aan een wettelijke taak.

Activiteiten en realisatie 2015

Het telefoonnummer is 1 januari 2015 exact 00.00 uur in geoperationaliseerd en heeft het gehele jaar gefunctioneerd.

De VNG heeft een contract afgesloten met KPN, waarop alle VT-organisaties zijn aangesloten. Het contract eindigt 2016. Voor een eventuele verlenging wordt onderzocht of het onderdeel kan zijn van het contract van de VNG. KPN levert maandelijks cijfers over het aantal telefoontjes, maakt een uitsplitsing per regio in aantal aangenomen en aantal gemiste telefoontjes. Zo krijgen de VT-organisaties én gemeenten een beeld van hun bereikbaarheid.

Naast dit contract met KPN is er voor de achtervang een contract met Pricon. Dit contract loopt tot eind 2016.

Achtervang is nodig voor telefoontjes die worden gemist, bijvoorbeeld wanneer alle lijnen bij een VT-organisatie bezet zijn. KPN en Pricon zijn professionele organisaties die het contract hebben verworven na aanbesteding.

Financiële verantwoording

Naam onderdeel:	Begroting	Realisatie
Landelijk telefoonnummer Veilig Thuis 0800-2000	€ 400.000,-	€ 370.828,-

Cijfers over begroting en realisatie laten een onderschrijding van € 29.172,- zien.

Het betreffende landelijke telefoonnummer is in de plaats gekomen van de landelijke telefoonnummers voor het voormalige AMK en het voormalige SHG. Bij het opstellen van de raming is gebruik gemaakt van de cijfers van deze twee telefoonnummers. Bovendien is rekening gehouden met het feit dat het nieuwe nummer 0800-2000 gratis is, zoals bij wet geregeld.

Begroting en realisatie laten zien dat de onzekerheden heel behoorlijk zijn ingeschat. Voor 2016 wordt geen afname van het aantal telefoontjes verwacht. Er mag dan ook verwacht worden dat de kosten voor komend jaar weer richting € 400.000,- gaan.

Vooruitblik 2016

Voor 2016 is de inkoop voortgezet. Wanneer besloten wordt tot voortzetting in 2017 zal de VNG bezien of de telefonie onderdeel kan worden van het raamcontract van de VNG.

De activiteiten in 2016 zullen gelijk zijn aan 2015.

20.

Project: Digitaal KlantDossier (DKD) en EROW

DKD staat voor Digitaal KlantDossier; een virtueel dossier dat van elke klant van de uitvoeringsinstanties UWV, SVB, RDW, DUO en gemeentelijke sociale diensten, de gegevens bundelt over werk, inkomsten, opleidingen en vermogens. Daarmee ondersteunt het DKD de uitvoering van de Wet eenmalige gegevensuitvraag werk en inkomen (WEU) én verbetert het de dienstverlening aan de klant. Via EROW kunnen inwoners digitaal bijstand/IOAW of schuldhulpverlening aanvragen. Deze aanvraag wordt gedaan in Werk.nl na een inlog met DigiD. Gemeenten kunnen deze aanvraag ontvangen binnen hun gemeentelijke systemen, dus zonder tussenkomst van het UWV.

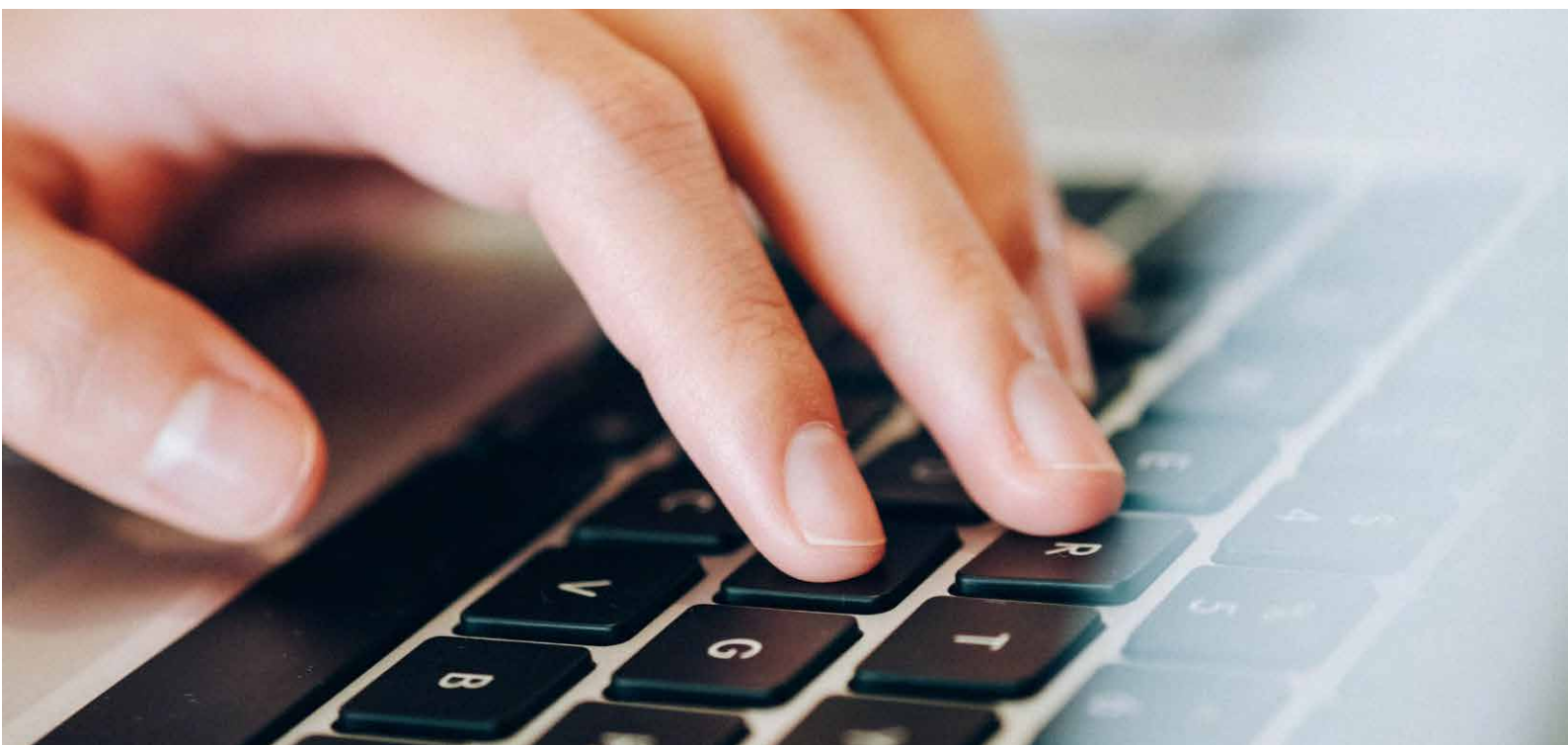
Eind 2010 heeft de VNG KING verzocht et beheer en onderhoud van de DKD2 componenten te continueren en te borgen. Elk jaar wordt het productbeleid herijkt. Op basis van deze herijkingen zijn componenten uitgefaseerd en/of naar de markt gebracht. Bij de laatste herijking begin 2015 is in goed overleg met gemeenten ook het EROW-formulier Schuldhulpverlening, per oktober 2015, uitgefaseerd. Dat betekent dat alleen nog het EROW-formulier WWB in beheer is.

Daarnaast organiseert KING:

- 1 Het Intergemeentelijk Prioriteiten Overleg waarin wensen worden geprioriteerd met betrekking tot EROW enUWVportaal oplossingen (voorheen: Stekker4Only-oplossingen).
- 2 Dat gemeentelijke vertegenwoordiging plaatsvindt in de gremia behorend bij het Werkplein Ketencab.
- 3 Vanuit gemeenten dan wel vanuit de KING organisatie (als belangenbehartiger) de toenemende vraag om gemeentelijke vertegenwoordiging in UWV projecten met een gemeentelijke relatie.

Activiteiten en resultaten 2015

- Functioneel beheer EROW
 - Organiseren structureel functioneel wijzigingenoverleg tussen KING en UWV; vaststellen van de status

van wijzigingen/bepalen in welke release de wijziging past; bijwerken lijst met wijzigingen en laten opnemen op GIP t.b.v. transparantie

- Uitwerken van wijzigingen als gevolg van wijzigende wetgeving/ doorontwikkeling E-wwb-formulieren
 - Oriëntatie op de ontwikkelmogelijkheden van het formulier schuldhulpverlening en operationaliseren van de uitkomsten van die oriëntatie
 - Opstellen en beoordelen van wijzigingsvoorstellen t.b.v. Werkpleincab
 - Inzetten op structurele betrokkenheid gemeenten en KING bij functionele- en acceptatietesten
- Organiseren belangenbehartiging gemeenten m.b.t. beheer EROW en S4O (IGP)
 - Zorgen voor representatieve gemeentelijk bezetting
 - Voorbereiding en voorzitten
 - Aanbrengen prioritering en inbreng wijzigingen in WerkpleinCab
 - Borgen van verbinding IGP-leden met 'hun' arbeidsmarktregio zodat de wensen van de regio t.b.v. EROW/Stekker4Only beter in beeld komen
 - Aanpast GSD bericht ten behoeve van DKD

In 2014 is een reservering van € 100.000 gedaan voor technisch onderhoud van het GSDdossierpersoonbericht door het Inlichtingenbureau. In overleg met de VNG is besloten dit bedrag vanaf 2015 structureel uit te nemen uit het DKDbudget. Dit betekent dus een verlaging van het totale budget met € 100.000. KING verricht in 2015 ook enkele werkzaamheden in het kader van het GSDdossierpersoonbericht. Het betreft de volgende werkzaamheden:

- KING zal de VNG gevraagd en ongevraagd adviseren met betrekking tot de werkzaamheden die de VNG en het Inlichtingenbureau contractueel hebben vastgelegd ten aanzien van het technisch onderhoud
 - KING verricht functionele werkzaamheden ten aanzien van het GSDdossierpersoonbericht (bijv. als gevolg van wetswijzigingen)
 - KING investeert in het IB met het oog op een overdracht van deze functionele werkzaamheden aan het IB
- Productmanagement (Coördinatie en communicatie)
 - Onderzoek naar de positionering van KING in relatie tot DKD/EROW
 - Relatiemanagement en belangenbehartiging (o.a. WerkpleinCab en VNG als toegang tot Programmaraad en bijbehorende stuurgroep (escalatienivo)
 - Verantwoording en opdrachtgeversoverleg
 - Uitvoeren productbeleid. Focus 2015:
 - Optimaliseren verbinding gremia WerkpleinCab (o.a. via integrale planning opstellen die relatie met IGP/GOIO/GBB versterkt/afstemmen agenda's gremia
 - Inzetten op structurele betrokkenheid gemeenten en KING bij functionele- en acceptatietesten
 - Communicatie naar gemeenten en ketenpartners

In 2015 is 4x een Intergemeentelijke Prioriteitenoverleg georganiseerd. In deze bijeenkomsten zijn functionele wijzigingen besproken, geaccordeerd, geprioriteerd en ingebracht voor het eWWB formulier en UWVportaal applicaties. In oktober is het EROW formulier schuldhulpverlening uitgefaseerd, conform productbeleid. Delen van de agenda van het IGP worden ingevuld met inhoudelijke content vanuit het UWV. Vanuit het UWV worden gemeenten meer dan voorheen betrokken bij UWV-projecten. Met UWV, gemeenten, VNG en andere stakeholders is nagedacht over het stroomlijnen van het wijzigingbeheerproces. Overdracht van GSDpersonenbericht naar het Inlichtingenbureau is afgerond. In 2015 is een herijking op het productbeleid DKD uitgevoerd.

Financiële verantwoording

De uitname bedroeg € 504.959 excl BTW (incl BTW € 611.000) In 2015 is er € 282.940 uitgegeven. Verder is er € 100.000 gereserveerd voor de aanpassing GSDdossierpersoon bericht.

Vooruitblik 2016

Het doel voor 2016 is net als het afgelopen jaar optimalisering van de samenwerking met het UWV en betrokken ketenpartijen. Er is ruimte voor verbetering als het gaat om;

- Releaseplanning en invloed van gemeenten/KING op de release-inhoud
- Gemeentelijke (IGP-leden) betrokkenheid bij het testen van wijzigingen
- Transparantie richting gemeenten met betrekking tot wijzigingen
- Betrokkenheid van de arbeidsmarktregio's op het IGP
- Optimaliseren verbinding IGP/GOIO/GBB/PR (Werkpleincab)

Een tweetal observaties/standpunten brengen KING er toe zich ook in 2016 te bezinnen op haar opdracht en te onderzoeken hoe zij zich kan positioneren i.r.t. tot DKD/EROW. Het volgende is hierbij relevant:

- King is van mening dat het inrichten van een gebruikersorganisatie in principe onder de verantwoordelijkheid van het UWV valt. Immers er is geen sprake van een 'formele keten' binnen de ICT op werkpleinen maar organisaties die functionaliteit ter beschikking aan elkaar.

KING houdt er rekening mee dat ook in 2016 weinig ruimte is voor gemeentelijke wijzigingen . De oorzaak hiervan is dat niet met zekerheid kan worden gezegd dat de releases doorgaan en dat de scope van de releases soms niet aansluit bij gewenste wijzigingen.

21.

Project: Informatie Beveiligingsdienst (IBD)

De Informatiebeveiligingsdienst voor gemeenten (IBD) is erop gericht gemeenten weerbaar en veerkrachtig te maken op het gebied van informatiebeveiliging. De IBD heeft als primaire doelstellingen:

- 1 Het preventief en structureel ondersteunen van gemeenten bij het opbouwen en onderhouden van bewustzijn en concrete ondersteuning als het gaat om informatiebeveiliging.
- 2 Het leveren van integrale coördinatie en concrete ondersteuning op gemeente specifieke aspecten in geval van incidenten en crisissituaties op het vlak van informatiebeveiliging.
- 3 Het bieden van gerichte projectmatige ondersteuning op deelgebieden om informatiebeveiliging in de praktijk van alle dag naar een hoger plan te tillen.

Activiteiten en resultaten 2015

In 2015 zijn gemeenten preventief en structureel ondersteund bij het opbouwen en onderhouden van bewustzijn en concrete ondersteuning als het gaat om informatiebeveiliging. Ook is integrale coördinatie en concrete ondersteuning geleverd op gemeente specifieke aspecten bij incidenten op het vlak van informatiebeveiliging, er heeft zich geen grootschalige crisissituatie voorgedaan. De IBD heeft gerichte projectmatige ondersteuning geboden op gebied van oa SUWI, ENSIA, Leveranciersmanagement om informatiebeveiliging in de praktijk van alle dag naar een hoger plan te tillen.

Inrichting

Eind 2015 hebben alle IBD-incidenthandlers en de teamleider een Verklaring Geen Bezwaar (AIVD-B screening). Deze screening is voor enkele IBD-ers gefaciliteerd door het NCSC . De interne en externe omgeving van de IBD adequaat beveiligd en dit is gecontroleerd middels een Pentest. De TI-accreditatie is in 2015 voltooid.

Beheer

Een beperkte release van zowel de strategische, tactische als operationele BIG-producten is afgerond. In december is de factsheet Meldplicht datalekken aangepast en via de reguliere kanalen verspreid. In aanvulling

PASSWORD:

daarop is ook het BIG OP product 'incidentmelding' aangescherpt. Een overzicht van actuele producten is op verzoek beschikbaar. In september is het beheer van de BIG formeel ingeregeld en geaccordeerd.

Operatie

De IBD heeft aanvullend op de eerste 10 addenda op het KING-convenant met leveranciers, conform doelstelling met 10 nieuwe leveranciers het addendum ondertekend. Het totaal is nu 20 ondertekende addenda. Daarmee is de samenwerking met gemeentelijke ICT-leveranciers op gebied van informatiebeveiliging verder versterkt.

De IBD draagt inhoudelijk bij aan diverse projecten, zoals Gemma, ISD, ENSIA, SUWI, Privacy, Generieke ICT Inkoopvoorwaarden (DA 2020), Diginetwerk, Omgevingswet en impactanalyse internetstandaarden.

Op 5 november heeft de IBD de landelijke 'Work-IT out!' dag georganiseerd voor gemeentelijke informatiebeveiligers. De dag is door zowel gemeenten als leveranciers als zeer succesvol beoordeeld.

Eind oktober is in het verlengde van 'Alert Online' een gemeentelijke bewustwordingscampagne gelanceerd. Een expertsessie Meldplicht datalekken heeft plaatsgevonden met leveranciers en gemeenten. Verder zijn er in totaal 10 goed bezochte regiosessies georganiseerd, gericht op het versterken van de gemeentelijke informatiebeveiligingsprofessional.

IBD heeft succesvol meegedaan aan een landelijke NRN (Nationaal Respons Netwerk) crisisoefening (Isidoor), waarbij de werking van het NRN is getoetst.

Financiële verantwoording

De IBD heeft conform plan activiteiten uitgevoerd van 1-1-2015 t/m 31-12-2015 en is met een realisatie van 1.683.7300 ten opzichte van de begroting 1.652.893 binnen budget gebleven. De overschrijding is betaald uit het doorgeschoven budget € 2014.

Vooruitblik 2016

In 2016 zal de IBD staande organisatie blijven functioneren en werken aan de hierboven genoemde doelstellingen. Verder wordt een verkenning uitgevoerd naar de informatieveiligheid bij verlengd lokaal bestuur en een mogelijke verrijking van het dienstverleningsaanbod van de IBD. De resultaten van deze verkenning worden gebruikt voor de verdere doorontwikkeling van de IBD. Ook worden de werkzaamheden van de IBD verbonden met de Visitatiecommissie Informatieveiligheid en andere projecten vanuit de Digitale Agenda 2020.

22.

Operatie Basisregistratie Personen (BRP)

De huidige systemen voor de Basisregistratie Personen (BRP voorheen GBA) worden vervangen. Er komt een centrale registratie van persoonsgegevens die onder de verantwoordelijkheid van de minister van BZK en in samenwerking met gemeenten (VNG, KING en NVVB) wordt gerealiseerd. Uit deze registratie levert de minister gegevens aan geautoriseerde overheidsafnemers waaronder ook gemeenten. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de registratie van de persoonsgegevens in de centrale registratie, daartoe sluiten zij daarop aan met Burgerzakenmodules die gemeenten zelf verwerven. VNG heeft aan KING opdracht gegeven om de gehele transitie in goede banen te leiden en gemeenten optimaal te ondersteunen bij de aanschaf en implementatie en aansluiting van de nieuwe voorzieningen op de centrale BRP.

Bij de vaststelling van de uitnamen in 2014 voor het begrotingsjaar 2015 was de planning dat begin 2017 de centrale voorziening Basisregistratie Personen (BRP) in productie zou worden genomen. Als gevolg daarvan zouden gemeenten in de jaren 2017 en 2018 moeten aansluiten op deze centrale voorziening. Deze verwachting was het gevolg van een vertraging in de oplevering van de centrale voorzieningen die extra werk voor de KING met zich meebracht. Daarnaast werd besloten om gemeenten meer te gaan begeleiden bij de aanpassing van de binnengemeentelijke levering van persoonsgegevens. Ter dekking van de extra kosten werd akkoord gegaan met een uitname van € 1 miljoen per jaar voor de jaren 2015, 2016 en 2017. In 2015 zijn gemeenten geïnformeerd over de aanpassingen die zij in de bestaande systemen ter voorbereiding konden doen. Het doel hiermee was de gegevenskwaliteit te behouden en te verbeteren en Operatie BRP probleemloos te laten verlopen. Daarnaast werd aandacht besteed aan de binnengemeentelijke levering van persoonsgegevens

Activiteiten en resultaten 2015

Vanwege wederom een aanzienlijke vertraging in de bouw van de centrale voorziening ten opzichte van de oorspronkelijke planning die zich het tweede kwartaal van 2015 aankondigde is medio dat jaar besloten de oorspronkelijk geplande werkzaamheden te beperken, waardoor in 2015 het ondersteuningsprogramma beperkt is gebleven. De focus lag op gemeenten ondersteunen bij het inregelen van de Binnengemeentelijke leveringen. Alle gemeenten zijn uitgenodigd deel te nemen aan een per gemeente te houden workshop van een dag om duidelijk te krijgen wat er binnen de gemeente moet gebeuren. Alle gemeenten die daarvoor interesse hadden, hebben inmiddels deelgenomen of daarmee is een datum gepland in 2016. De workshop stelt gemeenten in staat een concreet plan van aanpak te maken om aan de slag te gaan met de (her)inrichting van de informatiehuishouding zodat deze is voorbereid op de aansluiting op de centrale BRP. Tevens zijn er bijeenkomsten georganiseerd waarin de koplopergemeenten op de hoogte zijn gebracht van de ontwikkelingen in het programma. Concrete activiteiten in 2015:

- Bij 238 gemeenten zijn BGL- workshops gehouden,
- Er zijn 4 koploperbijeenkomsten georganiseerd
- Communicatie via www.opreatiebrp.nl en de landelijke bijeenkomst "De Tribune"

Financiële verantwoording

Naam onderdeel:	Begroting	Realisatie
Implementatieondersteuning Operatie BRP	826.446 (incl BTW 1.000.000)	399.309

Het project loopt tot 2020. De totale uitname over de gehele projectperiode is gelijk aan € 18 miljoen incl. BTW. Gelet op de vertraging in het programma is de ondersteuning aan de gemeenten tot het hoogst noodzakelijke teruggebracht. De uitgaven zijn ruim binnen de begroting voor 2015 gebleven en de daardoor bespaarde middelen blijven naast de overige beschikbare middelen beschikbaar voor de komende jaren waarin de implementatie zal worden gerealiseerd.

Vooruitblik 2016

In zijn brief van 17 februari 2016 aan de Tweede Kamer meldt de minister van BZK dat het programma de centrale voorzieningen in het derde kwartaal 2017 zal opleveren aan de beheerorganisatie. Die heeft ruim een half jaar nodig om de programmatuur in productie te nemen voordat afnemers en gemeenten aan kunnen sluiten. Koplopergemeenten gaan vanaf het derde kwartaal 2017 meedraaien in het in productie nemen en sluiten uiteindelijk in juli 2018 als eerste aan op de centrale voorzieningen. De koplopers gaan vervolgens een half jaar met de programmatuur aan de gang om mogelijke kinderziektes op te lossen. Hierna sluiten de overige gemeenten aan. De implementatieperiode behelst 2 jaar.

Evenals in 2015 zal KING in 2016 de ondersteuning van gemeenten tot het minimum beperken en verder voortzetten op het gebied van de binnengemeentelijke levering. Daarnaast zal ondersteuning aan gemeenten worden geboden bij de organisatie van de kwaliteitsverbetering van de relaties tussen de verschillende persoonslijsten in de BRP, de zgn. baseline 2 correcties. Tevens zullen workshops worden gehouden op het NVVB-congres en de landelijke voorlichtingsdag "De Tribune 2016".

KING zal vanaf 2017 de ondersteuning aan gemeenten weer oppakken zoals oorspronkelijk bij de planning in 2014 was bedoeld, gericht op het begeleiden en organiseren van de daadwerkelijke aansluiting van gemeenten op de centrale BRP-voorzieningen.

Naar verwachting kunnen de dan nog t/m 2020 te maken kosten voor ondersteuning worden gefinancierd uit de gereserveerde middelen uit de oorspronkelijke uitname en resterende middelen van de uitnamen in 2015, 2016 en 2017.

23.

Project: Beheer specificaties en aanbestedingsdocumenten Burgerzakenmodules basisregistratie personen

Om gemeenten te ondersteunen bij het verwerven van deze Burgerzakenmodules en de rol van opdrachtgever te versterken, zijn in het kader van het programma Operatie BRP in 2010/2011 model-aanbestedingsdocumenten en functionele specificaties van de modules opgesteld. Deze gelden als standaard voor de gemeenten en hun softwareleveranciers waardoor gemeenten eenduidig kunnen aanbesteden en het wiel niet opnieuw hoeven uit te vinden en kosten worden bespaard. In 2010 is hiervoor door de gemeenten eenmalig € 1 miljoen uit het gemeentefonds beschikbaar gesteld.

Om deze documenten ook in de toekomst te kunnen gebruiken, voor alle gemeenten beschikbaar te houden en kosten te blijven besparen, moeten deze worden beheerd en onderhouden in samenspraak met het programma Operatie BRP en in de toekomst met de beheerder van de centrale BRP-voorzieningen.

De VNG heeft in 2014 aan KING opdracht gegeven om in samenwerking met de inhoudelijk specialisten van de NVVB het beheer en doorontwikkeling van de documenten en specificaties uit te voeren. Hiervoor is door de leden ingaande 2014 structureel € 350.000 per jaar uit het gemeentefonds beschikbaar gesteld.

Activiteiten en resultaten 2015

Het beheer is per 1 oktober 2014 opgedragen aan KING / NVVB. Effectief is in 2015 begonnen met het wegwerken van achterstallig onderhoud en het beheer van de specificaties van de modules. Daarnaast zijn enkele aanpassingen in de model aanbestedingsdocumenten doorgevoerd. Het budget uit 2014 is overgeheveld naar 2015 waardoor er voldoende financiering beschikbaar was. Concrete activiteiten:

- Regelen inbeheername en maken van afspraken tussen KING, NVVB en Programma Operatie BRP en inhuur extern deskundige beheerfaciliteiten;
- Organiseren bijeenkomsten met groep gemeentelijke deskundigen;
- Bijwerken en in overeenstemming brengen van de specificaties met de specificaties van de centrale voorziening;
- Inrichten beheertool;
- Doorvoeren aanpassingen van aanbestedingsdocumenten.

De model aanbestedingsdocumenten en functionele (keten)specificaties voor de Burgerzakenmodules zijn in beheer genomen en worden doorontwikkeld. De gemeenten en softwareleveranciers maken er gebruik van.

Financiële verantwoording

Naam onderdeel:	Begroting	Realisatie
Beheer specificaties Burgerzakenmodules BRP	289.256	251.595

Voorgesteld wordt het restant van de middelen beschikbaar te houden voor 2016 omdat in dat jaar nog extra werk wordt verwacht.

Vooruitblik 2016

Het beheer van de documenten en specificaties wordt voortgezet en er zal een periodiek onderhoudsprogramma worden opgezet en gehanteerd. Daarnaast zal het achterstallig onderhoud verder worden afgerond, een verbeterlag worden gemaakt en de wijzigingen voortkomend uit aanpassingen van de wet en de realisatie van de centrale voorzieningen worden opgepakt.

In 2010 waren in eerste instantie 14 modules gedefinieerd. Hiervan is de module voor het CRIB (Centraal Registratie- en Informatie Bureau bij calamiteiten en rampen) niet nodig geacht omdat er een landelijk systeem beschikbaar kwam in opdracht en onder regie van het Veiligheidsberaad. Daarnaast is de module Verkiezingen wel globaal beschreven maar nooit vastgesteld. Gelet op de ontwikkelingen op het gebied van verkiezingen en referenda en de situatie dat gemeenten ondersteuning zullen moeten hebben in de transitieperiode, zal in 2016 de module Verkiezingen worden geactualiseerd, alsnog worden vastgesteld en beschikbaar komen voor gemeenten.

Overheveling van het restant budget van 2015 naar 2016 zal naast de structurele uitname van € 350.000 voldoende zijn om ook deze module te specificeren.

24.

Beheer en Behoud producten NUP

Het project richt zich erop om de standaardisatie en implementatieaanpak, zoals die vanuit operatie NUP zijn ontstaan, te borgen en verder in te zetten bij informatiekundige vraagstukken in het gemeentelijk domein ter verbetering van dienstverlening en bedrijfsvoering. Dit in samenhang met het reguliere portfolio van KING/E-diensten. Meer in detail gaat het onder andere om een tiental standaarden en ondersteunde tooling zoals de Softwarecatalogus, testplatform, leveranciersmanagement, de bijbehorende aanpak van nieuwe standaardisatievraagstukken en het borgen van de implementatieaanpak.

Met de continuering van de implementatieaanpak is VNG/KING in staat om gemeenten bij toekomstige grootschalige informatiekundige implementatieopgaven snel en efficiënt te ondersteunen. Enerzijds door vroegtijdig aankomende implementaties te signaleren en in samenwerking met de VNG hier een passend ondersteuningsaanbod op te formuleren. Anderzijds door hergebruik en doorontwikkeling van de ontwikkelde ondersteuningsmethodiek van Operatie NUP. Met de standaardisatieaanpak helpt VNG/KING gemeenten om meer te sturen op interoperabiliteit en grip te nemen op het landschap van ICT en leveranciers. Met de visie op het stelsel van overheidsgegevens en de doorkijk naar een gegevenslandschap is een sterke standaardisatieaanpak vanuit gemeentelijk perspectief een randvoorwaarde.

Activiteiten en resultaten 2015

- Beheer standaarden vanuit NUP: De vastgestelde standaarden zijn in beheer genomen.
- Softwarecatalogus: Afgelopen jaar zijn er vier releases van de Softwarecatalogus (SWC) geweest. Deze waren gericht op extra invoerfunctionaliteit, kansenkaarten (analyses) voor gemeenten en verbetering van de datakwaliteit.
- Compliancy monitor op de aangescherpte standaarden ingericht.
- Standaardisatieaanpak borgen en overdragen: de standaardisatieaanpak (product en proceseisen) is nu in beheer bij het team GEMMA. De informatie over de standaarden, en de verbinding met de diverse componenten van de GEMMA modelarchitectuur, is inmiddels in de wiki www.GEMMAonline.nl beschikbaar.
- Leveranciersmanagement: Inmiddels is er met 180 leveranciers een convenant afgesloten. In overleg met het programma DA2020 wordt nu een nieuw convenant vormgegeven waarbij we nadrukkelijker gaan sturen op het inbouwen van standaarden en het beschikbaar stellen van informatie over mogelijkheden om te koppelen.
- StUF testplatform: Inmiddels zijn 55 leveranciers en een aantal zelfbouwende gemeenten aangesloten op het testplatform. Hierdoor hebben ze de mogelijkheid om de mate waarin ze technisch voldoen aan de koppelvlakstandaarden te toetsen.
- Implementatieaanpak: De implementatie aanpak is in 2015 binnen E-diensten opgevangen onder andere door het instrumentarium op te nemen in de website van KING. Het mechanisme van de impactanalyses is onder andere ingezet bij Digimelding. Voor het programma DA2020 is in samenwerking met de VNG de propositie opgesteld en in 2015 de rol van kwartiermaker opgepakt. Vanuit E-diensten is het in beheer nemen van de ISD opgestart en worden de benodigde documenten en afspraken vormgegeven. We hebben ondersteuning geboden op de marktscan Digikoppeling.

Financiële verantwoording

De realisatie van de opdracht van de VNG voor het "beheer NUP" aan KING is nagenoeg op budget uitgekomen, nl € 1.136.851 (begroot was € 1.225.000). De verschuiving tussen de posten "beheer standaarden" en

“beheer software catalogus” is veroorzaakt door de verbinding die in 2015 is geplaatst tussen standaarden, de bijbehorende referentie componenten en de presentatie daarvan in de software catalogus. Dit met het doel om meer te sturen op het gebruik van compacte koppelvakstandaarden bij gemeenten en leveranciers.

Vooruitblik 2016

Speerpunten voor 2016 vanuit de opdracht NUP beheer zijn:

- Hogere datakwaliteit en informatie verbinden voor vraagsturing. KING heeft steeds meer instrumentarium (Softwarecatalogus, StUFtestplatform, GEMMA –online, Waar staat je gemeenten) met waardevolle informatie. Vanwege toenemend gebruik en gebruik van de softwarecatalogus voor bijvoorbeeld inkoopondersteuning binnen Digitale Agenda 2020 zal in 2016 de verhoging van de datakwaliteit worden aangepakt.
- Leveranciersmanagement aanpassen op veranderende vraag. In 2015 is de voorbereiding getroffen voor een nieuw convenant met leveranciers. In 2016 en verder zal het nieuwe convenant worden ondertekend en zullen de afspraken worden geoperationaliseerd.
- Verbinden standaardisatieproces aan vernieuwde werkwijze binnen GEMMA. De standaardisatieaanpak verschuift sterk naar het werken met eindproducten oftewel koppelvakstandaarden. De standaarden die we vanuit de NUP opdracht beheren moeten bij die werkwijze aansluiten. Doel is om in 2016 een nieuwe werkwijze inclusief ondersteunende tools beschikbaar te hebben.
- Doorontwikkeling Standaarden. De standaarden die vanuit het programma NUP zijn ontwikkeld kennen inmiddels een flink aantal implementaties. Vooral de standaarden gericht op zaakgericht werken (zaak-document services, documentcreatie en pre-fill e-formulieren) bieden veel kansen om breder te worden ingezet. Deze standaarden vormen ook de basis voor gebruik ketens zoals CORV.
- Doorontwikkeling Softwarecatalogus, testomgeving en compliancy. De toepassing van nieuwe convenanten, de presentatie van de GEMMA2 architectuur en meer druk op eindproductstandaarden vraagt ook om aanpassing van de ondersteunende tooling.

25.

Het Overbruggingsprogramma

Het overbruggingsprogramma is bedoeld om de periode te overbruggen tussen het einde van het gemeentelijke ondersteuningsprogramma Operatie NUP (1 januari 2015) en de voorziene start van de Innovatie Digitale Samenwerking gemeenten, inmiddels bekend als de Digitale Agenda 2020 (1 november 2015). Door het Overbruggingsprogramma blijven bewustwording, momentum, gemobiliseerd netwerk en basisondersteuning behouden voor gemeenten, die in 2015 verder werken aan de implementatie en het gebruik van de Generieke Digitale Infrastructuur (GDI).

Door de verlenging van het Overbruggingsprogramma (zie 3.1) is er meer geld besteed aan "Implementatie en gebruik GDI" en het programmabureau. Daarnaast is er in de verlenging van het Overbruggingsprogramma geld besteed aan een analyse naar de impact van het programma Digitaal 2017 voor de uitvoeringspraktijk bij gemeenten.

Het Overbruggingsprogramma wordt gefinancierd vanuit de resterende Operatie NUP gelden. Na afloop van het Overbruggingsprogramma is er nog een bedrag van € 1,532 miljoen exclusief BTW.

Activiteiten en resultaten 2015

Het Overbruggingsprogramma houdt de ingezette beweging bij gemeenten gaande, oogst de resultaten van wat door Operatie NUP is gezaaid en voorziet gemeentelijk bestuurders van informatie om de ontwikkeling van de generieke gemeentelijke infrastructuur te sturen. De activiteiten zijn in twee doelen en vier thema's uitgewerkt:

1. Behoud van energie op de GDI
 - a Behoud van momentum
 - b Implementatie en gebruik van de GDI

Operatie NUP heeft bij gemeenten bewustzijn gekweekt voor het belang van de GDI. Om momentum en bewustzijn in 2015 te behouden, is brede communicatie richting gemeenten van belang. Basale informatie en een helpdesk voor gemeenten worden beschikbaar gehouden. Daarnaast wordt de 'basis op orde' onder de aandacht gebracht in het licht van nieuwe ontwikkelingen tijdens het uitvoeringscongres in 2015.

Ad b) Implementatie en gebruik van de GDI

Door de late oplevering van een aantal bouwstenen was het niet mogelijk om gemeenten voldoende te ondersteunen bij de implementatie ervan. Binnen Operatie NUP is een begin gemaakt ("zaaien") en in 2015 zijn gemeenten via het Overbruggingsprogramma "lean and mean" ondersteund om te kunnen oogsten. Specifiek ging het om de bouwstenen MijnOverheid Berichtenbox, Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT), Handelsregister Dataservices, Digimelding BLT, Digilevering i.c.m. Handelsregister Dataservices Berichten, eHerkenning en zes Winstpakkers.

- *Gebruik MijnOverheid Berichtenbox buiten WOZ aanslagen:* doel was de randvoorwaarden hiervoor realiseren. In totaal hebben 16 leveranciers tests in preproductie succesvol afgerond voor 6 verschillende berichtenstromen (Burgerzaken, DMS, Vergunningen, Werk & Inkomen, Zaaksystemen en Generieke Berichten). Zes leveranciers hebben samen twaalf gemeenten aangesloten. 35 Gemeenten zijn bezig met aansluiten en 49 gemeenten bereiden zich op een aansluiting voor.
- *Vorbereiding een aansluiting op BGT:* doel was de aandacht voor de Basisregistratie Grootchalige Topo-

grafie (BGT) vasthouden. Via media, sessies, conferenties, congressen en publicaties is dit gelukt.

- *Aansluiting op Handelsregister Dataservice Bevraging*: doel was 120 gemeenten in productie of test. In totaal zijn 217 gemeenten aan de slag met aansluiting op en gebruik van het Handelsregister.
- *Aansluiting op Digimelding BLT*: doel was 100 gemeenten aangesloten. Ruim 118 gemeenten melden gereede twijfel terug via Digimelding en 80 gemeenten zijn bezig met de voorbereiding tot aansluiting.
- *Digilevering – Handelsregister*: doel was met pilots te starten zodra het kan. De Kamer van Koophandel heeft (na beproeving door de Belastingdienst) 47 werkende gebeurtenistypen opgeleverd. Onder de vlag van de Digitale Agenda 2020 zal de relevantie van deze gebeurtenissen voor gemeenten worden geanalyseerd en zal een uitvraag worden gedaan welke gemeenten mee willen doen aan een pilot.
- *Aansluiting op eHerkenning*: doel was 200 gemeenten aangesloten. Met 142 gemeenten aangesloten, 9 geplande kickstarts en 11 aanmeldingen voor kickstarts is de natuurlijke grens voor individuele aansluitingen van gemeenten bereikt. De rest van de gemeenten heeft meer baat bij de Generieke Transactievoorziening, ie als onderdeel van de Digitale Agenda 2020 zal worden gerealiseerd.
- *Winstpakkeriaanpak 2015*: doel was een zachte landing voor twee winstpakkers en een onomkeerbare impuls voor vier standaarden. Voor "Betalen & Invorderen" en "WABO-BAG" is een zachte landing gerealiseerd. Voor "Betalen & Invorderen" was aan het einde van het jaar zelfs toch nog een onomkeerbare impuls mogelijk. Een onomkeerbare impuls is verder bereikt voor "MijnOverheid Berichtenbox WOZ", "Zaak-Documentservices", "Documentcreatie" en "Prefill". Op MijnOverheid Berichtenbox zijn (voornamelijk via Belastingssamenwerkingen) 87 gemeenten aangesloten en 91 gemeenten in preproductie of voorbereiding.

2. Voorbereiden op de collectieve aanpak

c Leveranciersmanagement: uitbouwen ingezette professionalisering

d Vraagarticulatie GDI

Met Operatie NUP is een stevige impuls gegeven op het aanscherpen van de standaarden in relatie tot de GDI, de transparantie van de gemeentelijke ICT markt en de gebundelde aansturing op ICT leveranciers. In het Overbruggingsprogramma worden drie nieuwe impulsen ingezet waardoor de ingezette lijn doorgetrokken wordt en gemeenten nog scherper in staat zijn om hun ICT landschap te besturen:

- 1 afronden van drie standaardisatietrajecten
- 2 de VNG commissie Dienstverlening en Informatiebeleid voorzien van bestuurlijke informatie en
- 3 een voorstel voor collectieve gemeentelijke leveringsvoorwaarden ontwikkelen.

Gemeenten willen pro-actief vormgeven aan aanstaande ontwikkelingen. Hiertoe wordt binnen het Overbruggingsprogramma op drie bouwstenen portfoliomanagement uitgevoerd:

- Voor Digimelding wordt gewerkt aan de beschikbaarheid van webservices, waardoor gemeenten vanuit hun eigen applicaties in plaats van een webportaal gereede twijfel terug kunnen melden.
 - Daarnaast wordt met de aansluiting van Digilevering op het Handelsregister, de LV BAG, LV WOZ, BRK en BRP invulling gegeven aan één van de randvoorwaarden voor een goed functionerend stelsel van basisregistraties.
 - Tot slot wordt met de ministeries van BZK en EZ gewerkt aan de integratie van de Berichtenbox Burgers en Bedrijven.
-
- *Standaardisatie*: doel was vaststelling en overdracht naar beheer van drie standaarden. De standaarden Digimelding Webservices, Regiezaaksysteem en Informatievoorziening Sociaal Domein (ISD) zijn vastgesteld en overgedragen naar beheer. Ook Zorg op de Kaart is afgerond en overgedragen aan ISD.
 - *Strategische informatievoorziening*: doel was stuurinformatie voor de VNG commissie Dienstverlening en Informatiebeleid creëren m.b.t. de Digitale Agenda 2020. Er is een analyse uitgevoerd van de doelen van de Digitale Agenda 2020, sturingsthema's, onderliggende indicatoren en gegevens uit bestaande bronnen. Zes snel te realiseren rapportages zijn als Proof of Concept gerealiseerd.

- *Vorbereiding Uniforme ICT leveringsvoorwaarden*: doel was een plan van aanpak ontwikkeling Uniforme Leveringsvoorwaarden. Na onderzoek en raadpleging van deskundigen en stakeholders is het plan van aanpak opgesteld en gereviewed. In het plan wordt een voorstel gedaan voor verdere uitwerking en implementatie t.b.v. de Digitale Agenda 2020.

De bijdrage aan IDS betreft de inbreng van kennis en expertise in de ontwikkeling van de meerjarige aanpak voor de collectieve gemeentelijke informatiekundige agenda (Digitale Agenda 2020). De specifieke doelen hiervan zijn beschreven in het daarvoor opgestelde projectplan.

Financiële verantwoording

Het Overbruggingsprogramma is conform planning gestart op 1 januari 2015. Eind oktober is het contract tussen de VNG en het ministerie van BZK verlengd t/m 31 december 2015. In deze periode heeft de VNG overeenstemming met BZK bereikt over de besteding van de resterende Operatie NUP gelden.

Naam onderdeel:	Begroting	Realisatie
Behoud van momentum en bewustzijn	€ 114.000	€ 133.000
Implementatie en gebruik van de GDI	€ 612.000	€ 670.000
Professionaliseren leveranciersmanagement	€ 226.000	€ 193.000
Vraagarticulatie GDI (portfoliomanagement)	€ 38.000	€ 64.000
Bijdrage aan IDS/De Nieuwe Aanpak	€ 162.000	€ 113.000
Programmabureau (incl. projectleiding)	€ 68.000	€ 106.000
Impactanalyse Digitaal 2017	€ 38.102	€ 38.102

Vooruitblik 2016

Eind 2015 is het Overbruggingsprogramma geëindigd. Diverse activiteiten vinden een vervolg in de Digitale Agenda 2020.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)

1

Betreft
Contributievoorstel 2017

ons kenmerk
BB/U201600747
Lbr. 16/030

datum
11 mei 2016

Samenvatting

In de bijlage vindt u het contributievoorstel 2017. De berekening van de contributie sluit aan bij de systematiek van de voorgaande jaren. Het bestuur van de VNG stelt u voor in te stemmen met dit contributievoorstel op de ALV van 8 juni 2016.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Aan de leden

informatiecentrum tel. (070) 373 8393	uw kenmerk	bijlage(n) 1
Betreft Contributievoorstel 2017	ons kenmerk BB/U201600747 Lbr. 16/030	datum 11 mei 2016

Geacht college en gemeenteraad,

Zoals elk jaar wordt in de ALV de contributie voor het komende jaar vastgesteld op basis van een vaste berekeningssystematiek. Dat wil zeggen dat er drie hoofdmodules zijn:

- Module A, de contributie, is gekoppeld aan de ontwikkeling van het accres Gemeentefonds die in de meicirculaire bekend wordt gemaakt. Het accrespercentage is op dit moment nog niet bekend. Op de ALV zal het percentage bekend worden gemaakt. De meest recente circulaire van het Gemeentefonds is de septembercirculaire van 2015. Het **geschatte** accrespercentages komt in deze circulaire voor 2017 uit op minus 0,21%
- Module B bevat de nacalculatie als gevolg van gemeentelijke herindelingen. De nacalculatie leidt tot een contributiewijziging van 0,04%
- Module C bevat voorziene beleidsintensiveringen of strategische prioriteiten. Het bestuur stelt voor om de contributie op dit punt ongewijzigd te laten.

Op de ALV zal het accrespercentage en het percentage waarmee de contributie wijzigt bekend worden gemaakt. De wijziging van de contributie zal na de ALV aan de leden worden meegedeeld via een aparte ledenbrief. Het VNG-bestuur stelt u voor in te stemmen met dit contributievoorstel op de ALV van 8 juni 2016.

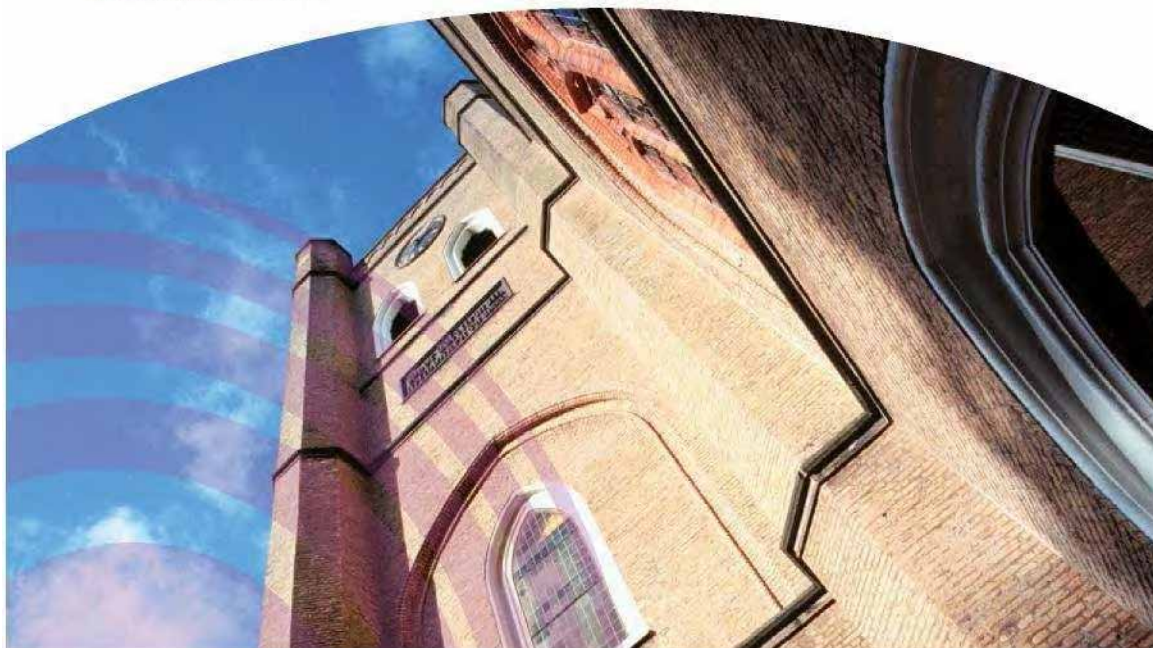
Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten,

Mr J.H.C. van Zanen
Voorzitter VNG

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Contributievoorstel 2017

Inleiding

Onze contributie-inkomsten zorgen voor een stabiel fundament door de jaren heen en maken de versterking van de gemeentelijke uitvoeringskracht en de inzet van de VNG mogelijk. Onze overige inkomsten bestaan uit inkomsten uit extern gefinancierde projecten en uitnamen uit het gemeentefonds. Deze financieringssysteem zal gaan wijzigen, vanaf 2018 zijn uitnamen uit het gemeentefonds niet meer toegestaan. De verandering van de financieringssysteem is beschreven in het voorstel 'collectieve uitvoering en financiering'. De veranderingen hebben nu nog geen gevolgen voor de contributie. Mogelijk leidt de verandering van de financieringssysteem tot een wijziging in de contributiesysteem bij het contributievoorstel voor 2018. Het contributievoorstel van 2017 wordt nog aan u voorgelegd 'op de oude manier'.

In dit contributievoorstel zijn de kaders voor het bepalen van de hoogte van de contributie zoals deze tijdens de buitengewone algemene ledenvergadering in 2011 zijn vastgesteld als uitgangspunt genomen. Dit houdt in dat de hoogte van de contributie mee stijgt of daalt met de ontwikkeling van het nominaal accres van het gemeentefonds, de 'trap op trap af systeem'.

Bij het vaststellen van de contributie wordt gebruik gemaakt van de volgende drie hoofdmodules:

- 1 Module A, de ontwikkeling van de contributie wordt gekoppeld aan de ontwikkeling van het accres gemeentefonds.
- 2 Module B, omvattende de nacalculatie voor de wegleffecten van de gemeentelijke herindeling.
- 3 Module C, omvattende nieuwe taken van de VNG die niet in de plaats komen van oude taken maar een uitbreiding zijn van het huidige takenpakket van de VNG.

De opbouw en uitkomsten van deze modules wordt in het navolgende nader toegelicht.

Module A: Koppeling contributie VNG aan ontwikkeling accres gemeentefonds

Uitgangspunt is om de contributie te koppelen aan de prognose voor de ontwikkeling van het nominaal accres gemeentefonds. Deze wordt bekend gemaakt in de meicirculaire. Het percentage waarmee het accres stijgt of daalt, is het percentage waarmee de contributie stijgt of daalt.

Zodra de meicirculaire is verschenen informeert de VNG de leden met welke percentage de contributie zal stijgen of dalen. Over het algemeen verschijnt de meicirculaire eind mei. Dit heeft tot gevolg dat het percentage waarmee de contributie 2017 wijzigt mogelijk niet eerder dan op de ALV in juni bekend gemaakt zal kunnen worden.

De meest recente circulaire van het gemeentefonds is de septembercirculaire van 2015. Het **geschatte** accrespercentages komt in deze circulaire voor 2017 uit op -0,21%. Dit accrespercentage is in bijlage II gebruikt bij de voorbeeldberekening.

Module B: Gemeentelijke herindeling

Als gevolg van gemeentelijke herindelingen neemt het aantal gemeenten af en vindt er een verschuiving plaats, procentueel gezien, van de hogere tariefgroepen naar de tariefgroepen met de lagere tarieven. De contributie wordt voor dit wegleffect gecorrigeerd.

Op 1 januari 2016 is het aantal gemeenten afgenomen met drie, van 393 naar 390 gemeenten. Het wegleffect bedraagt € 7.321,- . Dit betreft een contributiecorrectie van 0,04%.

Module C: Beleidsontwikkelingen

De nieuwe taken van de VNG die niet in de plaats komen van oude taken maar een uitbreiding zijn van het huidige takenpakket van de VNG worden opgenomen in module C. Het bestuur ziet voor 2017 geen aanleiding om in module C beleidsintensivering op te nemen.

Bijdrage Benchmarkinstrumentarium

De aanvullende bijdrage voor het structureel beheren, verder ontwikkelen en blijvend promoten van de benchmarkproducten bedroeg in 2016 voor alle gemeenten gezamenlijk € 182.910. Voorgesteld wordt om, net als bij de contributie, de 'trap op, trap af' systematiek toe te passen op deze bijdrage. Na het verschijnen van de meicirculaire zal de exacte bijdrage voor 2017 worden vastgesteld. De VNG zal haar leden te zijner tijd informeren.

Bijlage I: Tarieven 2017

Contributie

Het bedrag, wat door een gemeente aan contributie wordt betaald, is afhankelijk van het aantal inwoners. Het uitgangspunt voor het aantal inwoners wordt per 1 januari van het betreffende jaar bepaald a.d.h.v. de cijfers van het CBS.

Er gelden 4 tarieven:

- 1 Een tarief van 0 tot 5.000 inwoners
- 2 Een tarief van 5.000 tot 25.000 inwoners
- 3 Een tarief van 25.000 tot 200.000 inwoners
- 4 Een tarief vanaf 200.000 inwoners

In 2016 werden de volgende tarieven gehanteerd:

1 Van 0 tot 5.000 inwoners :	€ 1,461 per inwoner
2 Van 5.000 tot 25.000 inwoners :	€ 1,342 per inwoner
3 Van 25.000 tot 200.000 inwoners :	€ 1,156 per inwoner
4 Vanaf 200.000 inwoners :	€ 0,575 per inwoner

De tarieven voor 2017 zullen definitief vastgesteld worden na het verschijnen van de meicirculaire.

Bijdrage Benchmarkinstrumentarium

De aanvullende bijdrage voor de financiering van het benchmarkinstrumentarium zal in de vorm van een afzonderlijke factuur samen met de contributienota worden verzonden.

De bijdrage voor 2017 zal definitief vastgesteld worden na het verschijnen van de meicirculaire.

Bijlage II: Rekenvoorbeeld op basis van de septembercirculaire 2015

Ter illustratie wordt onderstaand weergegeven wat de contributiewijziging voor 2017 zou zijn indien uitgegaan wordt van de gegevens uit de septembercirculaire 2015. De septembercirculaire 2015 is de laatst verschenen circulaire waarin een formele vaststelling van het accres heeft plaatsgevonden.

Rekenvoorbeeld contributiewijziging op basis van septembercirculaire 2015:

Modules Contributievoorstel	Wijziging contributie (%)
Module A – Koppeling nominaal accres	-0,21%
Module B – Gemeentelijke herindelingen	0,04%
Module C – Beleidsintensiveringen	-
Totale contributiewijziging	-0,17%

Toelichting rekenvoorbeeld:

Module A:

1. Koppeling van de contributie aan het nominaal accres gemeentefonds

Ontwikkeling nominaal accres gemeentefonds (x € 1 mln), septembercirculaire 2015.

	2017	2018	2019
Accres	-33	230	282
Geschat accres in procenten	-0,21%	1,44%	1,75%

Als gevolg van de koppeling van de contributie aan de ontwikkeling van het nominaal accres gemeentefonds zou de contributie met 0,21% dalen.

Module B:

In 2016 is als gevolg van gemeentelijke herindelingen het aantal gemeenten afgenomen van 393 naar 390. Het weglekeffect bedraagt € 7.321,- . De correctie bedraagt 0,04%.

Module C:

Voorgesteld wordt om voor 2017 geen nieuwe beleidsintensiveringen en investeringen in het contributievoorstel te verwerken.

Bijlage III: Raming 2017

Op basis van het voorliggend contributievoorstel is een verwachte raming voor 2017 opgenomen. In het najaar van 2015 wordt de begroting voor 2017 opgesteld.

Omschrijving	(Bedragen in € x 1000)	Begroting 2016	Raming 2017
Bedrijfsopbrengsten			
Contributie		20.730	20.695
Bijdragen Projecten		66.100	28.916
Overige bedrijfsopbrengsten		5.734	5.615
Som der bedrijfsopbrengsten		92.564	55.225
Bedrijfslasten			
Personeelskosten		20.778	20.159
Afschrijvingen		1.750	1.750
Activiteitskosten		68.046	31.421
Kantoor-en huisvestingskosten		3.738	3.773
Overige bedrijfskosten		2.091	1.916
Som der bedrijfslasten		96.404	59.018
Bedrijfsresultaat		(3.840)	(3.793)
Financiële baten en lasten		1.820	1.820
Resultaat deelnemingen		606	606
Resultaat gewone bedrijfsuitoefening		(1.414)	(1.367)
Goedgekeurde dekking uit het eigen vermogen		1.414	1.367
Resultaat van de Vereniging		0	0

Jaarlijks wordt aan het vermogen een bedrag onttrokken ter dekking van de kosten van de herhuisvesting en ter dekking van de kosten van het meerjarenplan 'Wetenschapsfunctie'. In 2016 bedraagt deze onttrekking € 1,414 miljoen, in 2017 is dit € 1,367 miljoen.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)

1

betreft

ons kenmerk

datum

Collectieve activiteiten:
afwegingskader en financiering

BB/U201600745
Lbr. 16/028

11 mei 2016

Samenvatting

De ALV heeft het bestuur van de VNG in 2015 een dubbele opdracht gegeven: kom in de ALV van juni 2016 met voorstellen waarmee helder kan worden afgewogen welke taken we als vereniging collectief willen uitvoeren én ontwikkel een nieuw financieringsmodel. In het onderhavige voorstel aan de ALV zijn deze opdrachten uitgewerkt, met als eerste een beschrijving en duiding van de huidige collectieve activiteiten. Vervolgens presenteren we een voorstel voor een afwegingskader (wat wordt in de toekomst collectief opgepakt en wat niet) en gaan we daarna in op de vraag hoe de activiteiten in de toekomst kunnen worden bekostigd. In de ALV-agenda wordt daarna separaat ingegaan op de consequenties voor de bestaande collectieve activiteiten en doen we een voorstel voor een gefaseerde invoering van de nieuwe systematiek.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Aan de leden

informatiecentrum tel. (070) 373 8393	uw kenmerk	bijlage(n) 1
betreft Collectieve activiteiten: afwegingskader en financiering	ons kenmerk BB/U201600745 Lbr. 16/028	datum 11 mei 2016

Geacht college en gemeenteraad,

Collectieve activiteiten die de VNG in opdracht van haar leden uitvoert, zijn in het afgelopen decennium steeds vaker buiten de contributie om gefinancierd. Indien de meerderheid van de leden besluit tot een dergelijke activiteit wordt het benodigde geld uit het Gemeentefonds gehaald. Het aantal op deze manier collectief gefinancierde taken is de laatste jaren flink gegroeid. Het gaat bijvoorbeeld om beleidstaken in het Sociaal Domein, de Digitale Agenda en de ontwikkeling en het beheer van informatietechnologie en standaarden.

Op de ALV in 2015 is besloten dat we duidelijke afspraken moet maken: wat doen we collectief en wat niet? Hoe komen we tot een helder en transparant systeem met passende financiering?

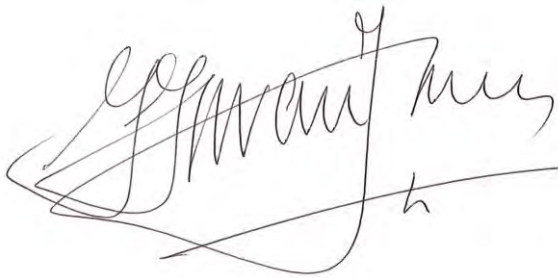
Een belangrijke prikkel om dat nú te doen is mede gelegen in de aankondiging van de beheerders van het Gemeentefonds, dat het systeem dat we voor de bekostiging gebruiken niet kan worden voortgezet omdat dit wettelijk niet is toegestaan. Volgens de Financiële Verhoudingswet mag geld uit het Gemeentefonds namelijk alleen worden uitgekeerd aan individuele gemeenten en dus niet aan andere partijen zoals de VNG. De nu gehanteerde methodiek is in dat licht onrechtmatig. 2017 is daarom het laatste jaar waarvoor uitnames uit het Gemeentefonds mogelijk zijn.

De uitvoering van collectieve activiteiten in opdracht van de leden zal daarom in de toekomst anders moeten worden bekostigd, bijvoorbeeld door ze onderdeel te laten zijn van de VNG-contributie of via een apart factureringssysteem. De gekozen financieringssysteem zal 'budgettair neutraal' verlopen: het verschil zit alleen in de wijze waarop het geld aan de VNG beschikbaar wordt gesteld. Nu gaat dat via een uitname uit het Gemeentefonds, in de toekomst moet de bekostiging via de gemeenten zelf gaan lopen.

De ALV heeft het bestuur van de VNG in 2015 een dubbele opdracht gegeven: kom in de ALV van juni 2016 met voorstellen waarmee helder kan worden afgewogen welke taken we als vereniging collectief willen uitvoeren én ontwikkel een nieuw financieringsmodel.

In de bijlage vindt u het voorstel aan de ALV waarin deze opdrachten zijn uitgewerkt, met als eerste een beschrijving en duiding van de huidige collectieve activiteiten. Vervolgens presenteren we een voorstel voor een afwegingskader (wat wordt in de toekomst collectief opgepakt en wat niet) en gaan we daarna in op de vraag hoe de activiteiten in de toekomst kunnen worden bekostigd. In de ALV-agenda wordt daarna separaat ingegaan op de consequenties voor de bestaande collectieve activiteiten en doen we een voorstel voor een gefaseerde invoering van de nieuwe systematiek.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J.H.C. van Zanen', with a long horizontal flourish extending to the right.

Mr J.H.C. van Zanen
Voorzitter VNG

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.

08. COLLECTIEVE ACTIVITEITEN: AFWEGINGSKADER EN FINANCIERING

Opdracht aan het VNG bestuur in de ALV 2015

Collectieve activiteiten die de VNG in opdracht van haar leden uitvoert, zijn in het afgelopen decennium steeds vaker buiten de contributie om gefinancierd. Indien de meerderheid van de leden besluit tot een dergelijke activiteit worden de benodigde middelen uit het Gemeentefonds gehaald. Het aantal op deze manier collectief gefinancierde taken is de laatste jaren flink gegroeid. Het gaat bijvoorbeeld om beleidstaken in het Sociaal Domein, de Digitale Agenda en de ontwikkeling en beheer van informatietechnologie en standaarden.

De afgelopen jaren is de VNG steeds meer activiteiten in collectief verband gaan uitvoeren, zoals in 2015 de nieuwe taken in het Sociaal Domein. Op de ALV in 2015 is besloten dat duidelijke afspraken gemaakt moeten worden: wat doen we collectief en wat niet? Hoe komen we tot een helder en transparant systeem met passende financiering?

Een belangrijke prikkel om dat nú te doen is mede gelegen in de aankondiging van de beheerders van het Gemeentefonds, dat het systeem dat we voor de bekostiging gebruiken niet kan worden voortgezet omdat dit wettelijk niet is toegestaan. Volgens de Financiële Verhoudingswet mogen middelen uit het Gemeentefonds namelijk alleen worden uitgekeerd aan individuele gemeenten en dus niet aan andere partijen zoals de VNG. De nu gehanteerde methodiek is in dat licht onrechtmatig. Het jaar 2017 is derhalve het laatste jaar waarvoor uitnames uit het Gemeentefonds mogelijk zijn.

De uitvoering van collectieve activiteiten in opdracht van de leden zal daarom in de toekomst anders moeten worden bekostigd, bijvoorbeeld door ze onderdeel te laten zijn van de VNG-contributie of via een apart factureringssysteem. De gekozen financieringssystematiek zal 'budgettair neutraal' verlopen: het verschil zit alleen in de wijze waarop het geld aan de VNG beschikbaar wordt gesteld. Nu gaat dat via een uitname uit het Gemeentefonds, in de toekomst moet de bekostiging via de gemeenten zelf gaan lopen.

De ALV heeft het bestuur van de VNG in 2015 feitelijk een dubbele opdracht gegeven: kom in de ALV van juni 2016 met voorstellen waarmee helder kan worden afgewogen welke taken we als vereniging collectief willen uitvoeren én ontwikkel een nieuw financieringsmodel.

Uitwerking van de opdracht aan het VNG Bestuur

In de onderhavige notitie worden deze opdrachten uitgewerkt. Eerst worden de huidige collectieve activiteiten beschreven en geduid. Vervolgens wordt een voorstel voor een afwegingskader gepresenteerd (wat wordt in de toekomst collectief opgepakt en wat niet) en wordt daarna ingegaan op de vraag hoe de activiteiten in de toekomst kunnen worden bekostigd.

In de ALV agenda wordt daarna separaat ingegaan op de consequenties voor de bestaande collectieve activiteiten en wordt een voorstel gedaan voor een gefaseerde invoering van de nieuwe systematiek. Deze gefaseerde invoering bestaat uit een consolidatie voor een aantal collectieve activiteiten en intensivering van enkele collectieve activiteiten in 2017 (via uitnames uit het Gemeentefonds) en het volgen van de nieuwe werkwijze voor de jaren daarna.

Aan de ALV worden achtereenvolgens voorstellen voorgelegd voor:

- Een afwegingskader en de bekostiging van collectieve activiteiten vanaf 2018 (*het onderhavige agendapunt*)
- Consolidatie van een aantal collectieve activiteiten in 2017 (*agendapunt 8*)
- Intensivering van de collectieve activiteiten voor de Digitale Agenda in 2017 (*agendapunt 9*)

Wat doen we nu collectief, hoe loopt de financiering?

De huidige collectief gefinancierde activiteiten via het Gemeentefonds zijn in een aantal categorieën te verdelen. Grote onderdelen zijn de *beleidstaken in het Sociaal Domein* en de *ondersteuning van de gemeentelijke bedrijfsvoering*, samen goed voor ongeveer 64 miljoen euro in 2016. Naast die twee hoofd categorieën staan nog andere posten op de lijst van het Gemeentefonds. Er zijn verschillende redenen waarom deze posten op de lijst van het Gemeentefonds zijn geplaatst. Soms waren dat administratieve redenen en in andere gevallen lagen daar in inhoudelijke of bedrijfseconomische overwegingen aan ten grondslag. Voorbeelden zijn het A&O-fonds, de financiering van het RCF, de Waarderingskamer en Onderhoud Gemeentefonds.

Categorie A: beleidstaken Sociaal Domein

De *beleidstaken in het Sociaal Domein* hebben zich recent sterk ontwikkeld. De ALV van 2014 heeft besloten een aantal functies/wettelijke taken in het Sociaal Domein niet direct naar het lokale niveau te decentraliseren en ze vooralsnog (voor een periode van drie jaar) aan de VNG te mandateren. Dat betreft bijvoorbeeld het Vertrouwenswerk Jeugd, de Kindertelefoon en de Doventolk. Deze afspraak is gemaakt omdat het om instellingen/regelingen ging waarvan de continuïteit bij decentralisatie naar het lokale niveau op dat moment in gevaar zou komen. De tijd om daarvoor alternatieven te vinden ontbrak. De kosten van deze activiteiten bedragen ongeveer 32 miljoen euro per jaar.

Afgesproken is deze taken slechts tijdelijk bij de VNG te beleggen. In de eerste plaats omdat collectieve uitvoering van publieke taken schuurt met de principes van decentraliseren. Decentraliseren betekent het beleggen van taken op het lokale niveau. Als centrale uitvoering van een dergelijke taak noodzakelijk is, moet de taak niet worden gedecentraliseerd. Een andere reden om dit slechts tijdelijk te doen is gelegen in de verenigingsstructuur van de VNG. Omdat het bij deze activiteiten in het Sociaal Domein gaat om ondersteuning aan individuele burgers, handelt de VNG als een bestuursorgaan (verlengd lokaal bestuur) zonder de daarbij behorende democratisch gelegitimeerde bevoegdheden. Voor de langere termijn is de uitvoering van publieke taken in het Sociaal Domein door de VNG geen houdbare situatie. De conclusie luidt dan ook dat naar alternatieven moet worden gezocht voor de uitvoering van deze taken.

Categorie B: ondersteuning van de gemeentelijke uitvoering

Het principe van collectieve financiering is ontwikkeld op basis van het uitgangspunt van "*ondersteuning van gemeenten bij de uitvoering*". De kern van deze activiteiten ligt bij ontwikkeling/facilitering/beheer van de gemeentelijke dienstverlening. Voorbeelden zijn de Informatiebeveiligingsdienst, het WOZ-datacenter, beheer van ISD-standaarden, de Digitale Agenda 2020 en KING. Vrijwel alle activiteiten hebben een sterke ICT-component. Juist op dit terrein wordt een steeds sterkere behoefte gevoeld om de ondersteuning collectief op te pakken, standaarden (bijvoorbeeld voor gegevensuitwisseling) te ontwikkelen en centraal te beheren. Ook collectieve aanbesteding, zoals de inkoop van mobiele telefonie, het verkennen en het verspreiden van gemeentelijke innovaties maken onderdeel uit van de groeiende collectivisering van de gemeentelijke dienstverlening. Informatievoorziening speelt een steeds belangrijkere rol. In de afgelopen jaren was dat reeds het geval in het Sociaal Domein. In de nabije toekomst zal dat gelden voor de invoering van de Omgevingswet. Voor de toekomst zien we het zwaartepunt van de collectieve activiteiten juist bij deze categorie liggen: de ondersteuning van de gemeentelijke dienstverlening.

Categorieën C t/m F

Buiten de bovengenoemde categorieën staat nog een aantal posten op de lijst van het Gemeentefonds. Een aantal daarvan is om puur administratieve redenen opgenomen (Onderhoud Gemeentefonds en Waarderingskamer), twee posten zijn meegekomen met de decentralisaties Sociaal Domein (Opvoeden.nl en Knooppunt Huwelijksdwang), twee VNG-onderdelen komen voort uit een eerdere subsidierelatie (RCF en EC Kinderopvang), de post bestemd voor het A&O fonds tenslotte is jaren geleden van de begroting van het ministerie van BZK overgeheveld naar het Gemeentefonds. De genoemde activiteiten verschillen onderling

sterk. Per activiteit zal moeten worden afgewogen of deze past in een model voor 'collectieve activiteiten' en hoe zij in de toekomst moet worden gepositioneerd en bekostigd. In het vervolg van dit voorstel komen we daarop terug.

Afwegingskader

Op de ALV in 2015 is afgesproken dat duidelijk moet worden omschreven welke activiteiten voor een gezamenlijke aanpak door of namens de VNG in aanmerking komen. Voorop staat dat we blijven uitgaan van het principe 'lokaal tenzij' en dat voor een collectieve aanpak alleen wordt gekozen als lokale of regionale uitvoering om reden van doelmatigheid en doeltreffendheid niet mogelijk of wenselijk is. De activiteiten zijn gericht op de ondersteuning van gemeentelijke uitvoeringsprocessen, niet op het overnemen van de uitvoering. We stellen de volgende definitie voor:

Als collectief gefinancierde VNG-activiteit kan worden aangemerkt een activiteit die:

1. Betrekking heeft op een gemeentelijke taak of belang die alle- of het overgrote deel van de gemeenten betreft en het belang van de individuele gemeenten en regio's overstijgen, en/of;
2. Waarvan een collectieve invulling door het VNG-bureau vanuit het oogpunt van bestuurlijke en/of kostenefficiëntie wenselijk is; en
3. Door de leden op de ALV in juni als collectieve activiteit is vastgesteld met een meerderheid van tenminste 80% van de uitgebrachte stemmen.

Bekostiging collectieve activiteiten

Nu er een einde komt aan de bekostiging van collectieve activiteiten vanuit het Gemeentefonds, moet worden gezocht naar andere financieringsmogelijkheden. Alle middelen uit het GF gaan dan rechtstreeks naar de individuele gemeenten, alle gemeenten zullen vanuit de eigen begroting voor de collectieve activiteiten moeten meebetalen.

Voor de bekostiging van collectieve activiteiten worden hierna twee mogelijkheden verkend:

1. Bekostiging via de contributie
2. Bekostiging op basis van artikel 21 lid 1 van de statuten: 'De algemene vergadering kan besluiten dat de Vereniging ten laste van de leden in het besluit te omschrijven verplichtingen zal aangaan'.

Mogelijke bekostiging via de contributie

De eenvoudigste manier is het onderbrengen van alle kosten in de reguliere VNG-contributie. Daarbij zal dan wel een helder onderscheid moeten worden gemaakt tussen enerzijds reguliere VNG-taken (zoals belangenbehartiging) en anderzijds de uitvoering van collectieve (ondersteunings)activiteiten. De huidige module C van de contributie, bedoeld voor intensiveringen van beleid, kan worden gebruikt voor de bekostiging van collectieve activiteiten. Het onderscheid tussen reguliere taken en collectieve activiteiten vervaagt dan echter en er ontstaat een ondoorzichtig systeem.

Mogelijke bekostiging op basis van artikel 21 lid 1 van de statuten

Een tweede mogelijkheid is bekostiging op basis van artikel 21 lid 1 van de statuten: 'De algemene vergadering kan besluiten dat de Vereniging ten laste van de leden in het besluit te omschrijven verplichtingen zal aangaan'. Dat betekent dat als de VNG verplichtingen wil aangaan die zij buiten het contributiebudget om ten laste van de leden wil brengen, zij hiervoor altijd vooraf een uitdrukkelijk besluit van de ledenvergadering moet vragen. Dergelijke besluiten willen we niet bij gewone meerderheid van stemmen vaststellen, een groot draagvlak onder de leden is noodzakelijk. Daarom stellen we voor dat dergelijke besluiten met een meerderheid van tenminste 80% van de uitgebrachte stemmen moeten worden genomen.

Op deze manier ontstaat een helder onderscheid tussen de contributie voor de reguliere taken en de bekostiging van collectieve activiteiten. Omdat het gaat om activiteiten die alle gemeenten aangaan, moeten net als bij de contributie ook hier alle gemeenten naar rato bijdragen. Het is wel de vraag of hierbij de exacte verdeelsleutel van de contributie moet worden gehanteerd of dat er gronden zijn om daarvan af te wijken.

Aandachtspunt fiscale aspecten

Bij de beoordeling van beide voorgaande opties spelen niet alleen inhoudelijke overwegingen een rol, maar zijn ook fiscale aspecten (BTW en VpB) belangrijk. Daarover kan nu geen sluitende uitspraak worden gedaan, omdat de VNG daarover nog in gesprek is met de Belastingdienst. Duidelijkheid daarover wordt niet vóór de ALV in juni verwacht.

Definitief voorstel bekostiging in een volgende ALV

Mede door de onduidelijkheid over fiscale aspecten is het op dit moment niet mogelijk op de ALV een sluitend voorstel voor de financiering voor te leggen vanaf 2017. Gelet hierop wordt een gefaseerde invoering van het nieuwe systeem voorgesteld. Bij agendapunt .. van de ALV "Consolidatie en overgangsmaatregelen 2017" wordt daarvoor een uitgewerkt voorstel aan de leden voorgelegd.

Het bestuur van de VNG heeft op basis van de nu beschikbare informatie een voorkeur uitgesproken voor de bekostiging van collectieve activiteiten op basis van artikel 21 lid 1 van de statuten. Een definitief voorstel zal in een volgende ALV aan de leden worden voorgelegd.

Toekomstige procedure collectieve activiteiten vanaf 2018

Voorgesteld wordt om het bestuur van de VNG de opdracht te geven om voor de periode vanaf 2018 jaarlijks een plan op te stellen met de door de vereniging te ondernemen collectieve activiteiten. Dit plan dient steeds in de ALV van juni ter instemming aan de leden te worden voorgelegd.

Het plan bevat tenminste:

- een beschrijving van de collectieve activiteiten
- een motivering waarom deze activiteiten als collectieve activiteit worden aangemerkt
- een begroting van de kosten die met de betreffende activiteiten gemoeid zijn
- een verzoek aan de ALV:
 - o om in te stemmen met het Jaarplan collectief gefinancierde activiteiten
 - o om een besluit te nemen over de bekostiging van de collectieve activiteiten.

Daarbij wordt in principe uitgegaan van meerjarenbegrotingen voor die activiteiten die een structureel of meerjarig karakter hebben. Maar ook voor dat type activiteiten geldt de voorwaarde van jaarlijkse vaststelling op de ALV in juni. We zullen een en ander opnemen in het Huishoudelijk Reglement van de vereniging.

Gevraagde beslissing:

- **In te stemmen met het voorgestelde afwegingskader en de voorgestelde procedure voor de voorbereiding van en besluitvormig over collectieve activiteiten vanaf 2018**
- **Het bestuur van de VNG op te dragen om in een volgende ALV een uitgewerkt voorstel te doen voor de bekostiging van de collectieve activiteiten vanaf 2018**

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)

betreft
Consolidatie collectieve
activiteiten in 2017

ons kenmerk
BB/U201600746
Lbr. 16/027

datum
11 mei 2016

Samenvatting

In 2017 is sprake van een overgangsjaar voor de collectief gefinancierde activiteiten. Een aantal posten valt dan niet meer onder de collectieve financiering via het Gemeentefonds, het grootste deel echter nog wel. Voor de consolidatie van activiteiten in 2017 wordt voorgesteld om de activiteiten die in dat jaar doorlopen op dezelfde wijze te financieren als in de voorgaande jaren, namelijk door een uitname uit het Gemeentefonds. 2017 is het laatste jaar waarvoor uitnames uit het Gemeentefonds kunnen worden gedaan.

In het uitgewerkte voorstel voor 2017 is één thema niet meegenomen. Dat betreft de Digitale Agenda, waarvoor een grotere uitname uit het Gemeentefonds wordt voorgesteld. Op dit thema wordt in de ALV een separaat voorstel aan de leden voorgelegd.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Aan de leden

informatiecentrum tel. (070) 373 8393	uw kenmerk	bijlage(n)
betreft Consolidatie collectieve activiteiten in 2017	ons kenmerk BB/U201600746 Lbr. 16/027	datum 11 mei 2016

Geacht college en gemeenteraad,

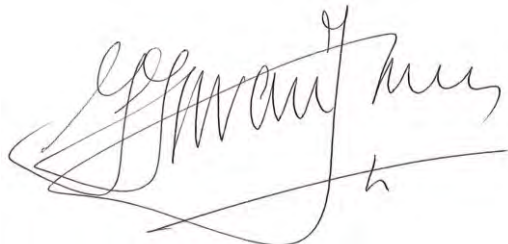
Bij agendapunt 08. "Collectieve activiteiten: afwegingskader en financiering" is reeds geconstateerd dat een zorgvuldige gefaseerde invoering van de nieuwe systematiek noodzakelijk is. Ook is geconstateerd dat alleen activiteiten in de categorie "Ondersteuning van de gemeentelijke uitvoering" (categorie B) in de toekomst in aanmerking komen als collectief gefinancierde activiteiten.

In 2017 is sprake van een overgangsjaar. Een aantal posten valt niet meer onder de collectieve financiering via het Gemeentefonds, het grootste deel echter nog wel. Voor de consolidatie van activiteiten in 2017 wordt voorgesteld om de activiteiten die in dat jaar doorlopen op dezelfde wijze te financieren als in de voorgaande jaren, namelijk door een uitname uit het Gemeentefonds. 2017 is het laatste jaar waarvoor uitnames uit het Gemeentefonds mogelijk zijn.

In het uitgewerkte voorstel voor 2017 is één thema niet meegenomen. Dat betreft de Digitale Agenda, waarvoor een grotere uitname uit het Gemeentefonds wordt voorgesteld. Op dit thema wordt in de ALV een separaat voorstel aan de leden voorgelegd.

In de bijlage vindt u een nadere toelichting en een totaaloverzicht van de collectieve activiteiten in 2016 en de consolidatie van deze activiteiten in 2017.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J.H.C. van Zanen'. The signature is fluid and cursive, with a long horizontal stroke at the bottom.

Mr J.H.C. van Zanen
Voorzitter VNG

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.

09. Consolidatie collectieve activiteiten in 2017

Inleiding

Bij agendapunt 08. *“Collectieve activiteiten: afwegingskader en financiering”* is reeds geconstateerd dat een zorgvuldige gefaseerde invoering van de nieuwe systematiek noodzakelijk is. Ook is geconstateerd dat alleen activiteiten in de categorie *“Ondersteuning van de gemeentelijke uitvoering”* (categorie B) in de toekomst in aanmerking komen als collectief gefinancierde activiteiten.

In 2017 is sprake van een overgangsjaar. Een aantal posten valt niet meer onder de collectieve financiering via het Gemeentefonds, het grootste deel echter nog wel. Ten behoeve van de consolidatie van activiteiten in 2017 wordt voorgesteld om de activiteiten die in dat jaar doorlopen op dezelfde wijze te financieren als in de voorgaande jaren, namelijk door middel van een uitname uit het Gemeentefonds.

In het uitgewerkte voorstel voor 2017 is één thema niet meegenomen. Dat betreft de Digitale Agenda, waarvoor een grotere uitname uit het Gemeentefonds wordt voorgesteld. Op dit thema wordt in de ALV een separaat voorstel aan de leden voorgelegd.

In de bijlage treft u een totaaloverzicht aan van de collectieve activiteiten in 2016 en de consolidatie van deze activiteiten in 2017.

Gefaseerde invoering nieuwe systematiek

De verandering van de financieringssystematiek moet zorgvuldig worden ingevoerd omdat de continuïteit van veel van de activiteiten moet worden gewaarborgd. Dat is met name van belang in het sociaal domein, omdat veel jongeren en ouderen die ondersteuning nodig hebben van die activiteiten afhankelijk zijn. Maar ook financieel-technische, uitvoeringstechnische en fiscale aspecten (contributie en BTW) spelen een belangrijke rol. We stellen daarom voor het nieuwe systeem gefaseerd in te voeren: de eerste tranche in 2017, de tweede in 2018. Bij de consolidatie van activiteiten in 2017 passen we waar dat kan de nieuwe systematiek toe. Waar onderdelen nog nader moeten worden uitgewerkt volgt toepassing van de nieuwe systematiek in 2018. De veranderingen in 2017 hebben geen gevolgen voor de contributie, in financiële zin betekenen ze een verschuiving van ongeveer 9,5 miljoen euro.

De veranderingen zijn:

- a) Taakmutaties bij Onderhoud GF, Waarderingskamer (dit zijn taken die door het rijk ten behoeve van gemeenten worden uitgevoerd en uit het GF worden bekostigd). Er is overeenstemming met de fondsbeheerders dit bedrag naar de begroting van BZK resp. Financiën over te hevelen.
- b) Stopzetten bekostiging via Gemeentefonds van instellingen/stichtingen Opvoeden.nl, Knooppunt Huwelijksdwang, ministerie VWS neemt bekostiging over.
- c) Bekostiging van de interne VNG-onderdelen Handhaving Kinderopvang en RCF Kenniscentrum wordt omgezet naar een subsidierelatie met ministerie SZW
- d) Niet meer collectief financieren van de *“Stichting Adoptievoorzieningen”*. Met ingang van 2017 valt dit onder de landelijke raamcontracten waarbinnen de gemeenten naar gebruik afrekenen.

De nieuwe financieringswijze van de overige onderdelen (beleidstaken Sociaal Domein, A&O-fonds, ondersteuning gemeentelijke uitvoering) volgt dan in 2018. Op de (B)ALV in november 2016 zullen we daarover voorstellen presenteren.

Consequenties van de beperking tot “ondersteuning van de gemeentelijke uitvoering”

In de nieuwe systematiek komen in de toekomst alleen activiteiten gericht op de *ondersteuning van de gemeentelijke uitvoering* (categorie B) in aanmerking voor collectieve financiering. Dat betekent dat in principe alleen deze soort activiteiten nog collectief door gemeenten zullen worden gefinancierd (via contributie en/of facturering).

De activiteiten in categorie A (beleidstaken sociaal domein) zijn in 2015 meegekomen bij de decentralisaties en hebben een wettelijke grondslag. Uitgaande van het principe ‘lokaal tenzij’ zullen zij in de toekomst door individuele gemeenten zelf moeten worden uitgevoerd of –als de uitvoering alleen centraal kan – door het rijk als taak worden teruggenomen. Gelet op het belang van die taken voor onze inwoners is het nodig om elke taak afzonderlijk te onderzoeken en de mogelijkheden af te wegen.

In categorie C zijn twee kleine kennisinstellingen opgenomen. Centrale uitvoering en financiering zijn noodzakelijk voor de continuïteit. Het Rijk is bereid deze over te hevelen naar de begroting van het ministerie van VWS.

In categorie D vallen twee initiatieven die door Rijk en VNG gezamenlijk zijn geïnitieerd en onderdeel zijn geworden van de VNG-organisatie. Het ministerie van SZW is bereid deze (opnieuw) via een subsidierelatie te bekostigen.

Categorie E bestaat uit activiteiten die door het Rijk worden uitgevoerd. De bedragen die hiermee gemoeid zijn, worden overgeheveld naar de begroting van de verantwoordelijke ministeries.

Het A&O-fonds (categorie F) vloeit voort uit de gemeentelijke werkgeversrol. De financiering is onderdeel van het overleg tussen werkgevers en werknemers. Het fonds dient zelf voor haar bekostiging zorg te dragen via facturering aan individuele gemeenten. Voor het jaar 2017 is dat nog niet mogelijk.

Gevraagde beslissing:

In te stemmen met de voorgestelde verlenging van één jaar van een aantal collectiviteiten, zoals vermeld in de bijlage (NB: dus exclusief de Digitale Agenda 2017)

Bijlage1
Overzicht collectieve activiteiten 2016 en voorstel 2017

Consolidatie uitnamen 2016

A. Beleidstaken Sociaal Domein	<u>Uitname 2016</u>	<u>Uitname 2017</u>
Vertrouwenswerk jeugd	7.500.000, -	7.500.000,-
Telefonisch of elektronisch advies	4.200.000, -	4.200.000,-
Telefoonnummer meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling	400.000, -	400.000,-
Kindertelefoon ¹⁾	3.860.000, -	3.655.000
Doventolkvoorziening leefdomein	10.750.000, -	10.750.000,-
Doventolkvoorziening werkdomein ²⁾	100.000, -	0
Stichting adoptievoorzieningen, onderdeel nazorg ³⁾	672.000, -	0
Landelijke coördinatiefunctie Jeugd, participatie en Wmo	250.000, -	250.000,-
Hulp slachtoffers huiselijk geweld, eengerelateerd geweld, loverboys/ jeugdprostitutie of mensenhandel	3.729.500, -	3.729.500
Meeneembare voorzieningen ²⁾	100.000, -	0
<u>Subtotaal:</u>	<u>31.561.500, -</u>	<u>30.484.500</u>

1) Voor 2017 wordt een lager kostenniveau verwacht, dit is afgestemd met de betreffende instelling

2) Op 'doventolkvoorziening werkdomein en ' en 'meeneembare voorzieningen' wordt een kleiner beroep gedaan dan verwacht. Kosten zullen gedekt worden uit de overschotten van 2015 en 2016.

3) Stichting adoptievoorzieningen wordt in 2017 niet meer collectief gefinancierd maar valt met ingang van 2017 onder de landelijke raamcontracten waarbinnen gemeenten naar gebruik afrekenen.

B. Ondersteuning Gemeentelijke uitvoering	<u>Uitname 2016</u>	<u>Uitname 2017</u>
<u>Begroting VNG</u>		
WOZ kosten	1.000.000	1.000.000
Digitaal klantendossier	611.000	611.000
14+netnummer ⁴⁾	1.588.000	1.588.000
Beheer en behoud aanpak operatie NUP ⁴⁾	950.000	950.000
Realisatie en Beheer Gemeentelijk Monitor Sociaal Domein ⁴⁾	130.000	193.000
BRP	1.000.000	1.000.000
Burgerzakenmodules basisregistratie personen	350.000	350.000
Beheer ISD-standaarden en ICT-infrastructuur ⁵⁾	11.300.000	11.100.000
Informatiebeveiligingsdienst	2.000.000	2.000.000

<i>Subtotaal: Begroting VNG</i>	<i>18.929.000</i>	<i>18.792.000</i>
Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten (KING) ⁶⁾	7.500.000	7.500.000

4) In de BALV van 2014 is goedkeuring gegeven op een uitname voor 'Innovatie Digitale Samenwerking' van € 2.580.000. Deze bedragen zijn opgesplitst in € 1.500.000 voor 14+ Netnummer, € 950.000 voor Beheer en Behoud NUP en € 130.000 voor Realisatie en Beheer gemeentelijk monitor Sociaal Domein. In de BALV van 2014 is reeds aangegeven dat de kosten in 2017 +/- € 60.000,- hoger zullen zijn. De uitname voor 2017 is hierop aangepast.

5) Het structureel beheer voor ISD-standaarden en ICT-Infrastructuur daalt van € 11,3 miljoen (2016) naar € 11,1 miljoen (2017). Voor 2018 en 2019 worden de kosten geschat op resp. € 11,1 miljoen en € 10,9 miljoen.

6) VNG neemt een bedrag van € 7.500.000 uit ten behoeve van KING. Dit bedrag wordt rechtstreeks door BZK aan KING overgemaakt

C. Kennisinstellingen Sociaal Domein ⁶⁾	<u><i>Uitname 2016</i></u>	<u><i>Uitname 2017</i></u>
Stichting opvoeden.nl	700.000	0
Knooppunt huwelijksdwang en achterlating	250.000	0
<u><i>Subtotaal:</i></u>	<i>950.000</i>	<i>0</i>

6) Het ministerie van VWS heeft toegezegd de bekostiging over te nemen van de 'Stichting Opvoeden.nl' en het 'Knooppunt huwelijksdwang en achterlating'. Het bedrag wordt overgeheveld naar de begroting van het ministerie van VWS.

D. Binnen VNG-organisatie ⁷⁾	<u><i>Uitname 2016</i></u>	<u><i>Uitname 2017</i></u>
Expertise centrum kinderopvang	500.000	0
RCF Kenniscentrum	3.500.000	0
<u><i>Subtotaal:</i></u>	<i>4.000.000</i>	<i>0</i>

7) De bekostiging van het Expertisecentrum kinderopvang en het RCF Kenniscentrum wordt omgezet naar een subsidierelatie met het ministerie van SZW. De bedragen worden overgeheveld naar het ministerie van SZW.

E. Door het Rijk uitgevoerde taken	<u><i>Uitname 2016</i></u>	<u><i>Uitname 2017</i></u>
Kosten Financiële verhoudingswet ⁹⁾	1.800.000	0
Waarderingskamer ¹⁰⁾	2.000.000	0
<u><i>Subtotaal:</i></u>	<i>3.800.000</i>	<i>0</i>

9) Betreft een verantwoordelijkheid van het Rijk en wordt overgeheveld naar de begroting van ministerie van BZK

10) Betreft een verantwoordelijkheid van het Rijk en wordt overgeheveld naar de begroting van ministerie van Financiën

F. Categorie overig	<u><i>Uitname 2016</i></u>	<u><i>Uitname 2017</i></u>
A&O-fonds gemeenten ¹¹⁾	6.400.000	6.400.000

11) In de opstelling is er vanuit gegaan dat de uitname door A&O-fonds gelijk blijft. Vanaf 2018 zal de financiering door het A&O Fonds zelf geregeld worden via facturering van gemeenten.

Totaal uitname uit gemeentefonds (VNG en anderen)	73.140.500	63.176.500
---	------------	------------

NB) Een aantal voorstellen inzake de Digitale Agenda 2020 wordt separaat aan u voorgelegd bij agendapunt 9.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)

1

betreft
Digitale Agenda 2020 tbv ALV

ons kenmerk
ECIB/U201600749
Lbr. 16/031

datum

11 mei 2016

Samenvatting

In de ALV van juni 2015 hebben gemeenten de beweging die zij in vorige jaren begonnen met kracht doorgezet. 'Samen doen wat samen kan' is het motto waaronder de Nederlandse gemeenten hun krachten als meest nabije overheid voor inwoners en ondernemers willen bundelen. Op het vlak van dienstverlening en de daarbij horende informatievoorziening is deze krachtenbundeling vormgegeven in de Digitale Agenda 2020.

Om ook in 2017 de ambities van de Digitale Agenda waar te maken, vragen wij de ALV om in te stemmen met een aantal uitnames uit het Gemeentefonds en met de Position Paper Privacy.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Aan de leden

informatiecentrum tel. (070) 373 8393	uw kenmerk	bijlage(n) 1
betreft Digitale Agenda 2020 tbv ALV	ons kenmerk ECIB/U201600749 Lbr. 16/031	datum 11 mei 2016

Geacht college en gemeenteraad,

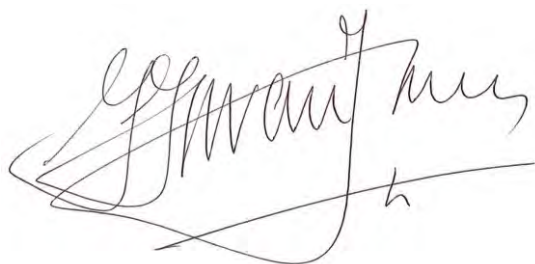
In de ALV van juni 2015 hebben gemeenten de beweging die zij in vorige jaren begonnen met kracht doorgezet. 'Samen doen wat samen kan' is het motto waaronder de Nederlandse gemeenten hun krachten als meest nabije overheid voor inwoners en ondernemers willen bundelen. Op het vlak van dienstverlening en de daarbij horende informatievoorziening is deze krachtenbundeling vormgegeven in de Digitale Agenda 2020. Hiermee willen we als gemeenten drie ambities realiseren:

1. We nemen open en transparant deel aan de participatiesamenleving;
2. Dat doen we door als één efficiënte overheid te werken;
3. We werken massaal digitaal en leveren maatwerk lokaal.

Om ook in 2017 de ambities van de Digitale Agenda waar te maken, wordt de ALV gevraagd:

1. In te stemmen met de projecten Digitale Agenda 2017, gefinancierd middels een uitname uit het Gemeentefonds van €560.000 in 2016 en €20.260.000 in 2017;
2. In te stemmen met de voorbereiding voor het uitwerken van een uitvoeringsstructuur op coöperatieve basis voor collectieve informatievoorzieningen en dienstverlening inclusief governance en wijze van financiering. Met de financiering van de kosten in 2016 (ter voorbereiding van nadere besluitvorming in de BALV) en voor de uitvoering van de collectivisering in 2017 middels een uitname uit het Gemeentefonds van €550.000 in 2016 en €2.000.000 in 2017;
3. In te stemmen met de uitvoering van het project informatievoorziening Omgevingswet gefinancierd middels een uitname uit het Gemeentefonds van €1.650.000 in 2016 en €1.950.000 in 2017;
4. In te stemmen met de Position Paper Privacy.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J.H.C. van Zanen'. The signature is written in a cursive style with a large initial 'J' and a horizontal line extending from the end of the name.

Mr J.H.C. van Zanen
Voorzitter VNG

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.

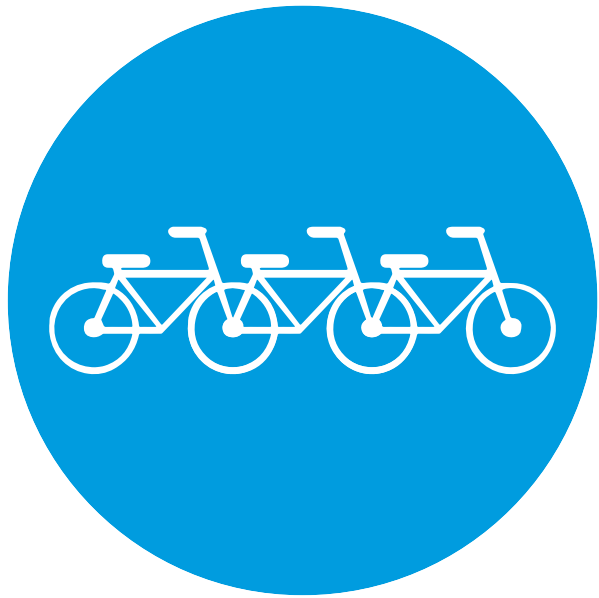

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

DIGITALE AGENDA 2020

HET WERK IN 2017

DIGITALE AGENDA 2020

Het werk in 2017

Den Haag, mei 2016

2015

DE START IN 2015

In de ALV van juni 2015 hebben gemeenten de beweging die zij in vorige jaren begonnen met kracht doorgezet. ‘Samen doen wat samen kan’ is het motto waaronder de Nederlandse gemeenten hun krachten als meest nabije overheid voor inwoners en ondernemers willen bundelen. In 2000 werkten gemeenten nog nauwelijks samen, nu heeft de onderlinge samenwerking zo’n hoge vlucht genomen dat we de Vereniging en de financiering anders inrichten om toekomstbestendig te zijn. Op het vlak van dienstverlening en de daarbij horende informatievoorziening is deze krachtenbundeling vormgegeven in de [Digitale Agenda 2020](#). De gemeenten hebben hiermee een beweging gecreëerd, waarin steeds meer zaken gezamenlijk worden opgepakt en waarin op die manier de kracht van de lokale overheid gestalte krijgt. Naar de andere overheden, naar leveranciers en onze inwoners en ondernemers.

Met de Digitale Agenda willen we als gemeenten drie ambities realiseren:

1. We nemen open en transparant deel aan de participatiesamenleving;
2. Dat doen we door als één efficiënte overheid te werken;
3. We werken massaal digitaal en leveren maatwerk lokaal.

De eerste ambitie geeft ons uiteindelijke doel aan, dat alleen gerealiseerd kan worden door een groot aantal resultaten te boeken op de andere, meer instrumentele ambities.

Na het fiat van de leden is in 2015 begonnen met het inrichten van een projectorganisatie en een governancestructuur, waarin nadrukkelijk ook de vertegenwoordigers van de ambtelijke koepels een plek hebben gekregen. Ook is de [Pilotstarter](#) voor dienstverlening- en informatiepilots ingericht. Tenslotte is trendwatching, essentieel om bij te blijven nu de technologische ontwikkelingen steeds sneller gaan, een vast onderdeel geworden van de werkzaamheden binnen de Digitale Agenda.

2016

DE EERSTE TASTBARE RESULTATEN

Op elk van de drie ambities zijn de eerste concrete resultaten van de gezamenlijke aanpak inmiddels zichtbaar. Zo zien we dat *'MASSAAL DIGITAAL'* zijn vruchten afwerpt bij het [collectief aanbesteden van de mobiele telefonie](#). Dit heeft geresulteerd in een contract dat voor alle deelnemende gemeenten besparingen oplevert die ze individueel nooit hadden kunnen bedingen. Volgens een conservatieve schatting levert dit voor het totaal aan deelnemende gemeenten een besparing van €90 miljoen(!) op in 6 jaar tijd. Waarbij elke gemeente binnen dit contract kan kiezen voor de leverancier met het beste bereik in haar gebied.

Voor het werken als *ÉÉN EFFICIËNTE OVERHEID* hebben enkele [pilots](#) inmiddels geleid tot de eerste praktische resultaten. Zo zijn er manieren uitgewerkt om de uitgifte van rijbewijzen te vergemakkelijken, wordt een digitale verhuisservice ingericht en kunnen begrafenisondernemers binnenkort digitaal aangifte doen van overlijden. Stuk voor stuk praktische toepassingen die voor inwoners en ondernemers vanzelfsprekende verbeteringen zijn, maar waarvoor intern vele belemmeringen moeten worden weggenomen. Zo effenen deze op zich kleine projecten de weg voor innovatie van andere producten van de gemeentelijke dienstverlening. Zoals de digitale aangifte van geboorte, huwelijk, echtscheiding en kindererkenning. Dat zijn de meest gebruikte producten van de burgerlijke stand. Via deze route maken gemeenten ineens grote stappen in de modernisering van hun dienstverlening.

Ook het innovatieve klimaat bij gemeenten is in hoog tempo versterkt. Innovaties komen steeds vaker van de gemeenten zelf, en de VNG volgt, faciliteert en ondersteunt ze. Een bijzondere vorm voor het aanwakken van innovaties is ['Initiate'](#). Dit is een krachtige beweging om vanuit de uitvoering nieuwe oplossingen te bedenken en uit te proberen. Initiate weet zich gesteund door het Gemeentelijk InnovatieKabinet, een netwerk van gemotiveerde vertegenwoordigers van gemeenten, aanbieders, bedrijfsleven en kennisinstellingen. Verder is de gemeentelijke [Pilotstarter](#) een groot succes. Dit is een website waarin gemeenten en samenwerkingsverbanden hun innovaties kunnen aanmelden en delen. Zo'n 300 gemeenten vinden elkaar al via dit platform. Zo werken gemeenten onder andere samen om data openbaar beschikbaar te maken en zo de *TRANSPARANTIE* van het gemeentebestuur te vergroten. Als de pilots bruikbaar zijn voor alle gemeenten of een groot deel van de gemeenten, worden ze indien nodig door het collectief van de VNG in samenwerking met of door de markt geschikt gemaakt voor grootschalige implementatie.

2017

DE PIJLERS VOOR 2017

De beweging van de Digitale Agenda behelst meer dan bovengenoemde betekenisvolle successen. Nadrukkelijk wordt de kracht van het lokale niveau versterkt door op collectief niveau zaken te regelen. Het inrichten van een [Generieke Digitale Infrastructuur](#) bijvoorbeeld is niet alleen een verantwoordelijkheid van de Nationale Digicommissaris. Het is óók een gemeentelijke aangelegenheid. Niet alleen omdat inwoners het in de 21e eeuw raar vinden als ze twee Berichtenboxen van de overheid krijgen. Het is voor hen immers niet relevant dat er achter die overheid veel organisaties, bevoegdheden en verantwoordelijkheden schuilgaan. Eén generieke digitale infrastructuur biedt daarnaast voor ons als gemeenten veel voordelen als kanaal waarmee we veel met onze inwoners en bedrijven kunnen delen.

De VNG en KING ondersteunen gemeenten ook in 2017 met een uitgekiend portfolio op de noodzakelijke standaardisatie, het vergemakkelijken van bedrijfsprocessen en het vormgeven van gemeenschappelijke bestuurlijke ambities. Zo wordt er met convenanten en markttransparantie meer [grip gekregen op ICT-leveranciers](#), waardoor de ICT doet wat wij willen en de kosten verlaagd worden. Ook moeten privacy en [informatieveiligheid](#) geborgd blijven, daar hebben onze inwoners recht op. We gaan met elkaar in gesprek om de balans te vinden tussen wat kan en wat wenselijk is.

Om collectieve informatievoorzieningen en dienstverlening in te richten zoeken we naar nieuwe samenwerkingsvormen. Die moeten aan twee eisen voldoen: we moeten er tempo mee kunnen maken en we willen de slagkracht van de uitvoering versterken. In 2016 werken we de vorm uit waarin we deze collectieve activiteiten gaan gieten, in 2017 gaan we daarmee van start.

Zo is de Digitale Agenda 2020 het antwoord op veel van de uitdagingen waarvoor gemeenten staan. De dienstverlening aan onze inwoners en bedrijven kan beter en goedkoper. Daarvoor vragen we u in 2017 een bedrag van nog geen € 1,50 per inwoner.

ALV

BESLUITVORMING ALV

In de bijlagen vindt u een uitgebreid overzicht van projecten, ingedeeld per ambitie. Al zijn er vanzelfsprekend vele activiteiten die aan meerdere ambities bijdragen.

Om ook in 2017 de ambities van de Digitale Agenda waar te maken, wordt de ALV gevraagd:

1. In te stemmen met de projecten *DIGITALE AGENDA 2017*, gefinancierd middels een uitname uit het gemeentefonds van €20.820.000 ([zie bijlage 1](#));
2. In te stemmen met de voorbereiding voor het uitwerken van een uitvoeringsstructuur op coöperatieve basis voor *COLLECTIEVE INFORMATIEVOORZIENINGEN EN DIENSTVERLENING* inclusief governance en wijze van financiering. Met de financiering van de kosten in 2016 (ter voorbereiding van nadere besluitvorming in de BALV) en voor de uitvoering van de collectivisering in 2017 door een uitname uit het gemeentefonds van totaal €2.550.000. ([zie bijlage 2](#));
3. In te stemmen met de uitvoering van het project *INFORMATIEVOORZIENING OMGEVINGSWET* gefinancierd middels een uitname uit het gemeentefonds van €3.600.000 voor de jaren 2016 en 2017 ([zie bijlage 3](#));
4. In te stemmen met de *POSITION PAPER PRIVACY* ([zie bijlage 4](#)).

BIJLAGE 1

PROJECTEN OVERZICHT

Deze bijlage beschrijft het totaal aan projecten dat in het kader van de *DIGITALE AGENDA* in 2017 wordt uitgevoerd.

MASSAAL DIGITAAL,
MAATWERK LOKAAL

WERKEN ALS ÉÉN
EFFICIËNTE OVERHEID

OPEN EN TRANSPARANT
IN DE PARTICIPATIE-
SAMENLEVING

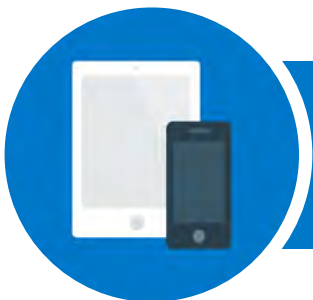

FINANCIËEL OVERZICHT

TOTAAL DA2020

€ 26.970.000

MASSAAL DIGITAAL, MAATWERK LOKAAL	Collectieve I-voorzieningen en Dienstverlening (start in 2016) GDI Gemeenschappelijke Gemeentelijke Informatievoorzieningen (GGI) Versterken van gemeentelijk opdrachtgeverschap en markttransparantie Informatieveiligheid en privacy (start in 2016)	€ 2.550.000 € 2.495.000 € 4.103.000 € 3.509.000 € 2.460.000
WERKEN ALS ÉÉN EFFICIËNTE OVERHEID	Informatievoorziening Omgevingswet (start in 2016) Dienstverlening innovatief standaardiseren	€ 3.600.000 € 4.670.000
OPEN EN TRANSPARANT IN DE PARTICIPATIE- SAMENLEVING	Groter hergebruik, Samen innoveren Datagedreven gemeenschap / sturingsinformatie Inzicht en duiding in de veranderende informatiemaatschappij Regie op eigen gegevens	€ 1.339.000 € 1.562.000 € 149.000 € 533.000

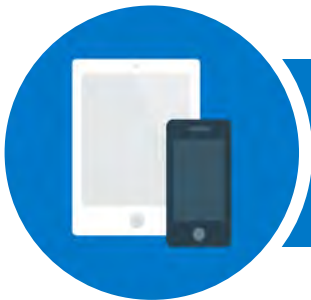
MASSAAL DIGITAAL, MAATWERK LOKAAL

De eerste ambitie die ingevuld wordt is ‘**Massaal digitaal, maatwerk lokaal**’. Het doel van deze ambitie is het bevorderen van meer gemeenschappelijkheid en collectiviteit op het vlak van de gemeentelijke informatievoorziening. Daardoor ontstaat ruimte voor betere taakuitvoering door gemeenten en betere (maatwerk) dienstverlening aan inwoners en ondernemers. Een goede backoffice helpt het gemeentebestuur van elke gemeente om het werk goed te doen.

Hieraan wordt gewerkt via de volgende lijnen:

- Uitwerken van Collectieve I-voorzieningen en Dienstverlening
- Gebruik maken van de Generieke Digitale Infrastructuur
- Realiseren van een Gemeentelijke Gemeenschappelijke Infrastructuur (GGI)
- Versterken van collectief en individueel opdrachtgeverschap richting ICT-leveranciers
- Privacy en informatieveiligheid collectief adresseren en ondersteunen

“Een goede backoffice helpt het gemeentebestuur van elke gemeente om het werk goed te doen.”

COLLECTIEVE I-VOORZIENINGEN EN DIENSTVERLENING

DOELSTELLING

GEMEENTEN EN SAMENWERKINGSVERBANDEN ONTZORGEN OP HET GEBIED VAN DE GEMEENTELIJKE DIENSTVERLENING, INFORMATIEVOORZIENING EN DE ICT-VOORZIENINGEN. HIERDOOR WORDEN GEMEENTEN ONDERSTEUNT OM HUN TAKENPAKKETEN GOED UIT TE VOEREN, WORDT GEBRUIK GEMAAKT VAN ELKAARS INNOVATIEKRACHT EN IS ER SPRAKE VAN BUNDELING VAN DE GEMEENSCHAPPELIJKE VRAAG EN HET (LATEN) REALISEREN EN BESCHIKBAAR STELLEN VAN OPLOSSINGEN.

VERANTWOORDING KEUZE

Deze activiteiten zijn een vervolg op de verkenning naar het collectief organiseren van ICT en dragen bij aan de ambitie om massaal digitaal en maatwerk lokaal mogelijk te maken.

STATUS

Er is een verkenning uitgevoerd, deze wordt opgevolgd met een uitwerking van een uitvoeringsstructuur voor collectieve I-voorzieningen en Dienstverlening.

BETROKKENEN

Gemeenten, samenwerkingsverbanden, datacenters.

PLANNING

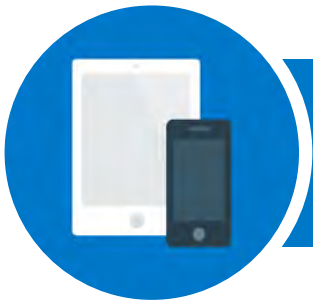
In 2016 moet een start zijn gemaakt met deze activiteiten en in 2017 zal invulling gegeven worden aan de uitkomsten van deze verkenning.

RESULTAAT

De start van het functioneren van een uitvoeringsstructuur voor collectieve gemeentelijke informatievoorziening.

BUDGET

2016: € 550.000
2017: €2.000.000

GENERIEKE DIGITALE INFRASTRUCTUUR (GDI)

DOELSTELLING

BEÏNVLOEDEN VAN DE (DOOR)ONTWIKKELING VAN ONDERDELEN VAN DE GDI. ONDERZOEKEN EN BEOORDELEN VAN DE (GROOTSCHALIGE) IMPLEMENTEERBAARHEID EN BRUIKBAARHEID VAN ONDERDELEN VAN DE GDI. STIMULEREN EN ONDERSTEUNEN VAN AANSLUITING, INVOERING EN GEBRUIK VAN DE ONDERDELEN VAN DE GDI.

VERANTWOORDING KEUZE

Om als één efficiënte overheid massaal digitaal te werken, is het gebruik van de GDI een randvoorwaarde.

BETROKKENEN

Gemeenten, Rijksoverheid, Digicommissaris, Uitvoeringsorganisaties.

RESULTAAT

- De doorontwikkeling van de GDI wordt beïnvloed vanuit gemeentelijke behoeften en ambities
- Groter gebruik generieke digitale infrastructuur (zoals bv. BGT, Handelsregister, Digimelding, Mijn Overheid Berichtenbox, eHerkenning)
- Gebruik GDI voor (collectieve en individuele) digitaliseringsambities van gemeenten, zoals toptaken
- Wegnemen van belemmeringen voor het gebruik van de GDI voor gemeentelijke samenwerkingsverbanden

STATUS

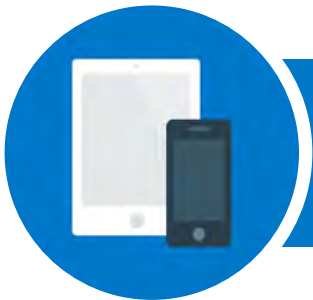
Enkele trajecten zijn al in 2016 gestart, andere moeten nog ingevuld worden in 2017 aan de hand van gemeentelijke behoefte.

PLANNING

Deze activiteiten lopen door heel 2017

BUDGET

€ 2.495.000

REALISATIE VAN GEMEENTELIJKE GEMEENSCHAPPELIJKE INFRASTRUCTUUR (GGI)

DOELSTELLING

HET REALISEREN VAN EEN SAMENHANGENDE GEMEENTELIJKE DIGITALE INFRASTRUCTUUR ZODAT GEMEENTEN MASSAAL DIGITAAL KUNNEN WERKEN ZOWEL IN ZELFSTANDIG ALS IN ONDERLINGE SAMENWERKING. DAARBIJ WORDT AANGESLOTEN OP DE LANDELIJKE GDI. DE GEMEENTELIJKE LANDELIJKE INFRASTRUCTUUR BETREFT IN EERSTE INSTANTIE DE DATACOMMUNICATIE EN DATACENTER FACILITEITEN

VERANTWOORDING KEUZE

Om als één efficiënte overheid massaal digitaal te werken, is het gebruik van de gemeentelijke gemeenschappelijke infrastructuur een randvoorwaarde.

STATUS

Vorbereiding/verkenning is in 2016 gestart, concretisering en voorbereiding en 1e stappen in realisatie in 2017 aan de hand van gemeentelijke behoefte.

BETROKKENEN

Gemeenten, Gemeentelijke Samenwerkingsverbanden, bestaande gemeentelijke voorzieningen en markt.

PLANNING

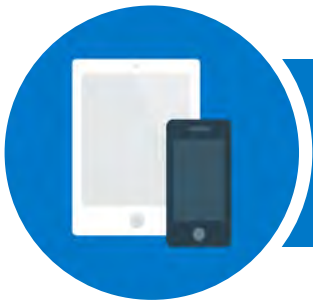
Deze activiteiten lopen door heel 2017

RESULTAAT

- Programma van eisen voor de GGI
- Afspraken met deelnemende gemeenten
- Aanbesteding datacommunicatie
- Aanbesteding datacenterfaciliteiten
- Definities van ICT producten/diensten
- ICT infrastructuurcatalogus

BUDGET

€ 4.103.000

VERSTERKEN VAN GEMEENTELIJK OPDRACHTGEVERSCAP EN MARKTTRANSPARANTIE

DOELSTELLING

DOOR HET VERSTERKEN VAN INDIVIDUEEL EN COLLECTIEF OPDRACHTGEVERSCAP KUNNEN GEMEENTEN MEER GRIP KRIJGEN OP HUN INFORMATIEVOORZIENING EN DEZE BETER BENUTTEN TEN BEHOEVE VAN HUN MAATSCHAPPELIJKE VERANTWOORDELIJKHEDEN.

VERANTWOORDING KEUZE

Gemeenten zijn voor de inrichting en uitvoering van hun informatievoorziening veelal afhankelijk van ICT leveranciers. Door scherper, zakelijker en waar mogelijk collectief te sturen op de afspraken met deze 180 leveranciers kunnen gemeenten massaal digitaal werken, met de mogelijkheid tot lokaal maatwerk waar gewenst.

STATUS

Een aantal van deze activiteiten loopt al en een aantal zullen nader ingevuld worden aan de hand van gemeentelijke initiatieven

BETROKKENEN

Gemeenten, samenwerkingsverbanden, gebruikersverenigingen, leveranciers.

PLANNING

Loopt het gehele jaar 2017

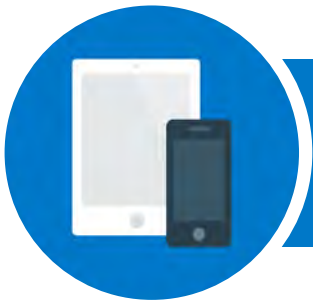
BUDGET

€3.509.000

RESULTAAT

Gemeentelijk opdrachtgeverschap wordt versterkt door onder andere:

- Stimuleren van het gebruik van Uniforme ICT inkoopvoorwaarden
- Transparantie in de digitalisering van gemeenten (voor gemeente-intern gebruik)
- Het indelen van leveranciers in kwaliteitsniveaus (brons, zilver, goud) op aspecten als functionaliteit, interoperabiliteit, continuïteit en flexibiliteit;
- Het ontwikkelen van nieuwe standaarden ten behoeve van opschaalbare gemeentelijke bottom-up innovaties
- Leveranciersmanagement op te implementeren innovaties en op compliance aan de gemeentelijke eisen en normenkaders

PRIVACY EN INFORMATIEVEILIGHEID

DOELSTELLING

OM DE GEMEENTELIJKE INFORMATIEVOORZIENING LEGITIEM TE KUNNEN BENUTTEN MOET DE PRIVACY VAN INWONERS EN DE INFORMATIEVEILIGHEID VAN GEMEENTEN WORDEN GEWAARBORGD. DE STROOMLIJNING VAN DE VERANTWOORDINGEN OP INFORMATIEVEILIGHEID HELPT GEMEENTEN OM ZICH HIERBIJ EFFICIËNT EN EFFECTIEF TE RICHTEN.

VERANTWOORDING KEUZE

Massaal digitaal kan alleen als privacy en informatieveiligheid als belangrijke randvoorwaarden voldoende worden geadresseerd.

STATUS

- De Visitatiecommissie loopt naar tevredenheid en wordt voortgezet.
- De VNG verkent in 2016 nog welk collectief aanbod op privacy zou moeten worden vormgegeven.
- Het stroomlijnen van de verantwoordingsverplichtingen op gebied van informatieveiligheid wordt in 2016 vormgegeven met als doel in 2017 te implementeren.

PLANNING

- Visitatiecommissie loopt tot medio 2017
- Project ENSIA loopt 2017, doelstelling is een permanente verandering in de wijze van verantwoordingen op informatieveiligheid.

RESULTAAT

- De activiteiten van de Visitatiecommissie Informatieveiligheid worden voortgezet in 2017 (zie voortgangsrapportage in de bijlage)
- Een opvolging op de Position Paper Privacy (zie bijlage 4) wordt vormgegeven
- De verantwoordingsverplichtingen op gebied van informatieveiligheid worden gestroomlijnd via het project ENSIA.
- In 2016 worden gemeenten voorbereid op ENSIA en in 2017 worden alle gemeenten ondersteund bij de implementatie van ENSIA. Doelstelling hierbij is dat ENSIA eind 2017 bij alle gemeenten is geïmplementeerd.

BUDGET

2016: € 560.000
2017: € 1.900.000

BETROKKENEN

Gemeenten, de
Informatiebeveiligingsdienst (IBD)

WERKEN ALS ÉÉN EFFICIËNTE OVERHEID

Voor onze inwoners en ondernemers werken gemeenten als één overheid, in ketens. Waarbij de besluitvorming steeds is geborgd bij de onderscheiden overheden gemeenten, provincies, waterschappen, grote uitvoeringsorganisaties en rijk. Dit gebeurt in alle domeinen waarop gemeenten actief zijn zoals het sociaal domein, fysiek domein, lokale economie en dienstverlening.

De nadruk ligt in 2017 op:

- de (door)ontwikkeling van de informatievoorziening in het kader van de Omgevingswet en
- het innovatief standaardiseren van dienstverlening als één overheid.

Gemeenten kiezen bij dit laatste voor een aanpak die ervoor zorgt dat innovaties in dienstverlening een landelijke standaard worden, voor overheidsbreed gebruik. Om ze verder te helpen en ervoor te zorgen dat ze echt landelijk gebruikt gaan worden, wordt in wisselende coalities samengewerkt. Dit gaat over gemeentegrenzen heen. Het optimaliseren en standaardiseren van werkprocessen en ketens is hiervoor een belangrijke voorwaarde.

“Optimaliseren en standaardiseren van werkprocessen en ketens is een belangrijke voorwaarde.”

INFORMATIEVOORZIENING OMGEVINGSWET

DOELSTELLING

GEMEENTEN MOETEN EIND 2018 KLAAR ZIJN VOOR DE INVOERING VAN DE OMGEVINGSWET. IN DE PERIODE TOT 2024 ZULLEN INFORMATIEVOORZIENING EN DIENSTVERLENING ZICH DOOR ONTWIKKELEN. ENERZIJD'S LANDELIJK (HET DIGITAAL STELSEL OMGEVINGSWET), ANDERZIJD'S BIJ GEMEENTEN EN ANDERE OVERHEDEN.

VERANTWOORDING KEUZE

Gemeenten worden met deze activiteiten in staat gesteld om te werken als één efficiënte overheid. Gezamenlijke ontwikkeling van processen en voorzieningen versterkt de samenhang en is efficiënter.

STATUS

Project gestart.

BUDGET

2016: € 1.650.000
2017: € 1.950.000

BETROKKENEN

Gemeenten, Omgevingsdiensten, Provincies, Waterschappen, Ministerie IenM.

PLANNING

De invoering van de Omgevingswet, het Digitale Stelsel en de ontwikkeling van de gemeentelijke informatievoorziening zal in stappen gaan. De eerste aandacht gaat uit naar eind 2018, als de wet in werking treedt. Daarna wordt een ontwikkeling voorzien tot 2024. Dit voorstel gaat over de periode 2016/2017.

RESULTAAT

De belangrijkste resultaten zijn:

- Uitgevoerde projecten VIVO (Verkenning Informatievoorziening Omgevingswet): o.a. dienstverleningsprocessen, informatie-architectuur, standaarden gericht op de uitvoering van de Omgevingswet
- Een landelijk Digitaal Stelsel Omgevingswet dat optimaal bijdraagt aan de informatievoorziening van gemeenten en aan de ketensamenwerking
- Invoeringsondersteuning op het gebied van informatievoorziening, ICT en dienstverlening

DIENSTVERLENING INNOVATIEF STANDAARDISEREN

DOELSTELLING

GEMEENTEN KIEZEN MET INNOVATIEF STANDAARDISEREN IN DIENSTVERLENING VOOR EEN AANPAK DIE ERVOOR ZORGT DAT INNOVATIES IN DIENSTVERLENING EEN LANDELIJKE STANDAARD WORDEN, VOOR OVERHEIDSBREED GEBRUIK. ALLE PROJECTEN EN PILOTS DIE WORDEN ONDERSTEUND ZIJN HET INITIATIEF VAN EEN GEMEENTE EN/OF EEN MANIFESTPARTIJ. DEZE ZIJN DUS STEVIG VERANKERD IN DE UITVOERING. OM ZE VERDER TE HELPEN EN ERVOOR TE ZORGEN DAT ZE ECHT LANDELIJK GEBRUIKT GAAN WORDEN, WERKEN GEMEENTEN, VNG EN KING SAMEN IN WISSELENDE COALITIES MET ONDER MEER DE VGS, DE VDP, DE NVVB EN DE MANIFESTPARTIJEN. HET BELANG VAN BURGERS EN ONDERNEMERS GAAT OVER GEMEENTEGRENZEN HEEN, VANDAAR DAT WE HET ALS DIGITALE AGENDA COLLECTIEF MOETEN DOEN. HET STANDAARDISEREN VAN WERKPROCESSEN EN KETENS LEVERT EEN GEMEENSCHAPPELIJKE BASIS OM DE DIENSTVERLENING TE VERBETEREN, IN TE SPELEN OP DE VERANDERINGEN IN DE MAATSCHAPPIJ EN EFFECTIEVER DE MOGELIJKHEDEN VAN NIEUWE TECHNOLOGIE TE BENUTTEN

VERANTWOORDING KEUZE

Deze activiteiten zijn erop gericht om te werken als één efficiënte overheid. Waarbij de besluitvorming is voorbehouden aan de overheid die erover gaat. Er is een noodzaak tot het slimmer bundelen van krachten om de dienstverlening eigentijds en marktconform te organiseren.

BETROKKENEN

Gemeenten, VGS, VDP, NVVB, Manifestpartijen, Uitvoeringsorganisaties.

PLANNING

Deze doorlopende activiteiten zijn al in gang gezet bij de start van DA2020.

STATUS

De aanpak, gericht op praktische toepassingen, kansen versterken en belemmeringen stap voor stap wegnemen heeft inmiddels geleid tot de eerste opschaalbare resultaten. Er wordt op basis van een concreet realisatieplan gewerkt aan collectivisering.

DIENSTVERLENING INNOVATIEF STANDAARDISEREN

RESULTAAT

- Projecten die een directe bijdrage leveren aan een gemeentelijke basis-dienstverlening die in de vorm gelijk is over alle gemeenten heen. Klantgerichte dienstverlening vanuit publiek belang: de leefwereld van burgers en ondernemers (ook de minder digitaal vaardigen) in plaats van de systeemwereld van gemeenten.
- Een pilot start met een initiatief in een gemeente of een manifestpartij. Met ondersteuning uit de Digitale Agenda wordt het initiatief in én met gemeenten omgezet in een werkende oplossing voor alle leden.
- Ondersteuning van gemeenten om zo snel mogelijk 'de basis op orde' te krijgen met behulp van collectief herontwerpen van werkprocessen en ketens.
- Gebruikmaken van landelijke voorzieningen en open standaarden bij het digitaal beschikbaar stellen, uitwisselen en verwerken van gegevens
- 2 tot 3 pilots Digitale Agenda worden grootschalig opgeschaald

BUDGET

€ 4.670.000

OPEN EN TRANSPARANT IN DE PARTICIPATIESAMENLEVING

De Digitale Agenda is er uiteindelijk op gericht om gemeenten in staat te stellen om open en transparant in de samenleving te staan. De samenleving wordt steeds dynamischer en complexer, met meer onzekerheden.

Gemeenten willen binnen deze informatie- en participatiesamenleving een proactieve rol (blijven) vervullen. Dit kunnen zij doen door strategisch gebruik te maken van informatie én door intelligent voor te sorteren op maatschappelijke en technologische ontwikkelingen.

De vragen voor de komende tijd zijn: welke ondersteuningsvorm en aanpak hoort daar bij? Wat helpt gemeenten om een goede analyse te maken op die complexiteit en onzekerheid? Welke kansen kunnen gemeenten benutten om een katalysator te zijn voor maatschappelijke initiatieven die de participatiemaatschappij dichterbij halen?

De belangrijkste acties die antwoorden op deze vragen naderbij brengen zijn: gezamenlijk innoveren, het ontwikkelen van nieuwe vormen van sturen met informatie en het verkennen van de mogelijkheden voor regie op eigen gegevens door inwoners en ondernemers.

“De samenleving wordt steeds dynamischer en complexer, met meer onzekerheden.”

SAMEN INNOVEREN, GROTER HERGEBRUIK VAN INNOVATIES BIJ GEMEENTEN

DOELSTELLING

GEMEENTEN IN STAAT STELLEN OM HET INNOVATIETEMPO IN DE SAMENLEVING BIJ TE HOUDEN. HET BIEDEN VAN HET NETWERK, DE ONDERSTEUNING, HET PROCES EN DE KENNIS OM SNELLER EN SLIMMER SAMEN INNOVEREN MOGELIJK TE MAKEN.

VERANTWOORDING KEUZE

‘Samen te doen wat samen kan’.
Dit is gericht op alle drie de ambities van DA2020.

BETROKKENEN

Gemeenten, Leveranciers, Landelijke overheid, Uitvoeringsorganisaties, Wetenschap, Maatschappij, Inwoners en ondernemers

STATUS

Deze doorlopende activiteiten zijn al in gang gezet bij de start van DA2020.

RESULTAAT

- De pilotstarter is een breed gebruikt platform waar gemeenten slimmer en sneller samen kunnen innoveren.
- DA2020 biedt een flexibel, helder en efficiënt proces om deze innovaties te hergebruiken en breder op te schalen.
- Dit levert een verhoogde innovatiesnelheid op en geeft praktische successen van gemeente-geïnitieerde collectivisering.
- Door gebruik te maken van landelijke standaarden bevorderen we het hergebruik van gezamenlijk ontwikkelde oplossingen.

PLANNING

Loopt het hele jaar 2017.

BUDGET

€ 1.339.000

WERKEN BINNEN EEN DATAGEDREVEN GEMEENSCHAP / STURINGSINFORMATIE

DOELSTELLING

GEMEENTEN IN STAAT STELLEN OM MEE TE GROEIEN MET DE VERANDERENDE INFORMATIESAMENLEVING EN NIEUWE VORMEN EN METHODES VAN STURINGSINFORMATIE TE BENUTTEN.

VERANTWOORDING KEUZE

Gemeenten worden met deze activiteiten ondersteund om open en transparant in de participatiesamenleving te staan.

BETROKKENEN

Gemeenten, Uitvoeringsorganisaties, Wetenschap, Bedrijfsleven, Maatschappelijke organisaties.

STATUS

In 2016 worden verkenningen en de eerste pilots met gemeenten uitgevoerd.

RESULTAAT

- Technologieën en datagedreven werkwijzen doorontwikkelen
- Ondersteunen in de randvoorwaarden door een uitgewerkte sturingsinformatiearchitectuur
- Standaarden voor Open Data
- Praktijkbeproevingen (o.a. voor (Big) data analytics, Open Data)
- Opschalingen van ontwikkelde technologieën en werkwijzen

PLANNING

In 2017 wordt gericht aan de realisatie van enkele uitgevoerde pilots gewerkt.

BUDGET

€ 1.562.000

INZICHT EN DUIDING IN DE VERANDERENDE INFORMATIEMAATSCHAPPIJ

DOELSTELLING

DE INFORMATIEMAATSCHAPPIJ VERANDERT SNEL EN DE VERANDERINGEN ZIJN COMPLEX. DOOR DE INNOVATIES EN VERANDERINGEN GOED TE VOLGEN EN TE DUIDEN, WORDEN GEMEENTEN IN STAAT GESTELD DE ONZEKERHEDEN ALS GEVOLG VAN DE VERANDERENDE INFORMATIEMAATSCHAPPIJ TE REDUCEREN.

VERANTWOORDING KEUZE

Dit ondersteunt de ambitie om open en transparant te staan in de participatiemaatschappij.

BETROKKENEN

Gemeenten, Leveranciers, Landelijke overheid, Uitvoeringsorganisaties, Wetenschap, Maatschappij, Inwoners en ondernemers

STATUS

Deze doorlopende activiteiten zijn al in gang gezet bij de start van DA2020.

RESULTAAT

- Er is inzicht in en duiding van gemeentelijke innovaties.
- Thema's en trends die gesignaleerd worden in de gemeentelijke praktijk zijn up to date en voeden de gemeentelijke doorontwikkeling op de ambities.
- Identificeren en duiden van maatschappelijke / informatiekundige thema's gerelateerd aan sturingsinformatie met bestuurlijke relevantie
- Gemeenten worden met deze activiteiten gefaciliteerd om in te zetten op de winstgevende en succesvolle veranderingen in de informatiemaatschappij.

PLANNING

Loopt het hele jaar 2017

BUDGET

€ 149.000

REGIE OP EIGEN GEGEVENS

DOELSTELLING

MET DE GROEI VAN DE DIGITALE ECONOMIE DOEN STEEDS MEER MENSEN ONLINE ZAKEN MET BEDRIJVEN, OVERHEDEN EN MET ELKAAR. DIT LEIDT TOT EEN STEEDS GROTERE HOEVEELHEID GEGEVENS, WAARBIJ HET INDIVIDU BEPERKTE CONTROLE EN OVERZICHT HEEFT OP DE INHOUD EN VERSTREKKING VAN DIE GEGEVENS. ER ONTSTAAT STEEDS MEER DE BEHOEFTE NAAR EEN OMKERING VAN HET HUIDIGE DENKEN OVER GEGEVENSUITWISSELING. DAN GAAT HET OM HET IDEE DAT DE BURGER CENTRAAL STAAT IN HET UITWISSELEN VAN GEGEVENS DIE OVER HEM GAAN. DE BURGER WORDT ZELF DE REGISSEUR VAN ZIJN GEGEVENS, WAARBIJ HIJ TOEGANG HEEFT TOT ZIJN (GEVALIDEERDE) PERSOONLIJKE GEGEVENS EN KAN BESLUITEN DEZE TER BESCHIKKING TE STELLEN AAN EEN ANDERE ORGANISATIE VOOR HET GEBRUIK VAN EEN DIENST OF VANWEGE EEN WETTELIJKE VERPLICHTING.

VERANTWOORDING KEUZE

Inwoners en ondernemers krijgen meer regie over de gegevens die gemeenten over hen heeft. Ze kunnen zien over welke gegevens welke instantie beschikt, aan wie deze worden doorgeleverd en ze kunnen toestemming verlenen en intrekken aan bepaalde instanties om specifieke gegevens te gebruiken.

STATUS

Uit de impactanalyse die de gemeente Boxtel samen met Rotterdam heeft laten uitvoeren bleek dat het **QIY AFSPRAKENSTELSEL** veel potentieel heeft, maar dat het voor grootschalige implementeerbaarheid binnen de overheid nog te vroeg is. Er zijn nog geen grootschalige pilots uitgevoerd met het Qiy afsprakenstelsel, waardoor er nog geen volledig beeld geschetst kan worden van de mogelijkheden, vraagstukken en de eventuele risico's. Het e.e.a. kan zich pas bewijzen als er meer gebruik wordt gemaakt van het stelsel.

REGIE OP EIGEN GEGEVENS

RESULTAAT

- Beantwoording van de vragen die voortkomen uit de impactanalyse, de vraagstukken over het afsprakenstelsel zelf en de vragen rondom de rol van gemeenten, de verhouding van het stelsel tot de GDI bouwstenen en juridische aspecten.
- Proof of concept met beoordeling of collectivisering mogelijk is.

BETROKKENEN

Gemeenten, ICT leveranciers, BZK, Uitvoeringsorganisaties.

PLANNING

In samenwerking met het Rijk wordt dit concept verder uitgewerkt.

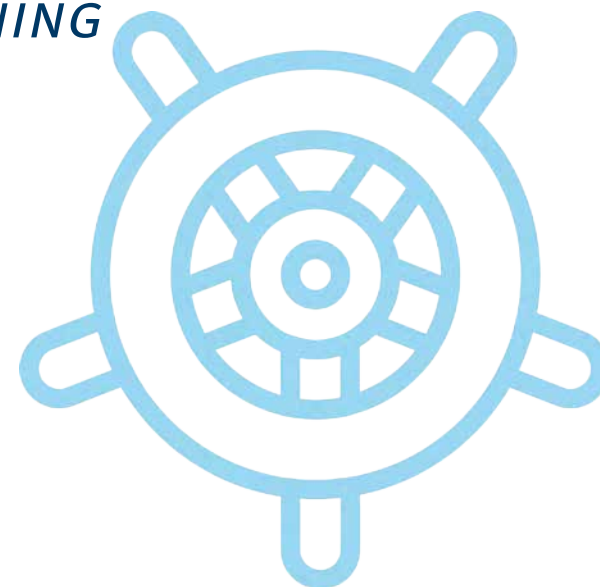
BUDGET

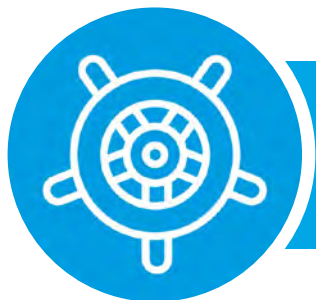
€ 533.000

BIJLAGE 2

‘BESTUURSKRACHT DOOR COLLECTIEVE UITVOERINGSKRACHT’

VOORSTEL VOOR COLLECTIEVE I-VOORZIENINGEN & DIENSTVERLENING

INLEIDING

De afgelopen jaren zijn gemeenten al overtuigd van het nut van collectivisering van voorzieningen en dienstverlening. Al vele initiatieven en projecten hebben geleid tot aansprekende resultaten die grote voordelen voor gemeenten en hun inwoners en ondernemers teweeg brengen. De inwoner verwacht ook niet anders van gemeenten in een tijd waar door partijen zoals Bol.com en Coolblue de verwachtingen van de inwoner omtrent dienstverlening hoog zijn.

In de ALV van 2015 heeft deze beweging geleid tot een visie op hoe de collectivisering in 2020 gestalte moet hebben gekregen. Met als concrete opdracht de realisatie van de Digitale Agenda 2020.

De digitale agenda kent drie ambities:

1. Open en transparant in de participatiesamenleving
2. Werken als 1 efficiënte overheid
3. Massaal digitaal, maatwerk lokaal

Deze notitie beschrijft hoe de VNG gemeenten wil faciliteren bij de derde ambitie Massaal digitaal, maatwerk lokaal.

Een logische volgende stap in de collectivisering is het verder inrichten van collectieve voorzieningen maar ook het borgen van de governance en financiering. Om deze volgende stap voor te bereiden is een verkenning uitgevoerd onder diverse geleidingen

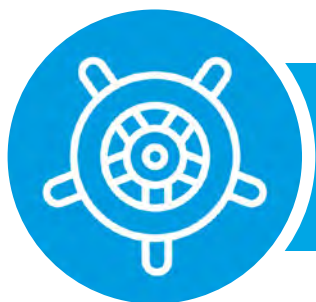
van gemeenten en samenwerkingsverbanden. De uitkomst van de verkenning is met de vraag 'hoe verder naar de ALV' voorgelegd aan een brede groep vertegenwoordigers van gemeenten en samenwerkingsverbanden. Dit heeft uiteindelijk geleid tot onderhavig voorstel.

Het voorstel is mede opgesteld met de Commissie D&I en besproken met vertegenwoordigers van VIAG, IMG100.000+, Vereniging van Gemeentesecretarissen en de Vereniging van Directeuren Publiekszaken. Hierdoor heeft het voorstel een breed draagvlak bij gemeenten.

De ALV wordt gevraagd, mede in het kader van de uitvoering van de Digitale Agenda 2020 voor het jaar 2017 en ter voorbereiding van nadere besluitvorming in de BALV van november 2016, opdracht te geven voor de volgende stap in de collectivisering.

De ALV:

1. Stemt in met de voorbereiding voor het uitwerken van een uitvoeringsstructuur op coöperatieve basis voor collectieve informatievoorzieningen en dienstverlening inclusief governance en wijze van financiering.
2. Stemt in met de financiering van de kosten voor de uitvoering van de collectivisering in 2016 en 2017 door een uitname uit het gemeentefonds van totaal € 2.550.000.

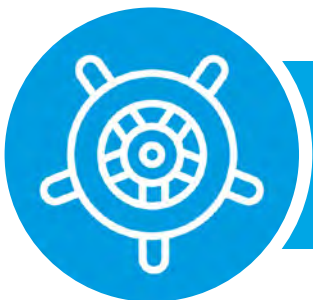

HET ORGANISEREN VAN COLLECTIEVE INFORMATIEVOORZIENINGEN & DIENSTVERLENING

Als onderdeel van de uitvoering van de Digitale Agenda 2020 is de VNG voornemens om op basis van de actuele vraag, gemeenten te ondersteunen bij de collectivisering van gemeentelijke informatievoorzieningen en gemeentelijke dienstverlening aan inwoners en ondernemers. Deze ondersteuning heeft tot doel gemeenten en gemeentelijke samenwerkingsverbanden te ontzorgen op het gebied van de gemeentelijke dienstverlening, informatievoorziening en de ICT-voorzieningen die de gemeentelijke dienstverlening ondersteunen.

Collectiveren helpt gemeenten om goede randvoorwaarden te scheppen voor het uitvoeren van hun taken. Hierdoor zijn gemeenten meer in staat de maatschappelijke waarden te verhogen, meer in control en wordt gebruik gemaakt van elkaars innovatiekracht. Daarnaast is er sprake van bundeling van de gemeenschappelijke vraag bij het meer collectief inkopen en het (laten) realiseren en beschikbaar stellen van oplossingen.

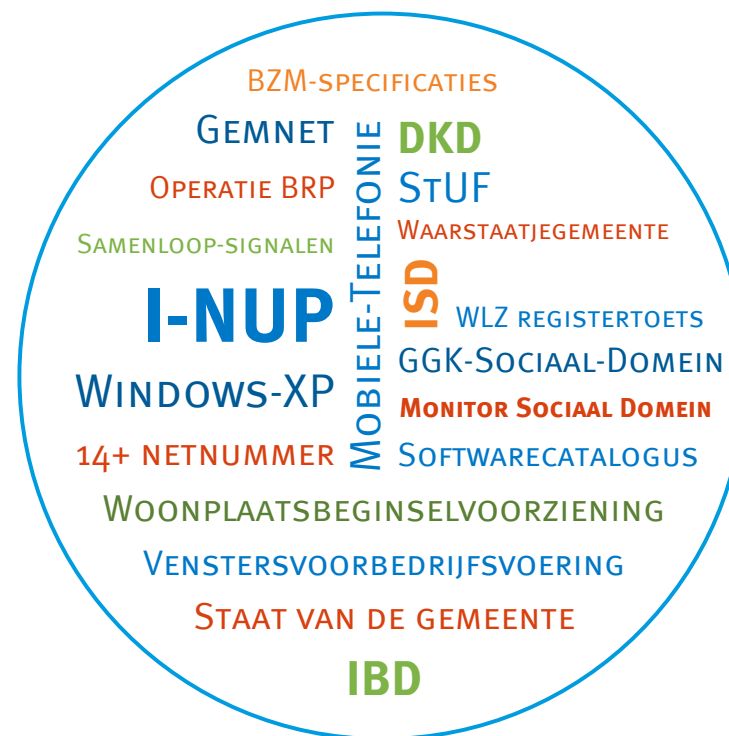
Deze bundeling sluit aan op in de laatste jaren voor het collectief van gemeenten gerealiseerde initiatieven zoals: de collectieve aanbesteding voor mobiele telecommunicatie, de Informatiebeveiligingsdienst, het 14+ netnummer en eerdere initiatieven op het gebied van het Sociaal Domein zoals het Gemeentelijk Gegevensknooppunt, de NUP-voorzieningen, enzovoorts.

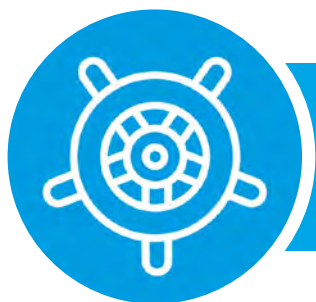
RESULTATEN UIT DE VERKENNING

Om een goed beeld te krijgen van hoe collectivisering succesvol tot stand kan komen is een verkenning uitgevoerd. Kernadvies van deze verkenning bestaat uit drie onderdelen:

1. Organiseer collectivisering langs drie lijnen: Een uitvoeringsorganisatie, een regiegroep en mandatering van gemeenten onderling;
2. Creëer vertrouwen door succes;
3. Ga aan de slag: maak een realisatieplan.

Succesvolle collectieve voorzieningen en projecten.

WAAROM COLLECTIVISERING?

‘Werken aan/in een generieke informatie- en ict-infrastructuur geeft ruimte voor lokaal maatwerk op inhoud en dienstverlening en daardoor meer publieke waarde’

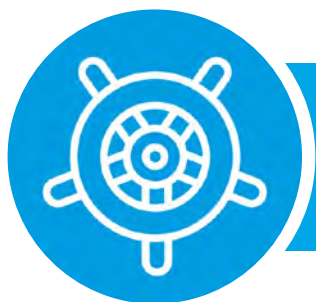
Vanuit een basis informatievoorziening en ICT-infrastructuur kunnen grote verschuivingen in dienstverlening en besparingen worden gerealiseerd. Dit kan door zaken waarin gemeenten niet onderscheidend zijn op een meer collectieve wijze te organiseren. Uitkomst van de verkenning is dat op drie gebieden collectivisering succesvol kan zijn:

1. Generieke dienstverlening;
2. Datagedreven sturing, beveiliging en privacy;
3. Gemeente-cloud.

Veel gemeenten zoeken elkaar al op voor samenwerking op deze zaken. De beweging die we nu inzetten, is ter versterking van deze initiatieven. Nog meer bundeling van de krachten kan de efficiency, die al wordt bereikt door regionale samenwerkingsverbanden, nog verder vergroten. Het is niet de bedoeling dat we alles collectiviseren,

maar dat we heldere keuzes maken voor collectivisering van die I-voorzieningen die het verschil maken.

In de afgelopen jaren is al de nodige ervaring opgedaan met collectivisering van I-voorzieningen. Te denken valt aan de recente ontwikkeling van [HET GEMEENTELIJK GEGEVENS Knooppunt](#). Een inmiddels onmisbare schakel in het Sociaal Domein. Een nieuwe ontwikkeling die de VNG tot stand heeft gebracht nog voordat de nieuwe wetgeving in het sociaal domein in werking trad. Juist door dit soort collectieve voorzieningen proactief te realiseren kan grote winst worden behaald bij de invoering van nieuwe wetgeving.

WAAROM COLLECTIVISERING?

Ook vervanging van bestaande beleidsarme gedecentraliseerde voorzieningen biedt mogelijkheden. Bijvoorbeeld [DE GEZAMENLIJKE AANBESTEDING VAN GEMEENTELIJKE MOBIELE TELEFONIE](#).

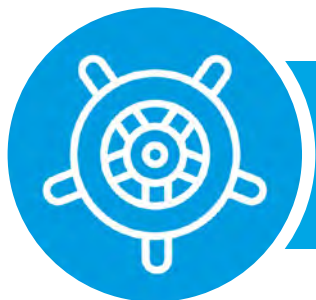
De mantelovereenkomst gaat een aanzienlijke financiële besparing opleveren voor de deelnemende gemeenten. Direct winst die ten goede kan komen van voorzieningen voor de inwoners en ondernemers in die gemeenten.

Op deze voet wil de VNG voortgaan om gemeenten te faciliteren bij het verder investeren in collectieve voorzieningen waarbij de publieke waarde zo hoog mogelijk is, maar waarbij zo min mogelijk legitimiteitsissues ontstaan. Dat wil zeggen dat, alhoewel de gemeenteraad er formeel over gaat, de publieke waarde die de voorziening oplevert, per gemeente niet onderscheidend is. Juist door dit type voorzieningen collectief te organiseren, spelen gemeenten middelen vrij die ze kunnen inzetten om het maatwerk op andere gebieden van dienstverlening te versterken en daarmee hun publieke waarde verder te verhogen. Te denken valt bijvoorbeeld aan een collectieve voorziening voor datagedreven sturing. De intelligentie en techniek voor de oplossing wordt centraal georganiseerd en beschikbaar gesteld en gemeenten kunnen op maat vragen stellen aan de voorziening (zie kader [Datagedreven sturing](#)). Heel concreet kan het ook leiden tot een expertpool voor bijvoorbeeld functionarissen gegevensbescherming die de verplichting invullen dat iedere gemeente over een dergelijke functionaris beschikt. Het is de overtuiging van de vertegenwoordigers die hebben meegedacht

aan dit voorstel dat dit soort collectivisering nieuwe kansen biedt aan gemeenten om hun beleid en dienstverlening nog beter vorm te geven.

CASUSBESCHRIJVING DATAGEDREVEN STURING

Het dagelijks doen en laten van inwoners, bedrijven en organisaties is een rijke bron van data. We willen met deze data meer publieke waarde genereren. Waar liggen oorzaken en verbanden? Waarom zien we op de ene plek positieve ontwikkelingen en gaat het in een ogenschijnlijk vergelijkbare situatie ergens anders mis? Kunnen we beter anticiperen op de toekomst en vroegtijdig bijsturen? Een antwoord op deze vragen kan worden bereikt met een collectieve digitale voorziening voor gemeenten die instrumenten biedt op het gebied van data en datagedreven sturing. Door de voorziening centraal beschikbaar te stellen, ontstaat een aantal voordelen voor gemeenten en inwoners. Zo kunnen met landelijke gegevens en bronnen bredere en diepgaandere analyses worden uitgevoerd met borging van de privacy. Verder kunnen de kosten voor het gebruik van een dergelijke voorziening en daarbij inbegrepen inkoop van data en toepassing van vooruitstrevende technologieën, zoals kunstmatige intelligentie en big data, gedeeld worden. Hiermee kunnen nieuwe verbanden gelegd worden, waarop beleid en diensten afgestemd kunnen worden.

AMBITIE

In de afgelopen maanden is in samenspraak met gemeentelijke koepelorganisaties, gemeentelijke bestuurders, gemeentesecretarissen en adviespartijen, de onderstaande ambitie geformuleerd. Deze ambitie is van toepassing op de collectieve gemeentelijke informatievoorziening.

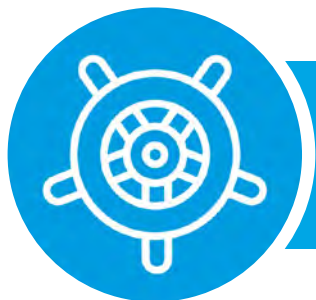
De gemeentelijke i-ambitie voor 2020 luidt:

‘EEN LOKALE OVERHEID DIE OOK DIGITAAL DE MEEST NABIJE OVERHEID IS EN (DAARMEE) SAMEN MET INWONERS EN ONDERNEMERS VORMGEEFT AAN DE SAMENLEVING. DOOR OP EEN SLIMME EN INNOVATIEVE MANIER GEBRUIK TE MAKEN VAN INFORMATIETECHNOLOGIE, SLUITEN DE UITVOERINGSPRAKTIJK EN DE BESTUURLIJKE PRAKTIJK AAN BIJ WAT MAATSCHAPPELIJK GEVRAAGD WORDT.’

In operationele zin resulteert dit in de volgende beweging:

GEMEENTEN NEMEN STEEDS MINDER ICT INDIVIDUEEL AF EN GAAN STEEDS MEER IN SAMENWERKINGSVERBANDEN EN SHARED SERVICE CENTRA ACTEREN. DAARNAAST BUNDELEN GEMEENTEN IN TOENEMENDE MATE DE VRAAG NAAR STANDAARDPRODUCTEN (TELEFONIE, DATACENTERS, WERKPLEKKEN). DE RANDVOORWAARDEN VOOR EEN EFFECTIEVE EN EFFICIËNTE INZET VAN INFORMATIEVOORZIENING (ZOALS BIJV. LEVERANCIERSMANAGEMENT) ORGANISEREN GEMEENTEN STEEDS VAKER SAMEN EN IN SAMENWERKING MET ANDERE OVERHEDEN.

Deze ambitie en beweging vragen nu om de volgende stap.

AANPAK

Bovenstaande ambitie en beweging vragen een gedegen aanpak. Het bestuur van de VNG stelt voor om voor het realiseren van deze ambitie de collectivisering zodanig in te richten dat gemeenten invloed en zeggenschap behouden. Welk type inrichting het beste past, wordt nader onderzocht en besproken met de betrokken stakeholders. Voor het onderzoek en de voorbereiding van een besluit over de inrichting zal, na opdrachtverstrekking door de ALV in het kader van de Digitale Agenda 2017, een gedetailleerd plan van aanpak worden opgesteld dat samen met gemeenten nog 2016 zal worden uitgevoerd.

Als eerste wordt een kwartiermakersorganisatie ingericht die zich bezig zal houden met het onderzoeken welke inrichting het beste past. Hierbij zullen, evenals bij de verkenning, de diverse koepelorganisaties worden betrokken.

Tegelijkertijd zal op basis van de verkenning een opdracht worden meegegeven aan deze kwartiermakersorganisatie om, mede op advies van het Gemeentelijk Portfolio Overleg en commissie D&I een uitvoeringsplan op te stellen dat in 2017 moet leiden tot het beschikbaar komen van eerste collectieve voorzieningen. Daarbij valt te denken aan zaken als de voormelding WOZ, digitale aangifte overlijden en aanbesteding vaste telefonie en dataverkeer.

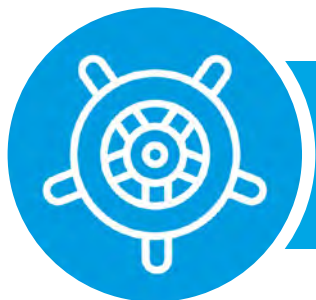
Het doel is om in de Bijzondere ALV van november een definitief voorstel aan de leden voor te leggen dat zal leiden tot het effectueren van de (nieuwe) inrichting op 1 januari 2017. Het jaar 2017 wordt gebruikt voor de verdere inrichting en het op basis van het uitvoeringsplan organiseren en realiseren van volgende collectieve voorzieningen. Daarnaast zal worden gestart met het onderzoeken van lange termijn collectivisering zoals de mogelijkheden voor de inrichting van een Gemeentecloud dan wel een Overheidscloud.

Een van de uitgangspunten van de collectivisering is: voorkoming van vendor lock in, het voorkomen dat er verplichte winkelnering ontstaat.

Het streven is dat alle gemeenten gebruik kunnen maken van de collectieve voorzieningen, maar dat afname niet verplicht is voor alle producten. Het zal wel zo zijn dat, hoe meer gemeenten gebruik maken van de collectieve voorzieningen, hoe groter de schaalvoordelen worden. De stakeholders betrokken bij de verkenning adviseren bij deelname aan een voorziening geen maatwerk meer toe te staan. De ervaring van bestaande samenwerkingsvormen leert dat maatwerk tot grote risico's leidt voor de continuïteit van het samenwerkingsverband.

Het motto moet zijn:

DEELNAME IS VRIJ, MAAR BIJ DEELNAME GEEN MAATWERK.

FINANCIERING

Voor de eerste fase van inrichting in 2016, nader onderzoek en bepaling van onder meer de juridische vorm, de financiering en opstellen van meerjarenplan, is een bedrag van € 550.000 nodig.

Voor 2017 is nu moeilijk een inschatting te maken van de kosten omdat dit mede afhankelijk is van de wijze van collectiviseren. Vaststaat dat voor de verdere vormgeving en inrichting financiële middelen nodig zijn. Omdat wij nu nog niet kunnen inschatten welke vorm de collectivisering zal krijgen maar wel vinden dat er een start moet worden gemaakt en wij voor het begrotingsjaar 2017 alleen in de ALV van juni 2016 middelen kunnen alloceren, stellen wij voor om voor 2017 een bedrag beschikbaar te stellen.

Wij verwachten dat met een budget van € 2.000.000 in 2017 de inrichting vorm kan worden gegeven en geplande nieuwe voorzieningen collectief kunnen worden gerealiseerd. De keuze van de voorzieningen zal in overleg met het GPO en de commissie D&I worden bepaald.

Afhankelijk van de inrichting, meerjarenplan en gelet op de separate besluitvorming over de financiering van door de VNG uit te voeren collectieve voorzieningen voor 2018 en verder, kan de financiering van de I voorzieningen vanaf dat jaar vorm worden gegeven. Hierbij zal ook worden onderzocht of investering/voorfinanciering door een lening, van bijvoorbeeld de Bank Nederlandse Gemeenten, tot de mogelijkheden kan behoren.

BIJLAGE 3

INVOERING VAN DE OMGEVINGSWET

*DIENSTVERLENING,
INFORMATIEVOORZIENING EN INNOVATIE*

DE OMGEVINGSWET

Het doel van de Omgevingswet is het mooier, schoner en veiliger maken van de leefomgeving. De nieuwe wet vervangt vanaf 2019 de bestaande wetten in het ruimtelijk domein en zorgt voor een integrale én gebiedsgerichte benadering. Een uitgangspunt is dat afwegingen zoveel mogelijk op decentraal niveau worden gemaakt. Belangrijk is dat hierbij vroegtijdig wordt samengewerkt met inwoners, ondernemers, belangenorganisaties en met andere overheden. Als zij inbreng hebben bij de totstandkoming van de omgevingsvisie, het omgevingsplan en grote projecten komt de aanwezige kennis en creativiteit op tafel. Dat vergroot de kwaliteit van de besluitvorming en het draagvlak en dat leidt uiteindelijk tot snellere besluitvorming.

De continue zorg voor de kwaliteit en duurzaamheid van de leefomgeving en ruimte voor ontwikkeling is vastgelegd in de vier verbeterdoelen van de Omgevingswet:

- een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving;
- het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte voor de fysieke leefomgeving;
- het vergroten van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht;
- het versnellen en verbeteren van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving.

DE OMGEVINGSWET

DIENTVERLENING EN INFORMATIEVOORZIENING

De invoering van de Omgevingswet is een majeure operatie en de realisatie van de verbeterdoelen is in belangrijke mate afhankelijk van de informatievoorziening.

Eenzijds betekent het de ontwikkeling van een Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), dat voldoet aan de behoeften van inwoners, bedrijven en gemeenten. Het Digitaal Stelsel zal door alle overheden worden gebruikt en bevat gebruiksfuncties, gegevensverzamelingen en informatiehuizen. Aan de andere kant zal de gemeentelijke informatievoorziening zo moeten worden ingericht dat de dienstverlening optimaal kan worden vormgegeven en de doelstellingen van de Omgevingswet worden bereikt. Dit hoeft niet in één keer. Er is een lange transitieperiode voorzien, die reeds is gestart en omstreeks 2024 eindigt. In een aantal ontwikkelstappen zal het DSO worden ontwikkeld.

RELATIE MET DE DIGITALE AGENDA 2020

De invoering van de Omgevingswet gebeurt vanuit het programma 'Aan de slag met de Omgevingswet' dat samen met het ministerie van Infrastructuur en Milieu, Interprovinciaal Overleg en Unie van Waterschappen wordt uitgevoerd. De basis hiervoor is het Bestuursakkoord dat in de zomer van 2015 tussen alle partijen is gesloten. Het eigenaarschap voor het programma, waar Digitalisering onderdeel van is, ligt binnen VNG bij het Fysiek domein. Voor een aantal onderwerpen die te maken hebben met informatievoorziening en dienstverlening is het efficiënter en effectiever om ze landelijk of collectief met gemeenten te organiseren. Bij de recente decentralisaties in het sociale domein zijn hier goede ervaringen mee opgedaan. Daarom wordt voor informatievoorziening en dienstverlening aangesloten bij de strategie van de Digitale Agenda 2020 (DA2020). Hiermee benutten we de kracht van gemeenten en komen zij in de positie om de Omgevingswet uit te voeren.

De Digitale Agenda 2020 biedt de kaders voor de ontwikkeling van de dienstverlening en informatievoorziening bij gemeenten. Eenzijds betekent dit dat initiatieven uit de gemeentelijk praktijk worden gestimuleerd, zodat geleerd wordt van elkaar. Anderzijds betekent het ook een meer collectieve benadering, waarbij standaardisatie en het perspectief van het gehele (interbestuurlijke) Digitaal Stelsel Omgevingswet een rol spelen.

DE OMGEVINGSWET

OPEN EN TRANSPARANT IN DE PARTICIPATIESAMENLEVING

Innovaties in het ruimtelijk domein op het gebied van informatievoorziening en dienstverlening worden met en door gemeenten uitgewerkt en uitgetoet. In 2017 zullen (interbestuurlijke en gemeentelijke) pilots worden uitgevoerd. Gedurende de hele invoeringsperiode zullen technologische en maatschappelijke ontwikkelingen meegenomen worden. Hierbij zal ook de verbinding worden gelegd met onderzoeksinstituten, universiteiten/hogescholen en bedrijven.

De Omgevingswet gaat uit van een gelijke informatiepositie van overheden, initiatiefnemers en belanghebbenden. Dossiers zullen inzichtelijk moeten zijn en beslissingen transparant. Dat vraagt veel van de data die in het DSO beschikbaar komt, maar ook van de totstandkoming van gemeentelijke besluiten. Onderzocht zal worden hoe deze ambitie kan worden gerealiseerd en wat dat betekent voor de digitale informatievoorziening en aanvullende, fysieke, dienstverlening.

De Monitor Fysiek Domein wordt vanaf 2016 met de andere overheden opgezet en uitgewerkt. Hierbij wordt gebruik gemaakt van bestaande instrumenten, zoals Waar Staat Je Gemeente, en van de ervaringen met de transitie-monitor Sociaal Domein.

WERKEN ALS ÉÉN EFFICIËNTE OVERHEID

Samenwerking tussen bevoegd gezag (en omgevingsdiensten) zal intensiever worden. Door de Omgevingswet verschuift het zwaartepunt van het werk van vergunningverlening naar integrale planvorming en toezicht & handhaving. Werkprocessen wijzigen daardoor drastisch, net als de bijbehorende informatievoorziening. Ruimtelijk beleid en regels, ook van rijk, provincies en waterschappen worden in samenhang gepresenteerd. De ICT-middelen om tussen overheden, maar ook met maatschappelijke partners samen te werken, moeten tijdig beschikbaar komen. Het gaat hierbij om loketfuncties, samenwerkingsruimte en informatiehuizen, maar ook om de benodigde efficiënte aansluiting op het DSO.

Om dit mogelijk te maken, zal de informatievoorziening verder gestandaardiseerd moeten worden. Zowel technische en processtandaarden zijn nodig, maar ook standaardisatie van begrippen. Hiervoor is een interbestuurlijke werkgroep Standaarden ingesteld die hier richting aan geeft.

DE OMGEVINGSWET

MASSAAL DIGITAAL MAATWERK LOKAAL

De onderdelen waar gemeenten zich individueel niet op onderscheiden worden zoveel mogelijk samen opgepakt. Van belang is dat de gemeentelijke beleidsvrijheid in het ruimtelijk domein overeind blijft. Hierbij moet een goede balans worden aangebracht tussen beleidsvrijheid in het ruimtelijk domein (omgevingsbeleid) en hoe dat organisatorisch en informatiekundig het beste kan worden georganiseerd.

Aansluiting op bestaande voorzieningen, zoals MijnOverheid en basisregistraties, is voor de gemeenten een belangrijke voorwaarde. Alleen als dit om goede redenen niet mogelijk is, kunnen alternatieven worden onderzocht.

Privacy en informatieveiligheid spelen ook bij de informatievoorziening voor de Omgevingswet een grote rol. In beginsel is sprake van open data, maar in sommige gevallen is vertrouwelijkheid van belang. Het DSO kent een hoge mate van beschikbaarheid en de informatie moet betrouwbaar zijn voor gemeenten, initiatiefnemers en belanghebbenden om mee te kunnen werken.

VERKENNING INFORMATIEVOORZIENING OMGEVINGSWET (VIVO)

VERKENNING INFORMATIEVOORZIENING OMGEVINGSWET (VIVO)

Om de impact van de Omgevingswet op de gemeentelijke informatievoorziening in beeld te brengen, is in het eerste kwartaal van 2016 een Verkenning Informatievoorziening Omgevingswet (VIVO) uitgevoerd. Dit is analoog aan de aanpak die in het Sociaal Domein is gehanteerd en zal na deze eerste stap een vervolg krijgen.

VIVO kende de volgende structuur, waarbij in ieder van deze sporen de relatie met de Digitale Agenda wordt gelegd:

- Wet- en regelgeving, instrumenten en Regelbeheer
- Dienstverlening
- Bedrijfsarchitectuur
- Informatiearchitectuur
- Privacy en Informatieveiligheid
- Relatie- en stakeholdermanagement

Ook provincies en waterschappen hebben VIVO's uitgevoerd en kijken wat collectief, landelijk of met andere overheden gerealiseerd kan worden.

DE OMGEVINGSWET - 2016 EN 2017

2016 EN 2017

De volgende activiteiten voor 2016 en 2017 worden voorzien:

INFORMATIEVOORZIENING, DIENSTVERLENING EN INNOVATIE

- De VNG voerde begin 2016 de Verkenning Informatievoorziening Omgevingswet (VIVO) gericht op het gemeentelijk domein uit.
- Het uitvoeren van de projecten die uit VIVO volgen, zoals het ontwerpen van processen en dienstverleningsconcepten (vanuit het perspectief van initiatiefnemers, via klantreizen), inrichtingsvarianten voor processen van gemeenten en omgevingsdiensten, ontwerpen van een GEMMA domeinarchitectuur, informatiemodellen, zaaktypen, gegevensmodellen en aansluitvoorzieningen.
- Het participeren in de projecten die leiden tot realisatie van het Digitale Stelsel Omgevingswet.
- Meewerken aan de informatiehuizen in het Digitaal Stelsel. Informatiehuizen zijn voorzieningen die themagewijs (bijvoorbeeld: lucht, water, ruimte) informatieproducten leveren. Gemeenten worden leverancier van gegevens en gebruikers van de informatie. In 2016 en 2017 is vanuit gemeenten inzet nodig voor verdere verkenning van het gebruikersperspectief.
- Voorbereiden van de noodzakelijke vernieuwing van het gemeentelijk ICT-landschap, waaronder collectieve gemeentelijke aansluiting op de (ver)nieuw(d)e centrale systemen en collectivisering van gemeentelijke informatievoorziening.
- Stimuleren, begeleiden en opschalen van bottom-up initiatieven, innovaties en het uitvoeren van pilots/livingslabs en het stimuleren van innovatieve ontwikkelingen bij diverse aspectgebieden van de Omgevingswet
- Koppelen van de veranderaanpak en de Informatievoorziening: de consequenties van de veranderaanpak en verandertypen voor IV/ICT worden uitgewerkt. Hierbij wordt rekening gehouden met de verschillen in tempo, ambitieniveau en uitgangssituatie bij de individuele gemeenten en omgevingsdiensten.

DE OMGEVINGSWET - 2016 EN 2017

ONDERHOUDEN VIVO NETWERK

- Het continueren van het binnen VIVO ontwikkelde multidisciplinaire netwerk uit gemeenten. De succesvolle ateliersessies worden voortgezet.
- De verbinding met stakeholders activeren en behouden. Dit zal gebeuren door geregeld te overleggen met belangrijke gemeentelijke groeperingen, zoals IMG100.000+, VIAG, G4, G32.
- Voortzetten van de samenwerking met het ministerie van Infrastructuur en Milieu, IPO en UvW bij de uitwerking van het DSO en het afstemmen van ICT-ontwikkelingen.
- Leveranciersmanagement.

FINANCIËLE PARAGRAAF

FINANCIEEL AKKOORD

Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen hebben in april 2016 financiële afspraken gemaakt over de invoering van de Omgevingswet. In dit onderhandelaarsakkoord is een principe-afpraak gemaakt over de verdeling van de kosten en besparingen:

- Investeringskosten voor de invoering van de wet zijn voor rekening van het Rijk. Dit zijn bijvoorbeeld de eenmalige kosten voor de centrale digitale voorzieningen en het inrichten van informatiepunten;
- Alle overheden zijn zelf verantwoordelijk voor de eigen transitiekosten, zoals het volgen van opleidingen, organisatie- en cultuurveranderingstrajecten en aanpassing van eigen digitale voorzieningen. Wel stelt het Rijk budget voor de collectieve invoeringsondersteuning van decentrale overheden beschikbaar. Voor de ondersteuning specifiek voor gemeenten gaat het om maximaal € 13 miljoen;
- De structurele uitvoeringskosten worden verdeeld via een verdeelsleutel. Een belangrijk punt hierbij is de afspraak dat er geen verrekening van de structurele kosten komt door uitname uit het Gemeentefonds.
- De wijze waarop het fysieke domein in de toekomst kan worden gefinancierd wordt onderzocht. Daarin worden ook de gevolgen van minder vergunningverlening en meer handhaving bekeken.

Aan deze afspraken zijn maximale bedragen gekoppeld. Om de financiële risico's beheersbaar te houden wordt het digitale stelsel dat ondersteunend is voor de wet stap voor stap ontwikkeld. Besluitvorming vindt plaats tijdens een structureel overleg tussen de koepels en het Rijk op basis van uitgewerkte business cases.

FINANCIËLE PARAGRAAF

DIGITALE AGENDA 2020: BEGROTING 2016/2017

Aanvullend op de afspraken in het financieel akkoord en de bijdrage die gemeenten krijgen voor de invoeringsondersteuning, zijn specifiek voor de collectieve aanpak van de digitalisering de komende jaren aanvullende middelen nodig. De hieronder opgenomen kosten zijn bedoeld om als gemeenten collectief voorbereid te zijn en te blijven op de invoering van de Omgevingswet (aspecten Informatievoorziening, dienstverlening en innovatie) via de aanpak van de Digitale Agenda 2020 en het uitvoeren van projecten zoals VIVO.

Een aantal (potentiele) kosten zijn in deze begroting niet meegenomen:

- De realisatie van een knooppunt of aansluitvoorziening: Analoog aan het Sociaal Domein wordt een Knooppunt voorzien. De kosten hiervan zijn niet in onderstaande tabel meegenomen. Enerzijds omdat de gewenste functionaliteit van een dergelijk knooppunt nog niet helder genoeg is om het investeringsbedrag te kunnen bepalen. Anderzijds omdat nog niet bekend is of dit knooppunt deel uitmaakt van het Digitaal Stelsel Omgevingswet
- Uit VIVO en de ontwikkeling van het DSO kunnen nog andere vervolgonderzoeken en verdiepingen voortkomen die aanleiding geven tot nieuwe projecten of uitbreiding van al genoemde projecten.

ACTIVITEITEN	KOSTEN COLLECTIEF GEMEENTEN	
	2016	2017
Informatievoorziening, Dienstverlening en Innovatie, VIVO Aanpak volgens Digitale Agenda 2020	€ 1.650.000	€ 1.950.000

BIJLAGE 4

POSITION PAPER PRIVACY

POSITION PAPER PRIVACY

INLEIDING

Privacy staat hoog op de bestuurlijke agenda. Privacy speelt een rol in de relatie tussen burger en overheid. Gemeenten moeten zorgvuldig en veilig, proportioneel en vertrouwelijk omgaan met het verzamelen, bewaren, beheren en gebruiken van persoonsgegevens en andere informatie die de persoonlijke levenssfeer van burgers raakt. Burgers moeten daarop kunnen vertrouwen; privacy is immers een grondrecht. Als burgers dat vertrouwen niet hebben, dan kan dat er onbedoeld toe leiden dat zij geen hulp vragen of geen beroep doen op de gemeentelijke dienstverlening. Bovendien schaadt het het algemene vertrouwen in de overheid; we hebben dat in de afgelopen jaren gezien na berichten in de media over gemeenten en privacy. Gemeenten hebben er dan ook collectief belang bij dat privacy en gegevensbescherming hoog in het vaandel staan. Gemeenten zijn daar dagelijks mee bezig. Dit goed doen is complex en wordt steeds complexer door onder andere de technische mogelijkheden, de decentralisaties en grote uitdagingen op het terrein van (openbare orde &) veiligheid en nieuwe Europese wetgeving, zoals de Meldplicht Datalekken en de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Gemeenten hebben de verantwoordelijkheid over persoonsgegevens en gegevensuitwisseling op alle terreinen waar ze actief zijn. Dat geldt voor taken op het gebied van de basisadministraties, openbare orde en veiligheid, en zeker voor de (nieuwe) taken in het sociaal domein.

INTEGRAAL WERKEN MET RESPECT VOOR PRIVACY

Voor alle terreinen geldt dat gemeenten steeds meer in de positie van ketenregisseur komen. Deze ketens zijn niet beperkt tot één domein. Het leven van mensen beperkt zich immers ook niet tot één domein. Zo komen hulpvraagstukken in het sociaal domein bijvoorbeeld ook als veiligheidsvraagstuk om de hoek als het gaat om leefbaarheid in wijken en buurten. Vraagstukken die op hun beurt niet los staan van vragen rondom wonen, werk en onderwijs.

Om efficiënt en effectief diensten te kunnen verlenen en de integrale ondersteuning te kunnen bieden waar mensen op rekenen, is het soms nodig om informatie te delen met partners in ketens en over de grenzen van domeinen heen. Het gaat daarbij vaak om zeer persoonlijke gegevens van mensen die kwetsbaar zijn en afhankelijk van de ondersteuning en hulp van gemeenten. Het is daarom de plicht van gemeenten om integraal te werken op een manier die de privacy van burgers respecteert. Dit is niet altijd even eenvoudig. Dat komt onder andere door verschillen in regelgeving en de interpretatie daarvan ('wat wel of niet mag'), technische mogelijkheden ('wat wel of niet kan') en de manier waarop de informatiebeveiliging is vormgegeven.

Een gezamenlijke aanpak is nodig om onder meer (de interpretatie van) regelgeving te verduidelijken en technische mogelijkheden te verbeteren.

POSITION PAPER PRIVACY

UITDAGINGEN VOOR GEMEENTEN

Gemeenten moeten enerzijds werken aan versterking van het vertrouwen van burgers dat gemeenten en ketenpartners goed omgaan met hun privacy en (persoons)gegevens. Anderzijds moeten en willen gemeenten werken aan meer en betere samenwerking in ketens en over domeinen heen. Daarvoor is het (soms) nodig informatie meer en beter te delen, ook privacygevoelige informatie. Dit is geen kwestie van het één OF het ander, maar van het één EN het ander. In ons beleid en onze uitvoering moeten we als gemeenten steeds het (grond)recht op privacy respecteren. Communicatie over wie wat doet met gegevens en waarom is daarbij van groot belang. Tegelijkertijd moeten we ons beleid en onze werkwijzen zo maken dat we integraal kunnen werken en goede en efficiënte dienstverlening kunnen bieden. Burgers, bedrijven en ketenpartners rekenen daarop. Proportionaliteit is daarbij een kernbegrip.

Gezamenlijke aanpak

Een gezamenlijke aanpak is essentieel om de rol van betrouwbare eerste overheid te kunnen blijven waarmaken, omdat

- het borgen van privacy en een correcte gegevensbescherming in alle gemeenten van groot belang zijn voor het vertrouwen van burgers, bedrijven, ketenpartners en medeoverheden in gemeenten;
- gemeenten daarbij voor een grote opgave staan door nieuwe Europese privacywetgeving, vergaande technische mogelijkheden en de decentralisaties;
- het (integraal) werken in ketens en over domeinen heen vraagt om afstemming van (de interpretatie van) regelgeving, techniek en werkwijzen;
- gemeenten niet alleen verantwoordelijk zijn voor het borgen van de privacy van de burger en het zorgvuldig omgaan met zijn persoonsgegevens in hun eigen organisatie, maar ook (mede) verantwoordelijk zijn voor het borgen van privacy en het zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens in de ketens die zij regisseren en de netwerken waarin ze samenwerken;
- gemeenten aangeven hun inzet op het gebied van het privacyvraagstuk te willen versterken en collectiviseren.

POSITION PAPER PRIVACY

OPDRACHT VOOR DE VNG

Het VNG-bestuur ondersteunt deze wens om het privacyvraagstuk collectief op te pakken. Het generiek en collectief organiseren van een antwoord op het privacyvraagstuk sluit aan bij de ambities van de Digitale Agenda 2020: niet reactief maar proactief en wat samen kan ook samen doen.

Het bestuur stelt voor om:

1. Privacy op te nemen in de prioriteitenagenda van de VNG voor 2017.
2. Onderzoek te doen naar wat privacy betekent in de informatiesamenleving en wat dit betekent voor de (vertrouwens)relatie tussen burgers en de (gemeentelijke) overheid.
3. Aandacht te besteden aan de wijze waarop gemeenten communiceren met onze burgers en partners over (hoe wij omgaan met) privacy.
4. Overleg te hebben met de Autoriteit Persoonsgegevens en andere belangrijke (inhoudelijke) partners over de versterking van de privacybescherming in het gemeentelijke domein.
5. Samen met gemeenten de behoeften en mogelijkheden van samenwerking en van (collectieve) ondersteuning bij het borgen van privacy (juridisch, technisch, procesmatig, uitvoerend) In kaart brengen.
6. In overleg met bestuurders, ambtenaren, ketenpartners en experts uit alle inhoudelijke domeinen onderzoek te doen of het mogelijk is om gezamenlijke privacykaders te ontwikkelen.
7. Daarbij steeds te kijken hoe deze kaders bijdragen aan het samengaan van privacybescherming en integraal werken en goede/efficiënte dienstverlening. En de verbinding tussen privacy en informatiebeveiliging in het oog te houden.
8. Zich bij het Rijk en andere (landelijke) partners in te zetten voor een betere en efficiëntere (overheids)brede samenwerking om privacy te beschermen en integraal werken mogelijk te maken.
9. Zich indien nodig in te zetten voor de afstemming of harmonisering van regelgeving binnen en tussen domeinen.
10. Zich blijvend in te zetten voor overige belangenbehartiging voor en ondersteuning van gemeenten op het gebied van privacy richting het Rijk en ketenpartners.

WAT SAMEN KAN OOK SAMEN DOEN

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)

2

betreft
Sociaal domein

ons kenmerk
BB/U201600752
Lbr. 16/032

datum

11 mei 2016

Samenvatting

Hierbij worden twee voorstellen aan de ALV voorgelegd die betrekking hebben op het sociaal domein. Het gaat om een voorstel voor het vervolg van de toekomst landelijke raamcontracten in het sociaal domein en een voorstel om de overeenkomst gesloten met het Verbond van Verzekeraars over de afkoop van het regresrecht in de Wmo na 2016 voor onbepaalde tijd voort te zetten. Het VNG bestuur stelt u voor met deze voorstellen in te stemmen.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Aan de leden

informatiecentrum tel. (070) 373 8393	uw kenmerk	bijlage(n) 2
betreft Sociaal domein	ons kenmerk BB/U201600752 Lbr. 16/032	datum 11 mei 2016

Geacht college en gemeenteraad,

Hierbij worden twee voorstellen aan de ALV voorgelegd die betrekking hebben op het sociaal domein.

A. Toekomst landelijke raamcontracten Sociaal Domein: jeugd en WMO

In de ALV van juni 2014 is de VNG door gemeenten gemandateerd om voor de duur van drie jaar (tot en met 2017) landelijk raamcontracten af te sluiten voor zowel zeer specialistische landelijk verspreide jeugdhulp (Jeugdwet) als de specialistische begeleiding van zintuiglijk gehandicapten (Wmo).

In de bijlage vindt u het concept voorstel voor het vervolg van de toekomst landelijke raamcontracten sociaal domein. De VNG stelt voor de landelijke raamcontracten waarbinnen gemeenten naar gebruik afrekenen door te zetten na 2017 voor de duur van drie jaar. Voor jeugd geldt dat er een aantal randvoorwaarden in de huidige opzet worden gewijzigd (het voorstel noemt negen randvoorwaarden). Voor de Wmo geldt dat we voorstellen de huidige opzet te handhaven.

De ALV wordt voorgesteld om in te stemmen met:

- het voorstel dat de landelijke raamcontracten jeugd na 2017 in een gewijzigde opzet worden voortgezet en door de VNG worden gesloten, voor de duur van drie jaar, onder de in de bijgaande notitie genoemde randvoorwaarden
- het voorstel dat de landelijke raamcontracten begeleiding zintuiglijk gehandicapten (Wmo) na 2017 onder het huidige regime worden voortgezet en door de VNG worden gesloten, voor de duur van drie jaar, onder de in deze notitie genoemde randvoorwaarden.

B. Overeenkomst VNG en Verbond van Verzekeraars over afkoop regresrecht na 2016

De VNG heeft namens de leden voor de jaren 2015 en 2016 een overeenkomst gesloten met het Verbond van Verzekeraars over de afkoop van het regresrecht in de Wmo. Voorgesteld wordt de overeenkomst na 2016 voor onbepaalde tijd voort te zetten.

Achtergrond

De VNG heeft namens de leden voor de jaren 2015 en 2016 een overeenkomst gesloten met het Verbond van Verzekeraars over de afkoop van het regresrecht in de Wmo. De reden om het regresrecht af te kopen is dat de uitoefening ervan op het niveau van individuele gevallen zowel voor individuele gemeenten als voor aansprakelijkheidsverzekeraars gepaard gaat met omvangrijke administratieve inspanningen en aanzienlijke kosten voor de afwikkeling van (mogelijke) claims. Door het afsluiten van deze overeenkomst kunnen gemeenten uitvoeringskosten besparen. Bovendien zijn gemeenten verzekerd van een jaarlijks extra bedrag dat ze kunnen toevoegen aan het Wmo-budget, ongeacht of ze in een bepaald jaar al dan niet kosten moeten maken voor Wmo voorzieningen voor een regrescliënt. Gemeenten hebben van de VNG in 2015 61 eurocent per inwoner ontvangen. Daarmee hebben de verzekeraars het regres afgekocht. De afkoopsom voor 2016 wordt binnenkort vastgesteld. Waarschijnlijk zal die ongeveer uitkomen op hetzelfde bedrag.

Voortzetting van de overeenkomst na 2016

Voorgesteld wordt de overeenkomst na 2016 voor onbepaalde tijd voort te zetten. Daarvoor gelden de volgende argumenten:

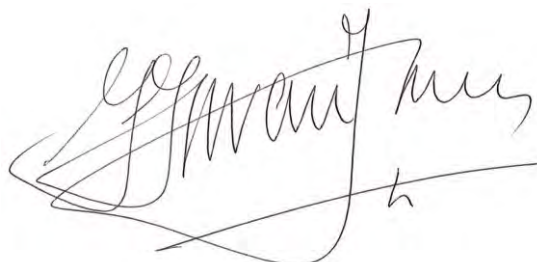
- De periode van twee jaar voor dit experiment is te kort om iets te kunnen zeggen over de voor- en nadelen van de overeenkomst voor gemeenten
- In het tweede lid van artikel 2 van de overeenkomst is opgenomen dat indien de overeenkomst met het Verbond van Verzekeraars na 2016 wordt ontbonden, het regresrecht wel herleeft voor cliënten die vanaf 1-1-2017 te maken krijgen met regres, maar niet meer voor cliënten die in 2015 en 2016 regres cliënt zijn geworden. Deze “oude” cliënten kunnen na 2016 wel Wmo-voorzieningen nodig hebben. De kosten daarvan kan de gemeente niet meer verhalen op de verzekeraar. De VNG verwacht dat deze bepaling voor gemeenten financieel nadelig kan uitpakken
- Het onderzoek dat de VNG wil doen naar de werkelijke kosten van regres is volledig afhankelijk van de bereidheid van gemeenten om gedurende langere tijd regrescliënten en de bij behorende kosten te registreren en hun kennis met de VNG te delen. Dit onderzoek moet nog starten en zal ook na 2016 nog doorlopen. De resultaten van het onderzoek kunnen pas worden gebruikt voor de bepaling van de afkoopsom voor 2017
- Het langer laten doorlopen van de overeenkomst, waarbij de afkoopsom ieder jaar opnieuw wordt vastgesteld, heeft als voordeel dat deze afkoopsom jaarlijks op basis van nieuwe inzichten in de werkelijke regreskosten kan worden bijgesteld
- Hoe langer de overeenkomst doorloopt waarbij de gemeenten steeds verzekerd zijn van een jaarlijks extra bedrag dat zij aan het Wmo budget kunnen toevoegen, hoe meer de overeenkomst de gemeenten op langere termijn waarschijnlijk voordeel zal opleveren. De omvang van de regreskosten zal immers jaarlijks variëren. Het ene jaar houdt de gemeente over op de afkoopsom, een volgend jaar kan diezelfde gemeente tekort komen. Op de langere termijn is de kans groot dat de gemeente gemiddeld genomen uitkomt met de afkoopsom
- Voor de Wlz heeft het Zorginstituut in 2015 met het Verbond van Verzekeraars een vergelijkbaar convenant voor onbepaalde tijd afgesloten. De VNG wil samen met het Zorginstituut optrekken om informatie met elkaar te delen en zo goed mogelijke voorwaarden voor gemeenten te bedingen bij de verzekeraars.

Vrijwillige deelname gemeenten

Voorafgaand aan de afsluiting van de overeenkomst voor 2015 stuurde de VNG een ledenbrief waarin gemeenten voor een bepaalde datum konden aangeven dat ze niet wilden deelnemen. In december 2015 is ook een dergelijke ledenbrief verzonden in verband met de deelname in 2016. In beide jaren heeft deze actie geresulteerd in een deelnamepercentage van ruim 97%. Indien de ALV akkoord gaat met een verlenging van de overeenkomst na 2016 voor onbepaalde tijd, wordt voorgesteld dat de VNG de leden vanaf 2017 jaarlijks in de gelegenheid stelt voor een nader te bepalen datum schriftelijk te laten weten wanneer zij niet meer willen deelnemen. Voor deze gemeenten herleeft het individuele recht om regres te plegen op aansprakelijkheidsverzekeraars indien zij Wmo-voorzieningen verstrekken aan een nieuwe regrescliënt.

De VNG zal actief moeten inzetten op deelname aan de overeenkomst door gemeenten. Indien het deelnamepercentage onder de 80% zou zakken zou dit voor de verzekeraars aanleiding kunnen zijn om de overeenkomst op te zeggen omdat zij er dan te weinig voordeel van verwachten. Daarom zal de VNG de gemeenten die niet (meer) deelnemen jaarlijks benaderen of zij hun besluit voor het volgende jaar willen handhaven.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J.H.C. van Zanen', with a long horizontal flourish extending to the right.

Mr J.H.C. van Zanen
Voorzitter VNG

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.

Voorstel ALV toekomst landelijke raamcontracten sociaal domein

Vragen aan de ALV:

- Stemt u in met het voorstel dat de landelijke raamcontracten jeugd na 2017 in een gewijzigde opzet worden voortgezet en door de VNG worden gesloten, voor de duur van drie jaar, volgens de in deze notitie genoemde randvoorwaarden?
- Stemt u in met het voorstel dat de landelijke raamcontracten begeleiding zintuigelijk gehandicapten (Wmo) na 2017 in hun huidige opzet worden voortgezet en door de VNG worden gesloten, voor de duur van drie jaar?

Landelijke raamcontracten sociaal domein

In 2014 heeft de VNG met landelijke specialistische aanbieders op het terrein van jeugdhulp en begeleiding van zintuiglijk gehandicapten (Wmo) raamcontracten gesloten. Deze raamcontracten hebben een looptijd van drie jaar, van 2015 tot en met 2017.

Het woord 'raamcontract' geeft de essentie aan: de VNG sluit het raamcontract, gemeenten rekenen binnen het raamcontract af indien ze van deze begeleiding (Wmo) of jeugdhulp (Jeugdwet) gebruik maken. Deze begeleiding en deze jeugdhulp wordt dus niet via een uitname bekostigd, maar wordt cliëntvolgend bekostigd door de gemeente wiens burger gebruik maakt van deze begeleiding of deze jeugdhulp. Alleen het beheer door de VNG van de raamcontracten, de zogenaamde landelijke coördinatie sociaal domein, wordt via een uitname bekostigd, van jaarlijks € 250.000,-.

Landelijke Coördinatie Sociaal Domein

De VNG beheert de raamcontracten via de zogenaamde Landelijke Coördinatie Sociaal Domein en heeft daarvoor een vraagbaakfunctie voor de gecontracteerde aanbieders en voor gemeenten ingericht. Vier keer per jaar ontvangt de VNG beleidsinformatie van elke aanbieder, die wordt op verzoek verstrekt aan specifieke regio's. De beleidsinformatie is de basis voor een ontwikkelgesprek dat twee keer per jaar per aanbieder plaatsvindt. Daarin bespreken we met aanbieders in welke mate ze bijdragen aan de afgesproken transformatie. Dagelijks ontvangen we op het daarvoor apart aangemaakte e-mailadres zo'n vijftien vragen van zowel aanbieders als gemeenten met signalen, knelpunten of vragen.

Bekostiging landelijke coördinatie

Gemeenten dragen bij aan de landelijke coördinatie door middel van een uitname uit het gemeentefonds in 2015 en 2016. Dit is een bedrag van € 250.000,- per jaar. In de huidige opzet is de omvang van de raamcontracten ongeveer € 130 miljoen voor jeugd en Wmo per jaar, waarvoor gemeenten naar gebruik betalen. Onder 'Financiering' wordt tijdens deze ALV een voorstel gedaan over de toekomst van uitnames. Daar is ook de bekostiging van de landelijke coördinatie onderdeel van. Deze notitie gaat verder uitsluitend in op de raamcontracten zelf en de toekomst daarvan.

Belang van besluitvorming op ALV juni 2016 over vervolg na 2017

In juni 2016 moet de ALV van de VNG een besluit nemen over een eventueel vervolg van de raamcontracten na 2017. Het is belangrijk dit besluit nu te nemen, en niet een jaar later (in de ALV van 2017), want als het besluit is om met landelijke raamcontracten te stoppen, dan moeten bestaande aanbieders de gelegenheid krijgen zich op een nieuwe situatie te richten. Indien het besluit is om met landelijke raamcontracten door te gaan, dan kan dit nog steeds betekenen dat we met specifieke aanbieders het raamcontracten stoppen (omdat ze niet voldoende specialistisch en of landelijk werkend blijken te zijn). Ook daar moeten ze zich tijdig op kunnen voorbereiden. Het besluit dat aan de ALV wordt voorgelegd is een op hoofdlijnen geformuleerd voorstel, tal van uitwerkingsvragen volgen daarna. Dat betekent dat veel ervaringen in 2016 en in de eerste helft van 2017 meegenomen kunnen worden in het maken van nieuwe raamcontracten, indien tot een vervolg wordt besloten.

De opzet en het beheer van de raamcontracten is voor jeugd en Wmo hetzelfde, maar in de uitwerking zijn een aantal verschillen. Daarom zijn er in deze notitie ook twee beslispunten opgenomen, en bevat deze notitie voor het vervolg een specifiek jeugd en een specifiek Wmo-onderdeel.

Onderdeel 1: Landelijke raamcontracten jeugd

Landelijke raamcontracten jeugd: waarom?

De landelijke raamcontracten zijn in 2014 gesloten omdat er tot dan toe in de transitie geen adequaat antwoord van gemeenten was op hoe relatief kleine voorzieningen met landelijke schaal in een gedecentraliseerd stelsel beschikbaar konden blijven, terwijl wel de overtuiging was dat dit soort voorzieningen nodig bleven. De ALV van juni 2014 heeft de VNG gemandateerd deze raamcontracten te sluiten.

Hoe zijn de landelijke raamcontracten jeugd tot stand gekomen?

Per aanbieder die voldeed aan de selectiecriteria (combinatie van landelijke schaal, kleine cliënt aantallen per gemeente en specialistische zorg), is een raamovereenkomst gesloten tussen de VNG en deze aanbieder, voor een specifieke functie (dus niet met de totale organisatie). Aanbieders konden zich melden bij de VNG melden wanneer ze meenden voor een raamcontract in aanmerking te komen. Veel aanbieders zijn op voorhand afgevalen omdat ze veel meer bovenregionaal dan landelijk werk(t)en. Er zijn drie momenten voor aanbieders geweest om zich te melden wanneer ze voor een landelijk raamcontract in aanmerking meenden te komen. Dat was in augustus 2013 voor publicatie van het landelijk transitiearrangement (LTA), na publicatie van het LTA in november 2013, en in april 2015 (toen de Transitieautoriteit Jeugd verzocht had de landelijke raamcontracten tijdelijk open te zetten voor een tweetal specifieke casussen).

Deze notitie spreekt wisselend over aanbieders en functies. We bedoelen daarmee dat een aanbieder niet automatisch voor al zijn jeugdhulp in de raamovereenkomst zit. Veel aanbieders werken regionaal of bovenregionaal, maar hebben één doelgroep waarvoor ze een specifiek landelijke functie vervullen.

Voor deze aanbieders en bijbehorende functies zijn tot en met 2017 landelijke raamcontracten afgesloten:

Functie	Aanbieder
Jeugdzorgplus	
a) JeugdzorgPlus voor jongeren onder 12 jaar;	Horizon
b) Zeer Intensieve kortdurende Observatie en Stabilisatie	Horizon
c) Gesloten opname van tienermoeders tijdens zwangerschap of met pasgeboren kind	Intermetzo
Jeugd-GGZ	
a) Eetstoornissen	Altrecht GGz (Rintveld) en Rivierduinen (Ursula)
b) Autisme	Dr. Leo Kannerhuis en Yulius
c) Persoonlijkheidsstoornissen	De Viersprong
d) GGZ voor doven en slechthorenden	GGMD, Pro Persona en Lentis
e) Psychotrauma / complex trauma	Centrum '45 en Fier!
f) Kinder- en jeugd psychiatrie universitair en academisch	UMC Utrecht, Erasmus MC, academisch deel van De Bascule, Curium, Accare en Karakter en overige academische functies in Amsterdam (AMC, vanaf 2016), Groningen(UMCG), Maastricht (UMCM) en Nijmegen (NKCVC).
g) Adoptie- en hechtings specifieke stoornissen	Basic Trust
h) Forensische jeugdpsychiatrie klinisch	GGZ Eindhoven (De Catamaran)
i) GGZ voor blinden en slechtzienden (raamcontract vanaf 2016)	Bartimeus
j) GGZ voor X Chromosomale gebonden genetische syndromen (raamcontract vanaf 2016)	Ambulatorium
Jeugd sterk gedragsgestoord licht verstandelijk gehandicapt (LVB ZZP 4 en 5 met toeslag op tarief, 150 plekken)	Ambiq, 's Heeren Loo (Groot Emaus), Koraal Groep (De la Salle) en Pluryn (de Beele)
Expertise en behandelcentrum op het terrein van geweld in afhankelijkheidsrelaties onder 18 jaar.	Fier! en Kompaan en de Bocht
Observatie, diagnostiek en exploratieve behandeling	De Hondsborg
Erkende gedragsinterventies (ingezet in strafrechtelijk kader!)	
a) Functional Family Therapy	Diverse aanbieders

b) Treatment Foster Care Oregon	Leger des Heils Jeugdzorg & Reclassering
c) Multidimensionele Familie therapie	Diverse aanbieders
d) Multisysteem Therapie	Diverse aanbieders
e) Ouderschap met Liefde en Grenzen	De Waag
Voedselweigerig / onzindelijkheid	SeysCentra
Forensisch-medisch onderzoek naar vermoedens van kindermishandeling	Forensische Polikliniek voor Kindermishandeling

Inhoud van de raamcontracten

In de raamcontracten is de prestatie en het tarief bepaald, en zijn bepalingen afgesproken over het leveren van beleidsinformatie. Onderdeel van de raamcontracten is een programma van eisen met een inhoudelijke beschrijving per aanbieder van de functie. Het geeft onder meer aan wat de toegevoegde waarde is van dat aanbod en wat de eisen zijn waar professionals aan moeten voldoen. Ook is met iedere aanbieder een ontwikkelagenda afgesproken die beschrijft wat de transformatie voor de functie is waarmee de aanbieder aan de slag is en moet gaan. Dit is voor iedereen toegankelijk en te vinden op www.vng.nl/functies-zorgaanbieders. De tarieven zijn niet openbaar omdat ze verschillen per aanbieder. De VNG zorgt ervoor dat gemeenten weten wat de tarieven zijn, middels het beveiligd verzenden ervan naar één contactpersoon per gemeente.

Werking van de raamcontracten

Als de door de gemeente georganiseerde toegang of een door de jeugdwet toegestane verwijzer, verwijst naar aanbod waarvoor een landelijk raamcontract is afgesloten, wordt het raamcontract door de aanbieder ingeroepen. De aanbieder stuurt een Melding Aanvang Zorg (vanaf 1 april 2016 een verzoek tot toewijzing conform de daarvoor geldende berichtenstandaarden) naar de gemeente die op grond van het woonplaatsbeginsel verantwoordelijk is. Vervolgens wordt de geleverde jeugdhulp in rekening gebracht, vaak maandelijks of na afloop van het traject. Door de gekozen wijze van cliëntvolgende bekostiging hebben aanbieders geen budgetgarantie en geen budgetplafond. Wel hanteert de VNG een totaalplafond van 3,76% van het totale jeugdbudget voor deze raamcontracten.

Ervaring van de VNG met huidige raamcontracten

In algemene zin is het volume van geleverde jeugdhulp door landelijk gecontracteerde aanbieders behoorlijk gelijk gebleven ten opzichte van 2014. De verschillen tussen aanbieders zijn groot, bij sommige aanbieders is behoorlijke groei, bij andere aanbieders behoorlijke krimp; de meesten zitten echter op het verwachte aandeel. Wel zien we een verschuiving van omzet bij landelijke aanbieders naar de regio's waar ze al veel omzet hadden, ten koste van regio's waar ze weinig omzet hadden (regionalisering). Het voordeel van cliëntvolgend bekostigen is dat deze ontwikkeling, die inhoudelijk gewenst is, niet wordt tegengewerkt. De VNG brengt elk kwartaal macro-analyses uit over het gebruik en de verwijspatronen aan de hand van de beleidsinformatie en publiceert die op de website.

a) Specifieke ervaringen gemeenten

De VNG heeft drie bijeenkomsten voor gemeenten gehouden om te peilen hoe gemeenten de landelijke raamcontracten jeugd nu ervaren en of ze voortzetting van landelijke raamcontracten nodig vinden. Daarnaast heeft de VNG dagelijks contact met gemeenten over de raamcontracten. Er is groot draagvlak onder gemeenten dat er raamcontracten zijn met aanbieders die kleine aantallen cliënten over het land verspreid hebben. Dit draagvlak blijkt er ook uit dat gemeenten er niet toe over zijn gegaan eigen contracten te sluiten met dezelfde aanbieders voor het zelfde aanbod. Het komt ook regelmatig voor dat gemeenten nieuwe aanbieders voor de landelijke inkoop voordragen, bijvoorbeeld omdat slechts een enkel kind uit hun regio van een voorziening gebruik maakt, terwijl ze wel willen dat deze voorziening beschikbaar is.

Voordelen vanuit perspectief van gemeenten

De volgende voordelen van de landelijke raamcontracten worden het meest genoemd:

1. Deze meest specialistische zorg is beschikbaar als dat voor een jeugdige nodig is. Zo helpen deze raamcontracten bij de gemeentelijke verantwoordelijkheid in de jeugdwet om passende jeugdhulp te bieden. Van andere aanbieders die landelijk niet gecontracteerd zijn en die een kleine en over veel gemeenten verspreide omzet hebben, is bekend dat ze niet langer jeugdhulp aanbieden. Zonder landelijke raamcontracten was de kans groot geweest dat meer aanbieders daarvoor gekozen hadden.

2. Gemeenten hoeven minder contracten af te sluiten, en worden juist ontlast in het sluiten van contracten met aanbieders waar ze relatief weinig van afnemen (behoudens enkele uitzonderingen, zie knelpunt 4).
3. Doordat er voor een deel van de jeugdhulp landelijke raamcontracten worden gesloten, is er meer inzicht in de inhoud en spreiding van de meest specialistische functies binnen het zorglandschap.

Knelpunten vanuit perspectief van gemeenten

De volgende knelpunten worden het meest genoemd:

1. Regio's krijgen beleidsinformatie van de VNG, maar die beleidsinformatie levert geen informatie over specifiek geleverde producten en over onderhanden werk (OHW). Bovendien duurt het lang voordat aanbieders declaraties sturen. Daardoor hebben gemeenten te weinig zicht op de uitputting van het door hen van te voren gereserveerde budget voor de landelijke raamovereenkomsten
2. Het contract wordt ingeroepen met een melding aanvang zorg. Het uitwisselen van dit bericht tussen aanbieders en gemeenten gaat nog niet goed. Tot 1 januari 2016 was daar geen berichtenstandaard voor. Na 1 januari 2016 is daar het verzoek tot toewijzing voor (JW315), wat naar verwachting door veel gemeenten en aanbieders vanaf 1 april te gebruiken en te lezen is.
3. Op een paar punten is de afbakening tussen landelijke en regionale inkoop onvoldoende duidelijk. Zo is er een aanbieder die landelijk gecontracteerd is voor één specifieke stoornis, en niet voor overige GGZ. Op productniveau is niet altijd helder of iets landelijke inkoop is of niet. Als er dan ook een tariefverschil is, heeft dit een perverse prikkel in zich om zoveel mogelijk aan de landelijke inkoop of juist naar regionale inkoop toe te rekenen.
4. Een aantal aanbieders dat een landelijk raamcontract heeft, heeft bij de selectie en toetsing in 2013 of 2014 van de criteria aangegeven landelijk te zijn, maar in de praktijk blijkt dat een heel groot deel van de omzet in maar een paar regio's zit. Die regio's zouden graag zelf afspraken maken met deze aanbieders, omdat ze dan ook afspraken kunnen maken over budgetplafonds. Het VNG raamcontract kent geen plafond per aanbieder.
5. Over een paar aanbieders die een landelijk raamcontract hebben, geven gemeenten signalen richting de VNG af dat ze weinig genegen zijn te overleggen met individuele gemeenten, soms over specifieke casussen, soms over transformatie in algemene zin, omdat 'ze een contract met de VNG hebben'.

Een aantal van de signalen, met name 1, 2 en 5, is binnen de periode van het huidige raamcontract te verbeteren. Signalen 3 en 4 zijn pas echt goed op te lossen in een nieuwe contractperiode, indien de raamcontracten worden voortgezet.

b) Specifieke ervaringen aanbieders

Onder aanbieders is een enquête uitgezet in januari 2016 om hen te bevragen op de ervaringen met de raamovereenkomst. De jeugdhulpaanbieders willen de raamcontracten na 2017 graag voortzetten. Als inhoudelijk argument hiervoor geldt met name het behoud van de specialistische functie, die in gevaar zou komen als je de inkoop ervan zou overlaten aan de wens van de individuele gemeenten of regio's. Het gaat aanbieders dan niet zozeer om het behoud van volume als wel het behoud van de rol in de keten. De notitie 'essentiële functies' (zorglandschap) wordt ook aangehaald. Als valide criteria om ook na 2017 in aanmerking te komen voor een raamcontract noemen aanbieders met name het feit dat de specifieke functie niet of nauwelijks wordt vervuld door andere aanbieders en het gaat om kleine clientaantallen per gemeente.

Voorstel voor vervolg

De VNG stelt voor de landelijke raamcontracten waarbinnen gemeenten naar gebruik afrekenen, in aangepaste vorm door te zetten na 2017 voor de duur van drie jaar. Ook na 2017 is het belangrijk dat er landelijk jeugdhulp beschikbaar is indien regionaal beschikbare en gecontracteerde jeugdhulp onvoldoende toegerust is om passende jeugdhulp te bieden. Tegelijkertijd laten de huidige ervaringen en knelpunten zien dat een aantal aanpassingen nodig zijn. We stellen voor de landelijke raamcontracten voort te zetten onder de volgende randvoorwaarden:

Randvoorwaarden

(-> Onderdelen 2b, 3, 5 en 7 zijn concrete wijzigingen ten opzichte van de opzet van de raamcontracten die in de periode 2015 tot en met 2017 lopen)

1. Landelijke raamcontracten zijn bedoeld voor specifiek aanbod waarvoor geen regionale alternatieven voor handen zijn. Dergelijk landelijk aanbod is bedoeld als tijdelijke opschaling voor een specifiek probleem rond een jeugdige, waarin na afloop van de inzet van een specifieke interventie door een landelijke aanbieder weer regionaal beschikbare jeugdhulp wordt ingezet (op- en afschalen)
2. Aanbieders komen alleen in aanmerking voor specifieke functies die voldoen aan één van de twee volgende criteria:
 - a) Als die functie landelijk gespreid is (moet blijken uit spreiding van feitelijke omzet), én kleine aantallen per gemeente kent, én concreet kan maken dat deze functie zodanig specialistisch is dat daar geen regionale substituten voor bestaan
 - b) Bestuurlijk door gemeenten wordt aangegeven dat de desbetreffende functie als landelijk specialisme moet worden ontwikkeld.
 De VNG zal bij dit proces van selectie van landelijk specialistisch aanbod ook in overleg treden met cliëntenorganisaties.
3. Partijen waarmee een landelijke raamovereenkomst is gesloten, spelen een voortrekkersrol in expertiseontwikkeling binnen het specialisme waarvoor ze jeugdhulp leveren, en in het delen van die expertise met andere jeugdhulpaanbieders en aan de door de gemeente georganiseerde wijk- ,gebieds-, of jeugdteams.
Deze bijdrage aan transformatie wordt vastgelegd in de raamovereenkomst.
4. De landelijke raamcontracten blijven cliëntvolgend worden bekostigd. Gemeenten leggen geen vast bedrag van te voren in, maar rekenen af naar gebruik. Dit houdt de prikkels bij de gemeente, die bestuurlijk en financieel verantwoordelijk is.
5. Aanbieders met een landelijk specialisme dat in een aantal regio's substantieel volume heeft en in een aantal andere regio's minder volume sluiten zelf een contract met regio's waar ze substantieel volume hebben en met de VNG in regio's waar weinig volume is. Dit betekent dat een landelijke raamovereenkomst met een specifieke aanbieder kan gelden voor een deel van de gemeenten in Nederland. Met dit model is in de looptijd van de huidige raamovereenkomst al ervaring opgedaan voor vier aanbieders: Accare, de Bascule, Karakter en Curium.
6. De raamcontracten dragen bij aan het reduceren van administratieve lasten. Dat betekent dat we gebruik maken van landelijk vastgestelde berichtenstandaarden (iJW standaarden) en van landelijk afgesproken wijzen van verzending en ontvangst van berichten (via Vecozo en het GGK). Indien aanbieders onverhoopt niet maandelijks kunnen declareren (voorkeur), dan bieden ze periodiek inzicht richting gemeenten in het onderhanden werk (OHW).
7. De landelijke raamcontracten zijn helder afgebakend van regionale contracten. Dit betekent dat niet één product bij één aanbieder voor dezelfde gemeente zowel landelijk als regionaal kan zijn ingekocht.
8. De duur van de raamovereenkomst is opnieuw drie jaar (2018, 2019 en 2020).

Is specialistische jeugdhulp met landelijke functie een overgangsverschijnsel, of is het permanent nodig?

De VNG denkt dat het altijd nodig zal zijn in een decentraal stelsel landelijke specialistische jeugdhulp beschikbaar te hebben. Het is effectief dat op een beperkt aantal plekken voldoende massa (zowel van professionals als van kinderen met een hulpvraag) is waardoor het rendabel is om expertise te ontwikkelen en dat regionaal beschikbaar te stellen. Dit kan niet overgelaten worden aan landelijke kennisinstituten alleen, omdat de koppeling tussen expertiseontwikkeling en het bieden van jeugdhulp in de praktijk een hele krachtige is. De regionalisering die door de Jeugdwet gewenst is, kan alleen functioneren bij een beperkt aantal landelijke functies voor de meest complexe gevallen. Ervaringen in andere landen met een gedecentraliseerd jeugdstelsel (bijvoorbeeld Denemarken) laten het belang van deze functies zijn, en laten tegelijkertijd zien dat een specifieke aanpak nodig is om deze expertise te behouden.

Tegelijkertijd kunnen de specifieke aanbieders die deze functies vervullen, veranderen. Ook zal het volume van deze jeugdhulp veranderen. Daarom vraagt de VNG het mandaat aan de leden voor deze raamovereenkomsten voor een aantal jaar, en niet voor een onbeperkte tijd, om flexibel in te kunnen spelen op ontwikkelingen in het zorglandschap.

Waar beslist u nu over (bij de ALV) en wat wordt nader uitgewerkt?

- U beslist nu *óf* de landelijke raamcontracten jeugd na 2017 in een gewijzigde opzet worden voortgezet en door de VNG worden gesloten, voor de duur van drie jaar, volgens de in deze notitie genoemde randvoorwaarden.
- Indien de ALV besluit de VNG te mandateren deze raamcontracten opnieuw voor de drie jaar te sluiten, dan wordt het volgende proces doorlopen:
- De VNG bereidt een lijst voor welke bestaande aanbieders in aanmerking komen voor een vervolg van het raamcontract, gelet op de gewijzigde randvoorwaarden en stelt gelijktijdig de mogelijkheid open voor andere aanbieders die menen in aanmerking te komen. Het openstellen van de lijst is verplicht om aan aanbestedingswetgeving te kunnen voldoen. Onderdeel van de lijst met bestaande aanbieders is het op een rij zetten per aanbieder met welke regio ze zelf een contract moeten sluiten, gelet op het substantiële volume dat die aanbieder in die regio heeft (randvoorwaarde 5). De VNG baseert zich daarbij op realisatiecijfers over de omzetspreiding van die aanbieder in het land. De VNG zal hierover ook in overleg treden met die regio's. Dit proces van selectie van bestaande en nieuwe aanbieders is gepland voor de tweede helft van 2016 en is eind van 2016 afgerond.
- Parallel daaraan zal de VNG uitwerken welke bekostigingstaal gehanteerd zal worden in de nieuw te sluiten contracten. Het voornemen is om niet langer de producten van de verschillende stelsels van voor 2015 te gebruiken, maar in plaats daarvan met onderling vergelijkbare uur- en dagtarieven te gaan werken (inspanningsgericht bekostigen).
- Vervolgens zal de VNG in 2017 contracten sluiten met de geselecteerde aanbieders voor de periode 2018 tot en met 2020.
- Gedurende dit proces wordt een ambtelijke klankbordgroep van gemeenten ingericht die het proces van selectie van aanbieders en het opstellen van raamcontracten zal volgen en van feedback zal voorzien. Het overleg met de 42 regio's wordt regelmatig van voortgangsinformatie voorzien. Bestuurlijke afstemming en besluitvorming vindt plaats in de subcommissie Jeugd en indien nodig in het VNG-bestuur.

Onderdeel 2: Landelijke raamcontracten begeleiding zintuigelijk gehandicapten (Wmo)

Hoe zijn de landelijke raamcontracten begeleiding zintuigelijk gehandicapten (Wmo) tot stand gekomen?

Bij de totstandkoming van de Wmo 2015, de decentralisatie van onder andere de functie begeleiding, is onderzocht voor welke doelgroepen er een 'landelijk kader' moest blijven. In 2014 is door het Rijk en de VNG besloten dat alleen voor de doelgroep ZG (zintuigelijk gehandicapten) er landelijke raamcontracten moesten komen en dan alleen voor de functie 'specialistische begeleiding'. Product en prijs zijn landelijk bepaald (het product i.s.m. met de aanbieders en met de prijsstelling is rekening gehouden met de taakstelling die gemeenten moesten realiseren). Het ging in 2014 om 8 aanbieders met Nederland als werkgebied. Met de afschaffing van de AWBZ ging trouwens het grootste deel van ZG zorg/behandeling naar de Zvw.

Er was een aantal redenen om voor deze doelgroep een landelijk kader te houden:

1. Kleine doelgroep, het gaat om ongeveer 2.000 cliënten in 2015, gemiddeld 5 cliënten per gemeente.
2. Specialistische kennis is vereist om de begeleiding effectief te laten zijn.
3. Communicatie met cliënten vereist specifieke vaardigheden.
4. De 8 aanbieders zijn landelijk georganiseerd en werken zowel vanuit de Zvw als de Wmo (en een deel ook Jeugdwet). Het is ondoenlijk voor aanbieders om met alle gemeenten aparte overeenkomsten te sluiten.
5. De functie specialistische begeleiding, geleverd door de ZG aanbieders, is vaak onderdeel van een traject met ook behandeling (Zvw).
6. In stand houden van landelijke expertise bij de aanbieders, nodig om de kwaliteit van de begeleiding te kunnen garanderen.

Voor deze aanbieders en bijbehorende functies zijn tot en met 2017 landelijke raamcontracten afgesloten:

- Kentalis,
- GGMD,
- Noorderbrug,
- Gelderhorst, (*heeft zelf eind 2015 besloten het raamcontract te beëindigen omdat zij vanwege bedrijfseconomische redenen stoppen met het aanbieden van deze functie. De GGMD neemt het per 1 april 2016 over*)
- Kalorama,
- Bartimeus,
- Robert Coppes Stichting,
- Visio

Gemeenten zijn en blijven aan zet:

1. Gemeenten zijn *niet verplicht* om voor de functie specialistische begeleiding zaken te doen met de 8 ZG aanbieders, maar koopt een gemeente deze functie in bij een van de aanbieders waarmee het raamcontract is afgesloten, dan gelden de landelijke afspraken.
2. Gemeenten mogen deze hulp dus ook inkopen bij andere aanbieders voor deze functie.
3. Wel is het van belang dat er een passend aanbod (specialistische begeleiding) ingekocht wordt voor de cliënten uit de ZG doelgroep. De landelijke raamcontracten dragen daar aan bij. Het was en is nog steeds de vraag of deze specialistische begeleiding ook door andere aanbieders geleverd wordt.
4. Gemeenten waren en blijven verantwoordelijk voor de toegang. Gemeenten kunnen hierbij de expertise van de ZG aanbieder inkopen (product 'toeleiding').
5. De ZG aanbieders begeleiden maar een klein deel van de totale groep mensen met een zintuigelijke beperking. De meeste mensen hebben een vorm van specialistisch begeleiding niet nodig.

Ervaringen met huidige raamcontracten

- Eind 2014 en de eerste maanden van 2015 bleek het een hele opgave om alle gemeenten, waar (overgangs)cliënten ZG woonden, het landelijk raamcontract in te laten roepen. Uiteindelijk is dit gelukt, ook door inzet vanuit de aanbieders.

- De meerderheid van de gemeenten volgt de afspraken van het landelijk raamcontract. Een aantal gemeenten heeft met de ZG aanbieders aanvullende / andere 'afspraken' gemaakt. De aanbieders zijn het hier niet mee eens, maar moeten wel mee omdat er anders teveel omzet gemist wordt en de cliënt (naar de mening van de aanbieder) niet de passende ondersteuning krijgt.
- Door het moeten inregelen van de administratieve processen en afspraken hebben de aanbieders hoge administratieve lasten ervaren. De lasten stonden voor een aantal aanbieders niet in verhouding tot de opbrengsten. Een aantal beraamt zich op de toekomst en vraagt zich af of de zij de functie specialistische begeleiding nog wel kunnen aanbieden.
- De aanbieders krijgen weinig nieuwe aanmeldingen vanuit gemeenten en van het product 'toeleiding' en 'consultatie' wordt nauwelijks gebruikt gemaakt. Aanbieders geven aan omzet verlies te hebben.
- De Gelderhorst (voor oudere doven) heeft eind 2015 besloten uit de overeenkomst te stappen. De GMMD neemt het per 1 april 2016 over.
- Gemeenten geven aan dat de bijdrage van deze aanbieders aan transformatie groter kan zijn. Indien de ALV besluit tot voortzetting van de raamcontracten, is het de opdracht van gemeenten met aanbieders om concreet te vertalen wat die transformatie voor dit aanbod betekent.

Voorstel voor vervolg: Voortzetten van de landelijke raamcontracten na 2017

Ondanks dat nog niets alles soepel verloopt willen de ZG aanbieders de landelijke raamcontracten na 2017 voortzetten. Het niet verlengen is voor hen eigenlijk geen optie. De aanbieders kunnen niet met alle gemeenten aparte afspraken maken, dit is voor hen organisatorisch/administratief niet haalbaar. De VNG stelt voor de raamcontracten voort te zetten, op hoofdlijnen onder hetzelfde 'regime' als nu gebeurt. Wel gaan we uitwerken of bekostiging van deze functies in arrangementen (bijvoorbeeld met een vast bedrag per client) per jaar, zoals veel gemeenten dat voor andere delen van de Wmo, op dit onderdeel ook haalbaar is.

De voortzetting van de huidige opzet betekent dat wij niet gaan 'handhaven' of gemeenten bestuurlijk aanspreken wanneer een gemeente andere afspraken wil maken met een aanbieder. Vooral de grotere gemeenten willen toch afwijkende/aanvullende afspraken maken met de aanbieders. Vooral voor die gemeenten die maar een paar ZG cliënten hebben zijn de landelijke raamcontracten relevant. De uitdaging voor gemeenten, maar vooral voor de aanbieders ligt erin hoe ook de burgers met een zintuigelijke beperking vanuit de uitgangspunten Wmo ondersteund kunnen worden, en meer inzetten op 'gewoon waar kan en speciaal waar moet'.

Voorstel voor ALV van 8 juni 2016 met betrekking tot de voortzetting van de overeenkomst tussen VNG en Verbond van Verzekeraars over afkoop regresrecht na 2016

Bijlage I Nadere informatie over het regresrecht en de overeenkomst voor afkoop

- **Regresrecht in de Wmo 2015**

Mede op verzoek van de VNG, heeft de wetgever in de Wmo 2015 een artikel over regres opgenomen. Artikel 2.4.4. van de Wmo 2015 bepaalt dat de VNG een overeenkomst met verzekeraars kan sluiten over een door verzekeraars te betalen afkoopsom voor de schade zoals genoemd in artikel 2.4.3. (afkoop regresrecht). De AWBZ kende ook regresrecht. In de Wmo 2007 was het regresrecht ten onrechte niet opgenomen.

Het regresrecht stelt de gemeente in staat om verhaal te plegen ingeval een derde aansprakelijk is voor een ongeval waardoor de gemeente op grond van de Wmo voorzieningen moet verstrekken aan degene die door het ongeval met beperkingen te maken krijgt. Veelal zal men dan voor het regres uitkomen bij een aansprakelijkheidsverzekeraar.

- **Berekening afkoopsom**

De berekening van de afkoopsom is gebaseerd op enerzijds het deel van het macrobudget Wmo 2015 dat voor regres in aanmerking komt en anderzijds een gewogen gemiddelde van het regrespercentage dat door zorgverzekeraars wordt gerealiseerd op aansprakelijkheidsverzekeraars en het regrespromillage dat in 2014 gold in het AWBZ-convenant tussen het Verbond en het Zorginstituut Nederland. In 2015 kwam het bedrag uit op € 10.850,- bij een deelname percentage van 100% aan de kant van de gemeenten en aan de kant van de verzekeraars. In werkelijkheid doet 97,45% van de gemeenten mee en deden 97% van de aansprakelijkheidsverzekeraars mee. Gemeenten hebben in 2015 61 eurocent per inwoner ontvangen.

- **Macrobudget Wmo 2015**

Bij de berekening van de afkoopsom is uitgegaan van het macrobudget Wmo 2015 zoals bepaald in de brief van staatssecretaris Van Rijn van 29 mei 2014, minus de budgetten voor uitvoeringskosten, de uitnames uit het macrobudget Wmo die naar de Wet langdurige zorg gaan en de budgetten voor maatschappelijke opvang en vrouwenopvang. Uitvoeringskosten maken geen deel uit van regreskosten. Voorts is het budget voor maatschappelijke opvang en vrouwenopvang niet meegenomen omdat deze voorzieningen over het algemeen niet worden gebruikt door regresslachtoffers. De rest van het macrobudget Wmo heeft betrekking op programmakosten die gemeenten maken op grond van hun Wmo 2015-taken. Deze taken zijn huishoudelijke hulp, woningaanpassingen, vervoersvoorzieningen, rolstoelen, hulpmiddelen, kortdurend verblijf en respijtzorg, individuele begeleiding en dagbesteding en beschermd wonen. Regresslachtoffers kunnen, indien nodig, een beroep doen op al deze voorzieningen.

- **Macrobudget 2016**

Bij de berekening van de afkoopsom voor 2016 is uitgegaan van het macro budget 2016, minus de budgetten voor uitvoeringskosten en minus de budgetten voor maatschappelijke opvang en vrouwenopvang. In tegenstelling tot 2015 is voor 2016 ook de opbrengst van de eigen bijdragen Wmo betrokken bij de berekening.

Uitvoeringskosten maken geen deel uit van regreskosten. Voorts is het budget voor maatschappelijke opvang en vrouwenopvang niet meegenomen omdat deze voorzieningen over het algemeen niet worden gebruikt door regresslactoffers. De rest van het macrobudget Wmo heeft betrekking op programmakosten die gemeenten maken op grond van hun Wmo 2015-taken. Deze taken zijn huishoudelijke hulp, woningaanpassingen, vervoersvoorzieningen, rolstoelen, hulpmiddelen, kortdurend verblijf en respijtzorg, individuele begeleiding en dagbesteding en beschermd wonen. Regresslactoffers kunnen, indien nodig, een beroep doen op al deze voorzieningen.

- **Onderzoek naar werkelijke kosten regres**

De VNG zal dit onderzoek starten met een enquête onder de leden om zicht te krijgen op de vraag of er gemeenten zijn die sinds 2015 de regreskosten en –cliënten registreren. De enquêtevragen en de definitie van een regres cliënt zijn besproken met het Verbond van Verzekeraars. Deze enquête zal begin april 2016 worden verzonden. Op basis van de uitkomsten van de enquête zal een representatieve groep van gemeenten worden samengesteld die de regreskosten en -cliënten vanaf 2016 gaan bijhouden. Dit onderzoek kan gegevens opleveren die de VNG kan gebruiken om de afkoopsom voor 2017 te bepalen.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)

1

betreft
Modernisering cannabisbeleid

ons kenmerk
BB/U201600750
Lbr. 16/033

datum

11 mei 2016

Samenvatting

De door het VNG-bestuur ingestelde bestuurlijke werkgroep Modernisering Cannabisbeleid heeft op 30 november 2015 haar rapport 'Het failliet van het gedogen' opgeleverd en aangeboden aan het VNG-bestuur. Het standpunt van het VNG-bestuur naar aanleiding van het rapport is verwoord in bijgaand position paper. In het position paper wordt onder meer voorgesteld om bij een volgend kabinet te pleiten voor experimenteerruimte om de cannabisketen van productie tot en met verkoop eenduidig te regelen. Het VNG-bestuur stelt voor om in te stemmen met de in het position paper verwoorde inhoudelijke lijn.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Aan de leden

informatiecentrum tel. (070) 373 8393	uw kenmerk	bijlage(n) 1
betreft Modernisering cannabisbeleid	ons kenmerk BB/U201600750 Lbr. 16/033	datum 11 mei 2016

Geacht college en gemeenteraad,

Het VNG-bestuur heeft in 2015 de bestuurlijke werkgroep Modernisering Cannabisbeleid ingesteld. De bestuurlijke werkgroep had als opdracht om in kaart te brengen welke problemen gemeenten ervaren op het terrein van cannabisbeleid, het verkennen van oplossingsrichtingen en te duiden hoe deze oplossingsrichtingen bijdragen aan de problemen van het lokaal bestuur. Dit vanuit de lokaal gevoelde urgentie om problemen op het terrein van openbare orde, volksgezondheid en georganiseerde criminaliteit effectief aan te pakken. Op 30 november 2015 heeft de bestuurlijke werkgroep haar rapport 'Het failliet van het gedogen' opgeleverd en aangeboden aan het VNG-bestuur. Het VNG-bestuur heeft toegezegd om op de ALV op 8 juni 2016 met een standpunt te komen op basis van het rapport.

Proces

In april dit jaar hebben we een aantal regionale bijeenkomsten georganiseerd en een informele enquête onder de leden van de VNG gehouden. In de bijeenkomsten en enquête hebben we de aanbevelingen uit het rapport van de bestuurlijke werkgroep Modernisering Cannabisbeleid nader toegelicht en getoetst. Daarnaast is in de bijeenkomsten voornamelijk stil gestaan bij uitgangspunten en randvoorwaarden van experimenten die bepleit worden vanuit de bestuurlijke werkgroep. Verder heeft er op directieurniveau een gesprek plaatsgevonden met zowel het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport als het ministerie van Veiligheid en Justitie. Op basis van het rapport, de bijeenkomsten, de enquête en het gesprek met stakeholders heeft het VNG-bestuur een standpunt ingenomen over het rapport van de bestuurlijke werkgroep Modernisering Cannabisbeleid. Dit standpunt is verwoord in bijgevoegd position paper.

Naar experimenteerruimte voor het regelen van de achterdeurproblematiek

Het VNG-bestuur volgt de lijn van de bestuurlijke werkgroep, waarin zorgen worden geuit over problematisch cannabisgebruik, de kwaliteit en de samenstelling van verkochte cannabis en over de ondermijnende werking die uitgaat van cannabisproductie en -handel. Net als de bestuurlijke werkgroep pleit het VNG-bestuur voor een consistent beleid gebaseerd op drie pijlers:

- Preventief beleid om cannabisgebruik zoveel mogelijk tegen te gaan
- Handhaving zodat er een stevige prikkel is om beleid na te leven
- Consistent beleid voor de hele cannabisketen, van productie tot en met verkoop.

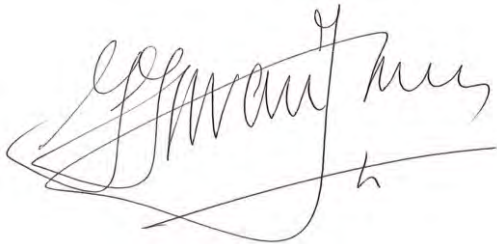
Het VNG-bestuur ziet het scenario waarbij de gehele keten rondom cannabis geregeld wordt als de enige levensvatbare manier om bovenstaande punten zo goed mogelijk te bewerkstelligen. Het bestuur pleit dan ook voor een beperkt aantal lokale experimenten onder landelijke regie om uit te zoeken hoe de cannabisketen het beste geregeld kan worden. Daarna kunnen keuzes worden gemaakt voor effectief en eenduidig landelijk beleid.

Position paper

In bijgevoegd position paper wordt de redeneerlijn op basis van het rapport van de bestuurlijke werkgroep verder uitgewerkt en wordt ook de te bepleiten experimenteerruimte verder voorzien van randvoorwaarden.

Het VNG-bestuur vraagt de leden van de VNG in de ALV in te stemmen met deze inhoudelijke lijn zoals verwoord in het position paper.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J.H.C. van Zanen', with a long horizontal flourish extending to the right.

Mr J.H.C. van Zanen
Voorzitter VNG

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.

Position paper cannabisbeleid

1. Inleiding

Gemeenten ervaren grote maatschappelijke en bestuurlijke problemen als gevolg van de productie van cannabis en de handel in cannabis. Het gaat om problemen op het vlak van de bescherming van de volksgezondheid, van overlast en onveiligheid en van georganiseerde criminaliteit en ondermijning. Veel gemeenten ervaren dat het huidige cannabisbeleid, het gedoogbeleid, de problematiek eerder verergert dan dat het bijdraagt aan een effectieve aanpak. Vooral de inconsistentie in het beleid ten aanzien van enerzijds de verkoop en gebruik van cannabis en anderzijds de productie en handel draagt hier aan bij.

De VNG constateerde dat het debat over het cannabisbeleid zich in een impasse bevindt. Het debat wordt vanuit ethische en morele posities gevoerd. Ondertussen ervaren gemeenten de urgente problemen. Om een bijdrage te leveren aan het doorbreken van de politieke impasse heeft de VNG de bestuurlijke werkgroep cannabisbeleid ingesteld (commissie Schneiders). De commissie Schneiders bestond uit bestuurders van een divers palet aan gemeenten; grote en minder grote gemeenten, gemeenten uit de grensstreken en uit het centrum van het land, gemeenten die op verschillende manieren problemen ervaren met het cannabisbeleid. De commissie kreeg de opdracht om de problemen in kaart te brengen, oplossingsrichtingen en consequenties te schetsen en adviezen te formuleren voor de landelijke politiek.

In dit position paper geeft het VNG bestuur haar visie op het rapport van de commissie en de benodigde vervolgstappen weer. Het VNG bestuur volgt de conclusies van de commissie Schneiders: het huidige cannabisbeleid is failliet, het moet worden vervangen door een landelijk consistent beleidskader en het “regelen” van de hele keten van cannabisproductie tot en met –gebruik biedt het beste perspectief om de problemen aan te pakken. Er zijn experimenten nodig om deze oplossingsrichting uit te proberen en verder uit te werken. In dit position paper onderbouwen we deze stellingen en werken we uit hoe we invulling willen geven aan het vervolgtraject.

2. Failliet van het gedoogbeleid en pleidooi voor een geregelde keten

De commissie Schneiders heeft uitgebreid de problematiek en de oplossingsrichtingen beschreven. We beperken ons in dit position paper tot de belangrijkste punten.¹

Maatschappelijke problemen en het failliet van het gedoogbeleid

De cannabisproductie en –handel zorgt voor grote problemen in gemeenten. Ten eerste maken gemeenten zich zorgen over problematisch cannabisgebruik en over de kwaliteit en samenstelling van de cannabis die in coffeeshops verkocht wordt. Ten tweede ervaren gemeenten overlast en onveiligheid, vooral van de illegale kwekerijen die op allerlei plekken zijn gevestigd. Ten derde constateren gemeenten dat de cannabisproductie en -handel stevig in handen is van de georganiseerde misdaad. Dit heeft een sterk ondermijnend effect op de samenleving.

Het gedoogbeleid is een tijdlang succesvol geweest, maar staat nu in de weg om problemen effectief aan te pakken. De veranderde omstandigheden, vooral de greep van de georganiseerde misdaad op

¹ Voor de redenering van de commissie Schneiders verwijzen we naar het eindrapport van de werkgroep, Het failliet van het gedoogbeleid, beschikbaar via de website van de VNG.

de cannabisproductie en –handel, maken het gedoogbeleid onhoudbaar. Het ontbreekt aan zicht op de samenstelling en kwaliteit van de cannabis en de georganiseerde misdaad maakt grote winsten op de gedoogde verkoop van cannabis in coffeeshops. Het sluiten van illegale kwekerijen is in dit beleidskader vechten tegen de bierkaai. Daardoor is het gedoogbeleid failliet.

Naar een landelijk consistent beleidskader

De aanpak van de problemen start lokaal. De problemen verschillen per gemeente en per regio, de oplossingen zullen dan ook per definitie verschillen. Echter, een effectieve lokale aanpak is alleen mogelijk binnen een consistent landelijk beleidskader. Een landelijk kader is nodig om richting te geven aan de inzet van landelijke partners als het Openbaar Ministerie en de Belastingdienst en om enige mate van eenduidigheid in het lokaal beleid te borgen. Tegelijkertijd moet het landelijk kader handvatten geven voor het aanpakken van de lokale problematiek en ruimte bieden voor lokaal maatwerk.

Een consistent landelijk beleidskader voor cannabis moet gebaseerd zijn op drie pijlers: 1) preventie, 2) intensieve handhaving en repressie en 3) een consistent beleid voor de hele keten, van productie tot en met verkoop en gebruik. Preventie is gericht op het zoveel als mogelijk voorkomen van cannabisgebruik en van problematisch gebruik, bijvoorbeeld door voorlichting en campagnes. Intensieve handhaving en repressie is gericht op het bestrijden van de illegale teelt en verkoop en van de criminele netwerken die deze teelt en verkoop in handen hebben. Consistent beleid voor de hele keten zorgt voor een zelfde regime voor de cannabisproductie en –handel (de achterdeur) als voor de verkoop en gebruik van cannabis (de voordeur).

Pleidooi voor het regelscenario

De commissie Schneiders heeft drie scenario's voor een consistent beleid voor de hele keten verkend: vrijgeven, verbieden en regelen. Alleen het regelscenario lijkt kansrijk om tot oplossingen te komen voor de genoemde problemen. In dit scenario wordt de hele keten van productie en handel tot en met verkoop en gebruik "geregeld" en wordt ook de cannabisproductie onder strikte voorwaarden wordt toegestaan.

In het regelscenario blijft het volksgezondheidsbelang centraal staan in het cannabisbeleid. Het regelscenario geeft de overheid de meeste legitimiteit om vanuit dit perspectief voorwaarden te stellen voor de cannabisproductie, -handel en –verkoop, en om die te handhaven. Dit biedt de beste perspectieven om waar nodig een rem te zetten op de normalisering van het cannabisgebruik. Bovendien geeft dit ook mogelijkheden voor inkadering en handhaving op belangrijke thema's als het ontmoedigen van gebruik onder de 18 jaar en het zoveel mogelijk voorkomen van gezondheidsschade bij volwassen gebruikers. Daarnaast geeft dit scenario handvatten om de legale productie en verkoop van cannabis in te passen in de lokale gemeenschap op geschikte locaties. We verwachten dat de overlast en onveiligheid in wijken en buurten daardoor afneemt. Het regelscenario biedt ook de beste handvatten voor het bestrijden van de georganiseerde misdaad, vooral omdat een belangrijk deel van de afzetmarkt voor illegaal geproduceerde cannabis wegvalt. Ook krijgt de lokale bestuurder weer een heldere en stevige positie ten opzichte van de georganiseerde criminaliteit, omdat hij er niet meer indirect bij betrokken raakt door het afgeven van gedoogvergunningen. Tot slot biedt het regelscenario als enige scenario ruimte voor lokaal maatwerk.

Bestrijding georganiseerde criminaliteit en ondermijning

Het is naïef om te denken dat door invoering van een ander cannabisbeleid de ondermijnende criminaliteit helemaal verdwijnt. Een ander cannabisbeleid kan echter wel een bijdrage kan leveren aan de strijd tegen de georganiseerde criminaliteit. Ten eerste zorgt het voorgestelde beleid ervoor dat de gedoogde afzetmarkt voor de georganiseerde criminaliteit verdwijnt. De georganiseerde misdaad kan haar cannabis niet meer kwijt in de coffeeshops. Ten tweede zorgt het voorgestelde beleid voor duidelijkheid. Het is duidelijk dat cannabis alleen geproduceerd mag worden onder door de overheid gestelde voorwaarden. De legitimatie voor illegale kwekerijen (“In de coffeeshops verkopen ze deze cannabis gewoon, onder ogen van de overheid”) verdwijnt. Daardoor wordt een drempel opgeworpen voor mensen om zich met de cannabisteelt in te laten. Ten derde pleiten we niet alleen voor een “geregelde keten”, maar voor het parallel stevig inzetten op handhaving en repressie. Dit betekent dat het invoeren van het regelscenario gepaard moet gaan met het stevig aanpakken van de illegale kwekerijen en de aanverwante georganiseerde criminaliteit. Ten vierde is de verwachting dat, op de lange termijn, een verplaatsing van de cannabisteelt die bestemd is voor de export plaats zal vinden. Het is de vraag waarom je nog in Nederland zou produceren als daar geen gedoogde verkoop meer is voor illegaal geteelde cannabis en de criminaliteit rond die teelt wel stevig aangepakt wordt. Dit effect is al zichtbaar in delen van Noord-Brabant.

Transformatie van de coffeeshopsector

Invoering van het regelscenario betekent niet alleen veranderingen voor de cannabisproductie en –handel (de achterdeur), maar ook om een transformatie van de toegestane verkoop (de voordeur). Een deel van de coffeeshops heeft zich ontwikkeld tot grootschalige en op de internationale markt georiënteerde verkooppunten, soms met nauwe banden met de georganiseerde criminaliteit. Daarom onderschrijven we het pleidooi dat de Commissie Van der Donk in 2009 hield om te komen tot kleinschalige en op de lokale markt georiënteerde verkooppunten. Denk aan het gebruik van het ingezetenen criterium om buitenlandse drugstoeristen te weren, aan het benutten van het stichtingsmodel voor het beheer van een coffeeshop om tot een niet-commerciële coffeeshop te komen en aan het benutten van het Haarlemse keurmerk voor coffeeshops om eisen te stellen aan zaken als het personeel en voorlichting.

Internationale context

Een belangrijke vraag is wat er binnen de context van internationale verdragen mogelijk is. De interpretatie van die ruimte verschilt tussen deskundigen. Bovendien is er beweging, gezien de ontwikkelingen in landen als Spanje en Uruguay, maar vooral de Verenigde Staten. Het VNG bestuur pleit dan ook voor de korte termijn om ruimte te vinden binnen de bestaande verdragen om te experimenteren met het regelscenario. Voor de lange termijn zou de inzet het aanpassen van de verdragen moeten zijn. Daarnaast zou een internationale aanpak van het cannabisbeleid, bijvoorbeeld met de buurlanden, natuurlijk een beter en effectievere optie zijn. Daar lijkt de tijd echter nog niet rijp voor. Gemeenten constateren dat de lokale problematiek te groot is om daar op te wachten.

3. Volgende stap: landelijk programma van experimenten

Het VNG bestuur volgt de commissie Schneiders in de oproep om door middel van experimenten het regelscenario verder uit te werken. Doel van de experimenten is om te onderzoeken op welke wijze het regelscenario ingevuld kan worden. Ook dienen de experimenten om de gewenste en ongewenste impact in kaart te brengen en te bepalen op welke wijze de ongewenste impact

tegengegaan of beheerst kan worden. Dit hoofdstuk geeft aan hoe het VNG Bestuur tegen deze experimenten aankijkt.

Openstaande vragen met betrekking tot het regelscenario

De invoering van het regelscenario roept nog veel vragen op over hoe tot een goed gecontroleerde keten te komen en wat daarvan de impact (gewenst en ongewenst) is. De overheid moet een complex systeem van regels opzetten voor de cannabisproductie, -handel en -verkoop en er moet een stevig controleapparaat worden opgezet. Hoe voorkomen we dat het “geregelde” systeem vermengd raakt met het productie- en handelssysteem in handen van de georganiseerde misdaad? Hoe voorkomen we dat een “geregeld” systeem leidt tot normalisatie van cannabisgebruik? Hoe voorkomen we dat de bestuurder die de per definitie schaarse vergunningen afgeeft voor de productie of verkoop van cannabis, in een moeilijke positie komt ten opzichte van de partijen die graag een vergunning ontvangen? Hoe komen we tot een goede prijs, die enerzijds hoog genoeg is om cannabisgebruik te ontmoedigen en anderzijds laag genoeg om te voorkomen dat gebruikers zich tot de illegale markt wenden?

Een landelijk programma van gerichte en beheersbare experimenten

Succesvol cannabisbeleid vraagt om een samenwerking tussen landelijke en lokale partijen. De betrokkenheid van het Rijk, Openbaar Ministerie, politie en lokaal bestuur bij het verder uitwerken van het regelscenario van groot belang is om tot een integrale aanpak te komen. We pleiten dan ook voor een landelijk programma waarin deze partijen samen een aantal experimenten uitvoeren.

Voorkomen moet worden dat er een wildgroei aan experimenten ontstaat. Het is van belang dat er een samenhangend programma van experimenten wordt opgezet, zodat de inzichten uit de experimenten samenkomen en kunnen dienen als basis voor het ontwikkelen van een juridisch kader. In het programma moet gezocht worden naar variatie in de experimenten, bijvoorbeeld in termen van lokale problematiek en van uit te proberen modellen. Dit vraagt om landelijke regie op het programma en samenwerking tussen rijk en lokaal bestuur.

Het is nog een uitdaging om te komen tot betekenisvolle experimenten die goed inzicht geven in de gewenste en ongewenste effecten. Er moet in ieder geval nagedacht worden over de geografische reikwijdte. Experimenten in een beperkt gebied (bijvoorbeeld een gemeente of een regio) kunnen een waterbedeffect tot gevolg hebben. Landelijke experimenten zijn moeilijker te beheersen en uit te leggen in de internationale context. De beste optie lijkt om regionale experimenten te doen, waarin een beperkt aantal gemeenten gezamenlijk een experiment opzetten. Om een waterbedeffect op voorhand zo veel mogelijk te beperken moet zo goed mogelijk worden aangesloten op de geografische spreiding van cruciale partijen in de cannabisketen. Denk aan de gebruikers (waar komen de klanten van de coffeeshops die meedoen aan het experiment vandaan?) en aan de producenten (waar komt de cannabis die in de betreffende coffeeshops wordt verkocht vandaan?). In sommige situaties zal voorafgaand aan het experiment extra onderzoek nodig zijn om dit soort factoren in kaart te brengen.

Uitgangspunten en voorwaarden

De afgelopen jaren hebben diverse gemeenten plannen uitgewerkt voor dit soort experimenten. In die plannen komen verschillende “regelmodellen” voor. Denk aan een social cannabisclub, waarin de leden gezamenlijk cannabis telen, alleen voor eigen gebruik, en gereguleerde wietteelt, waarin vergunningen of certificaten worden afgegeven aan organisaties die cannabis gaan telen en de

verkooppunten verplicht worden om hun producten bij deze organisaties af te nemen. We roepen op om deze plannen zoveel mogelijk te benutten.

De experimenten moeten aan een set van uitgangspunten en voorwaarden voldoen om opgenomen te kunnen worden in het programma. Het VNG bestuur stelt de volgende voor:

- Preventie. Een experiment voor het organiseren van de keten moet samengaan met stevige inzet op preventie. Er zijn tal van goede voorbeelden van preventie, variërend van voorlichting aan kinderen, jongeren en ouders tot voorlichting in de coffeeshop aan consumenten. De commissie Schneiders heeft dit soort voorbeelden geïnventariseerd. Daarnaast zou het goed zijn om als onderdeel van het programma van experimenten, net als voor alcohol en roken bestaat, ook een landelijke campagne tegen het gebruik van cannabis te organiseren.
- Handhaving en repressie. Elk experiment moet samengaan met intensieve handhaving en bestrijding van de georganiseerde misdaad. Dit vraagt om een intensivering van de huidige aanpak. Het model van de taskforce in Noord-Brabant en Zeeland kan daarvoor als model dienen.
- Communicatie. Voor elk experiment moet een goede communicatieaanpak worden ontwikkeld. Zo moet voorkomen worden dat het regelen van de keten bijdraagt aan het normaliseren van cannabisgebruik. In de communicatieboodschap moet dan ook duidelijk worden gemaakt dat het regelen van de keten niet moet worden uitgelegd als het promoten van cannabisgebruik. Ook moet communicatie bijdragen aan het wegnemen van de legitimiteit voor de illegale kweek. Hiertoe moet benadrukt worden dat cannabiskweek buiten het geregelde systeem niet is toegestaan en strafbaar is.
- Regionale samenwerking. Gemeenten in de regio moeten zoveel mogelijk samenwerken in de experimenten om een waterbedeffect of aanzuigende werking zoveel mogelijk tegen te gaan. Dit vraagt onder andere voor het weloverwogen kiezen van de juiste geografische reikwijdte van het experiment.
- Gesloten keten. Het is van groot belang om waarborgen in te bouwen, zodat de “geregelde” keten van cannabisproductie tot en met -gebruik gescheiden wordt van de illegale productie en handel. Hiervoor is controle op het hele proces nodig. Dit vraagt intensivering van de handhaving.
- Veiligheid. De betrokkenheid van de georganiseerde misdaad bij de cannabisproductie in het huidige systeem maakt dat veiligheid een belangrijke randvoorwaarde is. In de experimenten moet dan ook aandacht zijn voor de veiligheid van de hele keten, van productielocaties tot en met het transport en afleveren bij de verkooppunten.
- Prijs. De prijs van de cannabisproducten in het experiment mag enerzijds niet te hoog zijn, zodat consumenten niet verdreven worden naar de illegale markt, en anderzijds niet te laag zijn om cannabisgebruik niet te stimuleren.
- Geen banden met de georganiseerde criminaliteit. Bij de experimenten betrokken personen en organisaties (bijvoorbeeld coffeeshops) mogen geen banden hebben met de georganiseerde criminaliteit. In het experiment moeten maatregelen genomen worden om te voorkomen dat de georganiseerde criminaliteit vat krijgt op de geregelde cannabisketen.
- Buitenlandse illegale cannabisproducten. In het licht van bovenstaande is bijzondere aandacht nodig voor de cannabisproducten die de huidige coffeeshops importeren uit het buitenland. Een sprekend voorbeeld is hasj, wat in de huidige situatie veelal uit Noord Afrika of Zuid Azië (bv. Pakistan en Afghanistan) wordt geïmporteerd door criminele organisaties. Om te voorkomen dat

in de verkooppunten weer vermenging tussen de geregelde keten en de criminele keten ontstaat, mogen alleen in Nederland geproduceerde cannabisproducten in de experimenten worden verkocht. Om te voorkomen dat gebruikers van dit soort buitenlandse producten hun toevlucht zoeken tot de illegale markt kan een beperkt aantal buitenlandse cannabisproducten in het experiment worden geproduceerd. De business case van de gemeente Heerlen toont aan dat het mogelijk is om in Nederland hasj te produceren.

- Kleinschalige verkooppunt, gericht op de lokale markt. De experimenten moeten ook bijdragen aan de benodigde transformatie van de coffeeshopsector, bijvoorbeeld door het gebruik van het ingezetenencriterium.
- Heldere juridische basis. De rijksoverheid moet zorgen voor een helder juridisch kader waarin de experimenten kunnen plaatsvinden. Dat betekent ook dat de experimenten op Europees niveau houdbaar moeten zijn. Gemeenten hebben diverse oplossingen aangedragen in het verleden, bijvoorbeeld een ontheffing op de Opiumwet voor medische of wetenschappelijke doeleinden.

Evalueren van de experimenten

Het is ook van belang dat de experimenten wetenschappelijk geëvalueerd worden. Het gaat daarbij zowel om gewenste als ongewenste effecten. We stellen voor om de maatschappelijke vraagstukken waarvoor het nieuwe cannabisbeleid een oplossing zou moeten bieden centraal staan bij die evaluatie. Vanuit die vraagstukken kunnen we diverse factoren benoemen waarop de experimenten impact kunnen hebben. De figuur hieronder geeft dat weer. We stellen voor om dit als uitgangspunt te benutten.

4. Opdracht voor de VNG

Het huidige kabinet heeft duidelijk gemaakt geen stappen te willen zetten op dit onderwerp. Om die reden stelt het VNG bestuur voor om zich te richten op politieke partijen, de Tweede Kamer en het nieuw te vormen kabinet.

De VNG stelt voor om bij de politieke partijen en de formateur van een nieuw kabinet te pleiten voor een landelijk programma van experimenten met een geregelde cannabisketen. Het programma levert input voor een nieuw landelijk beleidskader en een juridische vertaling in een cannabiswet.

Er leven bij gemeenten veel ideeën over hoe een geregelde keten vorm kan krijgen. Het is van belang om deze ideeën te benutten in een programma van experimenten. Er zijn veel gemeenten die graag een bijdrage willen leveren. We stellen daarom voor dat gemeenten plannen voor experimenten in te laten dienen en deze te toetsen aan de hierboven genoemde uitgangspunten en voorwaarden. De experimenten worden uitgevoerd door gemeenten in samenwerking met private partijen (bv. coffeeshops).

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)

1

betreft

ons kenmerk

datum

Statutenwijziging positie

BB/U201600651

11 mei 2016

vicevoorzitter commissie Europa Lbr. 16/029

& Internationaal

Samenvatting

Op 28 april 2016 heeft het VNG-bestuur een wijziging doorgevoerd in het Reglement van de Commissie Europa & Internationaal. Een belangrijke aanpassing betreft de positie van de vicevoorzitter van de commissie. Het is de bedoeling dat de nieuwe vicevoorzitter van de commissie voortaan op voordracht van de adviescommissie Governance door de ALV wordt benoemd en dat deze deel uitmaakt van het VNG-bestuur. Deze wijzigingen vergen een aanpassing van de VNG Statuten.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Aan de leden

informatiecentrum tel. (070) 373 8393	uw kenmerk	bijlage(n) 1
betreft Statutenwijziging positie vicevoorzitter commissie Europa & Internationaal	ons kenmerk BB/U201600651 Lbr. 16/029	datum 11 mei 2016

Geacht college en gemeenteraad,

Vooraf

Op 28 april 2016 heeft het VNG-bestuur een wijziging doorgevoerd in het Reglement van de Commissie Europa & Internationaal (*zie bijlage*). Een belangrijke aanpassing betreft de positie van de vicevoorzitter van de commissie. Het is de bedoeling dat de nieuwe vicevoorzitter van de commissie voortaan op voordracht van de adviescommissie Governance door de ALV wordt benoemd en dat deze deel uitmaakt van het VNG-bestuur. Deze wijzigingen vergen een aanpassing van de VNG Statuten.

Aanleiding

Een recente aanpassing van de Statuten van de Raad der Europese Gemeenten en Regio's (CEMR) heeft gevolgen voor de selectie van de leden van de VNG-delegatie voor CEMR. In de Statuten van CEMR is nu een gendereis opgenomen voor de werving en selectie van kandidaten, die ertoe leidt dat in de driekoppige Nederlandse delegatie naar CEMR in de toekomst minimaal één vrouw moet worden opgenomen. De huidige delegatie bestaat uit Jan van Zanen (voorzitter VNG), Hubert Bruls (vicevoorzitter van de VNG) en Cor Lamers (voorzitter van de Nederlandse delegatie naar het Comité van de Regio's).

Inmiddels heeft de vicevoorzitter van de commissie Europa & Internationaal, Hubert Bruls, aangegeven dat hij niet hecht aan voortzetting van het vicevoorzitterschap van deze commissie. Het vicevoorzitterschap van de commissie Europa & Internationaal is in de huidige situatie echter direct gekoppeld aan het vicevoorzitterschap van de VNG. Om mogelijk te maken dat de vacature voor het vicevoorzitterschap van deze commissie breed kan worden opengesteld is, naast de aanpassing van het Reglement van de commissie door het VNG-bestuur, ook een beperkte wijziging van de VNG Statuten nodig.

De vicevoorzitter van de commissie Europa & Internationaal als lid van het VNG-bestuur

Het VNG-bestuur stelt voor om de vicevoorzitter van de commissie Europa & Internationaal in de nieuwe situatie deel te laten uitmaken van het VNG-bestuur. De rol- en werkverdeling tussen de formele commissievoorzitter, Jan van Zanen, en de vicevoorzitter van de commissie zou er als volgt uit moeten zien:

- Jan van Zanen blijft de dubbelfunctie van VNG-voorzitter en voorzitter van de commissie Europa & Internationaal bekleden en behoudt zijn vertegenwoordigende rol. Hij vertegenwoordigt de VNG zowel in Nederland als in Europese en internationale gremia. Op grond van deze vertegenwoordigende rol is hij lid van de VNG-delegaties naar CEMR en UCLG
- De vicevoorzitter van de commissie Europa & Internationaal krijgt in de toekomst een meer inhoudelijke en meer intern gerichte rol. Bijvoorbeeld gericht op de verbinding van de ontwikkelingen op de Europees en internationaal niveau met de vakinhoudelijke werkzaamheden op deze beleidsterreinen in de verschillende beleidscommissies van de VNG. Hij opereert daarmee aanvullend op de vertegenwoordigende rol van Jan van Zanen
- Passie en interesse voor Europese en internationale onderwerpen, evenals een ruime dossier- en proceskennis, worden de basiscriteria bij de werving en selectie van de vicevoorzitter van de commissie Europa & Internationaal.

Voorstel Statutenwijziging in verband met positie vicevoorzitter commissie Europa & Internationaal

Om mogelijk te maken dat de ALV de nieuwe vicevoorzitter van de commissie voortaan op voordracht van de adviescommissie Governance benoemt en dat de vicevoorzitter deel uitmaakt van het VNG-bestuur leggen wij de volgende wijzigingen van de Statuten aan u voor:

Huidige tekst artikel 16 "Samenstelling bestuur", lid 1, sub c, en lid 8:

- 1. Het bestuur bestaat uit:*
- a. een voorzitter en een vicevoorzitter, beiden in functie benoemd;*
 - b. elf leden;*
 - c. de in functie benoemde voorzitters van de vaste beleidscommissies zoals bedoeld in artikel 24. Het bestuur bestaat derhalve uit minimaal dertien bestuursleden. Het maximumaantal bestuursleden wordt bepaald door het aantal voorzitters van de vaste beleidscommissies.*
- 8. Een lid van het bestuur, niet zijnde de voorzitter of vicevoorzitter, wordt benoemd voor een periode van ten hoogste vier jaar. Deze periode eindigt op het moment dat na de eerstvolgende gemeenteraadsverkiezingen in zijn opvolging is voorzien door:*
- a. de benoeming van een nieuw lid door de algemene vergadering*
 - b. de aanwijzing van een waarnemend lid door het bestuur.*

Voorgestelde nieuwe tekst artikel 16, lid 1, sub c en lid 8:

1. Het bestuur bestaat uit:

a. een voorzitter en een vicevoorzitter, beiden in functie benoemd;

b. elf leden;

c. de in functie benoemde voorzitters van de vaste beleidscommissies en vicevoorzitter van de vaste beleidscommissie Europa & Internationaal zoals bedoeld in artikel 24.

Het bestuur bestaat derhalve uit minimaal dertien bestuursleden. Het maximumaantal bestuursleden wordt bepaald door het aantal voorzitters van de vaste beleidscommissies en de vicevoorzitter van de vaste beleidscommissie Europa & Internationaal.

8. Een lid van het bestuur, niet zijnde de voorzitter, de vicevoorzitter of de vicevoorzitter van de vaste beleidscommissie Europa en Internationaal, wordt benoemd voor een periode van ten hoogste vier jaar. Deze periode eindigt op het moment dat na de eerstvolgende gemeenteraadsverkiezingen in zijn opvolging is voorzien door:

a. de benoeming van een nieuw lid door de algemene vergadering

b. de aanwijzing van een waarnemend lid door het bestuur.

Huidige tekst artikel 24 “Vaste beleidscommissies”, lid 11:

11. Een vaste beleidscommissie benoemt uit zijn midden een vicevoorzitter.

Voorgestelde nieuwe tekst artikel 24 “Vaste beleidscommissies”, lid 11:

11. Een vaste beleidscommissie benoemt uit zijn midden een vicevoorzitter. Voor de vaste beleidscommissie Europa & Internationaal geldt de afwijkende bepaling, van artikel 24, lid 7

Verduidelijking inzake vertegenwoordiging van VNG in Europese en internationale gremia

Van de gelegenheid wordt gebruik gemaakt om in de Statuten expliciet op te nemen dat in het Reglement van de commissie Europa & Internationaal nadere regels worden gesteld over de vertegenwoordiging van de VNG in Europese en internationale gremia.

Huidige tekst artikel 24 "Vaste beleidscommissies", lid 7:

7. Voor de vaste beleidscommissie Europa & Internationaal stelt het bestuur een reglement vast waarin tenminste wordt geregeld:

- a. de opdracht*
- b. de samenstelling*
- c. de procedure voor werving en selectie*
- d. de verbinding met de andere vaste beleidscommissies*

Voorgestelde nieuwe tekst artikel 24 "Vaste beleidscommissies", lid 7:

7. Voor de vaste beleidscommissie Europa & Internationaal stelt het bestuur een reglement vast waarin tenminste wordt geregeld:

- a. de opdracht*
- b. de samenstelling*
- c. de procedure voor werving en selectie*
- d. de verbinding met de andere vaste beleidscommissies*
- e. de vertegenwoordiging van de Vereniging in Europese en internationale gremia*

Besluitvorming over de Statutenwijziging

Besluitvorming met tweederde meerderheid

De voorgaande voorstellen voor Statutenwijziging worden in de ALV van 8 juni a.s. aan u voorgelegd. Voor aanvaarding van het voorstel is op basis van de VNG Statuten minimaal een tweederde meerderheid van de uitgebrachte stemmen nodig.

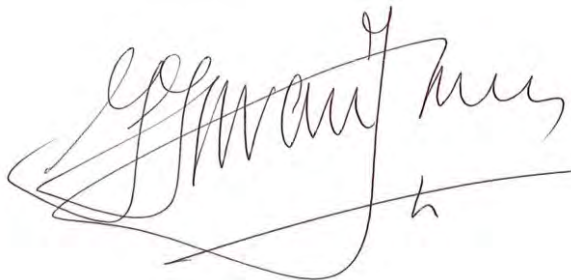
Inwerkingtreding Statuten

Om de Statutenwijziging zo spoedig mogelijk in werking te laten treden, is noodzakelijk dat de ALV op 8 juni reeds ter vergadering de notulen op het punt van de statutenwijziging vaststelt. De goedgekeurde Statutenwijziging zal vervolgens in een notariële akte worden vastgelegd, waarna de gewijzigde Statuten van kracht worden na het passeren van de akte Statutenwijziging door de notaris.

Voorstellen aan de ALV:

- In te stemmen met de voorgestelde wijziging van de Statuten
- De notulen bij dit agendapunt vast te stellen

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J.H.C. van Zanen', written in a cursive style. The signature is positioned above a horizontal line.

Mr J.H.C. van Zanen
Voorzitter

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Reglement

Commissie Europa en Internationaal van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Als bedoeld in artikel 24 lid 7 van de Statuten van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

Gewijzigd vastgesteld bij besluit van het bestuur van de VNG op ~~28 april 12 februari~~ 2016~~5~~

Artikel 1: De opdracht van de Commissie Europa en Internationaal

1. De Commissie Europa en Internationaal heeft ten doel:
 - a) het behartigen van de belangen van de Nederlandse Gemeenten in de Europese Unie, de Raad van Europa, de Verenigde Naties en tijdens Europese of internationale debatten en bestuurlijke overleggen in Nederland;
 - b) de ontwikkelingen op de Europese en internationale aspecten van gemeentelijke beleidsterreinen actief te volgen en te verbinden met de vakinhoudelijke werkzaamheden op deze beleidsterreinen in de verschillende beleidscommissies van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).
2. De Commissie Europa en Internationaal tracht haar doel te bereiken door:
 - a) het uitdragen van de standpunten van de VNG in de Europese Unie, de Raad van Europa, de Verenigde Naties en tijdens Europese of internationale debatten en bestuurlijke overleggen in Nederland;
 - b) de advisering van het bestuur, de verschillende beleidscommissies van de VNG en VNG International over Europese en internationale ontwikkelingen.
 - c) de VNG te vertegenwoordigen in Europese en internationale gremia, zoals de Europese koepelvereniging *Council of European Municipalities and Regions*, de wereld koepelvereniging *United Cities and Local Governments*, het Comité van de Regio's, het Congres van Lokale en Regionale Overheden van de Raad van Europa;
 - d) met zusterorganisaties in het buitenland samen te werken (artikel 2 sub k van de Statuten van de VNG).

Artikel 2: Samenstelling

De Commissie Europa en Internationaal bestaat uit maximaal uit ~~376~~ leden, waaronder:

1. een voorzitter, ~~en~~ een vicevoorzitter ~~en vijf delegatieleiders~~;
2. de volgende leden:
 - a) De VNG-leden naar de *Council of European Municipalities and Regions* (drie bestuurders);
 - b) De VNG-leden naar de *United Cities and Local Governments* (~~drie-twee~~ bestuurders);
 - c) De gemeentelijke leden en plaatsvervangende leden naar het Comité van de Regio's (twaalf bestuurders);
 - d) De gemeentelijke leden en plaatsvervangende leden naar het Congres van Lokale en Regionale Overheden van de Raad van Europa (zeven bestuurders);
 - e) De internationale delegatie van de VNG bestaande uit bestuurders die actief zijn in internationale programma's van VNG International (maximaal tien bestuurders).

Artikel 3: Verbinding Commissie Europa en Internationaal en de beleidscommissies

1. Voor de uitvoering van artikel 1 lid 1 sub b van dit Reglement, zal de inbreng in de Europese en internationale gremia moeten corresponderen met het standpunt van de VNG en de belangenbehartiging bij de rijksoverheid.
2. Om dit doel te bereiken:
 - a) kan voor leden van de delegaties genoemd in artikel 2 lid 2c (het Comité van de Regio's), 2d (het Congres van Lokale en Regionale Overheden van de Raad van Europa) en 2e (de internationale delegatie van de VNG) een Europese of internationale vakinhoudelijke portefeuille worden opgesteld op basis van een specifiek Europees of internationaal beleidsterrein;
 - b) kunnen de onder lid één van dit artikel genoemde leden volwaardig aan de werkzaamheden van relevante beleidscommissies deelnemen en kunnen deze leden de relevante beleidscommissies vertegenwoordigen in nationale en Europese of internationale gremia, voor wat betreft de Europese en internationale beleidsdossiers.
 - c) zal het bestuur van de VNG de voorzitter van de betrokken beleidscommissies op de hoogte stellen van de benoeming van de Europese of internationale bestuurlijke portefeuillehouder(s).

Artikel 4: Vergaderfrequentie

1. De Commissie Europa en Internationaal zal maximaal vier keer per jaar bijeenkomen. De Commissie zal op een andere datum dan het VNG-bestuur en –beleidscommissies bijeenkomen, om overlap van vergaderingen te voorkomen.
2. De leden van de Commissie Europa en Internationaal worden geacht deel te nemen aan de vergaderingen van:
 - a) de delegatie en het Europese of internationale gremium waarvan zij lid zijn zoals vermeld onder artikel 2 lid 2;
 - b) de Commissie Europa en Internationaal, en;
 - c) de relevante VNG-beleidscommissie, in het geval van de bestuurlijke portefeuillehouders, zoals vermeld onder artikel 3 lid 2.
3. In bijzondere omstandigheden, waaronder ziekte, Nederlandse feestdagen en verplichte aanwezigheid voor vergaderingen van politieke organen van de gemeente, kan een uitzondering op lid 2 worden gemaakt.

Artikel 5: Benoeming van de voorzitter, de vicevoorzitter, de vijf delegatieleiders en de leden Commissie Europa en Internationaal

1. De voorzitter van de Commissie Europa en Internationaal wordt door het bestuur op voordracht van de directieraad van de VNG benoemd.

De voorzitter van de Commissie Europa en Internationaal heeft een vertegenwoordigende rol. De voorzitter van het bestuur van de VNG vertegenwoordigt de VNG in Nederland en in Europese en internationale gremia. Bij voorkeur, vanwege deze vertegenwoordigende rol en het lidmaatschap van de *Council of European Municipalities and Regions* en *United Cities and Local Governments* (zoals vermeld in artikel 6), wordt de voorzitter van het bestuur van de VNG ook benoemd als voorzitter van de Commissie Europa en Internationaal.

Indien de voorzitter van de VNG deze dubbelfunctie met het voorzitterschap van de Commissie Europa en Internationaal niet kan vervullen, neemt het bestuur van de VNG een besluit over zijn vervanging.

2. De vicevoorzitter van de Commissie Europa en Internationaal wordt door de Algemene Ledenvergadering op voordracht de adviescommissie (zoals vermeld in artikel 9) benoemd. De rol van de vicevoorzitter van de Commissie Europa en internationaal is de inhoudelijke vertegenwoordiger, die over ruime dossier- en proceskennis beschikt van Europese en internationale aangelegenheden. Daarnaast zorgt de vicevoorzitter binnen het bestuur van de VNG voor de verbinding van de ontwikkelingen op Europees en internationaal niveau met de dossiers uit de verschillende beleidscommissies van de VNG. Tevens adviseert de vicevoorzitter van de Commissie Europa en Internationaal het bestuur van de VNG over Europese en internationale ontwikkelingen.
De vicevoorzitter van de Commissie Europa en internationaal kan mogelijk deelnemen aan de delegaties naar de Council of European Municipalities and Regions en United Cities and Local Governments (zoals vermeld in artikel 6). Vanwege het mogelijke lidmaatschap aan deze delegaties zullen de selectiecriteria van deze organisaties (zoals vermeld in artikel 8 lid 2) moeten worden meegenomen bij de benoeming van de vicevoorzitter van de Commissie Europa en internationaal, het bestuur op voordracht van de directieraad van de VNG benoemd. Bij voorkeur, vanwege het lidmaatschap van de Council of European Municipalities and Regions en United Cities and Local Governments (zoals vermeld in artikel 6), wordt de vicevoorzitter van het bestuur van de VNG ook benoemd als vicevoorzitter van de Commissie Europa en Internationaal.

3. ~~Indien de voorzitter en/of vicevoorzitter van de VNG deze dubbelfunctie met het (vice)voorzitterschap van de Commissie Europa en Internationaal niet ambiëren of kunnen vervullen, zal de volgende procedure gelden:~~
 - a. ~~De voorzitter van het bestuur van de VNG kan worden vervangen door de vicevoorzitter van het bestuur van de VNG, die dan als voorzitter van de Commissie Europa en internationaal wordt benoemd.~~
 - b. ~~De vicevoorzitter van het bestuur van de VNG kan worden vervangen door de binnen het VNG-bestuur benoemde bestuurlijk portefeuillehouder Europa en internationaal, die dan als vicevoorzitter van de Commissie Europa en Internationaal wordt benoemd.~~
 - c.a. ~~Indien zowel de voorzitter als de vicevoorzitter van het bestuur van de VNG de dubbelfunctie niet ambiëren of kunnen vervullen, dan zal het bestuur in deze, op voordracht van de Directieraad, een besluit nemen. In dit besluit zullen de lidmaatschappen van de Council of European Municipalities and Regions en United Cities and Local Governments, zoals vermeld in artikel 6, worden meegenomen.~~

3. De vijf delegatieleiders worden als volgt benoemd:
 - a) De Council of European Municipalities and Regions: het bestuur benoemt op voordracht van de directieraad van de VNG binnen de delegatie een gemeentelijke voorzitter. Bij voorkeur, vanwege zijn vertegenwoordigende rol, wordt de voorzitter van de Commissie Europa en Internationaal als delegatieleider benoemd.
 - b) De United Cities and Local Governments: het bestuur benoemt op voordracht van de directieraad van de VNG binnen de delegatie een gemeentelijke voorzitter. Bij voorkeur, vanwege zijn vertegenwoordigende rol, wordt de voorzitter van de Commissie Europa en Internationaal als delegatieleider benoemd.
 - c) Het Comité van de Regio's: De directieraad van de VNG benoemt binnen de delegatie een gemeentelijke voorzitter.
 - d) Het Congres van Lokale en Regionale Overheden van de Raad van Europa: de directieraad van de VNG benoemt binnen de delegatie een gemeentelijke voorzitter.
 - e) De internationale delegatie: het bestuur benoemt op voordracht de adviescommissie, zoals vermeld in artikel 9, de voorzitter van de internationale delegatie.

4. De leden van de Commissie Europa en Internationaal worden ten eerste geworven en benoemd in de delegaties zoals vermeld in artikel 7 en worden daarna *qualitate qua* benoemd in de Commissie Europa en Internationaal.

Artikel 6: Benoeming van de delegaties naar de Council of European Municipalities and Regions en de United Cities and Local Governments

1. De delegaties die worden afgevaardigd naar de *Council of European Municipalities and Regions* en *United Cities and Local Governments*, vertegenwoordigen de VNG (in het bijzonder het bestuur) in deze gremia en zullen daarom door het bestuur van de VNG worden aangewezen.

2. De VNG-delegatie naar de *Council of European Municipalities and Regions* bestaat uit drie bestuurders (zoals vermeld in artikel 2 lid 2 sub a) ~~Bij~~ voorkeur bestaat de delegatie uit de voorzitter ~~en de vicevoorzitter~~ van de Commissie Europa en Internationaal en, alsmede de gemeentelijke voorzitter van de delegatie naar het Comité van de Regio's (zoals vermeld in artikel 57 lid 32 sub c). Het derde delegatielid is of de vicevoorzitter van de Commissie Europa en Internationaal of een lid van de delegatie naar het Comité van de Regio's. De selectiecriteria van de Council of European Municipalities and Regions (zoals vermeld in artikel 8 lid 2) moeten bij de samenstelling van de delegatie worden meegenomen. De werkzaamheden in deze delegatie worden als volgt verdeeld:
 - a. De drie delegatieleden worden voorgedragen als lid van de *Policy Committee*;
 - b. Eén van de drie delegatieleden ~~De voorzitter van de Commissie Europa en Internationaal~~ wordt voorgedragen als lid van het Executive Bureau, indien de VNG binnen Benelux-verband wordt gevraagd om een bestuurder voor het Bureau af te vaardigen.

3. De VNG-delegatie naar de *United Cities and Local Governments* bestaat uit twee bestuurders (zoals vermeld in artikel 2 lid 2 sub b), ~~b~~Bij voorkeur bestaat de delegatie uit de voorzitter ~~of en~~ de vicevoorzitter van de Commissie Europa en Internationaal, alsmede en de voorzitter van de internationale delegatie (zoals vermeld in artikel 57 lid 34 sub e). De werkzaamheden in deze delegatie worden als volgt verdeeld:
 - a. De voorzitter of de vicevoorzitter van de Commissie Europa en Internationaal wordt voorgedragen als lid van het *UCLG Executive Bureau*;
 - b. De voorzitter van de internationale delegatie binnen de VNG Commissie Europa en Internationaal wordt voorgedragen als lid van de *World Council*;
 - c. De voorzitter en de leden van de internationale delegatie kunnen worden gevraagd om deel te nemen aan internationale conferenties en UCLG-commissievergaderingen.

Artikel 7: Werving , selectie en benoeming van de leden van de internationale delegatie en de delegaties naar het Comité van de Regio's en het Congres van Lokale en Regionale Overheden van de Raad van Europa

1. De benoeming van ~~de voorzitter en~~ de leden van de internationale delegatie van de VNG bestaande uit bestuurders die actief zijn in internationale programma's, zal door het bestuur en op voordracht de adviescommissie, zoals vermeld in artikel 9, plaatsvinden. Deze werving zal iedere vier jaar tegelijkertijd met de vernieuwing van de VNG-governance of bij tussentijds mandaatverlies van één van de leden plaatsvinden.

- 2.—De werving en selectie van de gemeentelijke leden en plaatsvervangende leden naar het Comité van de Regio's zal door het bestuur en op voordracht de adviescommissie, zoals vermeld in artikel 9, plaatsvinden. De VNG organiseert uitsluitend de werving en selectie van deze leden. De benoeming van de leden naar het Comité vindt plaats door de Raad van Ministers van de Europese Unie en op voordracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijk Relaties. Deze werving zal plaatsvinden rond de mandaatwisselingen van het Comité van de Regio's. De huidige mandaatperiode is door het Verdrag van de Europese Unie vastgesteld op vijf jaar. ~~Het bestuur zal op voordracht van de directieraad van de VNG en/of de delegatie binnen de delegatie een gemeentelijke voorzitter benoemen.~~

- 3.—De gemeentelijke leden en plaatsvervangende leden naar het Congres van Lokale en Regionale Overheden van de Raad van Europa zal door het bestuur en op voordracht de adviescommissie, zoals vermeld in artikel 9, plaatsvinden. De VNG organiseert uitsluitend de werving en selectie van deze leden. De benoeming van de leden naar het Congres vindt plaats door de Raad van Ministers van de Raad van Europa en op voordracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijk Relaties. De werving zal plaatsvinden rond de mandaatwisselingen van het Congres. De huidige mandaatperiode van het Congres is vastgesteld op vier jaar. ~~Het bestuur zal~~

~~op voordracht van de directieraad van de VNG en/of de delegatie binnen de delegatie een gemeentelijke voorzitter benoemen.~~

4. Indien bepaalde werkzaamheden van twee verschillende delegaties grote overeenkomsten hebben en het de voorkeur heeft om in de twee organisaties een gelijkkluidende boodschap uit te laten dragen, kan de adviescommissie, zoals vermeld in artikel 9, besluiten om één bestuurder voor twee delegaties voor te dragen.

Artikel 8: Selectiecriteria

1. De Commissie Europa en Internationaal stelt een profielschets op voor vacatures in de delegaties, zoals vermeld in artikel 2 lid 2, en legt deze profielschets ter vaststelling voor aan het VNG-bestuur. De profielschets wordt na vaststelling daarvan door het VNG-bestuur, door publicatie aan de leden van de VNG zoals bedoeld in artikel 5, lid 1 van de Statuten bekendgemaakt. Bij het opstellen van de profielschets wordt rekening gehouden met de benoemingsvereisten die artikel 24 van de Statuten stelt aan de leden van de vaste beleidscommissies.
2. Voor de werving en selectie van leden van de diverse delegaties gelden de volgende criteria:
 - a) de criteria genoemd in de profielschets, bedoeld in artikel 8 lid 1;
 - b) de algemene criteria zoals vermeld in de Statuten van de VNG;
 - c) de criteria voor de diverse Europese en internationale gremia. Voor de samenstelling van de delegatie naar de CEMR is een evenwichtige verdeling op basis van geslacht noodzakelijk. Voor de samenstelling van de delegaties naar het Comité en het Congres is een evenwichtige verdeling op basis van de volgende criteria noodzakelijk: partijpolitieke achtergrond, gemeentegrootte, geografische spreiding en geslacht.
3. Voor de werving en selectie van de portefeuillehouders zoals vermeld in artikel 3 lid 2 gelden de volgende criteria:
 - a) relevante vakinhoudelijke kennis en ervaring van het betrokken beleidsterrein;
 - b) Europese of internationale ervaring en kennis.

Artikel 9: Adviescommissie

1. De adviescommissie, die belast is met het doen van de voordrachten aan de algemene vergadering voor de samenstelling van het VNG-bestuur en de vaste beleidscommissies ~~(, zoals is vermeld onder artikel 15 van de Statuten van de Vereniging),~~ zal ook de voordracht van de vicevoorzitter zoals vermeld onder artikel 5 lid 2 en de kandidaten van de delegaties vermeld onder artikel ~~7 6 lid 2 sub b, sub c en sub d~~ doen.
2. De adviescommissie zal hierbij de selectiecriteria zoals vermeld onder artikel 8 in acht nemen.
3. Vanwege de Europese en internationale tijdschema's van deze voordracht kan de adviescommissie, indien nodig, voor deze kandidaatstelling tijdens een extra vergadering bijeenkomen.
4. Vanwege de Europese en internationale selectiecriteria, zoals vermeld onder artikel 8, zullen de gemeentelijke coördinatoren van de Nederlandse delegatie van het Comité en het Congres voor de Europese en internationale voordrachten als secretaris van de adviescommissie fungeren.

Artikel 10: Einde lidmaatschap

1. Een lid van de Commissie Europa en Internationaal houdt terstond op lid van de Commissie Europa en Internationaal te zijn op het moment dat zijn lidmaatschap van de onder artikel 2 lid 2 genoemde delegaties eindigt, doordat:
 - a) hij zijn functie in het openbaar bestuur verliest;

- b) hij van functie in het openbaar bestuur verandert waaronder aanvaarding van een functie in een andere gemeente;
 - c) door periodiek aftreden;
 - d) door aftreden op eigen verzoek;
 - e) door overlijden.
2. Een lid van de Commissie Europa en Internationaal kan te allen tijde door het bestuur worden ontslagen of geschorst.

Artikel 11: Intern ordereglement van de delegaties

1. De delegaties, zoals vermeld onder artikel 2 lid 2, hebben de mogelijkheid een intern ordereglement opstellen.
2. Deze interne ordereglementen worden door het bestuur van de VNG op voordracht van de directieraad van de VNG vastgesteld.

Artikel 12: Reglementswijzigingen

Wijziging van het Reglement van de Commissie Europa en Internationaal kan plaatshebben door een besluit van het bestuur van de VNG op voordracht van de directieraad van de VNG.

Artikel 13: Slotbepaling

Het bestuur van de VNG beslist, na overleg met de Commissie Europa en Internationaal en op voordracht van de directieraad van de VNG, over zaken die noch in dit Reglement, noch in de Statuten en Reglementen van de VNG zijn geregeld.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)

betreft
Bekendmaking voorgedragen
kandidaten voor vacatures in
VNG bestuur en commissies

ons kenmerk
BB/U201600723
Lbr. 16/025

datum
4 mei 2016

Samenvatting

Hierbij ontvangt u het overzicht van de door de adviescommissie voorgedragen kandidaten voor in totaal 21 vacatures in bestuur en commissies van de VNG. Daarbij worden de volgende drie kandidaten voor het VNG bestuur voorgedragen:

- Roel Cazemier, burgemeester Krimpenerwaard, voorzitter College voor Arbeidszaken (zijn tweede termijn)
- Franc Weerwind, burgemeester Almere, voorzitter commissie Dienstverlening & Informatiebeleid
- Luzette Wagenaar-Kroon, vice-voorzitter commissie Europa & Internationaal.

Om mogelijk te maken dat de nieuwe vice-voorzitter van de commissie Europa & Internationaal deel uitmaakt van het VNG bestuur wordt in de ALV van 8 juni 2016 een voorstel tot wijziging van de VNG statuten aan u voorgelegd.

In de ALV zullen de leden stemmen over alle door de adviescommissie gestelde kandidaten en eventuele tegenkandidaten. Een uitzondering geldt voor de drie kandidaten voor het lidmaatschap van de commissie Europa & Internationaal. Deze kandidaten worden conform het Reglement van de commissie aangewezen door het VNG bestuur.

In deze ledenbrief wordt een toelichting gegeven op de enkelvoudige voordracht van de adviescommissie voor de vacatures en de verdere procedure, waaronder de mogelijkheid om tegenkandidaten te stellen.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Aan de leden

informatiecentrum tel. (070) 373 8393	uw kenmerk	bijlage(n)
betreft Bekendmaking voorgedragen kandidaten voor vacatures in VNG bestuur en commissies	ons kenmerk BB/U201600723 Lbr. 16/025	datum 4 mei 2016

Geacht college en gemeenteraad,

Hierbij ontvangt u het overzicht van de door de adviescommissie voorgedragen kandidaten voor in totaal 21 vacatures in bestuur en commissies van de VNG. Daarbij worden de volgende drie kandidaten voor het VNG bestuur voorgedragen:

- Roel Cazemier, burgemeester Krimpenerwaard, voorzitter College voor Arbeidszaken (zijn tweede termijn)
- Franc Weerwind, burgemeester Almere, voorzitter commissie Dienstverlening & Informatiebeleid
- Luzette Wagenaar-Kroon, vice-voorzitter van de commissie Europa & Internationaal.

Om mogelijk te maken dat de nieuwe vice-voorzitter van de commissie Europa & Internationaal deel uitmaakt van het VNG bestuur wordt in de ALV van 8 juni 2016 een voorstel tot wijziging van de VNG statuten aan u voorgelegd.

In de ALV zullen de leden stemmen over alle door de adviescommissie gestelde kandidaten en eventuele tegenkandidaten. Een uitzondering geldt voor de drie kandidaten voor het lidmaatschap van de commissie Europa & Internationaal. Deze kandidaten worden conform het Reglement van de commissie aangewezen door het VNG bestuur.

In deze ledenbrief wordt een toelichting gegeven op de enkelvoudige voordracht van de adviescommissie voor de vacatures en de verdere procedure, waaronder de mogelijkheid om tegenkandidaten te stellen.

Toelichting op voordracht adviescommissie

Algemeen

Kwaliteit van kandidaten staat voorop, maar de adviescommissie houdt daarnaast vanzelfsprekend rekening met de herkenbaarheid van bestuur en commissies voor de achterban van gemeenten. Dat betekent dat de adviescommissie naast de beoordeling van kandidaten aan de hand van de profielschetsen, ook rekening heeft gehouden met de criteria geografische spreiding, gemeentegrootte, partijpolitieke kleur, man-vrouw verhouding en doelgroep (burgemeester, wethouder, raadslid, secretaris en griffier). In deze vacatureronde is gewerkt met specifieke profielschetsen voor de verschillende vacatures. Van kandidaten wordt gevraagd dat zij over de juiste mix van expertise, ervaring en netwerk beschikken om de betreffende portefeuille in de commissie te behartigen. Deze profielschetsen vormden een centraal uitgangspunt in de afwegingen van de adviescommissie.

Aandachtspunten: de vertegenwoordiging van vrouwen en de doelgroep raadsleden

De samenstelling van bestuur en commissies moet ook herkenbaar zijn voor de leden. In de grote vacatureronde na de raadsverkiezingen was de meer evenredige vertegenwoordiging van vertegenwoordigers van lokale partijen een belangrijk speerpunt. In de nieuwe bestuurlijke organisatie is het aandeel van de vertegenwoordigers van lokale partijen verdubbeld en zij vormen de grootste politieke partij of beter gezegd "politieke stroming". In de Buitengewone ALV van 17 november 2014 heeft Peter Noordanus, voorzitter van de adviescommissie, aangegeven dat in de komende periode de vertegenwoordiging van vrouwen en van de doelgroep raadsleden belangrijke aandachtspunten van de adviescommissie zijn. De adviescommissie heeft ook in deze kandidaatstellingsprocedure nadrukkelijk gezocht naar geschikte vrouwelijke kandidaten en raadsleden.

Invulling vacatures

Invulling vacatures in bestuur en vaste beleidscommissies VNG

In de ledenbrief van 16 maart jl. zijn in totaal 21 vacatures opengesteld in bestuur en vaste beleidscommissies van de VNG. De adviescommissie doet de volgende enkelvoudige voordracht voor de invulling van deze vacatures:

Bestuur/commissie/CvA:	Ontstaan door (komend) vertrek:	Voordracht adviescommissie:
Commissievoorzitter Dienstverlening & Informatiebeleid, tevens lid bestuur	Jan Westmaas, burgemeester Meppel	Franc Weerwind, burgemeester Almere
Voorzitter College voor Arbeidszaken, tevens lid bestuur	Roel Cazemier, burgemeester Dinkelland	Roel Cazemier, burgemeester Krimpenerwaard
Vice-voorzitter commissie Europa & Internationaal, tevens lid bestuur <u>NB) zie toelichting hierna</u>	Het vice-voorzitterschap wordt op dit moment ingevuld door de vice- voorzitter van de VNG, Hubert Bruls, burgemeester Nijmegen	Luzette Wagenaar-Kroon, burgemeester Waterland
Lid commissie Bestuur & Veiligheid	Berend van der Ploeg, secretaris Nijmegen	Jan Nauta, secretaris Leiden
Lid commissie Financiën	Marc Jan Ahne, burgemeester Ommen	Harry Scholten, wethouder Hof van Twente
Lid commissie Dienstverlening & Informatiebeleid	Michiel Pijl, wethouder Hoorn Jan Fraanje, secretaris Boxtel Jan van Ginkel, secretaris Schiedam	Aletta Hekker, wethouder Delft Pieter Jeroense, secretaris Alphen a/d Rijn Jan van Ginkel, secretaris Zaanstad
Lid commissie Ruimte & Wonen	Dick van Sluis, wethouder Capelle a/d IJssel	Joyce Langenacker, wethouder Haarlem
Lid commissie Milieu, Energie & Mobiliteit	René van der Weide, wethouder Emmen	Lex van Eijndhoven, raadslid Utrecht
Lid commissie Gezondheid & Welzijn	Mark van Oosterhout, wethouder Drimmelen Regina Riemersma, secretaris Zwolle	Dieger ten Berge, raadslid Rijssen Holten Peter Teesink, secretaris Groningen

Lid commissie Onderwijs, Cultuur & Sport	Edward van der Geest, wethouder Nunspeet Loes van der Meijs-Van der Laar, wethouder Doetinchem Michiel van der Vlies, wethouder Hendrik Ido Ambacht Arnoud Strijbis, raadslid Goirle	Nadya Abooyakoub, wethouder Nijkerk Maureen Sluiter, wethouder Doetinchem Gerben van Duin, wethouder Noordwijk Inge Mous, raadslid Dordrecht
Lid commissie Werk & Inkomen	Arjan van der Weegen, wethouder Bergen op Zoom Vera Taks, wethouder Venlo	Willemien Vreugdenhil, wethouder Ede Gerard IJff, wethouder Roermond
Lid commissie Europa & Internationaal	Bas Verkerk, burgemeester Delft Henri Lenferink, burgemeester Leiden Jan van Zomeren, burgemeester Gemert-Bakel	René de Heer, wethouder Zwolle Bouke Arends, wethouder Emmen Jan Hoekema, burgemeester Wassenaar

De nieuwe invulling van het vicevoorzitterschap van de commissie Europa & Internationaal

De statuten van de Raad der Europese Gemeenten en Regio's (CEMR) zijn aangepast en dit heeft gevolgen voor de selectie van de VNG-leden voor CEMR. De statuten van CEMR bevatten nu een gendereis die tot gevolg heeft dat in de driekoppige Nederlandse delegatie naar CEMR in de toekomst minimaal één vrouw moet zitten. De huidige delegatie bestaat uit Jan van Zanen (voorzitter VNG), Hubert Bruls (vicevoorzitter van de VNG) en Cor Lamers (voorzitter van de Nederlandse delegatie naar het Comité van de Regio's). VNG-vicevoorzitter Hubert Bruls heeft zich inmiddels bereid verklaard om afstand te doen van het vicevoorzitterschap van de commissie Europa & Internationaal.

Het VNG-bestuur heeft vervolgens gekozen voor een nieuwe invulling van vicevoorzitterschap van de commissie op basis van de volgende uitgangspunten:

- Het voorzitterschap van de commissie blijft gekoppeld aan het voorzitterschap van de VNG. De vertegenwoordigende Europese en internationale rol van VNG-voorzitter Jan van Zanen blijft daarmee ongewijzigd
- Het vicevoorzitterschap van de VNG en het vicevoorzitterschap van de commissie Europa & Internationaal worden losgekoppeld
- De nieuwe vicevoorzitter van de commissie wordt buiten het bestuur geworven en geselecteerd
- De vicevoorzitter maakt deel uit van het VNG-bestuur (net als de voorzitters van andere vaste beleidscommissies)

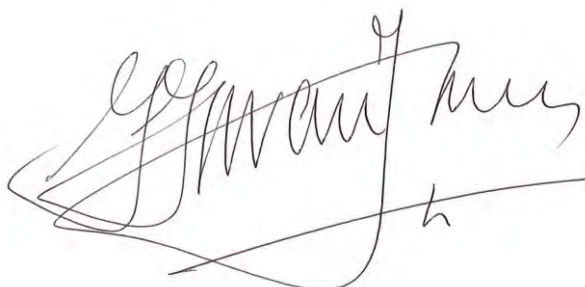
- Passie en interesse voor Europese en internationale onderwerpen, evenals een ruime dossier- en proceskennis, worden de basiscriteria bij de werving en selectie van de vicevoorzitter van de commissie Europa & Internationaal
- Gezien de genderbalans in de Commissie Europa en International alsmede de gendereis van CEMR zal een vrouwelijke kandidaat worden gezocht

Deze nieuwe invulling vergt een wijziging van het Reglement van de commissie Europa & Internationaal en een beperkte wijziging van de VNG Statuten. Het VNG-bestuur besluit over de wijziging van het Reglement. De statutenwijziging zal met de andere voorstellen aan de ALV uiterlijk 11 mei a.s. aan de leden worden toegezonden. Op 8 juni a.s. zal het voorstel in de ALV in stemming worden gebracht.

Mogelijkheid tot het stellen van tegenkandidaten

Conform de bepalingen in de Statuten en het Huishoudelijk Reglement van de VNG hebben de leden de mogelijkheid om tegenkandidaten te stellen tot **uiterlijk 18 mei 2016, 12.00 uur**. Een tegenkandidaat kan alleen worden aangemeld door de gemeente of het gewest, waarvan de kandidaat lid van een bestuursorgaan, de secretaris of de griffier is. Voorts dient de tegenkandidatuur door tien andere leden van de Vereniging te worden gesteund.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J.H.C. van Zanen', with a large, sweeping flourish underneath.

mr J.H.C. van Zanen
Voorzitter

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)

betreft

Aanpassing in voordracht
adviescommissie Governance

ons kenmerk

BB/U201600743
Lbr. 16/026

datum

11 mei 2016

Samenvatting

In de voordracht van de adviescommissie Governance voor de invulling van 21 vacatures in bestuur en commissies van de VNG is een fout gemaakt. Voor de vacature in de commissie Milieu, Energie & Mobiliteit (MEM) werd Lex van Eijndhoven, raadslid in Utrecht, voorgedragen terwijl de Utrechtse wethouder Lot van Hooijdonk reeds deel uitmaakt van deze commissie. Het is statutair niet toegestaan dat in een commissie twee vertegenwoordigers van dezelfde gemeente zitting hebben. De adviescommissie Governance heeft hierop besloten een andere kandidaat voor te dragen. Het gaat om Ton van Amerongen, wethouder in Dronten.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Aan de leden

informatiecentrum tel. (070) 373 8393	uw kenmerk	bijlage(n)
betreft Aanpassing in voordracht adviescommissie Governance	ons kenmerk BB/U201600743 Lbr. 16/026	datum 11 mei 2016

Geacht college en gemeenteraad,

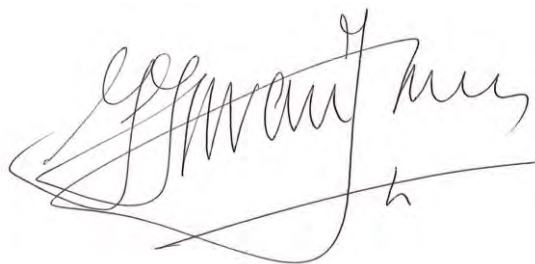
In de ledenbrief van 4 mei jl. is de voordracht van de adviescommissie Governance bekend gemaakt voor de invulling van 21 vacatures in bestuur en commissies van de VNG. Een oplettende lezer heeft ons daarna gewezen op een fout die bij het samenstellen van deze voordracht is gemaakt. Voor de vacature in de commissie Milieu, Energie & Mobiliteit (MEM) werd Lex van Eijndhoven, raadslid in Utrecht, voorgedragen terwijl de Utrechtse wethouder Lot van Hooijdonk reeds deel uitmaakt van deze commissie. Het is statutair niet toegestaan dat in een commissie twee vertegenwoordigers van dezelfde gemeente zitting hebben.

De adviescommissie Governance heeft hierop besloten een andere kandidaat voor te dragen. Het gaat om Ton van Amerongen, wethouder in Dronten.

Ook dit keer was sprake van een groot aantal geschikte kandidaten waaruit de adviescommissie een keuze moest maken. Net als de heer Van Eijndhoven past de heer Van Amerongen volledig in het gevraagde profiel, met dien verstande dat nu ook de gewraakte dubbelvertegenwoordiging wordt voorkomen. Hiermee wordt voorkomen dat een gat in de bezetting van de commissie ontstaat tussen juni en november.

In de ALV van 8 juni a.s. wordt de voordracht van Ton van Amerongen samen met de voordracht van de andere 20 kandidaten en eventuele tegenkandidaten aan u voorgelegd.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J.H.C. van Zanen'. The signature is stylized and somewhat cursive, with a large initial 'J' and 'H'.

Mr J.H.C. van Zanen
Voorzitter

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.